

Drets exclusius d'edició :
Càtedra d'Economia Local i Regional
No es comercialitza

Imprès a Catalunya per:
Gràfica Dertosense, S.L.

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre és cent per cent
lliure de clor i és qualificat com a paper ecològic.

INFORME D'ECONOMIA LOCAL I REGIONAL TERRES DE L'EBRE 2024

INFORME D'ECONOMIA LOCAL I REGIONAL TERRES DE L'EBRE 2024

CÀTEDRA D'ECONOMIA
LOCAL i REGIONAL
Universitat Rovira i Virgili

Amb la col·laboració de:

Diputació Tarragona

Ajuntament
de Tortosa

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

Foto portada

Autora: Clara Àlvarez

Títol: L'art de la pesca

Primer Premi del X Concurs de Fotografia CELiR

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

Equip investigador

Coordinació:

Miquel Àngel Bové Sans*

Pau Galiana Llasat**

Investigadors:

Pau Galiana Llasat**

Maria Victòria Soldevila*

Mónica Martín*

Xavier Ponce Alifonso*

Francesc Xavier Farré Albendea*

*Departament d'Economia, URV

**Departament de Gestió d'Empreses, URV

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

Introducció

Introducció.....	7
Capítol 1. Situació empresarial a les Terres de l'Ebre al 2024.....	13
Capítol 2. El sector primari a les Terres de l'Ebre 2024.....	55
Capítol 3. El sector industrial a les Terres de l'Ebre 2024.....	101
Capítol 4. El sector públic a les Terres de l'Ebre.....	143
Capítol 5. La demografia a les Terres de l'Ebre.....	175
Capítol 6. Resum de l'informe.....	251

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

Introducció

Dr. Miquel Àngel Bové Sans
Director de la Càtedra d'Economia Local i Regional
Departament d'Economia
Universitat Rovira i Virgili

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

Aquest nou Informe d'Economia Local i Regional de les Terres de l'Ebre, presenta el comportament de l'economia de les comarques de l'Ebre durant el 2024. Un any on l'economia catalana, amb un important augment del PIB, un 3,6%, ha continuat creixent per sobre de l'economia espanyola, on el PIB ha augmentat en un 3,2%, i sobre tot de l'economia de Zona Euro, on el PIB només va incrementar-se en un 0,2%. Destacant el fet que el PIB a Alemanya s'ha reduït en un 0,2% i que per al conjunt de la Unió Europea el creixement econòmic ha estat només de l'1%. Recordem que el 2023 el PIB de Catalunya també va créixer un 2,6%, situant-se 2,1 punts per sobre del PIB de la Unió Europea, que va ser del 0,5% i se situa una dècima per sobre del PIB de l'economia espanyola (2,5%).

Des que va començar la recuperació econòmica, el 2021, després dels efectes de la COVID-19, l'economia catalana registra un dinamisme econòmic clarament superior al de la Zona Euro. Destacant l'augment de la productivitat real per hora treballada, durant el període 2021-2024, per sobre del 2%, mentre que a la Zona Euro ha caigut en un 1,2% (tal com destaca la "Memòria Econòmica de Catalunya 2024", presentada per les Cambres de Comerç de Catalunya, a final del passat mes de juny. Aquest informe també destaca "la inversió en R+D de les empreses catalanes, que ha experimentat un creixement extraordinari entre el 2021-2023, amb un augment acumulat de gairebé el 60%, en tres anys".

En un context de debilitat de les principals economies europees i de conflictes geopolítics, dels principals factors, que senyala l'Informe de les Cambres de Comerç, com a responsables del ritme de creixement global de l'economia catalana, en podem destacar tres.

En primer lloc, el fort dinamisme de l'ocupació, sostingut gràcies a l'augment de treballadors estrangers. Així, el 85,5% dels nous ocupats l'any 2024 son persones nascudes en altres països. Com a resultat d'això,

la població ocupada nascuda a l'estranger es situa en l' 29% del total a Catalunya, per sobre del 22% d'Espanya i del 17% de la Zona Euro. D'altra banda, destaca que els sectors que han influït més en el creixement de l'ocupació son l'hoteleria i la logística, que sumen un 50%, però un 34% de l'ocupació d'estrangers ha anat a sectors de les TIC. De manera que arriben treballadors estrangers, no només com a mà d'obra barata per a sectors de serveis tradicionals, sinó també treballadors qualificats per a sectors tecnològics de més alt valor afegit.

El sector factor de la dinamització de l'economia catalana, ve d'un turisme estranger de més alta qualitat. Els allotjament en hotels de visitants internacionals han assolit un nou rècord durant el 2024, representant el 65% del total, mentre que els turistes d'origen català i espanyol ha disminuït. En aquest mateix sentit, el percentatge de turistes allotjats en hotels de 4 i 5 estrelles ha augmentat en els darrers anys, fins arribar al 56% del total.

El tercer factor, son la capacitat exportadora i la indústria catalana, que es mostren més resilents que les del conjunt de la Zona Euro. La quota de les exportacions catalanes sobre la Zona Euro ha pujat en els darrers dos anys, fins a un màxim de l'1,9%, el 2024; i l'activitat industrial catalana ha crescut significativament en els darrers dos anys (+9,1%), mentre que en el conjunt de la Unió Europea ha retrocedit (-1,7%).

D'altra banda, l'any 2024, a Catalunya, tots els grans sectors d'activitat van registrar variacions anuals positives, però destaca el sector serveis, amb una taxa interanual de creixement del 4,1%, un punt i quatre dècimes superior al de l'any 2023. Dintre dels Serveis, les activitats que registren els creixements més elevats són les branques del comerç, transport i hostaleria (3,5%), en especial les activitats relacionades amb el turisme, com l'hostaleria i el transport aeri. Les activitats immobiliàries, professionals i altres creixen un 4,8%; dins d'aquest grup d'activitats

destaquen les activitats relacionades amb l'ocupació, els serveis jurídics, les agències de viatges, juntament amb altres activitats professionals. La branca d'Administració pública, educació, sanitat i serveis socials presenta una taxa de creixement del 3,5%.

D'altra banda, el sector industrial creix un 3,9% l'any 2024, un punt i una dècima per sota de l'any anterior, com a conseqüència de la millora en la indústria química, farmacèutica i alimentació. Pel que fa a la construcció, la seva taxa de variació és de l'1,7%, cosa que representa una reducció respecte de l'any anterior quan havia augmentar un 2,4%. Finalment, el sector agrari, al 2024, registra un creixement del valor afegit del 4,2%, mentre que durant el 2023 havia caigut molt significativament (-10,7%).

Dintre d'aquest context global per l'economia catalana, l'Informe d'Economia de les Terres de l'Ebre manté l'estructura de les últimes edicions, amb un primer capítol sobre la situació empresarial a les Terres de l'Ebre, per passar a una anàlisi dels diferents sectors econòmics. Finalment, també es presenta un estudi de l'evolució demogràfica de les Terres de l'Ebre. Les dades disponibles desagregades a nivell territorial son del 2024 a nivell d'ocupació i del 2023 a nivell de producció i de valor afegit. Esperem que les anàlisis que presentem en aquest treball siguin útils per disposar d'informació actualitzada i adequada per conèixer millor l'estructura socio-econòmica de les Terres de l'Ebre, i siguin un bon instrument per entendre la realitat territorial de les comarques ebrenques i millori la presa de decisions dels agents econòmics i socials.

Tortosa, juliol de 2025

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

Introducció

Com els darrers anys aquest capítol de l'Informe d'Economia Local i Regional de les Terres de l'Ebre fa un repàs a la situació econòmica i empresarial, en primer lloc a partir d'algunes dades macroeconòmiques a nivell estatal i regional, per després desagregar-les a nivell territorial per les Terres de l'Ebre. El capítol per tant, es centra en l'anàlisi detallat de les principals variables que afecten a les empreses, deixant el detall de l'anàlisi sectorial pels següents capítols, que s'enfoquen en cadascun dels sectors rellevants de l'economia ebrenca.

Pel que fa a les principals macromagnituds, que afecten l'entorn empresarial s'analitzen a nivell general, ja sigui a nivell espanyol o a nivell català, donat que no hi ha la possibilitat de entrar en el detall comarcal o municipal, tot i que les mateixes poden influir de forma diferent en el dia a dia de les empreses del territori respecte altres territoris o comarques. A continuació, es focalitza l'anàlisi amb detall de les variables més significatives de la situació empresarial a les Terres de l'Ebre. Si es considera necessari, s'afegeixen comparatives bé amb altres àmbits territorials de Catalunya (tal com ho ofereix l'Idescat), bé amb les xifres de tota la província o de tot el país i es detallen, en la mesura del possible, les dades, tant sectorialment com geogràficament. Es contempla l'evolució de l'ocupació, la producció i les vendes, el consum, la competitivitat, etc... com dèiem, les variables més rellevants i es fan visibles les dades, la seva evolució i la repercussió que aquestes tenen sobre les empreses.

Com hem afirmat diverses vegades en les anteriors edicions d'aquest anuari, sovint hi ha variables per les que costa obtenir dades desagregades, ja sigui per àmbits territorials, per comarques o per municipis, la qual cosa dificulta l'anàlisi de proximitat. La generació de

dades de proximitat afavoriria l'anàlisi en entorns que sovint queden fora de la centralitat del país, però que necessiten l'anàlisi en detall per basar les decisions preses en estudis ben documentats.

La metodologia per la redacció d'aquest capítol centra en la recopilació i anàlisis de dades secundàries quantitatives a partir de les obtingudes de les principals fonts d'informació: l'Observatori d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya, l'Idescat, observatoris i dades analítiques d'altres Departaments de la Generalitat, dades publicades per la Diputació de Tarragona, Banc d'Espanya i els informes publicats per la Càtedra d'Economia Local i Regional de la URV. D'altra també es compta amb les dades qualitatives provinents de les interaccions que proporcionen estudis de la mateixa Càtedra com Informes comarcals o locals i contactes empresarials diversos sorgits a partir de la pròpia acció constant de la Càtedra; per tant es compta amb la informació de primera mà de diversos actors de l'empresa i l'administració que s'incorpora degudament.

Durant el 2024 les principals afectacions polítiques i socials amb grans repercussions econòmiques a nivell mundial han estat la continuïtat de les situacions enquistades a Ucraïna i Gaza, la escalada de la polarització política i ascens del populisme de dretes en diversos països, encapçalats per la victòria dels republicans a USA liderats per Donald Trump. A nivell estatal cal destacar certa inestabilitat política, amb un govern que depèn sovint de les estratègies dels grups de l'oposició (o inclús del propi govern) mes o menys afins, però que es van sorteiant de moment. Finalment a nivell català, el 2024 ha estat molt complicat en primer lloc per la persistent sequera, que ha afectat a quasi tot el territori i ha suposat la implementació de mesures restrictives durant l'any; en segon terme, per les eleccions autonòmiques i la formació d'un nou govern que ha suposat un canvi, amb l'ascens del PSC i l'inici del govern liderat per Salvador Illa,

però amb l'aturada institucional i territorial que suposen sempre aquests canvis polítics.

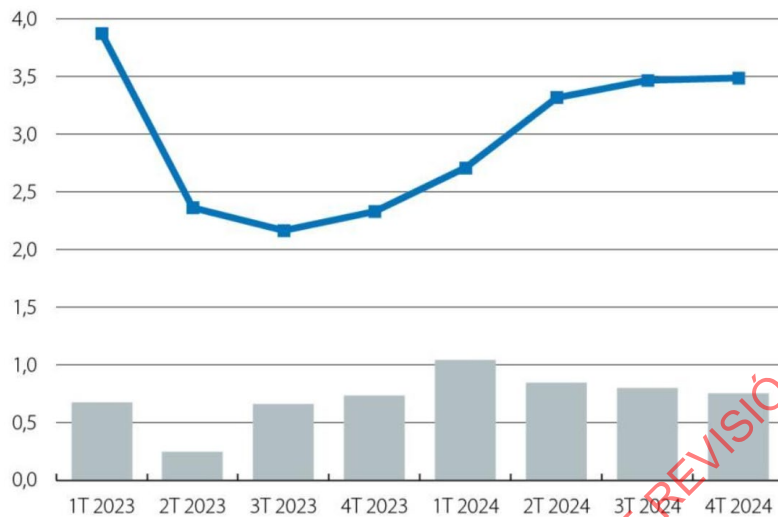
Apuntats breument els principals debats generals durant el 2024, cal destacar també l'afectació de la sequera en un entorn com les quatre comarques de l'Ebre, on el sector primari es fonamental; també pren importància el debat constantment obert sobre la continuïtat de les centrals nuclears (Ascó, dintre del territori i Vandellòs, just a la vora), al que s'ha afegit el debat polític del repartiment dels fons nuclears; per suposat també els problemes, cada cop més latents, de les infraestructures de mobilitat social i empresarial i la preocupació pel despoblament i envelliment constant, sobretot de la població dels municipis d'interior respecte els de litoral.

Passant a l'anàlisi podem afirmar que la complexa situació geopolítica a nivell mundial fa restar punts percentuals de creixement, tot i que aquest es manté en xifres al voltant del 3%, depenent de la font (2.8% per al Banc Mundial, 3.2% pel Fons Monetari Internacional). El mateix FMI destaca la singularitat del fet, a pesar de les interrupcions de producció i transport de matèries primeres com el petroli i dels conflictes bèl·lics i fenòmens meteorològics extrems que han esdevingut. En canvi, el creixement de la Unió Europea va ser només d'un 1,0%. També cal destacar el procés de control de la inflació a nivell mundial, tot i que en moltes regions segueix sense un que aquest control sigui efectiu.

L'economia espanyola va créixer un 3,2% el 2024 i va superar les previsions que es feien molt mes baixes d'entre l'1,4% i el 2% segons les fonts d'anàlisi, malgrat la incertesa geopolítica, la inflació elevada i els tipus d'interès en nivells encara restrictius. Aquest creixement es deu, en bona part, al bon acompliment del sector exterior, al turisme i a la reactivació

del consum privat. Les previsions pel 2025 apunten al manteniment del creixement per sobre de la mitjana de la zona de l'euro, recolzada pel dinamisme del consum de les llars, gràcies a la recuperació del poder adquisitiu, i la recuperació de la inversió.

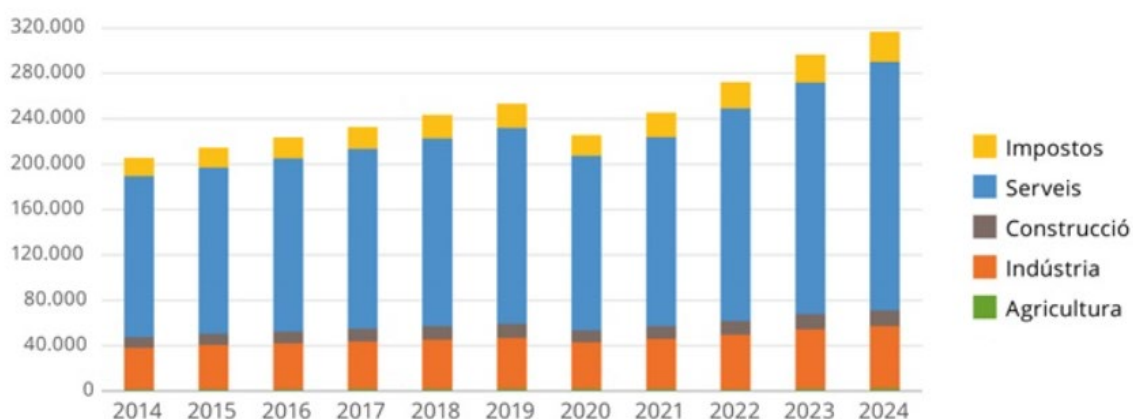
Gràfic 1. Evolució del PIB a Espanya (%)

Font: CaixaBanc Research

L'any 2024 el producte interior brut (PIB) de Catalunya va assolir els 316.728 milions d'euros, que representa un creixement anual del 3,6%, segons l'Idescat. Aquest increment representa quatre dècimes més que l'economia espanyola (3,2%).

Gràfic 2. Evolució del PIB a Catalunya per branques d'activitat (€)

Font: Idescat. Generalitat de Catalunya

La demanda interna va créixer un 3,8% l'any 2024, quasi dos punts més que l'any anterior (2,0%), gràcies a l'augment dels tres components: el consum de les llars (3,5%), el consum de les administracions públiques (5,3%) i la formació bruta de capital (3,2%). Respecte el comerç exterior, les exportacions totals augmenten un 1,8% i les importacions un 2,7%. Pel costat de l'oferta, totes les branques d'activitat mostren creixements positius: la indústria (3,9%), els serveis (4,1%), l'agricultura (4,2%) i la construcció (1,7%).

Segons l'informe de la Càtedra per al Foment de la Innovació Empresarial de la URV, l'economia del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre va créixer un 3,9% el 2024, impulsat per la demanda interna, la recuperació de les exportacions i la millora de l'agricultura a l'Ebre.

L'increment salarial pactat per 2024 es va situar en el 3,5%; l'augment pactat està sent superior en els convenis de nova firma y afecten a més de 3,5 milions de treballadors i treballadores. Algun dels nous convenis recullen un increment salarial del 4,1% i els darrers trimestres s'han produït augments superiors als increments salarials pactats. Aquest creixement salarial en un entorn d'increment d'altres costos laborals i no

laborals i feble comportament de la productivitat, pot acabar afectant la competitivitat de les empreses.

Com s'observa també en el gràfic 3 la inflació s'ha moderat al 2024 gràcies al millor comportament dels preus de l'energia, que ha recuperat part dels increments del 2023, mentre que els aliments i altres bens industrials continuen amb increments moderats; per tant s'ha equiparat la inflació amb la subjacent (la que no contempla els productes energètics ni els aliments sense elaborar).

Segons el Banc d'Espanya, l'evolució futura dels preus de l'energia depèn del comportament dels preus de les matèries primeres energètiques. Com es pot veure al gràfic 3, els mercats contempen uns preus futurs pel petroli i el gas natural més reduïts que les projeccions de fa uns mesos, encara que romandran per sobre dels seus nivells previs a la pandèmia.

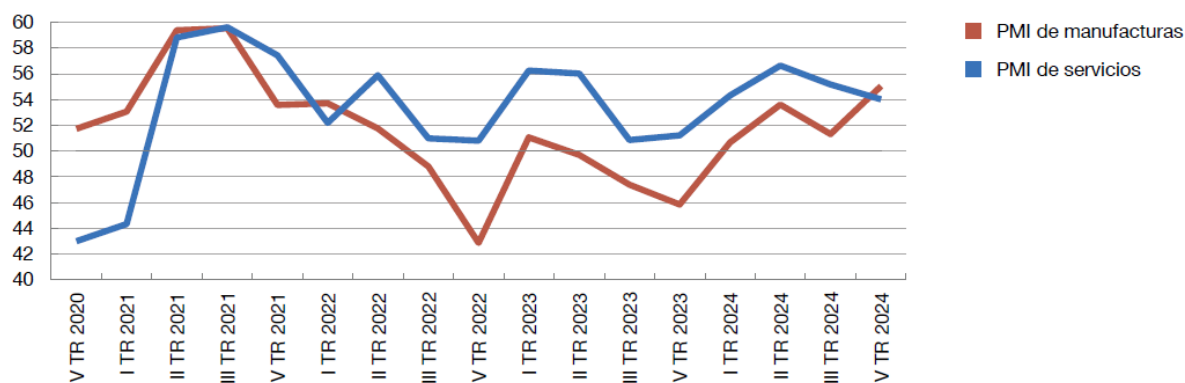
Gràfic 3. Projecció de PIB i Inflació a Espanya (2024-2026)

	2024	2025	2026	2027
PIB	3,1 % ↑ 0,3 pp	2,5 % ↑ 0,3 pp	1,9 % =	1,7 %
Inflación	2,9 % =	2,1 % =	1,7 % ↓ 0,1 pp	2,4 %

Font: Banc d'Espanya. Boletín Económico

En línia amb les perspectives de l'activitat econòmica global dels pròxims trimestres i del creixement econòmic a la Unió, les projeccions del Eurosistema contempen una recuperació gradual dels mercats d'exportació d'Espanya en els propers anys. En quant a la previsió de creixement per 2025, aquesta es revisa constantment per alinear-la amb la variació dels preus de l'energia en els mercats internacionals i les mesures desplegades per les autoritats per combatre els efectes inflacionistes.

Gràfic 4. Evolució dels PMI (Purchasing Managers Index)

Font: Banc d'Espanya. Boletín Económico

El gràfic 4 ens indica l'evolució dels darrers anys del PMI, l'Índex de Gestors de Compres, PMI per les inicials de l'anglès Purchasing Managers Index. Es un indicador macroeconòmic que reflecteix la situació econòmica d'un país a partir d'una enquesta qualitativa a les empreses més representatives. El PMI es un bon indicador de la situació i direcció d'una economia i s'obté a partir de les respostes a qüestionaris mensuals als executius i executives d'empreses dels sectors manufacturer i serveis. Les preguntes estan ponderades i relacionades amb la producció (25%), noves comandes (30%), ocupació (20%), terminis de lliurament (15%) i stock de compres (10%). Si l'índex PMI està per sobre de 50, indica expansió, per sota contracció i per sota de 42 recessió.

Com s'observa al gràfic, el PMI dels serveis va tenir una davallada des del segon trimestre de 2024, amb un comportament pitjor que el manufacturer, ja que aquest va tenir un inicial descens però es va recuperar a la segona meitat d'any. Tot i això tots dos índex han experimentat creixement respecte l'any anterior i es mantenen per sobre

de 50, indicant la situació d'expansió, però caldria revertir la situació del sector serveis.

La confiança del consumidor és una dada que es publica a nivell nacional (CIS, 2024) i que te una desagregació en l'índex de situació actual i l'índex d'expectatives.

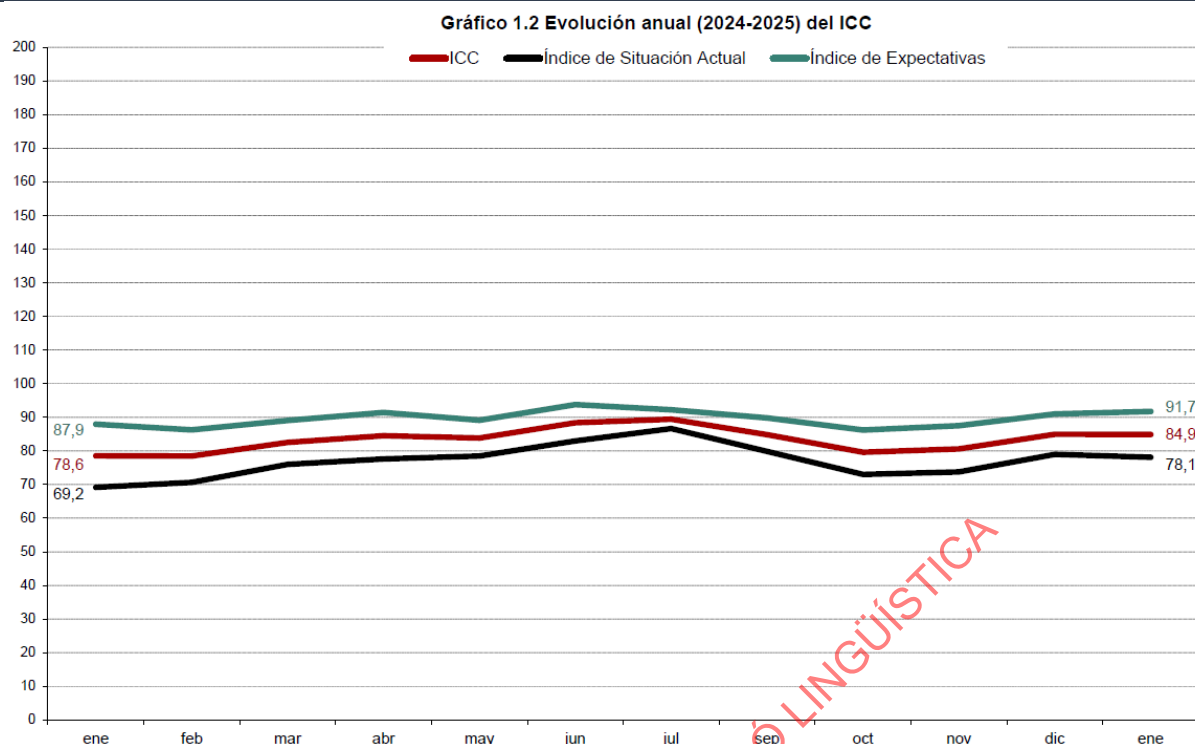
Taula 1. Evolució de l'índex de confiança del consumidor

	Ene 2024	Feb 2024	Mar 2024	Abr 2024	May 2024	Jun 2024	Jul 2024	Sep 2024	Oct 2024	Nov 2024	Dic 2024	Ene 2025
ÍNDICE DE CONFIANZA CONSUMIDOR	78,6	78,5	82,5	84,5	83,8	88,4	89,4	84,8	79,6	80,6	85,0	84,9
ÍNDICE DE SITUACIÓN ACTUAL	69,2	70,7	76,0	77,6	78,5	82,9	86,6	79,8	73,0	73,8	79,0	78,1
ÍNDICE DE EXPECTATIVAS	87,9	86,3	89,1	91,4	89,1	93,8	92,2	89,8	86,2	87,5	91,0	91,7

Font: CIS Estudi nº 3433. ICC de gener 2024

El ICC durant tot el 2024 es mostra en una línia ascendent tot i les fluctuacions temporals dels mesos de maig i d'octubre i es situa en un increment anual d'un 8.01%, 6.3 punts. Aquesta millora es deu a l'augment de 8.9 punts de la valoració de la situació actual en l'últim any i a una millora de 3.8 punts en les expectatives de futur respecte a gener de 2024. Percentualment l'increment de la percepció de la situació actual es d'un 12,86% i del 4,3% en la valoració de les expectatives en els últims dotze mesos.

Gràfic 5. Evolució anual del ICC durant el 2024

Font: CIS, Estudi nº 3433. ICC de gener 2024

Els principals detalls que es poden extreure de l'anàlisi de les respostes de l'ICC son:

- Un 11.6% de les llars han adquirit un vehicle; un 24.4% han adquirit mobiliari de la llar i un 36.6% electrodomèstics o ordinadors
- Un 54.5% estalvien entre poc i molt cada mes, però un 30% arriben just a final de mes i un 13.9% no hi arriben i han d'endeutar-se o gastar estalvis
- Quasi el 50% consideren que tenen la mateixa situació econòmica que fa sis mesos, però un 31.9% consideren que ha empitjorat, atribuint-ho sobretot a l'increment de preus i a l'estancament dels salaris
- El 45.8% veu pitjors perspectives pels propers mesos, mentre que el 33.6% les veu millors

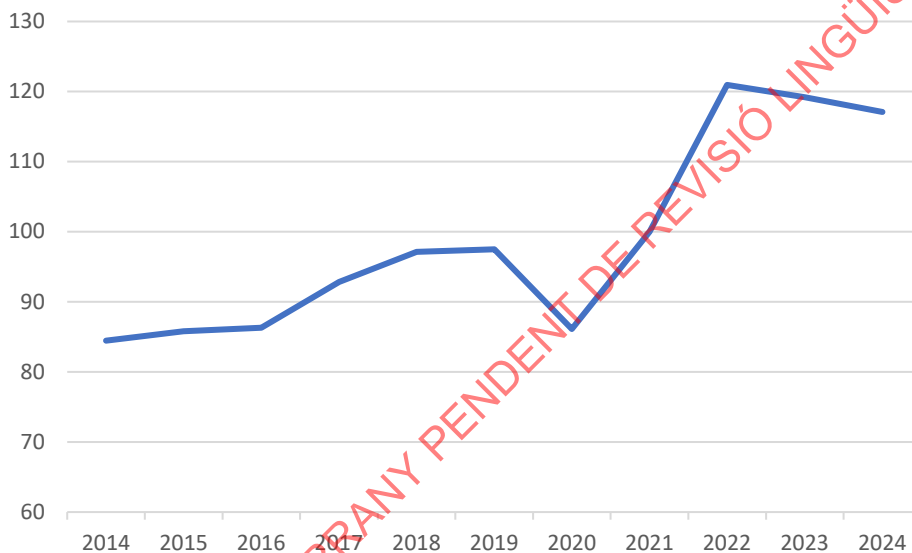
- Més del 75% creu que les vivendes continuaran pujant de preu i el 86.7% no te previst comprar-ne en els següents mesos

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

La producció i les vendes

L'índex de volum de negoci a la indústria (IVNI) és un indicador que reflecteix l'evolució de l'activitat de les empreses industrials catalanes a partir de la facturació. Mesura l'evolució conjunta de les quantitats, les qualitats i els preus. L'IVNI inclou tots els grans sectors industrials i es desagrega per destinació econòmica dels béns: consum, d'equipament i intermedis.

Gràfic 6. Variació interanual de l'IVNI a Catalunya i Espanya (2014-2024)

Font: Idescat. INE

El gràfic mostra que durant els darrers 10 anys l'IVNI va tenir lleugers increments entre 2014 i 2020 en que va tenir una davallada, per passar a un fort increment fins al 2022 i un descens al 2023 que s'ha incrementat al 2024, el darrer any.

Taula 2. Variació interanual industrial per tipus de bens. Catalunya 2024.

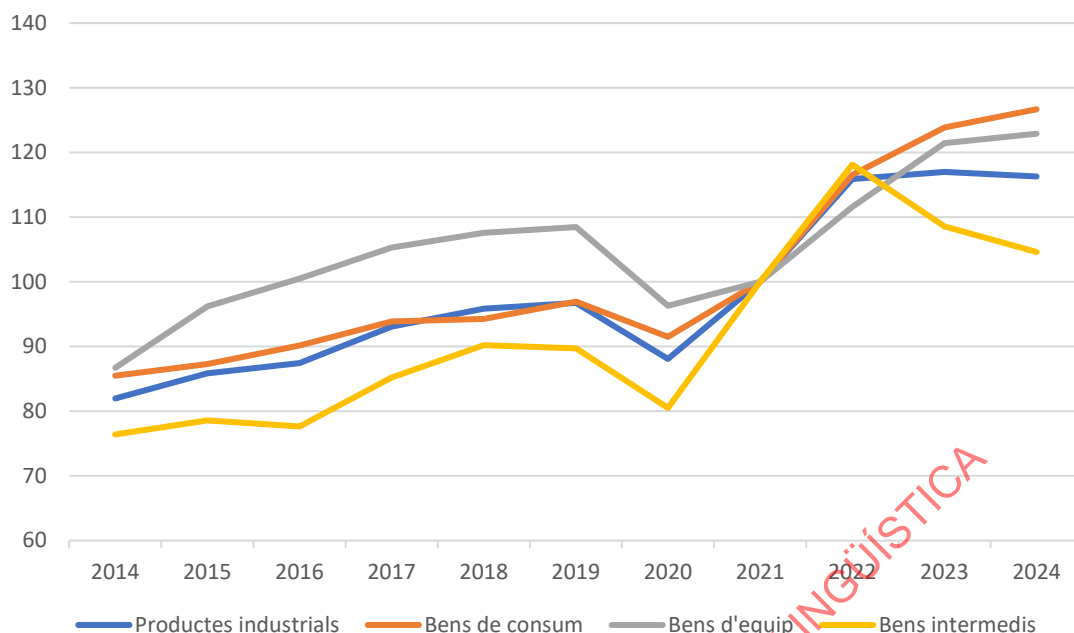
	Variació anual. %
Índex general (IVNI)	-1,7
Productes industrials	-0,6
Béns de consum	2,3
Béns d'equip	1,2
Béns intermedis	-3.7

Font: Elaboració pròpia a partir de dades d'Idescat i INE

S'entenen com a productes industrials aquells que s'utilitzen pel propi consum industrial, a diferència dels productes de consum que es produeixen pel consumidor final. Els bens d'equip fan referència a les plantes industrials, maquinària i instal·lacions necessàries pel funcionament de les unitats de producció, mentre que els bens intermedis, son els utilitzats per la seva incorporació a la producció de bens finals. Veiem a la taula 2 que al 2024 hi ha hagut un lleuger descens en productes industrials (-0.6%), mentre que en bens pel consum (+2.3%) i en bens d'equip (+1.2%), el comportament ha estat lleugerament positiu. Finalment hi ha hagut descens en bens intermedis (-3.7%).

El gràfic 7 fa visibles aquestes tendències i mostra l'evolució dels darrers 12 recorregut dels darrers 11 anys. Els bens intermedis mantenen la caiguda que van iniciar l'any 2023 després del fort increment dels anys anteriors. D'altra banda els bens de consum segueixen l'ascens continuat des de 2020 al igual que els bens d'equip, mentre que els industrial semblen estabilitzats.

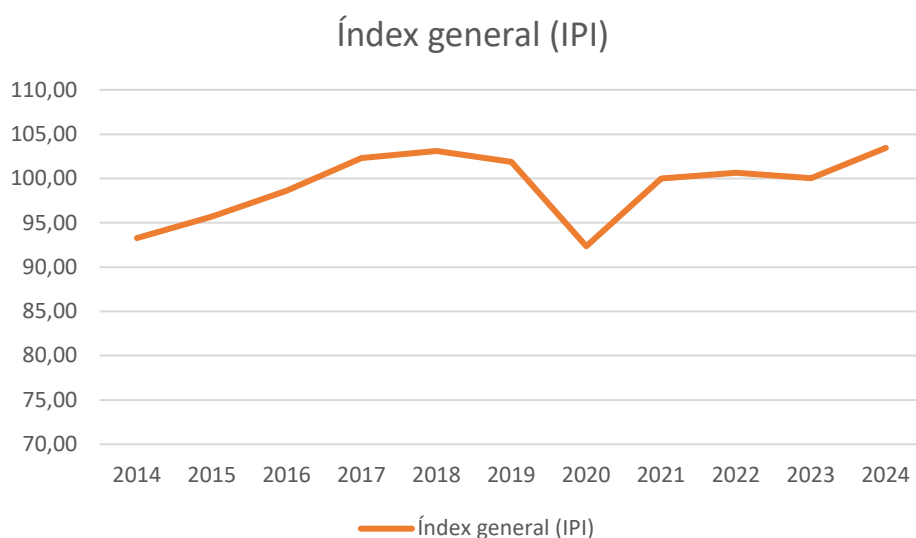
Gràfic 7. Índex de volum de negoci de productes industrials per tipus de bens. Catalunya (2014-2024)

Font: Idescat. INE

L'Índex de Producció Industrial (IPI) és un indicador conjuntural que mesura l'evolució de l'activitat productiva de les branques industrials. El seu objectiu es mesurar l'evolució del volum del valor afegit brut generat per les branques industrials i el conjunt de la indústria; per tant, mesura els canvis en la producció industrial sense l'efecte dels preus, que distorsionaria la comparativa. A Catalunya, l'índex de producció industrial (IPI) al 2024 va tenir un increment del 3.4% respecte l'any anterior.

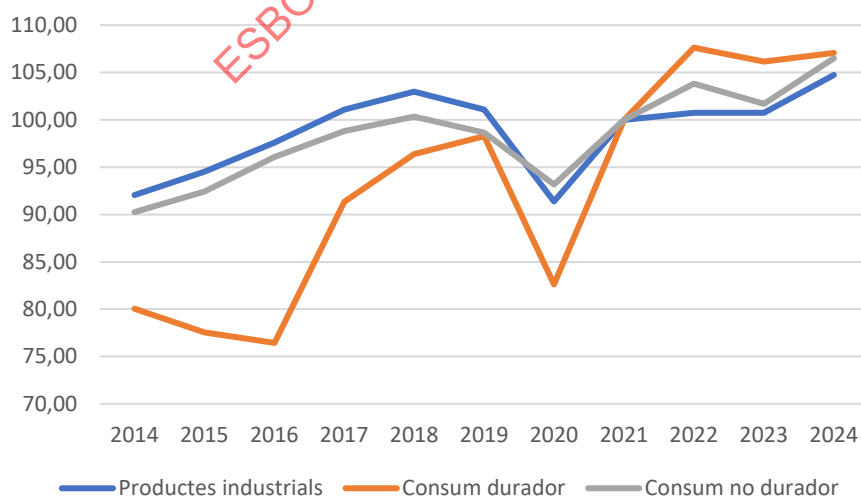
Gràfic 8. Variació de l'Índex de Producció Industrial. Catalunya (2014-2024)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Idescat

L'increment de l'IPI al 2024 s'ha degut sobretot als productes industrials 4%, bens de consum, 4.5%, consum no durador 4.7%, bens d'equipament, 4.5%, estructures metàl·liques 10.4% i bens intermedis 3%. Només l'energia (-0.3%) i la maquinària (-1.8%) van tenir descensos. En el gràfic 9 s'observen els increments de tres de les branques industrials més rellevants i com ja estan per sobre dels índex de 2018, amb el que es pot considerar superat totalment l'entrebanc de la pandèmia.

Gràfic 9. Variació de l'Índex de Producció Industrial per tipus de bens (2014-2024).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Idescat

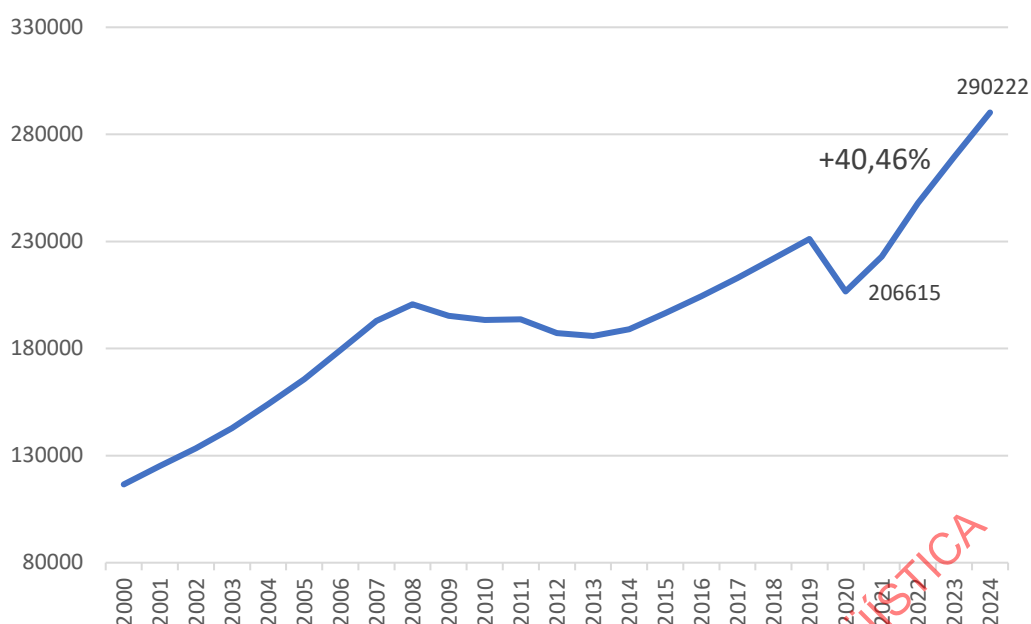
El VAB (Valor Afegit Brut) representa la riquesa generada durant el període considerat, obtingut per diferència entre el valor de la producció i els consums intermedis utilitzats (primeres matèries, serveis i subministraments exteriors, etc.). Les diferències de la distribució sectorial territorial a les Terres de l'Ebre s'han de matisar, ja que hi ha dos comarques molt atípiques en el repartiment sectorial del VAB: la Ribera d'Ebre que a causa del pes de les centrals nuclears destaca pel pes de la indústria (71.4%) respecte els altres sectors, i la Terra Alta on el sector industrial supera en VAB als serveis (51.4% vs 40.7%). Les altres dues comarques, Baix Ebre i Montsià, segueixen una estructura semblant a la catalana. Tot i això es pot observar que el pes del sector serveis es menor que la mitjana catalana també en aquestes comarques i el pes de la construcció i l'agricultura es molt superior. Finalment i contràriament al que es pensa, el sector industrial segueix a les comarques costaneres de l'Ebre un per similar a la mitjana catalana.

Taula 3. Distribució del Valor Afegit Brut per sectors i comarques (dades de 2022)

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
Baix Ebre	4,2	18.1	7,8	70,0
Montsià	6,4	20,1	5,1	68,4
Ribera d'Ebre	1,6	71,4	1,6	25,5
Terra Alta	3,0	51.4	4,9	40.7
Catalunya	0,8	19,0	4,6	75,6

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Idescat

Gràfic 10. Variació del Valor Afegit Brut a Catalunya (2000-2024).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Idescat

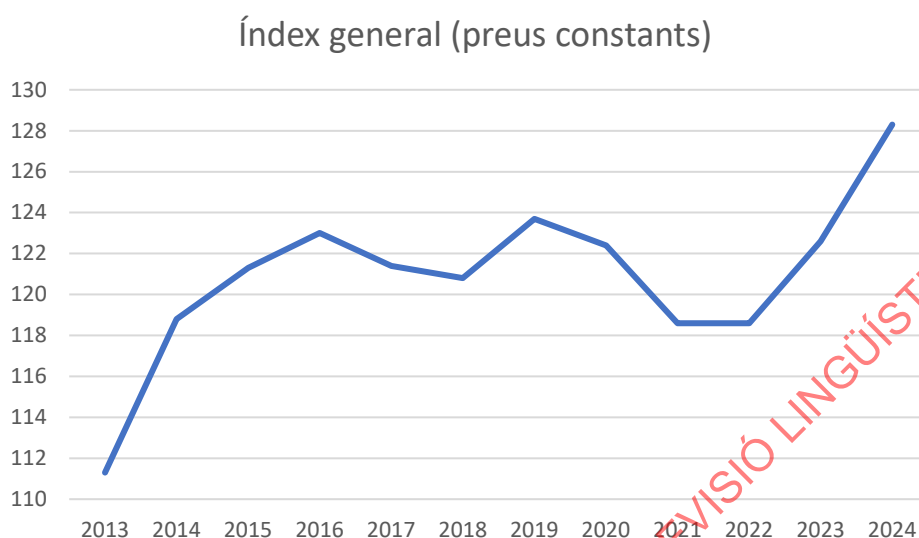
El valor afegit brut ha crescut a Catalunya un 40.46% els darrers 5 anys com indica el gràfic. En el darrer any destaquen els increments de les activitats immobiliàries (+25.6%), les activitats financeres (+12.1%), la construcció (+11.3%), el sector primari (+9.5%) o la indústria manufacturera (+7.6% entre d'altres).

L'índex de comerç al detall és un indicador que mesura l'evolució a curt termini de l'activitat de les empreses que operen en el sector del comerç al detall. Elaborat per l'Idescat, calcula l'índex de Catalunya per al sector de l'alimentació i per a la resta de productes (desagregats en equipament personal, equipament de la llar i altres béns). La font primària d'informació és una enquesta contínua de periodicitat mensual que realitza l'INE.

Com veiem en el següent gràfic, l'índex de comerç va tenir forts increments entre 2013 i 2016 per estancar-se lleugerament els següents anys i tenir una forta davallada al 2020. Des del 2021 fins aquest darrer 2024 l'increment ha estat significatiu d'un 8.18% en dos anys. Aquest

increment no ha vingut tant per part de l'alimentació que ha davallat un -0.3% sinó per la resta de productes que han incrementat l'índex un 5.9% només el darrer any.

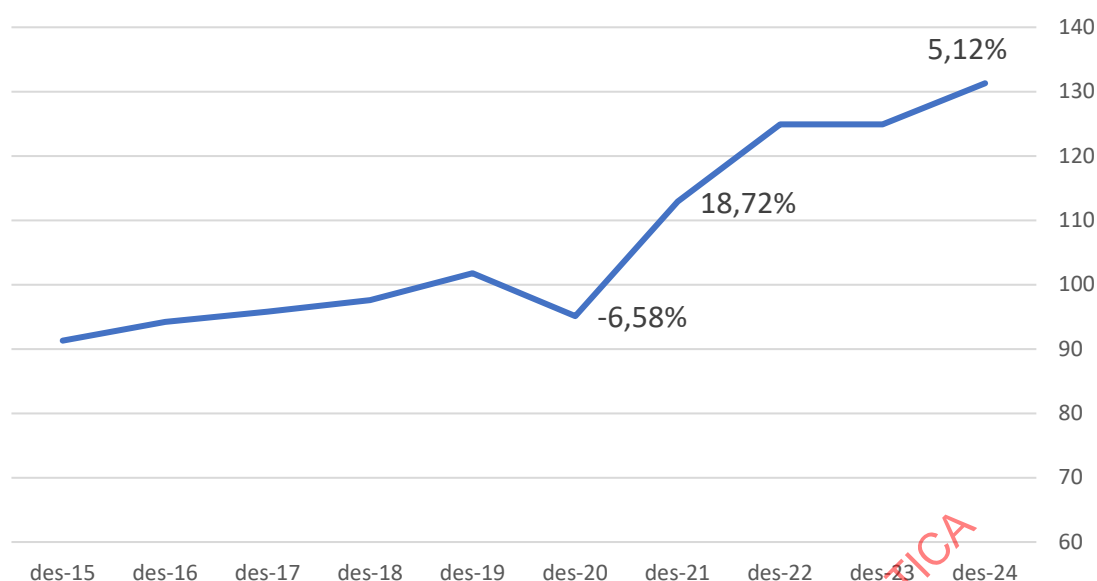
Gràfic 11. Evolució índex de comerç al detall a preus constants 2019-2023

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Empresa i Ocupació

L'índex de volum de negoci del sector serveis és un indicador conjuntural que mesura l'evolució a curt termini de l'activitat de les empreses dels serveis de mercat no financer a Catalunya, a través de la variable volum de negoci. En ser un índex de valor mesura l'evolució conjunta de les quantitats, les qualitats i els preus.

Gràfic 12. Indicadors d'activitat del sector serveis. Índex de volum de negoci.

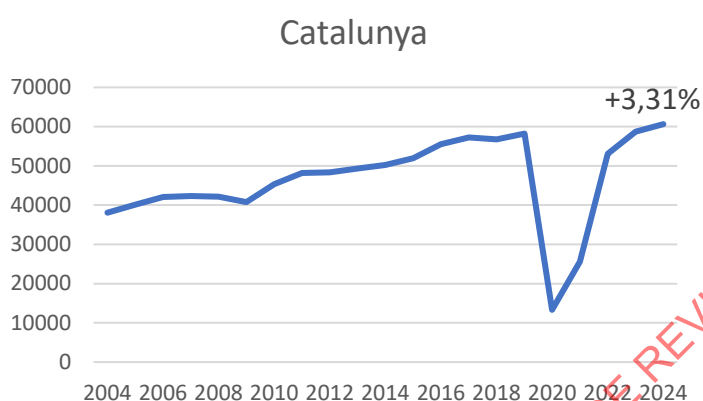
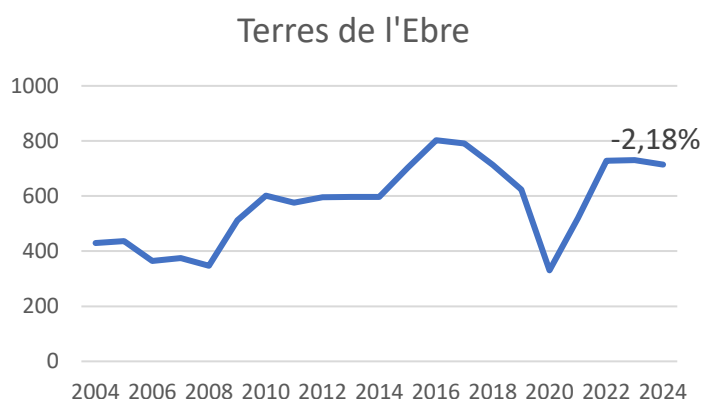

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Idescat

Podem observar que en el 2024 l'índex de volum de negoci ha tingut un considerable increment del 5.12%, empenyat per la força del comerç (5.75%), hostaleria (6.08%), de les activitats administratives i serveis auxiliars (5.60%), el transport (7.13%) i les activitats de comunicació i informació (9.23%).

Els anteriors informes van explicar, a partir de l'estudi de la Càtedra d'Economia Local i Regional (CELiR) de la URV, que el sector turístic de les Terres de l'Ebre va resistir millor que altres destinacions catalanes la fase de pandèmia. De fet només les marques Pirineus i Vall d'Aran van perdre menys pernoctacions que les Terres de l'Ebre. No obstant això, després de tenir dos bons anys amb increments significatius els dos darrers anys han estat d'estancament i pèrdua de pernoctacions al territori. Com es veuen en els següents gràfics el 2023 i 2024 han estat de retrocés comparativament amb el total de Catalunya que ha continuat creixent a un ritme acceptable del 3.31%.

Gràfics 13 i 14. Comparativa pernотacions Terres de l'Ebre vs Catalunya

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Idescat (en milers de pernотacions)

De fet, un cop comprovat que per segon any consecutiu les xifres de pernотacions no s'incrementen sinó que van a la baixa, podem parlar d'una situació preocupant. Tal com es veu en la següent taula on es reflecteixen les variacions de pernотacions per marques turístiques les Terres de l'Ebre ocupen la darrera posició amb un decrement del -2.18% només al 2024.

Taula 2. Variació de pernoctacions per marques turístiques 2023 i 2024

	Variació pernoctacions 2022-2023	Variació pernoctacions 2023-2024	Variació dels dos darrers anys
Total Catalunya	10,51%	3,31%	13,82%
Barcelona	10,88%	1,13%	12,01%
Costa Brava	11,03%	4,06%	15,09%
Costa Daurada	10,07%	4,78%	14,85%
Costa Barcelona	13,15%	7,24%	20,39%
Paisatges Barcelona	5,75%	11,94%	17,69%
Pirineus	6,03%	-7,37%	-1,34%
Terres de Lleida	-1,23%	6,61%	5,38%
Val d'Aran	-4,52%	7,61%	3,09%
Terres de l'Ebre	0,40%	-2,18%	-1,78%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Idescat

Ocupació a les empreses de les Terres de l'Ebre

Durant l'any 2024, l'evolució de l'ocupació a les Terres de l'Ebre ha confirmat una tendència de recuperació moderada però consolidada en el conjunt del mercat laboral. Tot i que la informació desagregada territorialment presenta certes limitacions, les fonts disponibles permeten identificar dinàmiques sectorials rellevants i divergències respecte a la demarcació de Tarragona i a la mitjana catalana.

Segons l'Enquesta de Població Activa (EPA), la taxa d'atur al conjunt del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre s'ha situat en el 12,67% al tancament de 2024, una millora notable respecte al 14,88% de l'any anterior, però encara per sobre del conjunt de Catalunya, on l'atur ha caigut fins al 9,35%. Les comarques ebrenques, malgrat representar un pes menor en l'estructura productiva provincial, mantenen una aportació ocupacional significativa en sectors com l'agricultura, que ha retrocedit el 2024 amb una pèrdua estimada de llocs de treball, en part afectada per la persistència de la sequera i la pressió de costos sobre les explotacions petites i mitjanes. En canvi, el sector serveis ha tornat a liderar la creació d'ocupació, particularment per l'efecte tractor del turisme i de la consolidació de llocs de treball en serveis públics, que suposen aproximadament el 26% de l'ocupació total del territori, per sobre del 22% a nivell català. D'altra banda, el sector industrial, amb un pes relatiu del 21,10% sobre el total de l'ocupació ebrenca, ha mostrat un comportament pràcticament estable, amb un lleuger increment inferior al 0,2%, mentre que la construcció manté una presència residual, però estratègicament vinculada a l'activitat pública i als projectes energètics en curs.

Analitzat territorialment les dades, l'evolució de l'ocupació a les quatre comarques de les Terres de l'Ebre ha estat desigual segons les dades disponibles d'afiliació a la Seguretat Social. El Baix Ebre i el Montsià han

registrar una tendència positiva, especialment aquest darrer, consolidant l'increment d'afiliació interanual de 2023, que s'ha mantingut durant el 2024. En canvi, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta han mostrat símptomes de debilitament en el mercat laboral. Les variacions d'afiliació reflecteixen un comportament territorial asimètric, on el litoral i les àrees amb major pes dels serveis i la logística (com el Montsià i el Baix Ebre) es recuperen millor que les comarques interiors amb major dependència del sector primari i industrial. Això suggereix la necessitat de reforçar polítiques d'ocupació territorialitzades per corregir desequilibris i millorar la resiliència econòmica de les zones més febles.

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

Taula 3. Evolució de l'atur a Terres de l'Ebre

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Sense ocupació anterior	Total
2005	378,7	1079,6	786,1	2442,5	292,3	4979,2
2006	381,4	1075,1	724,8	2316,3	265,6	4763,2
2007	367,5	1078,3	782	2441,6	203	4872,4
2008	564,3	1432,2	1741,8	3155,3	330,7	7224,3
2009	715,9	2061,7	3190,3	5251,6	433,8	11653,3
2010	981,5	2565,2	3325,7	6092,7	549,5	13514,6
2011	1169	2517,7	3172,8	7033,1	617,9	14510,6
2012	1307,7	2544,3	3132,6	7986,7	672,1	15643,2
2013	1445,5	2511,8	2721,6	8684,7	641,8	16005,3
2014	1586,9	2260,4	2190,3	8367,1	751,3	15156,1
2015	1514,3	1963,6	1651,3	7707,7	721,4	13558,3
2016	1396,3	1666	1267,6	6987	707	12023,9
2017	1239,8	1372,2	959,1	6275,6	644,3	10491
2018	1134,6	1210,3	792	5948,1	581,7	9666,7
2019	985,4	1125,6	722,5	5700,9	566,4	9100,8
2020	1124	1217,5	888	6999	685,8	10914,3
2021	1167,4	1103,7	834,8	6767,8	711,3	10584,9
2022	890,9	916,9	655,7	5690,7	557,9	8712,1
2023	718,2	870,7	654,5	5312,9	597,2	8153,5
2024	668.7	842.0	671.7	5321.1	652.2	8155.7

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat

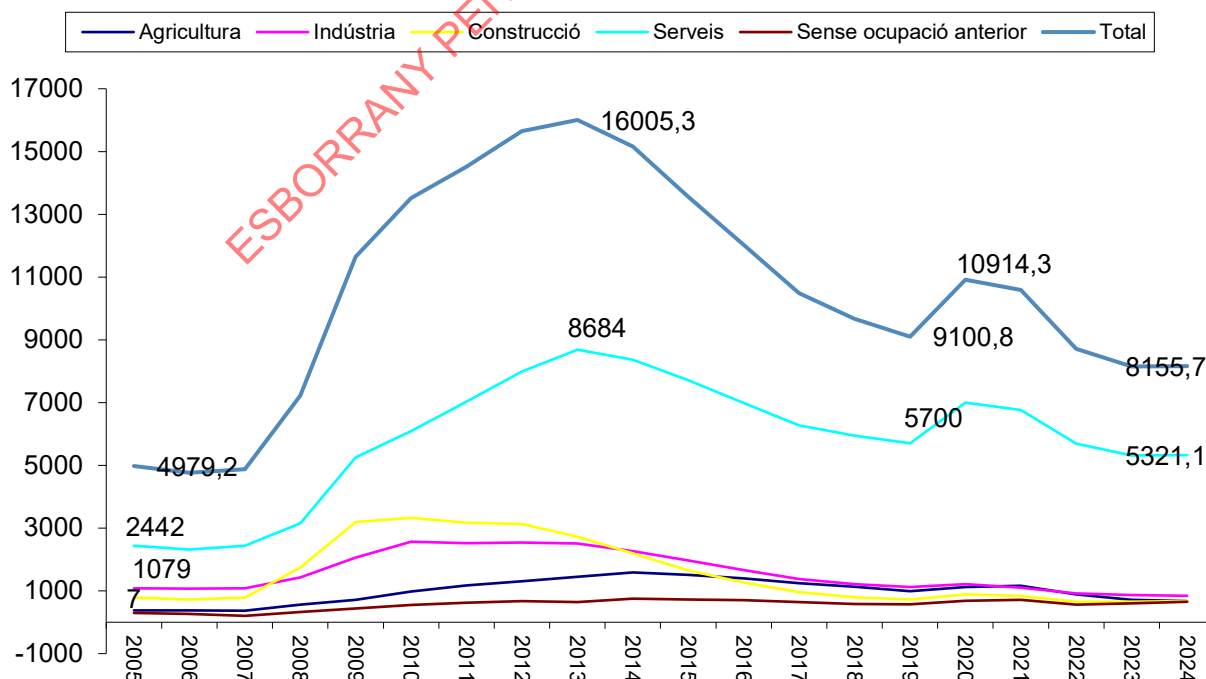
La taula 3 reflecteix que durant l'any 2024, el total d'aturats a les Terres de l'Ebre es manté pràcticament estable respecte l'any anterior, amb una

xifra mitjana de 8.155,7 persones, lleugerament per sobre del 2023. Aquesta estabilitat global, però, amaga comportaments sectorials diferenciats. El sector agrícola mostra una tendència a la baixa en l'atur, reduint-se en un -6.9%. Aquesta reducció indica una possible millora o estabilització en les ocupacions vinculades a l'agricultura, un sector rellevant al territori.

El sector industrial també registra una disminució en l'atur d'un -3.3%, seguint la tendència després d'anys de descens més acusat.

Pel que fa a la construcció, aquest sector presenta un increment moderat en l'atur d'un 2.6%, després d'una tendència general a la baixa durant els anys immediatament previs. El sector serveis, el més nombrós en ocupació i per tant en atur, es manté pràcticament estable en relació amb el 2023 (0.2%). Finalment, el grup de persones sense ocupació anterior augmenta un 9.2%, que apunta a una entrada major de nous demandants d'ocupació, joves o persones que inicien la seva recerca laboral.

Gràfic 15. Evolució dels aturats per sectors a Terres de l'Ebre (2005-2025)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat

Com es evident en totes les economies desenvolupades el sector serveis es el motor d'ocupació al territori i per tant el major contribuent a l'atur. Aquest sector es mostra històricament sensible a les crisis i cicles econòmics i també ha estat un refugi per molts treballadors i treballadores provinents d'altres sectors en aquests moments d'increment d'atur, sobretot construcció i indústria, constatant que la recol·locació cap al sector serveis ha estat la constant des de la crisi econòmica fins l'actualitat. El nombre mitjà total de persones a l'atur al territori va ser durant el 2024 de 8.155,7 pràcticament el mateix que l'any anterior.

El mercat laboral de les Terres de l'Ebre el 2024 mostra un escenari de consolidació amb molta estabilitat en l'atur total. Les petites reduccions en sectors com l'Agricultura i la Indústria són positives, mentre que l'augment marginal en Serveis i Construcció, juntament amb el repunt més significatiu en la categoria "Sense ocupació anterior", suggereixen que si bé la situació general és estable, hi ha reptes en l'absorció de nous entrants al mercat laboral. L'economia de les Terres de l'Ebre sembla haver arribat a una fase de maduresa en la seva recuperació, on els grans moviments d'atur són menys freqüents i l'atenció es desplaça cap a la qualitat de l'ocupació i la integració dels segments més vulnerables.

Taula 4. Variacions atur a Terres de l'Ebre per sectors

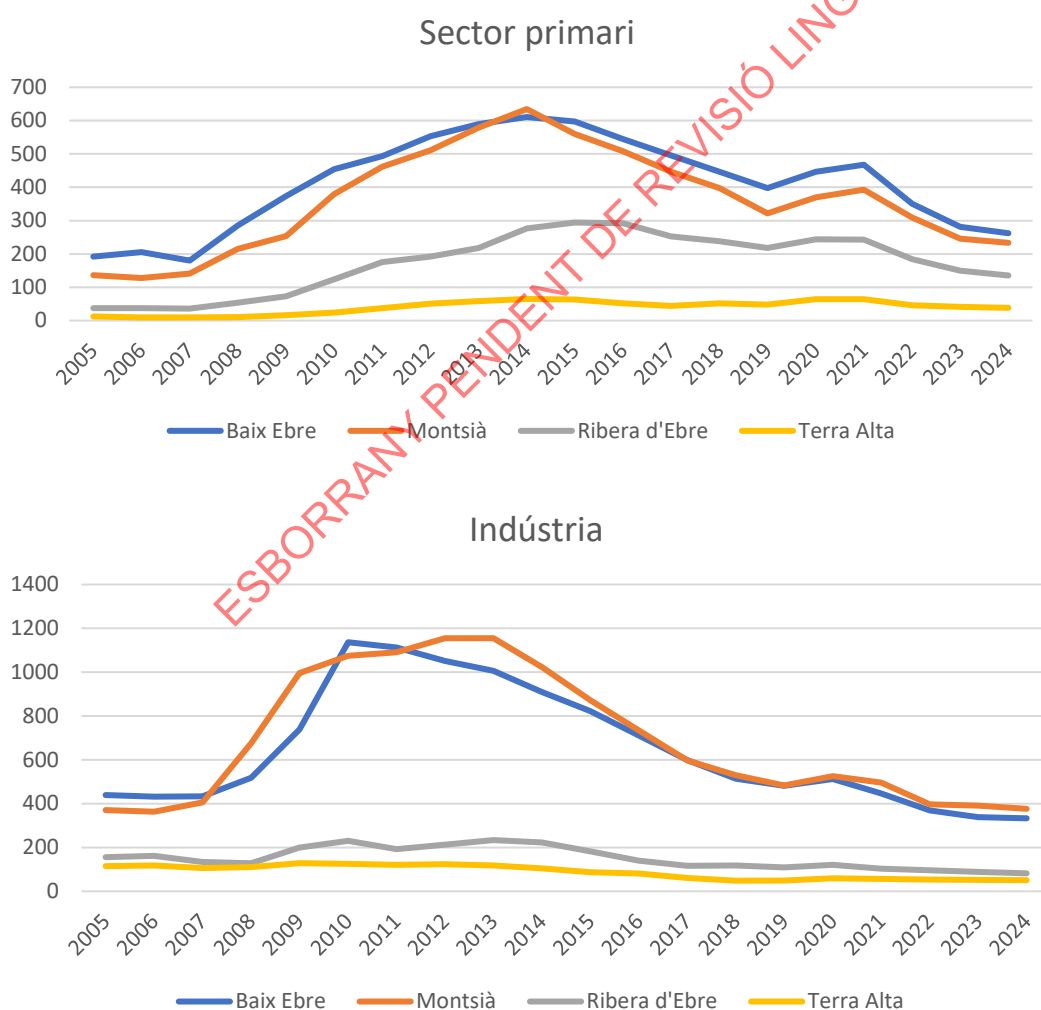
ATUR REGISTRAT	Sector primari	Indústria	Serveis	Construcció
Variació 2024 vs 2023	-6.9%	-3.3%	+0.2%	+2.6%
Variació 2024 vs 2019	-32.1%	-25.2%	-6.7%	-7.0%

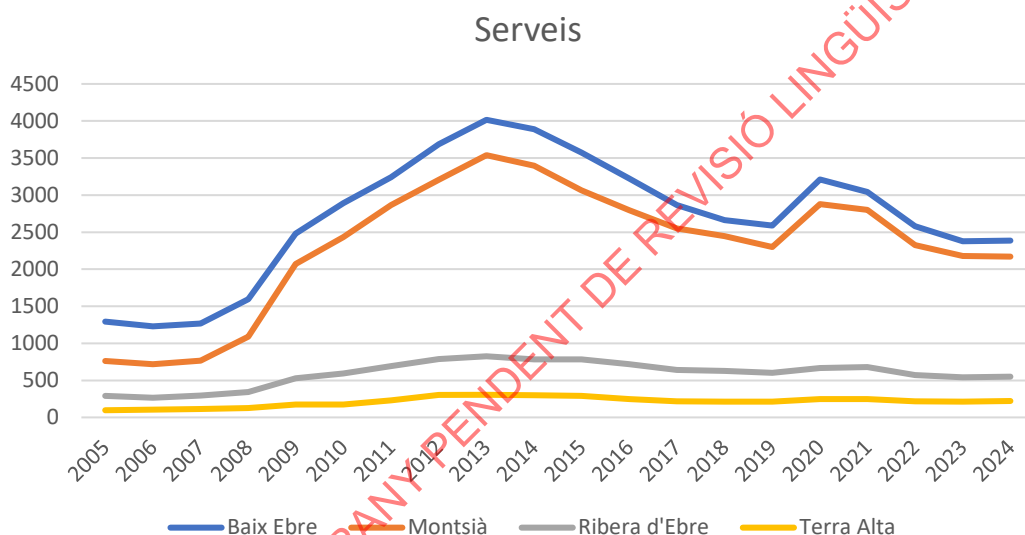
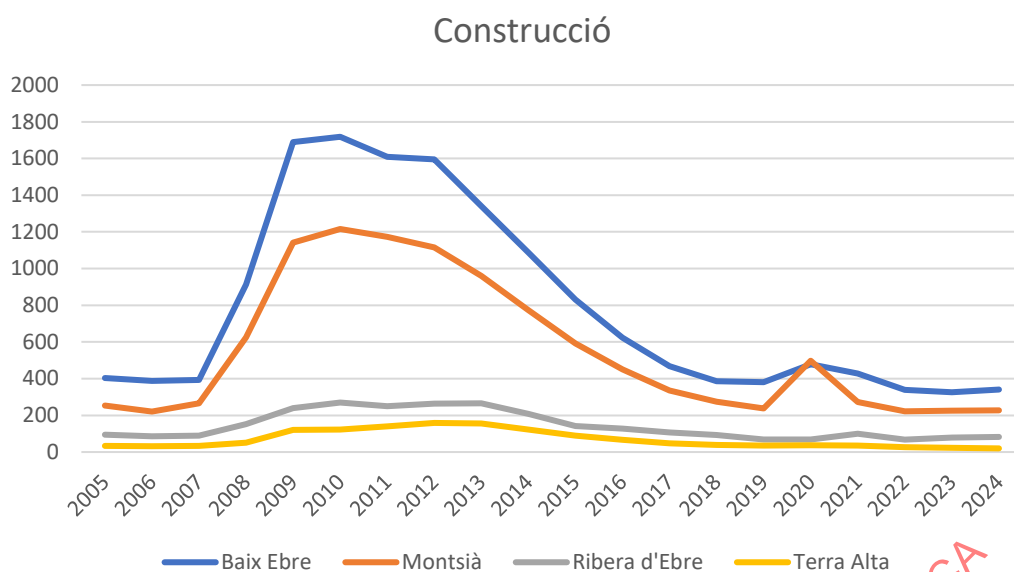
Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat

Es registra un gran descens de l'atur des de 2019 en els sectors primari (-32.1%) i també industrial (-25.2%), que ja apuntàvem el darrer any. En el sector industrial es segueix amb la recuperació iniciada entre 2012 i 2013 i la situació de l'atur industrial està per sota del nivell de 2007. La construcció en canvi ha incrementat el nombre d'aturats i els serveis pràcticament han estat estables.

Els gràfics 16a 19 mostren l'evolució de l'atur per comarques i sectors; es mostra que el repunt de l'atur que va tenir lloc a causa de la pandèmia ha revertit sobradament i ens hem situat en nivells per sota dels de 2019.

Gràfics 16 a 19. Evolució de l'atur per sectors i comarques

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat

Taula 5. Variació de l'atur per comarques i sectors (2023-2024)

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Sense ocupació anterior
Baix Ebre.	-7,0%	-1,7%	4,7%	0,2%	5,7%
Montsià	-5,0%	-3,7%	0,7%	-0,6%	8,6%
Ribera d'ebre	-9,9%	-8,0%	5,2%	1,3%	23,8%
Terra Alta	-6,1%	-2,9%	-15,7%	3,7%	11,5%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat

Com s'observa en la taula 5 l'atur ha baixat als sectors primari i industrial durant el 2024 a totes les comarques i s'ha incrementat lleugerament a la construcció, excepte a la Terra Alta. Als serveis s'ha mantingut quasi igual, amb petites variacions. En canvi els percentatges d'increment han estat significatius entre els que busquen la primera ocupació, sobretot a la Ribera d'Ebre i a la Terra Alta.

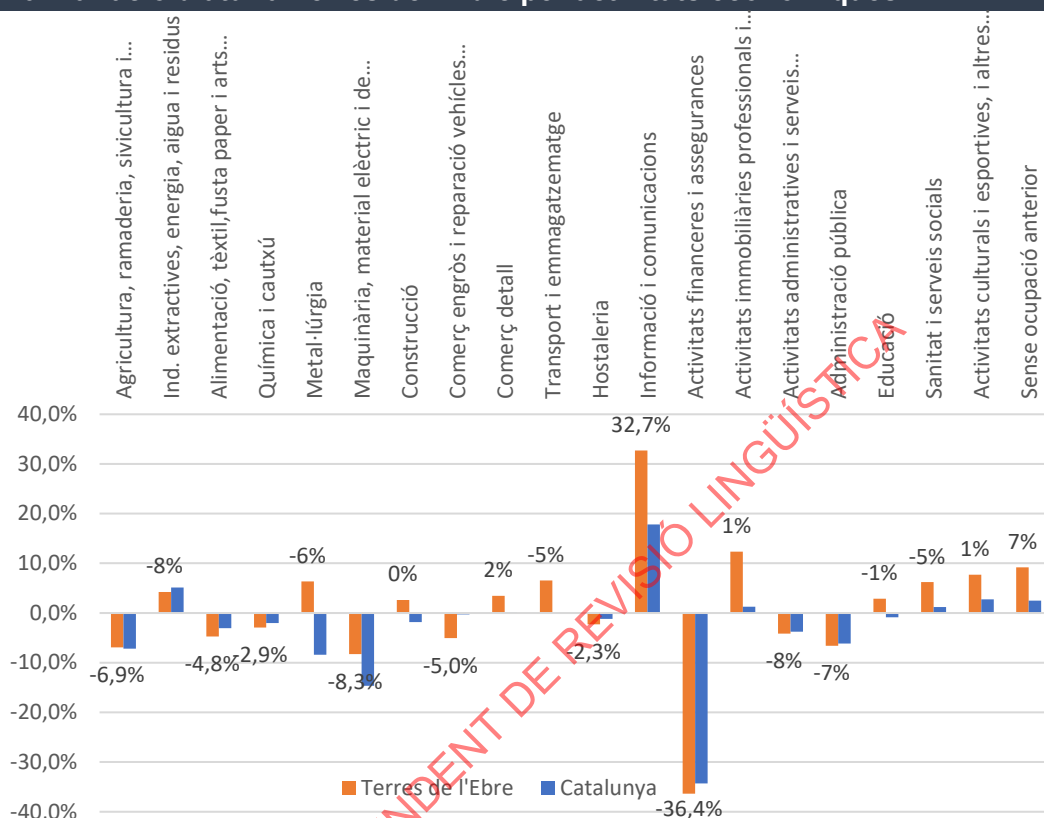
El detall de l'anàlisi de l'atur per l'activitat econòmica ens indica no ja els grans sectors, sinó, amb més precisió les activitats en què va treballar en la seva darrera ocupació el treballador o treballadora. Fins l'any 2008 l'activitat econòmica es classificava segons la Classificació Catalana d'Activitats Econòmiques 1993 Rev.1 (CCAEE), a partir del 2009 es classifica segons la nova CCAEE 2009. Al gràfic hem inclòs a la comparativa el total de Catalunya, per veure si hi ha diferències substancials amb el conjunt de l'economia catalana en el detall de les activitats.

El Gràfic 20 mostra la variació interanual de l'atur registrat a les Terres de l'Ebre per sectors econòmics entre 2023 i 2024, comparant-la amb la mitjana de Catalunya. Aquesta anàlisi permet identificar diferències territorials importants en la dinàmica del mercat laboral, reflectint les circumstàncies conjunturals que afecten el teixit productiu ebrenc. L'evolució de l'atur a les Terres de l'Ebre presenta una major volatilitat sectorial respecte del conjunt català, amb alguns sectors mostrant reduccions destacades i d'altres amb increments o estabilitat.

Tot i ser que la informació i comunicació és un sector menor a la regió, destaca per l'increment de persones aturades, major que la mitjana catalana. L'hostaleria (-2,3%) millora un punt més que al conjunt de Catalunya tot i que hem vist anteriorment que les pernoctacions han anat

a la baixa. Això pot indicar la millora del consum de restauració intern o millora dels visitants respecte els turistes que pernocten.

Gràfic 20. Variació d'atur a Terres de l'Ebre per activitats econòmiques

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat

La construcció (+2.6%) i el comerç al detall (+3.4%) tot i ser sectors amb pes a l'economia ebrenca, no mostren millores clares sinó increment d'atur a diferència del conjunt català, on hi ha disminucions en construcció i estabilitat en comerç. L'administració pública, que hem vist que té un per molt important en l'ocupació al territori ha tingut una davallada de l'atur en sintonia amb la resta del país, per sobre del 6%.

La pèrdua d'afiliats a la Seguretat Social en règim d'autònoms es una constant a les Terres de l'Ebre els darrers anys com hem explicat i xifrat en altres capítols de l'anuari. Podem veure a la taula 6, l'evolució d'afiliats en règim d'autònoms/es comparant les dades pre pandèmia i post pandèmia (2019 i 2024) i observem que mentre ha crescut amb força els

afiliats en règim general, segueix la davallada d'afiliats en règim d'autònoms que han perdut 380 afiliats en aquests cinc anys.

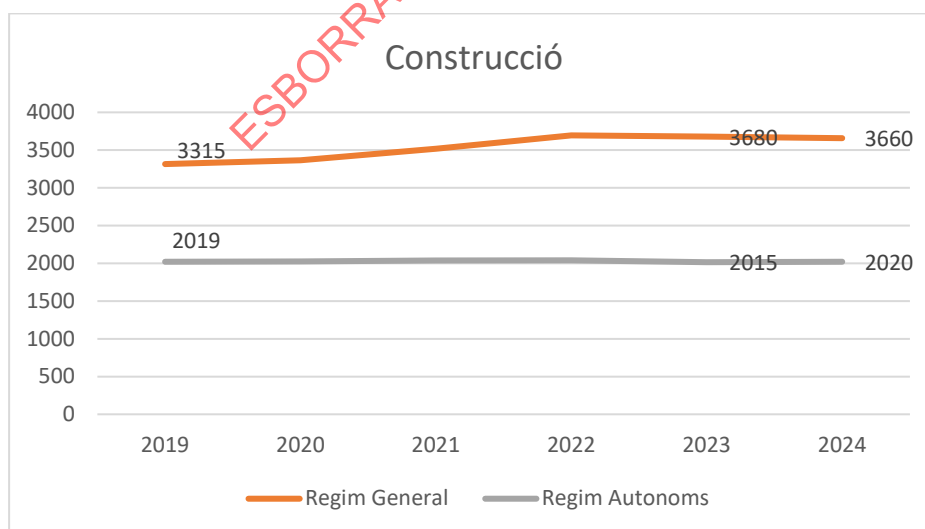
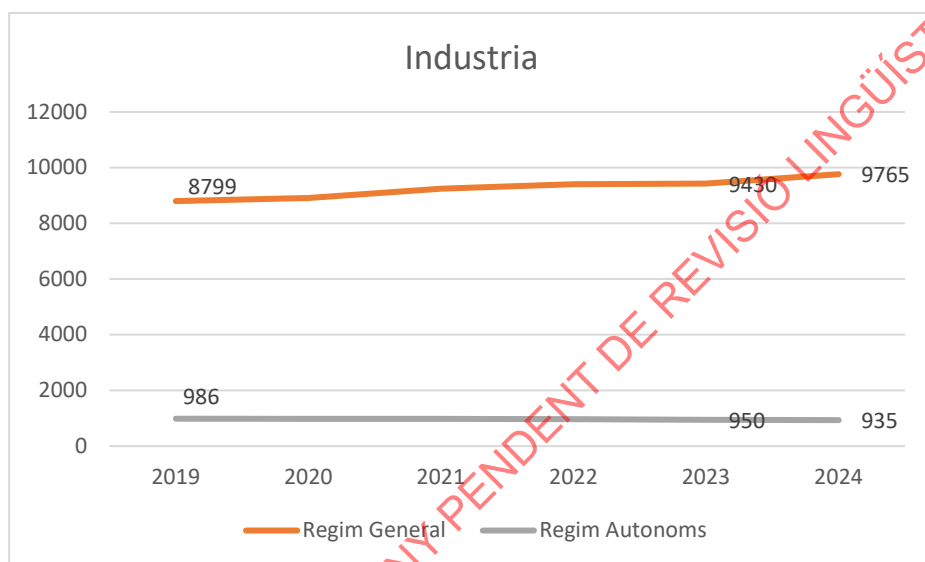
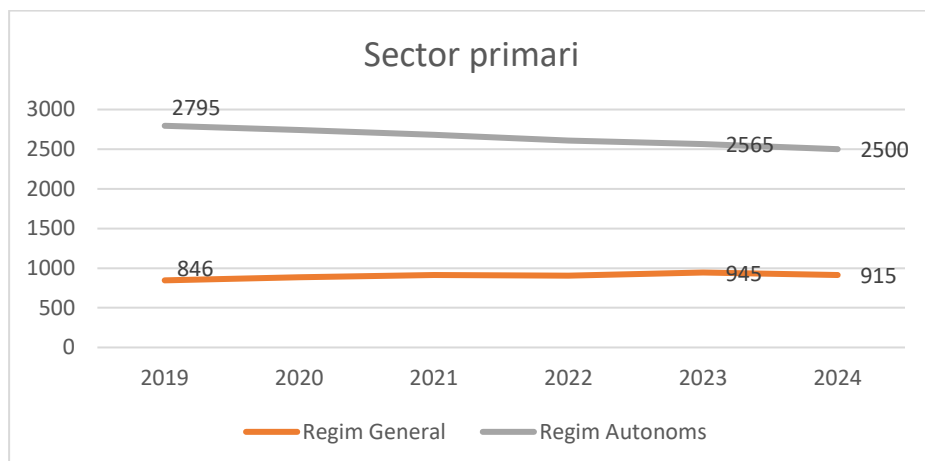
Taula 6. Variació afiliats segons els règim a les Terres de l'Ebre (2019 vs 2024)

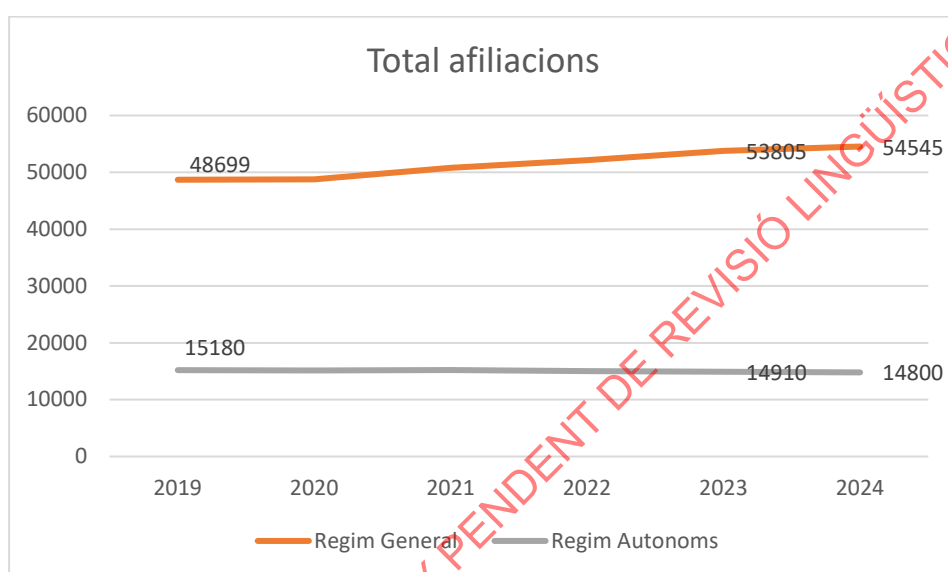
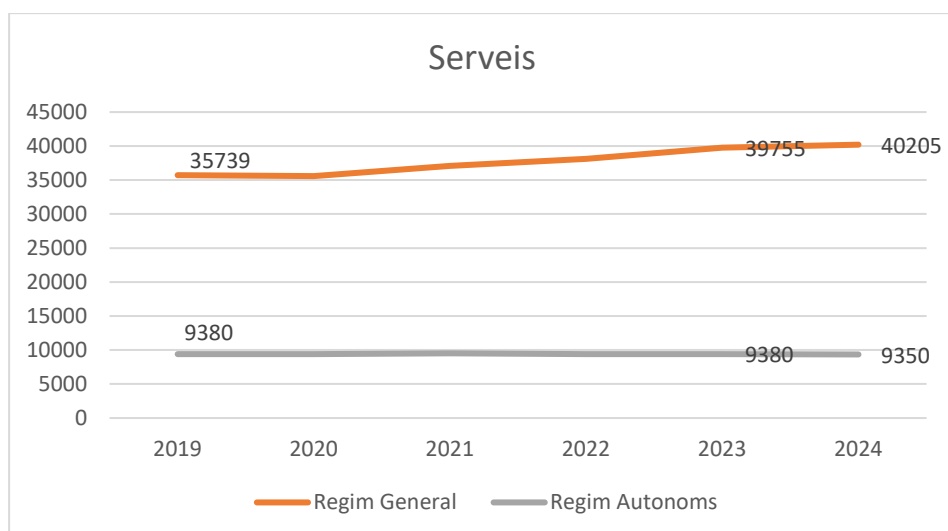
Variació afiliacions (2019 vs 2024)		
	Règim General	Regim Autònoms
Agricultura	69	-295
Indústria	966	-36
Construcció	345	1
Serveis	4466	0
Total	5454	-380

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat

Comparant-ho amb la resta de Catalunya, observem que en règim d'autònoms a la resta del país el règim general ha tingut increments en tots els sectors, però en règim d'autònoms ha minvat l'afiliació en agricultura i indústria, però s'ha incrementat en construcció i serveis. La xifra d'autònoms s'ha incrementat en més de deu mil persones al total de Catalunya, mentre com hem vist segueix disminuint al nostre territori.

Gràfics 21 s 25. Afiliacions a la seguretat social per sector d'activitat

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat

L'evolució de les afiliacions a la Seguretat Social a les Terres de l'Ebre entre 2023 i 2024 i la seguida des de 2019 mostra dinàmiques diferenciades entre el règim general i el règim d'autònoms, amb comportaments que reflecteixen les particularitats socioeconòmiques del territori en comparació amb altres àmbits de Catalunya.

El nombre d'afiliacions al Règim general de la Seguretat Social a Catalunya va augmentar un 3,7% interanual al juny del 2024. Per comarques, les que han registrat els increments relatius més elevats són el Pallars Jussà (32,7%), el Baix Penedès (24,6%) i el Solsonès (14,3%). L'increment més elevat en termes absoluts s'ha registrat al Barcelonès (48.105 afiliacions) i al Baix Llobregat (11.185 afiliacions) i al Vallès Occidental (9.095 afiliacions).

D'altra banda el nombre d'autònoms a Catalunya puja un 1,5% interanual i se situa en 567.825 afiliacions. Les comarques que han registrat un major ascens en termes relatius són el Pallars Sobirà (3,1%) i la Selva (2,5%); en termes absoluts, per suposat el Barcelonès i els dos Vallès han encapçalat el creixement. Per contra, el Lluçanès (-10,1%), la Terra Alta (-3,6%) i l'Alta Ribagorça (-2,1%) són les comarques que han registrat majors decrements relatius.

Els gràfics ens mostren que, mentre que les Terres de l'Ebre mantenen una tendència positiva en l'ocupació assalariada, el seu dinamisme és inferior al d'altres zones, possiblement a causa d'una menor presència de sectors amb alt valor afegit. Pel que fa al règim d'autònoms, les Terres de l'Ebre mostren una tendència de disminució en les afiliacions. Aquesta situació contrasta amb l'evolució general a Catalunya, on s'ha observat un increment de l'afiliació d'autònoms. Per exemple, a Catalunya, el nombre d'autònoms va augmentar un 1,4% interanual al 2024.

Aquesta davallada d'autònoms es manifesta sobretot en el sector primari i la indústria, mentre que la construcció i els sector serveis els autònoms es mantenen constants i l'afiliació en règim general creix considerablement en aquest darrer. En els darrers 6 anys 5846 persones s'han incorporat a les Terres de l'Ebre al règim general de la Seguretat Social (increment del 12%), mentre que el règim d'autònoms ha disminuït

en 380 persones, una davallada del -2.5%. La davallada prové íntegrament del sector primari i la indústria, mentre que l'increment d'afiliació en règim general està repartit entre tots els sectors, però quantitativament el 75% provenen del sector serveis.

Segons dades publicades per la Generalitat el nombre de treballadors de l'administració catalana ha crescut més del 58% els darrers vint anys, un 23.48% la darrera dècada. La distribució actualment és la següent: educació: 2.759 persones (mestres i professors de primària i secundària), administració i serveis 1.342 persones

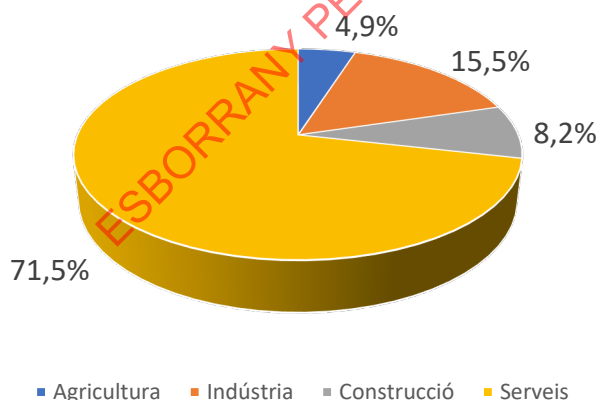
sanitat: 1.241 persones, cossos de seguretat 543 persones, extinció d'incendis 184 persones, administració de justícia 156 persones i agents rurals 44 persones.

Els següents gràfics mostren la distribució dels treballadors afiliats a la Seguretat Social a Terres de l'Ebre (TE) i a Catalunya. Es constata que la presència del sector agrícola és molt més rellevant a les Terres de l'Ebre que al conjunt del país; aquest diferencial és revelador, ja que mentre a Catalunya el sector agrícola s'ha anat desmantellant progressivament com a conseqüència de la terciarització i l'expansió urbana, a les Terres de l'Ebre es manté com una activitat estructural, tot i la seva pèrdua de pes relatiu. L'agricultura i la ramaderia segueix tenint resiliència com a base productiva en zones rurals sustentades amb el pes de conreus permanents (olivera, vinya, cítrics, arròs...), molts d'ells amb certificacions d'origen i moltíssimes instal·lacions ramaderes que crien milers i milers de caps de bestiar, avícola, porcí, vacu i caprí entre d'altres. L'estructura productiva que tradicionalment comptava amb la presència de microexplotacions i activitat pluriactiva, està revirant cap a la concentració en extensions majors, més professionalitzades i evidentment més rendibles, així com a la sostenibilitat i el cultiu ecològic.

El major pes de l'ocupació industrial a Terres de l'Ebre s'ha d'emmarcar en la naturalesa de la indústria. Mentre que a les zones metropolitanes es compta amb una indústria diversificada i tecnològicament avançada (automoció, química, biotecnologia, etc..), a territori ebrenc predomina una indústria vinculada a sectors primaris com la indústria alimentària, de la fusta o dels materials de construcció, per posar uns exemples. La possibilitat que està creixent d'oferir productes amb major valor afegit dels que es feien fins ara pot obrir la porta a creixements sectorials superiors i mes intensius en coneixement i innovació.

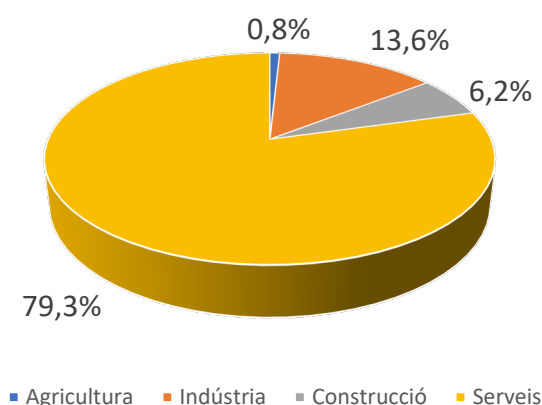
En termes de cadenes de valor, les indústries de TE compleixen funcions perifèriques o subordinades dins de xarxes més àmplies: són activitats de processament local o indústries auxiliars amb poca capacitat d'innovació i escàs enllaç amb sistemes regionals de coneixement.

Gràfic 26. Distribució de les afiliacions a la seguretat social a Terres de l'Ebre

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat

Gràfic 27. Distribució de les afiliacions a la seguretat social a Catalunya

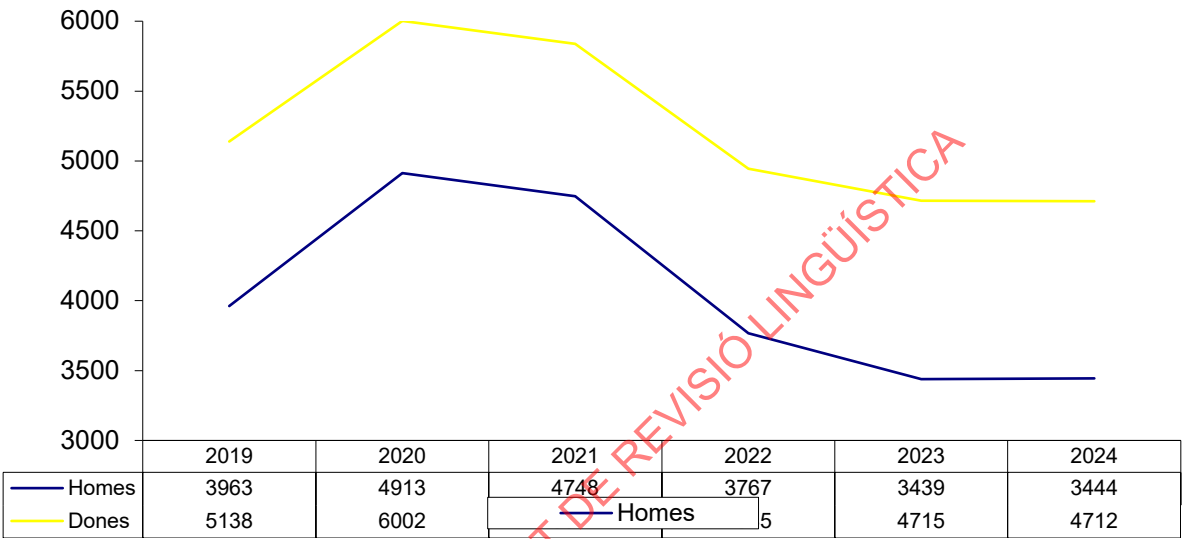
Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat

Tot i que el sector serveis ambdós territoris es el corresponent a les economies avançades occidentals, a Catalunya aquest sector presenta una hiperconcentració derivada de processos de terciarització avançada. Aquest fet respon a una economia metropolitana orientada cap als serveis intensius en coneixement (KIBS), el turisme massiu, i les activitats logístiques i financeres, especialment a l'àrea metropolitana de Barcelona. En canvi, a les Terres de l'Ebre el sector serveis té un pes menor i menys especialitzat. Estem parlant d'un sector serveis bàsic i de proximitat, orientat al consum local i molt vinculat a serveis públics, comerç menor i atenció a les persones. Això evidencia una economia de baixa complexitat funcional, amb menys densitat empresarial i menys externalitats positives entre sectors terciaris.

El gràfic 28 mostra la tendència a la disminució de la taxa d'atur, que amb l'excepció de la pandèmia ve consolidant-se des de 2014, amb un descens més pronunciat en homes que en dones. Aquest comportament dibuixa una tendència de cronificació de la bretxa de gènere en l'àmbit de l'atur a les Terres de l'Ebre, però que no es diferencia de la resta de Catalunya. Com hem analitzat en els darrers informes, la diferència entre l'atur masculí i femení s'incrementa a mesura que creix l'ocupació,

sobretot si aquesta es en els sectors industrials i construcció. Al 2024, la evolució de l'atur ha estat inapreciable a les comarques ebrenques en conjunt, ja que en termes absoluts, les xifres d'atur masculí han incrementat en 5 persones i el femení han davallat en només 3 persones.

Gràfic 28. Evolució de l'atur per sexe a Terres de l'Ebre (2019-2024)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat

Es fa evident després de anys d'anàlisi que la bretxa de gènere a l'atur no és conjuntural, sinó estructural, i requereix polítiques públiques específiques. Cal impulsar la formació i requalificació per a dones en sectors amb projecció, atorgar incentius a la contractació femenina estable i de qualitat en sectors masculinitzats i insistir amb les polítiques empresarials de conciliació que permetin l'accés efectiu i sostingut de les dones al mercat laboral. Cal desenvolupar una estratègia territorial amb visió de gènere que reconegui la feminització de la pobresa laboral i promogui l'equitat a zones com les Terres de l'Ebre.

Fonts d'informació

- Departament de Territori i Sostenibilitat. Generalitat de Catalunya.
<http://territori.gencat.cat/ca>
(Consultes abril i maig de 2024)
- Duro, J. A. *Resiliència de la demanda turística*, 2020. Càtedra d'Economia Local i Regional. Universitat Rovira i Virgili.
- Empresaris i representants institucionals de les Terres de l'Ebre, entrevistes personals. Març i abril de 2024.
- Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT). Generalitat de Catalunya.
<http://www.idescat.cat/>
(Consultes abril i maig de 2024)
- Observatori Empresa i Ocupació. Departament d'Empresa i Ocupació. Generalitat de Catalunya.
<http://www20.gencat.cat/portal/site/observatoritreball/>
(Consultes entre abril i maig de 2024)
- Observatori Empresa i Ocupació. Focus Territorial. Departament d'Empresa i Ocupació. Generalitat de Catalunya.
<http://www20.gencat.cat/portal/site/observatoritreball/>
(Consultes abril i maig de 2024)
- Observatori Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural. Generalitat de Catalunya.
<http://www20.gencat.cat/portal/site/DAR/>
(Consultes abril i maig de 2024)

- Sistema de anàlisis de balances Ibéricos (SABI).

www.sabi.bvdep.com/

(Consultes abril i maig de 2024)

- http://empresa.gencat.cat/ca/treb_ambits_actuacio/emprenedoria/sup-ort-empresa-i-emprenedoria/

(Consultes abril i maig de 2024)

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

*Dra. Victòria Soldevila
Departament d'Economia
Universitat Rovira i Virgili*

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

1.- Introducció

En aquest nou capítol sobre el sector primari de *l'Informe d'Economia Local i Regional*, analitzarem l'evolució del sector primari de les Terres de l'Ebre durant els anys 2023 i 2024, en funció de les dades disponibles.

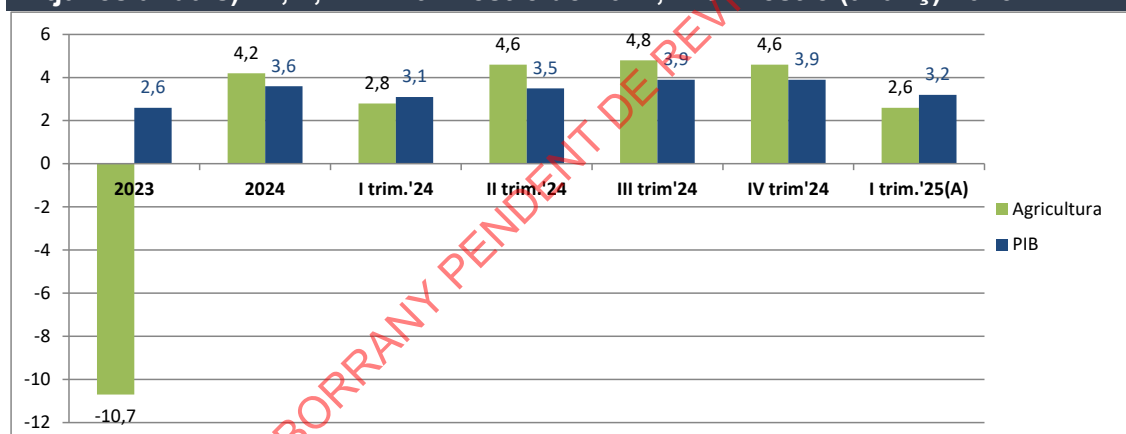
El capítol s'estructura en cinc parts. En el següent apartat, s'analitza breument la situació de l'agricultura a Catalunya durant el 2024. En l'apartat 3, primer analitzarem l'estructura agrària de les quatre comarques ebrenques i la contribució del sector agrari al creixement del 2023 (últimes dades anuals disponibles). L'apartat 3.2 analitza l'evolució dels conreus agrícoles, basant-nos en els *Avanços de superfícies i rendiments agrícoles* del 2023 (últimes dades disponibles) i els preus de l'Observatori Agroalimentari dels Preus, on ja disposarem de les dades de 2024 i de principis de 2025. El següent subapartat el centrarem sobre les produccions ramaderes més significatives: aviram, porcí i conills. Tant les dades sobre superfícies i producció com la capacitat ramadera procedeixen del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació (DARPA). Finalment, el tercer apartat fa referència a la pesca i analitzarem les dades basant-nos en la informació facilitada per les llotges dels principals ports de les Terres de l'Ebre. En l'apartat 4 ens centrem en l'evolució del mercat laboral. Ens basem en les dades de l'Idescat pel que fa a les afiliacions a la Seguretat Social i a l'atur registrat.

En l'apartat final es resumeix la informació més rellevant d'aquest capítol i es fan algunes consideracions sobre els reptes que afrontar el sector primari en el context actual.

2.- El sector primari a Catalunya al 2024

En el 2024, l'economia catalana va créixer un 3,6%, per sobre de la taxa de creixement de l'economia espanyola (3,2%). El dinamisme de l'economia catalana d'aquest any s'explica especialment pel creixement dels serveis (4,1%) i de la indústria (3,9%). El sector de la construcció també va créixer però en menor quantia (1,7%). El sector agrari va ser el sector que va experimentar un creixement més elevat, un 4,2%, una dada positiva però cal tenir en compte que es venia d'un any, el 2023, on l'activitat agrària va caure un -10,7%. (Font: Nota de Conjuntura Econòmica, 130, Maig de 2025).

Gràfic 2.1.- Variació interanual del VAB agrari i del PIB de Catalunya. 2023 i 2024 (taxes mitjanes anuals) i I, II, III i IV trimestre de 2024, i I trimestre (avanç) 2025.

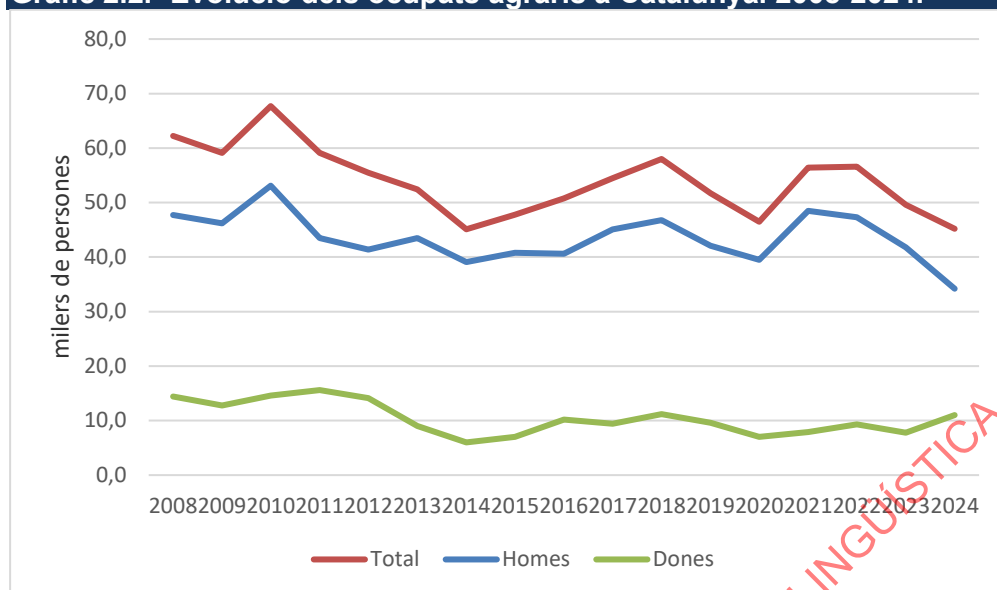

Font: Elaboració pròpia amb dades de 'Nota de Conjuntura Econòmica', 130, Maig de 2025.

Tot i el creixement de l'activitat agrària, l'**ocupació** al sector a Catalunya ha continuat disminuint (-8,87%), tal com s'observa al Gràfic 2.2. Aquesta disminució de l'ocupació s'ha produït en l'ocupació masculina (-18,18%), mentre que les dones ocupades en l'agricultura ha crescut significativament (41%). No obstant, cal tenir en compte que es parteix d'uns nivells d'ocupació femenina molt baixos. El sector agrari català

continua estant força masculinitzat: més del 75% dels ocupats agraris són homes.

Gràfic 2.2.- Evolució dels ocupats agraris a Catalunya. 2008-2024.

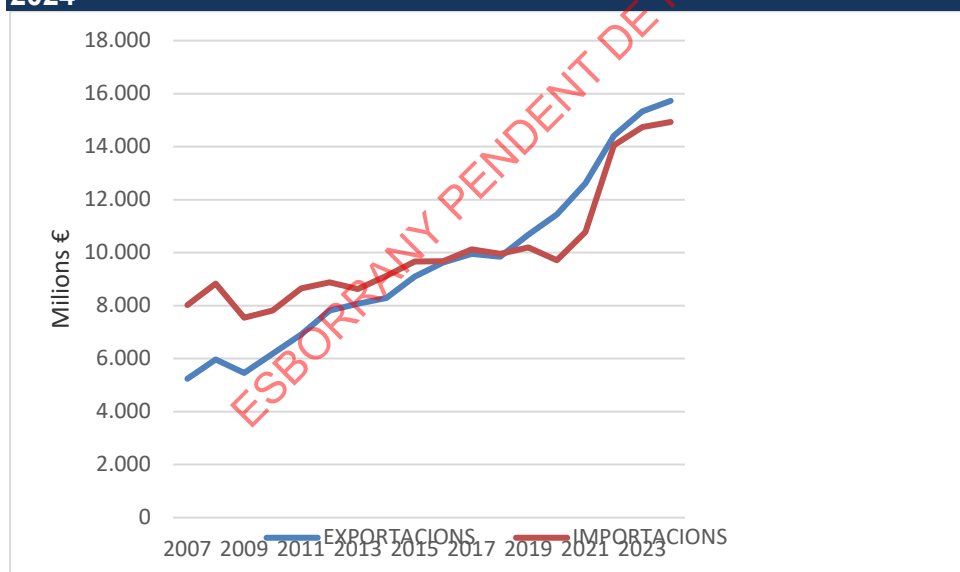
Font: Elaboració pròpia amb dades de Encuesta de Población Activa, INE, 2025

Les estimacions (i per tant, no dades definitives) de la **renda agrària** de 2024 facilitades pel Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació (DARPA), apunten a què la Renda Agraria ha augmentat significativament aquest any situant-se en 2.260,7 milions d'€ en preus corrents i en els 1.755,5 milions d'€ en termes reals (és a dir, sense tenir en compte l'efecte de la inflació). Així doncs la renda agrària a Catalunya va augmentar un 22,7% en termes nominals i un 18,9% en termes reals respecte al 2023. Aquest augment de la renda agrària s'explica per la disminució de les despeses en consums intermedis (gairebé un -12%), doncs els seus preus han baixat, especialment, els fertilitzants (-24%), els aliments per bestiar (-15,8%) i l'energia (-6,3%) (Font: Evolució Renda Agrària Catalunya, DARPA, 2025). Per altra banda, el valor de la producció final agrícola va augmentar (11,64%) mentre que el valor de la producció final ramadera va disminuir (-5,96%) degut a la davallada dels

preus d'algunes produccions ramaderes. Tot i així, el creixement de la renda agrària (en termes reals) a Catalunya en el període 2015-2024 (10,96%) continua sent inferior al de l'Estat espanyol (20,9%) i al de la Unió Europea (13,07%) (Font: Evolució Renda Agrària Catalunya, DARPA, 2025).

Pel que fa al **comerç exterior**, el 2024 les exportacions de productes agropesquers van augmentar un 2,5% mentre que les importacions ho van fer un 1,3%. La taxa de cobertura del comerç agroalimentari se situa en 105,34%. En el Gràfic 2.3 s'evidencia el dinamisme exportador del sector primari català (les exportacions no han deixat de créixer en tot el període) i es consolida el superàvit comercial del sector agroalimentari des del 2018 (Font: Comerç exterior agroalimentari, DARPA).

Gràfic 2.3. Exportacions i importacions de productes agropesquers de Catalunya. 2007-2024

Font: Comerç Exterior Agroalimentari, DARPA, 2024

3. El sector primari a les Terres de l'Ebre.

En aquest apartat, analitzem, en primer lloc, el creixement sectorial i l'aportació del primari al creixement de les Terres de l'Ebre. Les dades definitives sobre el VAB agrari del 2024 encara no estan disponibles i utilitzem les dades del 2023 publicades a l'Anuari Comarcal BBVA. També pel que fa a les estadístiques de superfície i producció agrícola i capacitat i explotacions ramaderes utilitzarem les dades del 2023 publicades pel DARPA doncs les dades del 2024 no es publiquen fins al juliol. Pel sector pesquer sí que utilitzarem les dades de 2024 facilitades pel DARPA. Pel que fa a l'evolució dels preus, sí que disposem de la informació del 2024, disponible a l'Observatori Agroalimentari de Preus.

3.1. Introducció: l'aportació del primari al creixement econòmic de les Terres de l'Ebre.

L'agricultura representava poc més del 0,8% del PIB de Catalunya al 2023. El pes del sector primari a les Terres de l'Ebre es situa en el 3,5% del PIB, mostrant una major especialització agrària que el conjunt del país, tot i la davallada del sector al 2023. El Baix Ebre, la Terra Alta i el Montsià són les comarques més especialitzades en el sector primari: el sector representa un 4,8% del PIB del Baix Ebre, un 4,6% del PIB de la Terra Alta i un 4,5% al Montsià. El sector és menys important a la Ribera d'Ebre (0,9% del PIB comarcal al 2023) (Font: BBVA Research, 2025).

En la Taula 3.1.1 es desglosa el sector primari en agrícola, ramader, forestal i aquícola i pesca marítima. El sector agrícola té el pes més elevat a la Ribera d'Ebre (82,6% del sector primari), al Montsià (66,2%) i a la Terra Alta (63,3%). Per altra banda, el Baix Ebre mostra una creixent especialització ramadera, al 2022 la ramaderia representava el 52,2% del

VAB primari. En les comarques costaneres, la pesca marítima té un pes rellevant dins del VAB primari: 14,1% al Montsià i 5,3% al Baix Ebre (Font: BBVA Research, 2025).

Taula 3.1.1- Estructura del VAB del sector primari (% sobre total del VAB primari). Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre i Terra Alta, 2023

	Agrícola	Ramader	Forestal	Pesca
Baix Ebre	39,2	52,2	1,2	5,3
Montsià	66,2	16,9	2,8	14,1
Ribera d'Ebre	82,6	16,6	0,8	0,0
Terra Alta	63,3	36,6	0,2	0,0

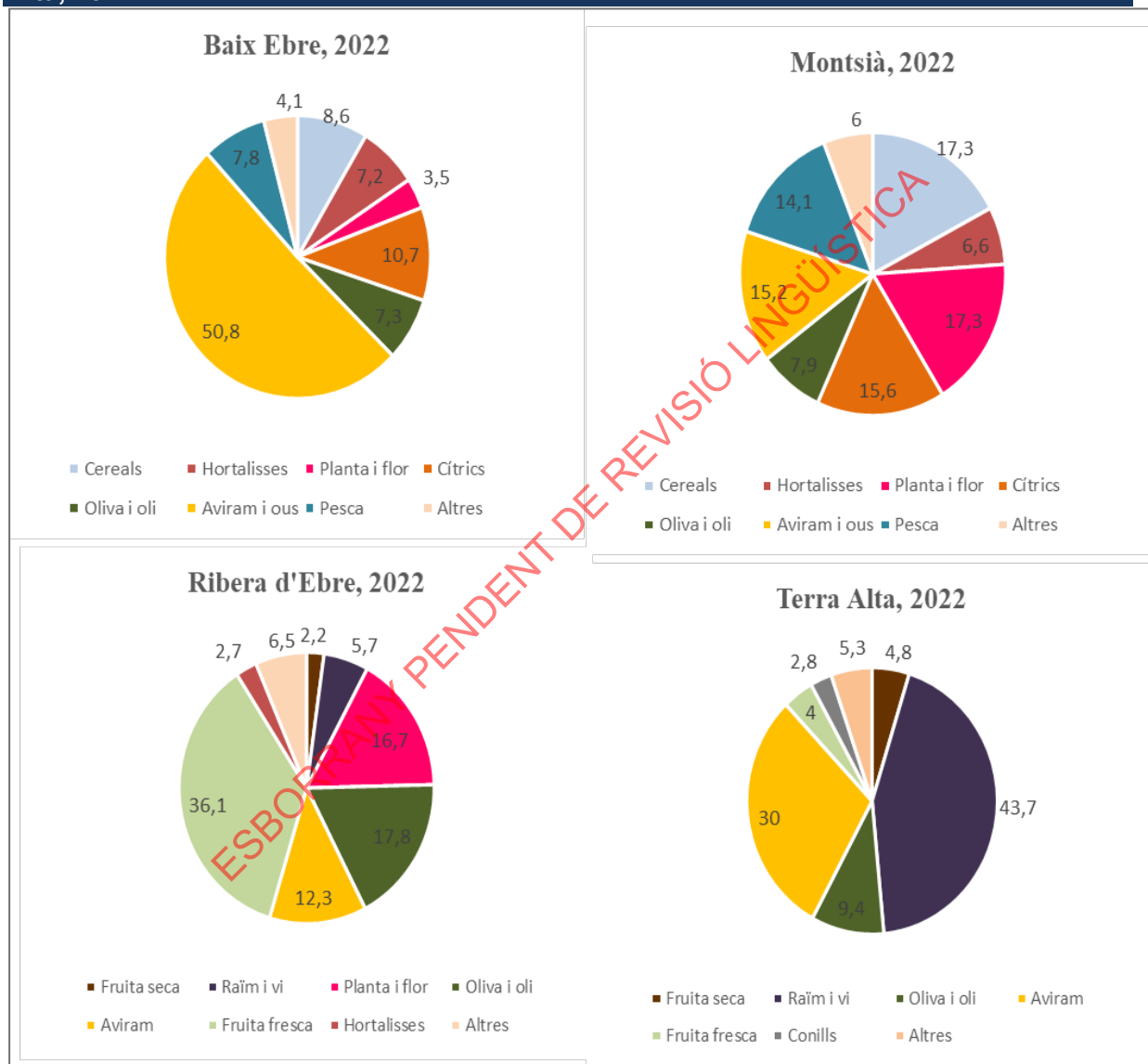
Font: Anuari econòmic comarcal 2024 de BBVAResearch, 2025

Tal com es pot observar al Gràfic 3.1.1., el Baix Ebre i el Montsià presenten unes estructures dels sector agrícoles bastant similars, on destaquen la producció de cereals (arròs, principalment) (17,3% del sector primari al Montsià i 8,6% al Baix Ebre), els cítrics (15,6% al Montsià i 10,7% al Baix Ebre) i les hortalisses (7,2% al Baix Ebre i 6,6% al Montsià). Al Montsià també destaca la producció de plantes i flors (17,5%), al Baix Ebre aquesta producció és el 3,5% del sector primari de la comarca. L'oliva i l'oli també és un sector rellevant en ambdues comarques (7,9% al Montsià i 7,3% al Baix Ebre). Les produccions de la Terra Alta estan molt concentrades en quatre sectors: el raïm i el vi, que representa el 43,7% del VAB primari, l'oliva i l'oli (9,4%) i la fruita fresca (4%) i seca (4,8%). A la Ribera d'Ebre hi destaca la producció de fruita fresca (36,1% del VAB primari), l'oliva i l'oli (17,8%) i la planta i flor ornamental (16,7%).

Pel que fa als sectors ramaders, en totes les comarques ebrenques té un pes molt important l'aviram i els ous. Al Baix Ebre aquest sector

representa més de la meitat del VAB del primari (50,8%) , a la Terra Alta el 30%, al Montsià el 15,2% i, finalment, a la Ribera d'Ebre un 12,3%. També destaca la producció cunícola a la Terra Alta (2,8%) (Font: BBVA Research, 2025).

Gràfic 3.1.1.- Estructura del VAB primari al Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre i Terra Alta, 2022

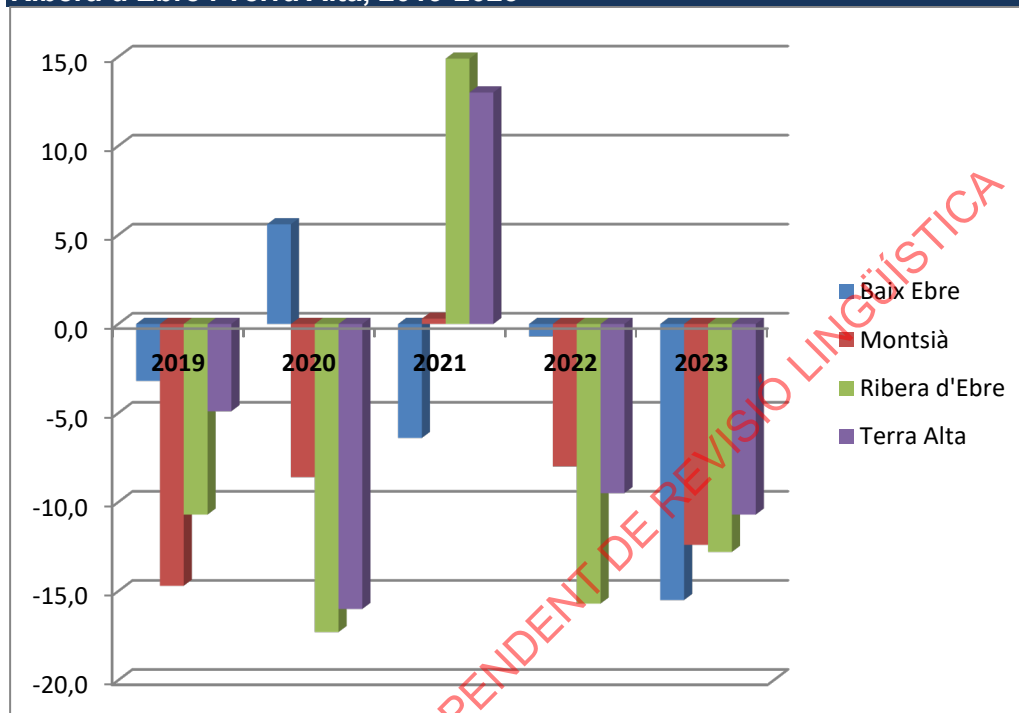

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Anuari econòmic comarcal de BBVA Research 2024.

El gràfic 3.1.2 presenta l'evolució del VAB primari en termes reals per al període 2019-2023. Tal com ja havia passat l'any anterior, al 2023 totes les comarques ebrenques van experimentar una caiguda del VAB primari:

al Baix Ebre la davallada va ser d'un -15,5%, a la Ribera d'Ebre un -12,8%, al Montsià un -12,4% i a la Terra Alta un -10,7%. Tot i així la disminució del primari a les Terres de l'Ebre (-15,3%) va ser lleugerament inferior al conjunt de Catalunya (-15,9%) (Font: BBVA Research, 2025).

Gràfic 3.1.2.- Taxes de creixement anual real del VAB primari al Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre i Terra Alta, 2019-2023

Font: Anuari Econòmic Comarcal de BBVA Research 2024.

Així doncs, l'aportació del sector primari al creixement de les comarques ebrenques va ser negatiu, tal com pot observar-se a la Taula 3.1.2.

Taula 3.1.2- Taxes de variació interanual del VAB primari, pes del VAB primari sobre el VAB comarcal i aportació sectorial a la variació del VAB comarcal, 2023.

	Taxa de variació interanual del VAB real primari (2023-2022)	Pes del VAB primari sobre VAB pb comarcal (2022)	Aportació a la variació del VAB pb comarcal (2023-2022)
Baix Ebre	-15,5	4,8	-0,7
Montsià	-15	4,5	-0,7
Ribera d'Ebre	-10,1	0,9	-0,1
Terra Alta	-20,1	4,6	-0,9
Terres de l'Ebre	-15,3	3,5	-0,5

Font: Anuari econòmic comarcal 2023 de BBVAResearch, 2024

3.2.- Les produccions agrícoles a les Terres de l'Ebre al 2023

En aquest apartat analitzarem les produccions que tenen més implementació en el conjunt de les Terres de l'Ebre: l'oli d'oliva, l'arròs, els cítrics, la fruita seca i la fruita dolça (préssecs, nectarines i cireres) amb les dades definitives del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural per al 2023 (les dades del 2024 no es publiquen fins al mes de juliol).

La producció **d'oli d'oliva** va augmentar de forma important al 2023 doncs cal tenir en compte que es venia d'una molt mala collita al 2022. La producció es va duplicar al Baix Ebre (140%) i a la Ribera d'Ebre (118%) i triplicar a la Terra Alta (292%) i al Montsià (211%). Amb aquesta collita, el Montsià encapçala el ranking de les comarques productores a Catalunya (30.055 tones), seguida del Baix Ebre (28.849 tones), superant aquest any a les Garrigues (25.855 tones). Aquest creixement de la

producció es va produir en un context de disminució de la superfície, que va disminuir un -31% al Baix Ebre, un -25% a la Ribera d'Ebre, un -22% a la Terra Alta i un -17% al Montsià. En el conjunt de les Terres de l'Ebre la superfície es reduir un -24% mentre que la producció va augmentar un 172%. La millora en els rendiments i la circumstància de venir d'una collita molt dolenta l'any anterior expliquen aquest comportament d'aquest sector tant important a les Terres de l'Ebre. Malauradament, les dades no definitives sobre la collita del 2024 apunten a una nova davallada de la producció, situant-se en nivells similars a la del 2022.

Quadre 3.2.1. Superfície i producció d'oli d'oliva. Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre, Terra Alta i Terres de l'Ebre. 2023 i 2022.

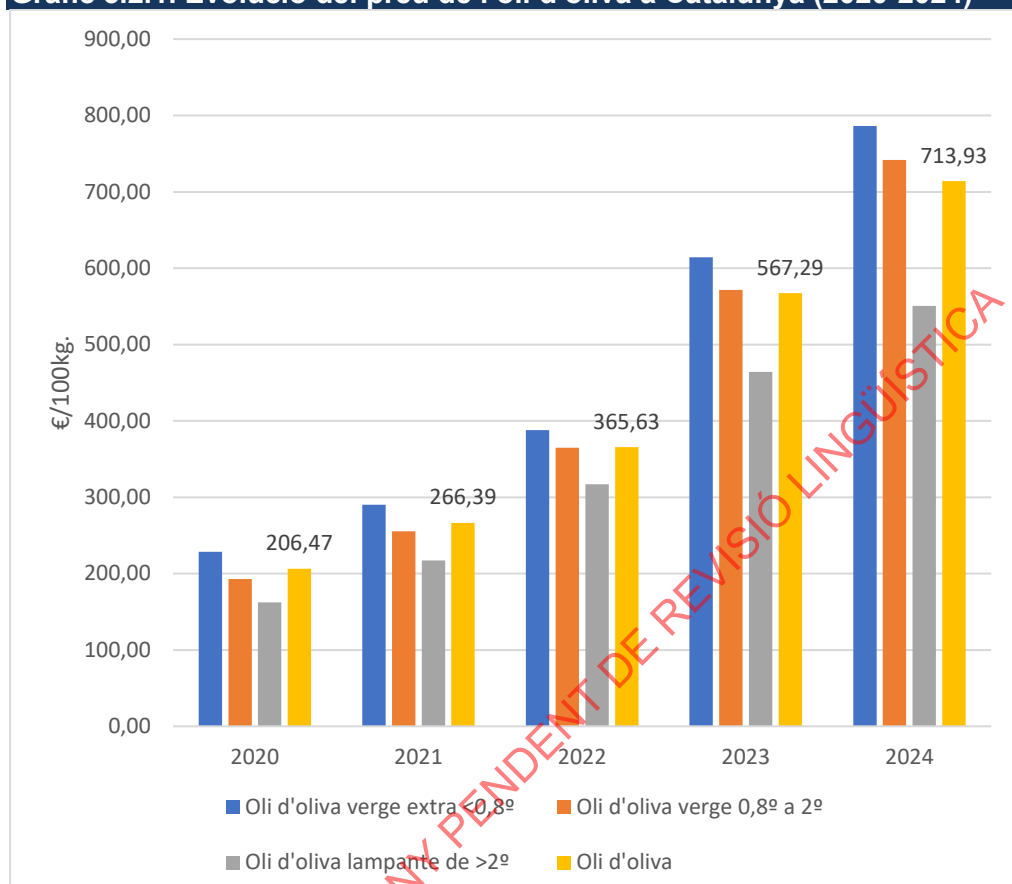
	<i>Superfície productiva (ha)</i>		<i>Producció (tn)</i>		<i>Variació 2023-2022 (%)</i>	
	2023	2022	2023	2022	Superfície	Producció
Baix Ebre	12.506	18.202	28.849	12.010	-31,29	140,21
Montsià	13.031	15.628	30.055	9.663	-16,62	211,03
Ribera d'Ebre	6.842	9.079	9.306	4.255	-24,64	118,71
Terra Alta	4.505	5.809	7.677	1.958	-22,45	292,08
Terres de l'Ebre	36.884	48.718	75.887	27.886	-24,29	172,13

Font: Elaboració pròpia amb dades del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, 2025.

Els preus han continuat augmentant al 2024 (25,9%), però de forma menys pronunciada que al 2023, on els preus van augmentar un 55%. L'oli verge de < 0,8º va augmentar els preus un 58% al 2023 i un 28% al 2024, situant-se en els 786€/100kg aquest darrer any; l'oli verge entre 0,8º i 2º, ho va fer un 57% al 2023 i un 30% al 2024. No obstant, s'observa una moderació dels preus a principis del 2025: al mes de març (darrera

dada disponible), el preu es situa a l'entorn dels 400€/100 l. d'acord amb les dades de l'Observatori Agroalimentari de Preus de la Generalitat de Catalunya.

Gràfic 3.2.1. Evolució del preu de l'oli d'oliva a Catalunya (2020-2024)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus. 2025

La producció d'**arròs** es localitza a les comarques del Baix Ebre i el Montsià. La superfície conreada va augmentar lleugerament al 2023 al Baix Ebre (0,26%) però la producció va disminuir (-4,79%). Al Montsià la superfície pràcticament no ha variat (-0,04%), però la producció va disminuir més que al Baix Ebre (-13,41%). En el conjunt de les Terres de l'Ebre la producció va disminuir un -9,84%. Encara no disposem de les dades del 2024 però s'espera una recuperació de la producció un cop s'han superat els episodis de sequera dels anys anteriors.

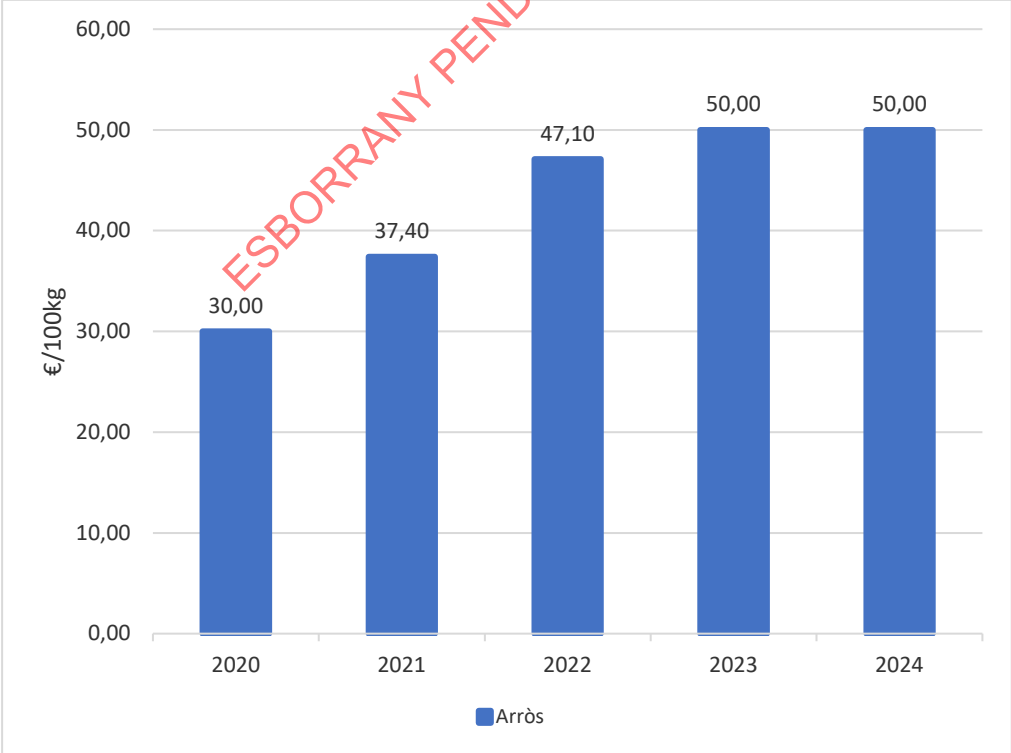
Quadre 3.2.2. Superfície i producció d'arròs. Baix Ebre, Montsià i Terres de l'Ebre. 2023 i 2022.

	Superfície productiva (ha)		Producció (tn)		Variació 2023-2022 (%)	
	2023	2022	2022	2021	Superfície	Producció
Baix Ebre	8.357	8.335	49.925	52.435	0,26	-4,79
Montsià	11.516	11.521	64.167	74.103	-0,04	-13,41
Terres de l'Ebre	19.873	19.856	114.092	126.538	0,09	-9,84

Font: Elaboració pròpia amb dades del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, 2025.

Els preus es van mantenir estables per l'arròs al 2024. Tal com pot observar-se en el Gràfic 3.2.2, els preus de l'arròs s'havien situat entorn als 30 €/100kg fins al 2020, però a partir d'aquell any hi ha un augment significatiu dels preus que actualment s'han estabilitzat entorn dels 50€/100kg.

Gràfic 3.2.2. Evolució del preu de l'arròs a Catalunya (2020-2024)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus. 2025

La producció de vi es concentra, sobretot a la Terra Alta, i en menor mesura a la Ribera d'Ebre. La collita del 2023 va ser inferior a la de l'any anterior, tal com es pot observar al Quadre 3.2.3. La producció va disminuir un -10,6% i la superfície un -1,39% a les Terres de l'Ebre. La disminució de la producció més acusada va ser a la Terra Alta on la producció va disminuir -11% tot i que la superfície pràcticament no va disminuir (-0,46%), els efectes de la sequera expliquen aquest comportament. A la Ribera d'Ebre els rendiments van millorar i la producció gairebé no va disminuir (-1,13%) tot i que la superfície va disminuir un -4,11%.

Quadre 3.2.3. Superfície i producció de vinya. Terra Alta, Ribera d'Ebre i Terres de l'Ebre. 2023 i 2022

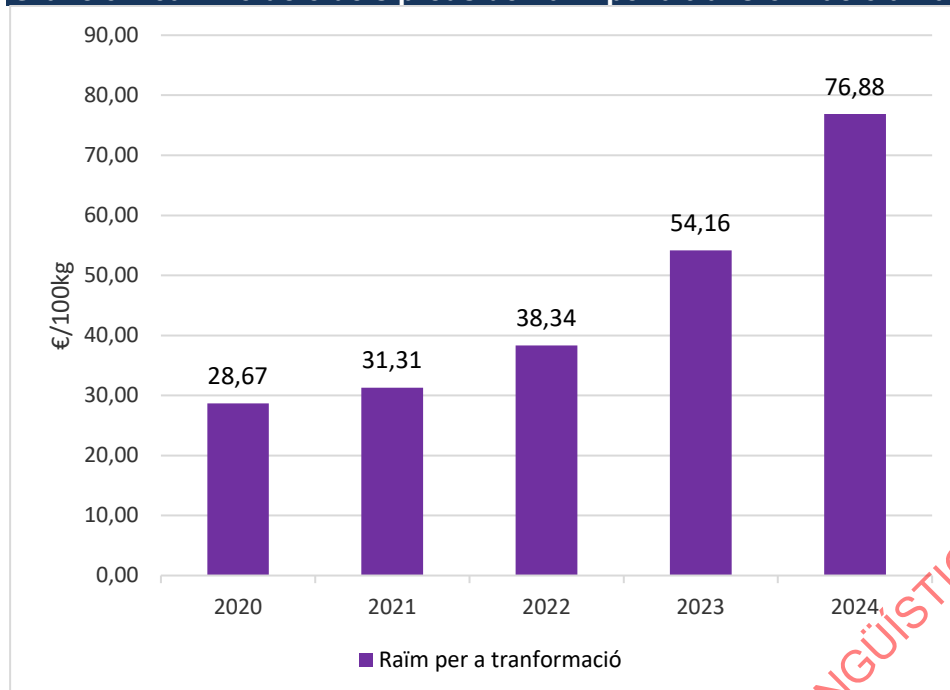
	Superfície productiva (ha)		Producció (tn)		Variació 2023-2022 (%)	
	2023	2022	2023	2022	Superfície	Producció
Ribera d'Ebre	980	1.022	4.881	4.937	-4,11	-1,13
Terra Alta	5.887	5.914	36.448	41.020	-0,46	-11,15
Terres de l'Ebre(*)	6.881	6.978	41.357	46.259	-1,39	-10,60

(*) inclou superfície i produccions de Baix Ebre i Montsià.

Font: Elaboració pròpia amb dades del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, 2025.

Pel que fa als preus, en el Gràfic 3.2.3a podem observar el preu del raïm. Després d'una forta davallada entre el 2017 i el 2020, els preus s'han anat recuperant en els darrers anys. Aquest any l'increment ha estat significatiu, de gairebé un 42%.

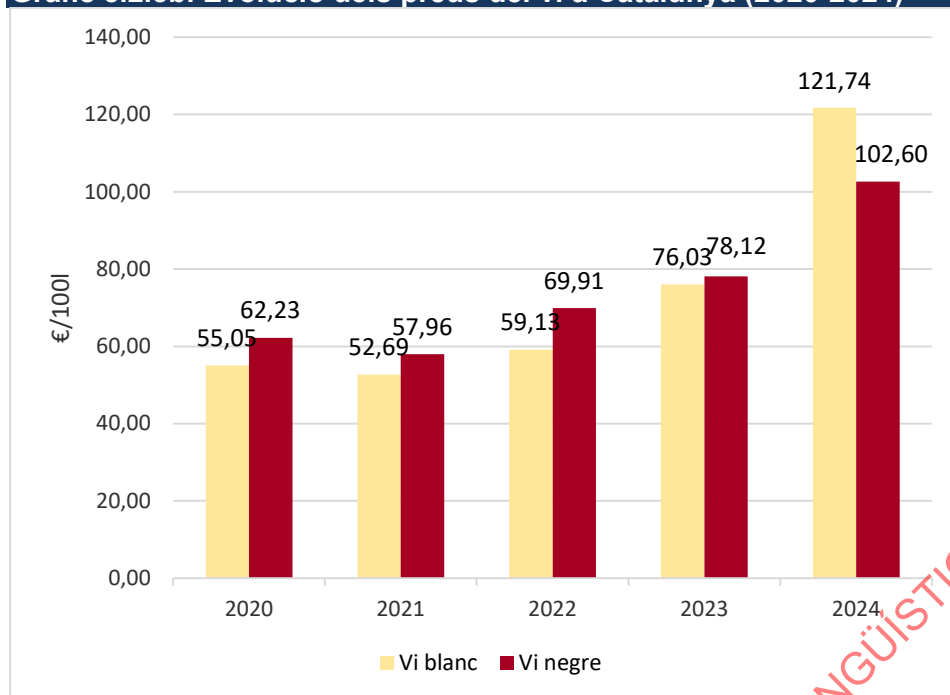
Gràfic 3.2.3a. Evolució dels preus del raïm per a transformació a Catalunya (2020-2024)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus. 2025

Els increments del preu del raïm s'han traslladat al preu del vi. Cal tenir en compte que la major part del vi produït a Catalunya es comercialitza sota una DOP o IGP, els vins al marge d'aquests etiquetatges són pràcticament marginals. El creixement dels preus al 2024 ha estat molt pronunciat en el vi blanc, especialment en el DO o IGP: els preus van créixer més d'un 65% respecte al 2023, on ja havien registrat increments significatius. En el cas del vi negre i els rosats, els preus van augmentar més d'un 30%. Les dades de l'Observatori de Preus agroalimentaris també apunten a un augment dels preus durant el 2024. L'última dada disponible en el moment de tancar aquest informe (la del mes de març), situa el preu del vi blanc en els 1,46 €/litre per al vi blanc i 1,13 €/litre per al vi negre i rosat (1,19 €/litre si és DO o IGP).

Gràfic 3.2.3b. Evolució dels preus del vi a Catalunya (2020-2024)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus. 2025

La producció de **cítrics** es localitza gairebé íntegrament a les comarques del Baix Ebre i del Montsià i és marginal a la Ribera d'Ebre. La campanya de cítrics de 2023/2024 ha estat millor que la de l'any anterior, però tot i que la producció ha augmentat, la superfície de cítrics continua disminuint. Tal com es pot observar en la taula, les principals produccions de cítrics-taronja i mandarina van augmentar (14% en el cas de les taronges i 24% en el cas de les mandarines). L'augment de la producció ha estat d'un 12% per les taronges i d'un 30% per les mandarines al Baix Ebre, i del 17% per les taronges i el 19,6% per les mandarines al Montsià. Tal com hem comentat, això no frena l'abandonament de la superfície, que s'ha reduït en les tres comarques ebrenques productores de cítrics. En el conjunt de les Terres de l'Ebre la superfície de tarongers ha disminuït un -6% i la de mandariners un -9%.

Sense disposar encara de les dades definitives, tot apunta a què la collita del 2024/2025 no serà bona. Les condicions climàtiques han estat adverses, amb sequera a la primavera i pluges torrencials associades a la DANA a l'octubre i el novembre. Aquestes circumstàncies afectaran, sens dubte, a la collita de clementina (la varietat més primerenca). Les explotacions del Baix Ebre i del Montsià més afectades poden acollir-se a les ajudes específiques del DARPA.

Quadre 3.2.4. Superfície i producció de cítrics (Taronja i Mandarina(*)). Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre i Terres de l'Ebre. 2023 i 2022.

		Superfície productiva (ha)		Producció (tn),		Variació 2022 (%)	2023-
		2023	2022	2023	2022	Superfície	Producció
Baix Ebre	Taronja	792	858	15.596	13.951	-7,69	11,79
	Mandarina	2.402	2.531	49.880	38.580	-5,10	29,29
Montsià	Taronja	653	676	12.859	10.992	-3,40	16,99
	Mandarina	2.393	2.729	49.759	41.598	-12,31	19,62
Ribera d'Ebre	Taronja	2	2	30	33	0,00	-9,09
	Mandarina	39	40	618	610	-2,50	1,31
Terres de l'Ebre	Taronja	1.447	1.536	28.485	24.976	-5,79	14,05
	Mandarina			100.25			
		4.834	5.300	7	80.788	-8,79	24,10

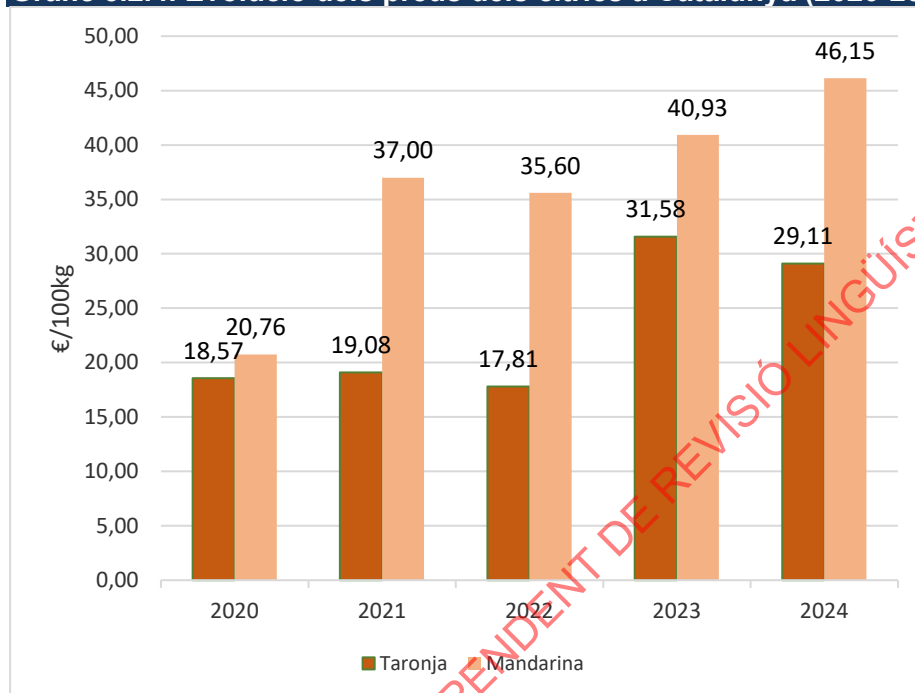
(*) Mandarina inclou les varietats Clementina, Satsuma i Híbrid

Font: Elaboració pròpia amb dades del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, 2025.

Pel que fa als preus, les mandarines van augmentar el seu preu tant al 2023 (15%) com al 2024 (12,7%): la varietat Clementina, la més comuna a les Terres de l'Ebre, va registrar augments del 13,6% al 2024 mentre

que els preus de la varietat Satsuma van disminuir (-28%). Les taronges van augmentar molt el seu preu al 2023 (77%) i al 2024 hi ha hagut una certa estabilització, amb una petita davallada (-7,8%) però les darreres dades disponibles apunten a que els preus en el 2025 tornaran a situar-se en valors similars als del 2023.

Gràfic 3.2.4. Evolució dels preus dels cítrics a Catalunya (2020-2024)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus. 2025

En la **fruita dolça** s'observa una tendència similar: tot i els increments de producció (també es venia d'una mala collita l'any anterior), continua l'abandonament i les superfícies es van reduint. Les principals produccions de fruita dolça a les Terres de l'Ebre són els préssecs i les nectarines i les cireres, i la producció es localitza principalment a la Ribera d'Ebre. Pel que fa als préssecs i les nectarines, la collita va ser molt bona degut a les bones condicions climàtiques, duplicant els registres de l'any anterior (increments del 102% pels préssecs i del 115% per a les nectarines), però la superfície de presseguers va disminuir un -19,7% en

el conjunt de les Terres de l'Ebre i la de nectariners un -16,6% (vegeu Quadre 3.2.5).

Quadre 3.2.5. Superfície i producció de préssecs(*) i nectarines. Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre, Terra Alta i Terres de l'Ebre. 2023 i 2022.

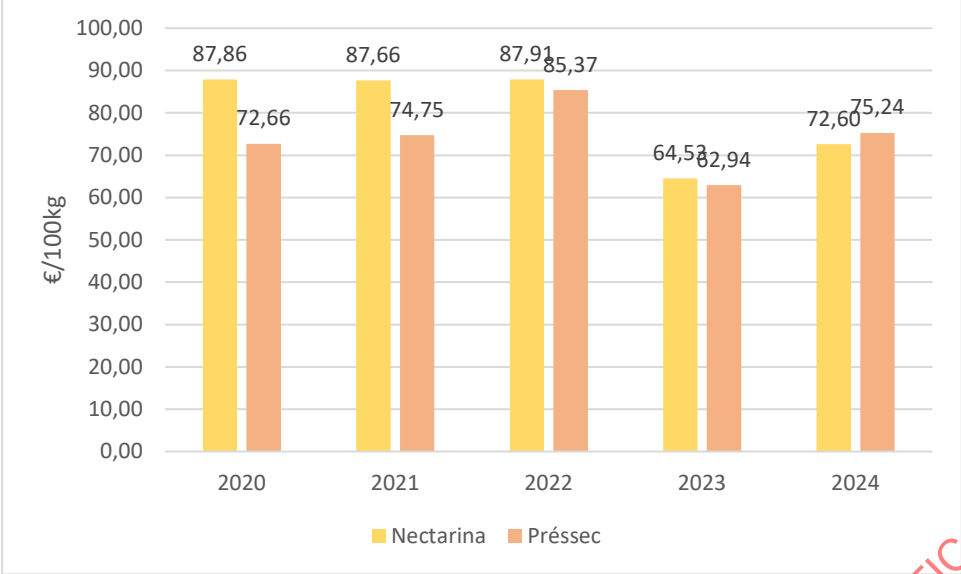
		Superfície productiva (ha)		Producció (tn)		Variació 2022 (%)	2023-
		2023	2022	2023	2022	Superfície	Producció
Baix Ebre	Préssecs	60	86	895	837	-30,23	6,93
	Nectarines	15	17	257	238	-11,76	7,98
Montsià	Préssecs	27	36	334	302	-25,00	10,60
	Nectarines	6	7	107	98	-14,29	9,18
Ribera d'Ebre	Préssecs	511	625	8.164	3.466	-18,24	135,55
	Nectarines	299	360	5.314	2.304	-16,94	130,64
Terra Alta	Préssecs	31	36	333	192	-13,89	73,44
	Nectarines	2	2	31	13	0,00	138,46
Terres de l'Ebre	Préssecs	629	783	9.726	4.797	-19,67	102,75
	Nectarines	322	386	5.709	2.653	-16,58	115,19

(*)les dades inclouen el préssec plà

Font: Elaboració pròpia amb dades del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, 2025.

La bona collita del 2023 va generar una davallada en els preus tant de les nectarines (-26,6%) com dels préssecs de consum en fresc (-26,3%). Les dades del 2024 mostren una lleugera recuperació en els preus: els de les nectarines han augmentat un 12,5% i els préssecs gairebé un 20%. Sobre la collita actual, les estimacions de l'Afrucat apunten a que es mantindrà estable.

Gràfic 3.2.4. Evolució dels preus dels préssecs i nectarines a Catalunya (2020-2024)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus. 2025

En la **cirera**, la producció es localitza a la Ribera d'Ebre i la Terra Alta. La collita del 2022 va ser dolenta deguda a les condicions climàtiques adverses i la producció va disminuir significativament. Però la situació ha millorat al 2023. La producció va augmentar un 57% a la Ribera d'Ebre i un 30% a la Terra Alta. Tot i així, les superfícies continuen disminuint, especialment a la Terra Alta (-17%).

Quadre 3.2.6. Superfície i producció de cireres. Ribera d'Ebre, Terra Alta i Terres de l'Ebre. 2023 i 2022.

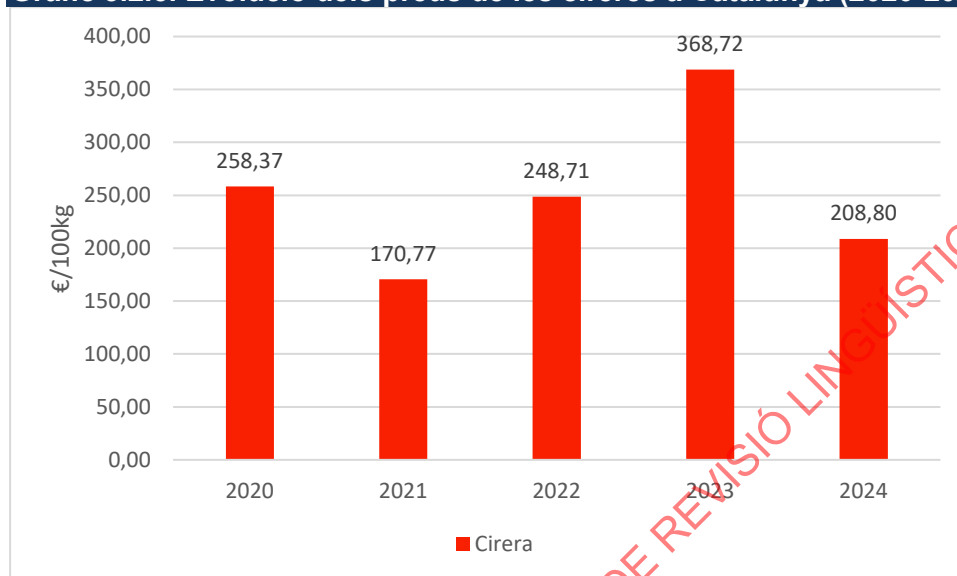
	Superfície productiva (ha)		Producció (tn),		Variació 2023-2022 (%)	
	2023	2022	2023	2022	Superfície	Producció
Ribera d'Ebre	836	852	4.170	2.651	-1,88	57,30
Terra Alta	144	173	653	502	-16,76	30,08
Terres de l'Ebre (*)	1.042	1.097	5.099	3.359	-5,01	51,80

(*) inclou superfície i produccions de Baix Ebre i Montsià

Font: Elaboració pròpia amb dades del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, 2025.

Els preus havien experimentat una forta davallada al 2021, però s'havien anat recuperant al 2022 i al 2023. Malaurament, no s'han pogut mantenir aquests increments i al 2024 els preus van caure un -43%, fins a situar-se en els 2,09 €/kg.

Gràfic 3.2.5. Evolució dels preus de les cireres a Catalunya (2020-2024)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus. 2025

Pel que fa a **la fruita seca**, la principal producció a les Terres de l'Ebre és l'ametlla. La Terra Alta és la tercera comarca productora d'aquest producte a Catalunya (per darrera del Segrià i les Garrigues) i representa més de la meitat de la producció i superfície d'ametlla a les Terres de l'Ebre (45% i 66%, respectivament). La Ribera d'Ebre també és productora d'ametlles (20% de la superfície i 23% de la producció de l'Ebre), al Baix Ebre i al Montsià aquesta producció és més marginal.

La producció d'ametlles a les Terres de l'Ebre va augmentar un 57%, malgrat la disminució de la superfície (-29%). La producció a la Ribera d'Ebre es va duplicar (107,06%), el increments de producció també van ser significatius al Montsià (52%) i a la Terra Alta (46%) i menys

cuantiosos al Baix Ebre (27%). La superfície va disminuir a totes les comarques: un -35% a la Terra Alta, un -27% al Baix Ebre, un -14% al Montsià i un -11% a la Ribera d'Ebre.

La producció i la superfície d'avellanes va continuar disminuint aquest any a les dues comarques productores- la Ribera d'Ebre i la Terra Alta.

Quadre 3.2.7. Superfície i producció d'ametlles i avellanes. Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre, Terra Alta i Terres de l'Ebre. 2023 i 2022.

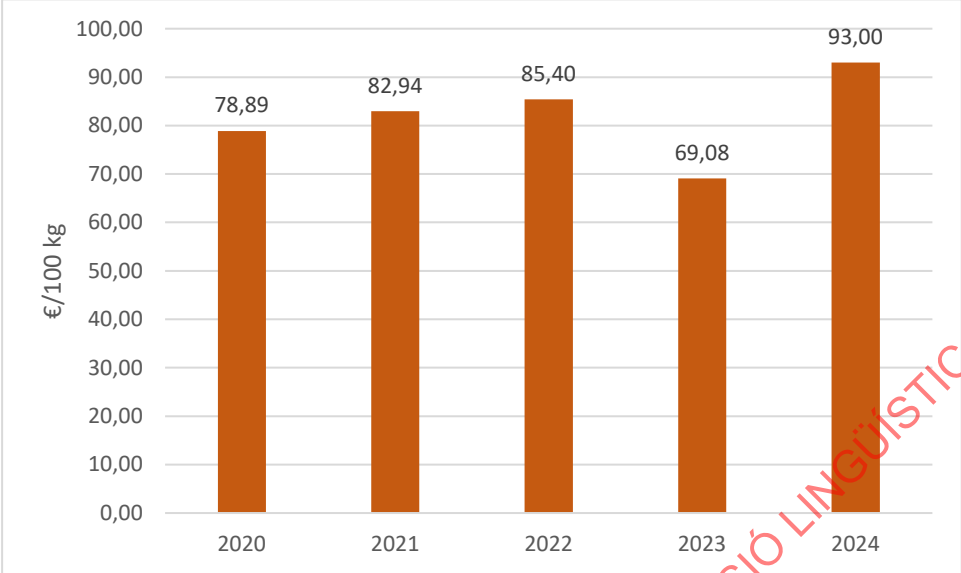
		<i>Superfície productiva (ha)</i>		<i>Producció (tn),</i>		<i>Variació 2022 (%)</i>	<i>2023-</i>
		2023	2022	2023	2022	Superfície	Producció
Baix Ebre	<i>Ametlles</i>	886	1.215	985	776	-27,08	26,93
Montsià	<i>Ametlles</i>	463	540	637	419	-14,26	52,03
Ribera d'Ebre	<i>Ametlles</i>	2.279	2.566	1.818	878	-11,18	107,06
	<i>Avellanes</i>	95	95	22	26	0,00	-15,38
Terra Alta	<i>Ametlles</i>	5.452	8.426	2.475	1.699	-35,30	45,67
	<i>Avellanes</i>	420	527	154	242	-20,30	-36,36
Terres de l'Ebre	<i>Ametlles</i>	9.080	12.747	5.915	3.772	-28,77	56,81
	<i>Avellanes</i>	515	622	176	268	-17,20	-34,33

Font: Elaboració pròpia amb dades del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, 2025.

Els preus de l'ametlla van registrar una davallada significativa al 2023 (-19%), afortunadament la tendència va canviar al 2024 i els preus s'han recuperat substancialment (35%). I les dades de l'Observatori de preus agroalimentaris, corresponents al mes de febrer de 2025, assenyalen un creixement continuat i situaven el preu de l'ametlla aprop dels 111

€/100kg. Pel que fa als preus de l'avellana, també estan augmentant (21,4%).

Gràfic 3.2.7. Evolució dels preus de l'ametlla a Catalunya (2020-2024)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus. 2025

La **garrofa** té un pes important en el Baix Ebre (és la segona comarca productora a Catalunya, per darrera del Tarragonès) i, en menor quantia, al Montsià. Aquest any la superfície de garrofers al Baix Ebre s’ha reduït a la meitat i això ha provocat que la producció també es redueixi substancialment.

Quadre 3.2.8. Superfície i producció de garrofes. Baix Ebre, Montsià, Ribera d’Ebre, Terra Alta i Terres de l’Ebre. 2023 i 2022.

	Superfície productiva (ha)		Producció (tn)		Variació 2023-2022 (%)	
	2023	2022	2023	2022	Superfície	Producció
Baix Ebre	935	2.179	1.985	4.084	-57,09	-51,40
Montsià	435	434	852	773	0,23	10,22
Ribera d’Ebre	28	29	75	71	-3,45	5,63

Terra Alta	7	6	5	8	16,67	-37,50
Terres de l'Ebre	1.405	2.648	2.917	4.936	-46,94	-40,90

Font: Elaboració pròpia amb dades del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, 2025.

Pel que fa la producció de **planta ornamental**, el sector sembla consolidar-se a les Terres de l'Ebre. El Montsià és la segona comarca productora de planta ornamental a Catalunya (per darrera del Maresme), però la producció i la superfície han disminuït un -30% al 2023. Per contra, la producció i la superfície gairebé s'ha duplicat a la Ribera d'Ebre, compensant bona part de la disminució de la producció del Montsià. En el conjunt de les Terres de l'Ebre, la producció i la superfície van caure pot més d'un -5%.

Quadre 3.2.9. Superfície i producció de planta ornamental. Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre i Terres de l'Ebre. 2023 i 2022.

	Superfície productiva (ha)		Producció (tn)		Variació 2023-2022 (%)	
	2023	2022	2023	2022	Superfície	Producció
Baix Ebre	22	23	1.322	1.380	-4,35	-4,20
Montsià	56	80	3.366	4.800	-30,00	-29,88
Ribera d'Ebre	37	19	2.224	1.140	94,74	95,09
Terres de l'Ebre	115	122	6.912	7.320	-5,74	-5,57

Font: Elaboració pròpia amb dades del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, 2025.

Pel que fa als preus, aquest van augmentar un 5% al 2023 i al 2024 pràcticament no han variat (augment del 0,3%). Els valors estan molt lluny

dels del 2015 (quan estaven aprop dels 5€/unitat) però en els darrers anys s'observa una tendència a l'alça. Les dades dels primers mesos del 2025 també apunten a un lleuger increment dels preus.

Gràfic 3.2.8. Evolució dels preus de la planta ornamental a Catalunya (2015-2023)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus. 2025

La producció d'**hortalisses** a les Terres de l'Ebre es concentra en el Baix Ebre i el Montsià. En el Baix Ebre destaca la producció de carxofa, síndria, tomàquet, coliflor i carbassa. Al Montsià es produeix sobretot tomàquet, carxofa, síndria i julivert.

En el Quadre 3.2.10 presentem les superfícies i produccions de tomàquet i carxofa. Tal com s'observa, les superfícies han disminuït significativament a les dues comarques ebrenques: al Montsià la superfície dedicada a ambdues hortalisses ha disminuït més d'un 90%, a l'igual que la producció; al Baix Ebre la disminució de la producció i superfície de tomàquet ha estat més pronunciada que la de carxofa.

Quadre 3.2.10. Superfície i producció de tomàquet i carxofa. Baix Ebre, Montsià i Terres de l'Ebre. 2023 i 2022.

		Superfície productiva (ha)		Producció (tn)		Variació 2022-2023 (%)	2023-
		2023	2022	2023	2022	Superfície	Producció
Baix Ebre	Tomàquet	14	58	336	1.972	-75,86	-82,96
	Carxofa	104	154	1.456	2.310	-32,47	-36,97
Montsià	Tomàquet	4	72	96	2.448	-94,44	-96,08
	Carxofa	14	181	196	2.172	-92,27	-90,98
Terres de l'Ebre (*)	Tomàquet	32	138	726	4.676	-76,81	-84,47
	Carxofa	121	339	1.688	4.533	-64,31	-62,76

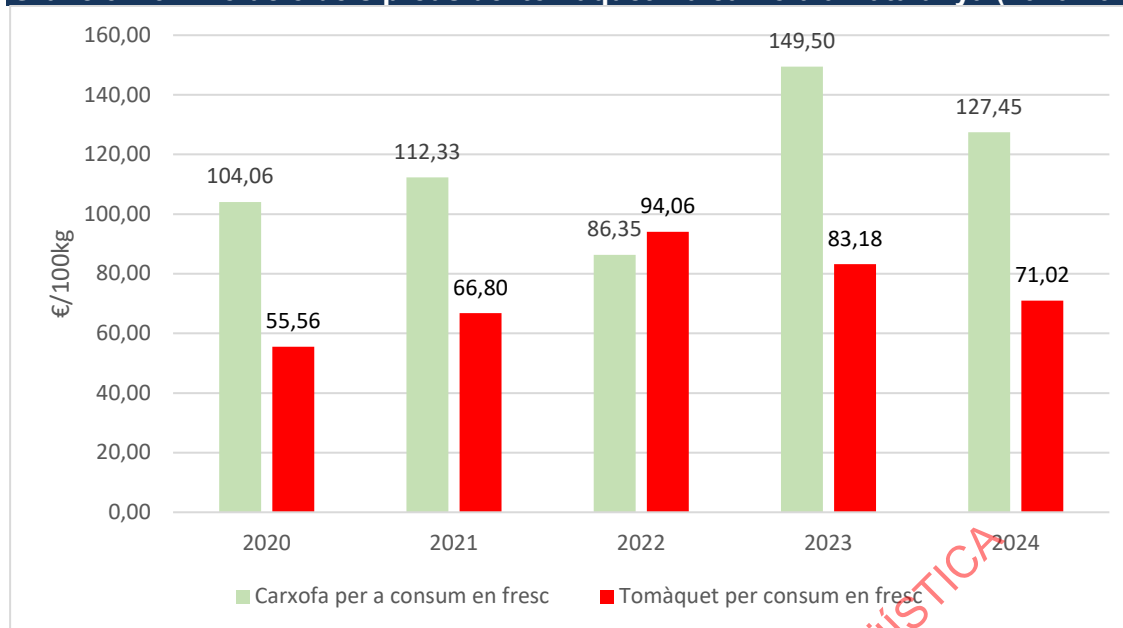
(*) inclou producció i superfície de Ribera d'Ebre i Montsià

Font: Elaboració pròpia amb dades del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, 2025.

Pel que fa als preus, el preu de la carxofa va augmentar molt (73%) al 2023 coincidint amb la davallada de la producció. El 2024 els preus es van reajustar, amb una davallada del -15%, però les dades dels primers mesos del 2025 apunten a una revifada dels preus.

En canvi, el preu del tomàquet han continuat a la baixa: al 2023 van disminuir un -11,6% i al 2024 la davallada ha estat superior, de gairebé un -15%.

Gràfic 3.2.9. Evolució dels preus del tomàquet i la carxofa a Catalunya (2020-2024)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus. 2025

3.3. Les produccions ramaderes a les Terres de l'Ebre al 2023

Pel que fa als sectors ramaders, les úniques dades disponibles desagregades a nivell comarcal son les referents a les explotacions i capacitats. Això ens permet analitzar l'estructura del sector, si bé, la capacitat no es correspon amb el nombre d'efectius. Actualment, el DARPA també publica les dades d'efectius però no a nivell comarcal. Les dades de les que disposem son les actualitzades a l'octubre del 2023.

A les quatre comarques ebrenques trobem una forta implantació de l'aviram i, en menor mesura, del porcí. La resta de produccions són més marginals, tot i que la producció cunícola té una certa implantació al territori.

3.3.1. La producció d'aviram al 2023

El Quadre 3.3.1 presenta la informació sobre el nombre d'explotacions i la seva capacitat pel que fa al pollastre de carn i les gallines per ous. L'aviram es troba força concentrat en la comarca del Baix Ebre que al 2023 representava el 71% del total d'explotacions de pollastre per a carn de les Terres de l'Ebre i el 50% de la capacitat, i el 66% de les explotacions de gallines per a ous i el 64% de la capacitat. El Montsià és la segona comarca productora d'aviram (19% de les explotacions de pollastre i 16% de les de gallines, i 28% i 14% respectivament pel que fa a la capacitat al 2023). La Terra Alta, tot i que disposa de menys explotacions- 6% de les explotacions de pollastres i 9% de les de gallines- suposa més gairebé el 17% de les places de pollastres i més del 20% de les de gallines. L'aviram és menys rellevant a la Ribera d'Ebre.

No disposem de les dades del 2024, però pel que fa al 2023 podem observar com el nombre d'explotacions de pollastres de carn es va mantenir, mentre que les de gallines d'ous van augmentar a les Terres de l'Ebre (7%). L'augment de les explotacions de gallines es va produir a totes les comarques ebrenques i la capacitat en el conjunt de les Terres d'Ebre va augmentar un 1,75%. Pel que fa a les explotacions de pollastre per a carn, el nombre d'explotacions gairebé no va variar i la capacitat va augmentar lleugerament (1,7%).

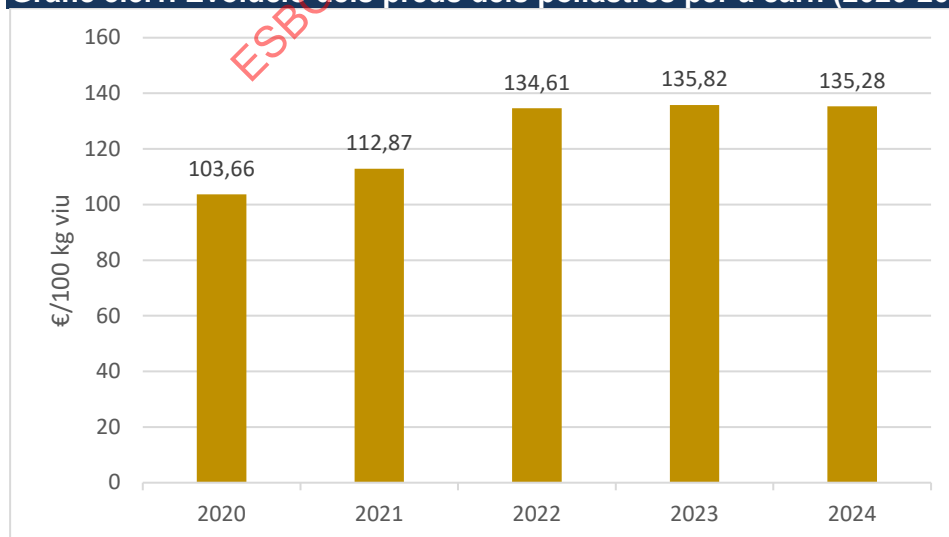
Quadre 3.3.1. Capacitat total i Explotacions. Pollastres per carn i gallines per ous. Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre, Terra Alta i Terres de l'Ebre. 2023 i 2022.

		Nombre d'explotacions		Capacitat total		Variació 2023-2022 (%)	
		2023	2022	2023	2022	Explot.	Capacitat
Baix	Pollastres	422	423	2.909.708	2.810.365	-0,24	3,53
Ebre	Gallines	468	464	939.603	981.773	0,86	-4,30
Montsià	Pollastres	112	108	1.635.088	1.586.887	3,70	3,04
	Gallines	113	99	199.658	199.386	14,14	0,14
Ribera d'Ebre	Pollastres	14	15	300.351	360.351	-6,67	-16,65
	Gallines	59	43	19.007	18.646	37,21	1,94
Terra Alta	Pollastres	39	39	976.032	966.032	0,00	1,04
	Gallines	64	51	305.597	238.818	25,49	27,96
Terres de l'Ebre	Pollastres	587	585	5.821.179	5.723.635	0,34	1,70
	Gallines	704	657	1.463.865	1.438.623	7,15	1,75

Font: Elaboració pròpia amb dades del documents del DARPA "Nombre explotacions i places de bestiar per comarca. Any 2023" i "Nombre explotacions i places de bestiar per comarca. Any 2022".

Pel que fa als preus, el preu del pollastre de granja s'ha mantingut força estable en els darrers anys: al 2023 va augmentar un 0,9% i al 2024 ha disminuït un -0,4%.

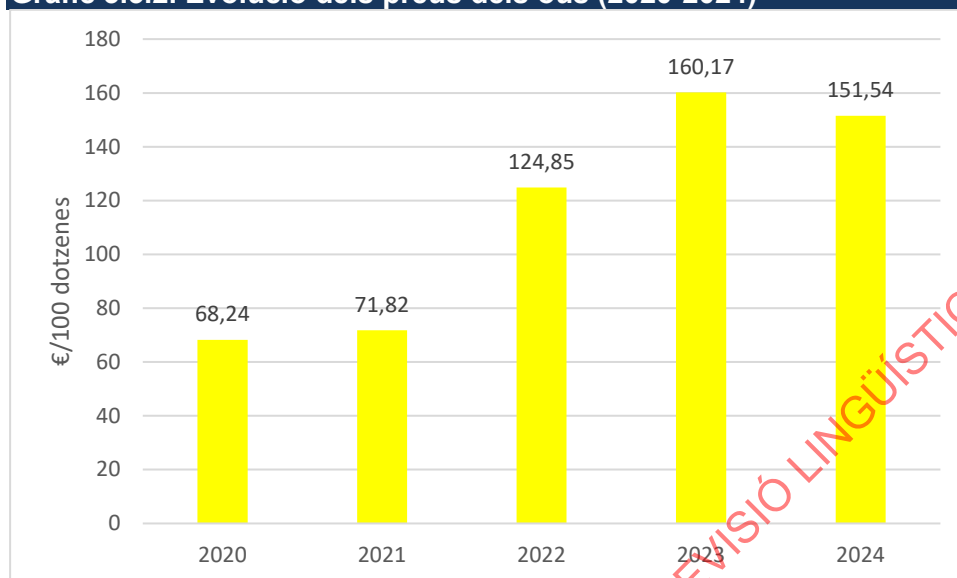
Gràfic 3.3.1. Evolució dels preus dels pollastres per a carn (2020-2023)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus, 2025

Pel que fa als ous, els preus van augmentat substancialment al 2023 (28%), però al 2024 s'han moderat i han disminuït un -5%, situant-se als 1,51 € la dotzena d'ous.

Gràfic 3.3.2. Evolució dels preus dels ous (2020-2024)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus, 2025

3.3.2. La producció de porcí al 2023

La producció porcina es concentra sobretot a la comarca del Montsià (42% de les explotacions de les Terres de l'Ebre i 47% de la capacitat al 2023). En el cas del Baix Ebre, el nombre d'explotacions ha disminuït, el que ha generat una disminució de la capacitat (-2,7%). El nombre d'explotacions i de capacitat pràcticament no ha variat en la resta de comarques ebrenques.

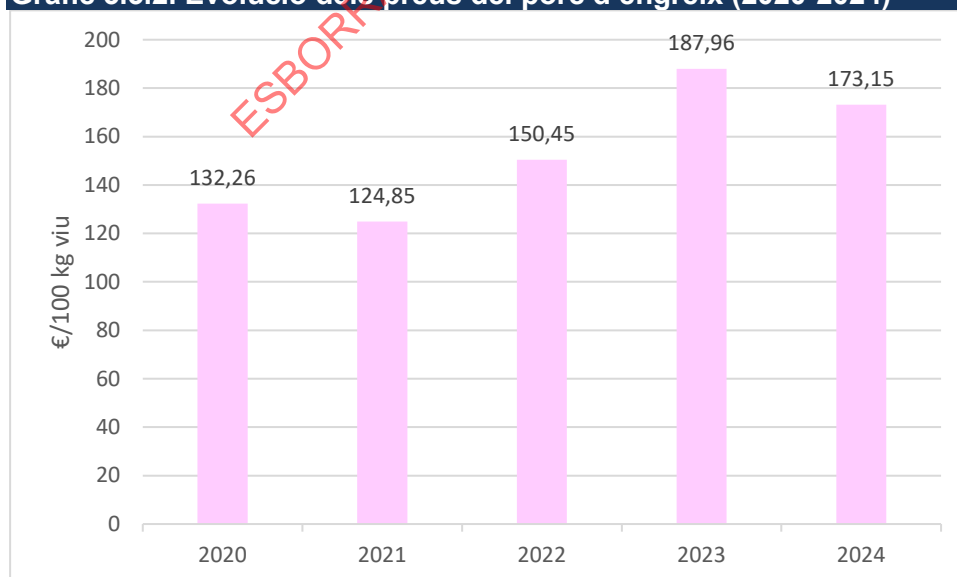
Quadre 3.3.1. Capacitat total i Explotacions. Porcí d'engreix. Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre, Terra Alta i Terres de l'Ebre. 2023 i 2022.

	Nombre d'explotacions		Capacitat productiva		Variació explotacions (2023-2022)	Variació capacitat (2023-2022)
	2023	2022	2023	2022		
Baix Ebre	51	55	93.960	96.530	-7,27	-2,66
Montsià	102	101	200.357	200.666	0,99	-0,15
Ribera d'Ebre	34	33	51.112	50.623	3,03	0,97
Terra Alta	56	55	79.027	78.001	1,82	1,32
Terres de l'Ebre	243	244	424.456	425.820	-0,41	-0,32

Font: Elaboració pròpia amb dades dels documents del DARPA "Nombre explotacions i places de bestiar per comarca. Any 2023" i "Nombre explotacions i places de bestiar per comarca. Any 2022".

Com vam comentar en l'informe anterior, els preus del porcí van experimentar un fort increment al 2023 (25%) degut a l'augment dels costos i del bon comportament dels mercats exteriors. Al 2024 els preus s'han reduït un -8% però continuant estant molt per sobre dels del principi de la dècada.

Gràfic 3.3.2. Evolució dels preus del porc d'engreix (2020-2024)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus. 2025

3.3.3. La producció de cunícola al 2023

La Terra Alta concentra el 34% de les explotacions cunícoles de les Terres de l'Ebre però únicament el 26,3% de la capacitat. En canvi, el Montsià té una major concentració: el 17,1% de les explotacions i el 31% de la capacitat.

Les explotacions van disminuir al 2013 al Baix Ebre i al Montsià (3 explotacions al Baix Ebre i una al Montsià), el que va suposar una disminució de la capacitat del -34,6% al Baix Ebre i, al ser una explotació més gran, del -20,7% al Montsià. A la Ribera d'Ebre i la Terra Alta la capacitat gairebé no va variar.

Quadre 3.3.3. Capacitat total i Explotacions. Conills. Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre, Terra Alta i Terres de l'Ebre. 2023 i 2022.

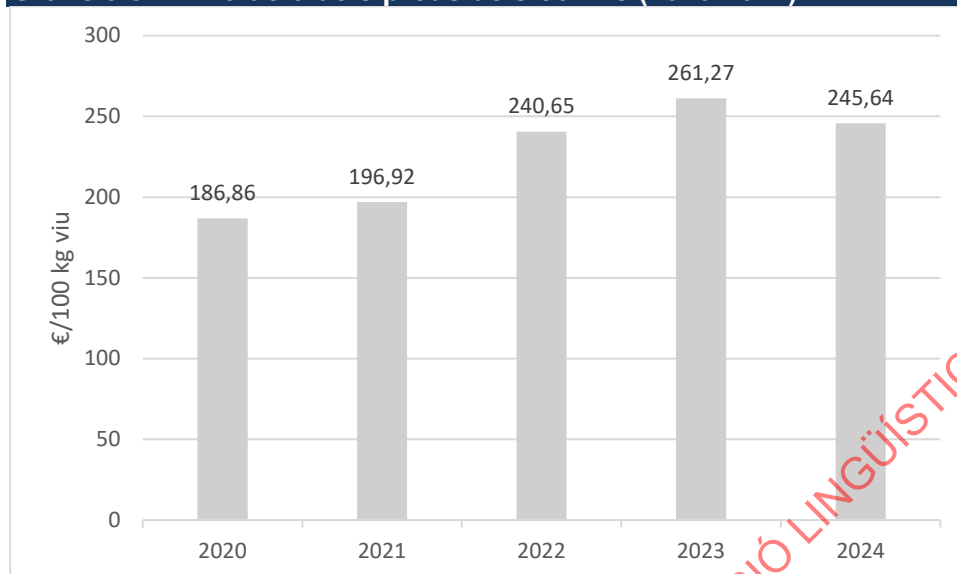
	Nombre d'explotacions		Capacitat productiva		Variació explotacions (2023-2022)	Variació capacitat (2023-2022)
	2023	2022	2023	2022		
Baix Ebre	17	20	30.051	45.944	-15,00	-34,59
Montsià	12	13	41.370	52.152	-7,69	-20,67
Ribera d'Ebre	17	14	27.032	27.021	21,43	0,04
Terra Alta	24	20	35.162	36.165	20,00	-2,77
Terres de l'Ebre	70	67	133.615	161.282	4,48	-17,15

Font: Elaboració pròpia amb dades del documents del DARPA "Nombre explotacions i places de bestiar per comarca. Any 2023" i "Nombre explotacions i places de bestiar per comarca. Any 2022".

Els preus del conill presenten una tendència alcista en els darrers anys que sembla haver-se revertit aquest 2024. Els preus van pujar un 22% al

2022 i un 8,6% al 2023. Al 2024 però, els preus van baixar un -6%, situant-se en 2,46€/kg.

Gràfic 3.3.2. Evolució dels preus dels conills (2020-2024)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus. 2025

3.4. La pesca a les Terres de l'Ebre al 2024.

Pel que fa a la pesca, ja disposem de les dades de les captures del 2024. Durant el 2024, les Terres del Ebre van representar més del 23% de les captures pesqueres de Catalunya i més del 27% dels ingressos totals. Les captures i la recaptació no han presentat grans oscil·lacions respecte a la campanya del 2023: les captures van augmentar un 0,57% i la recaptació ho va fer un 4% al conjunt de les Terres de l'Ebre. Les captures van disminuir lleugerament a totes les llotges ebrenques excepte a l'Ametlla de Mar on van augmentar un 11% i la recaptació un 8%. Tot i la lleugera disminució de les captures, la recaptació va augmentar a les Cases d'Alcanar i a La Ràpita. En canvi, a Deltebre i l'Ampolla la recaptació va disminuir.

Quadre 3.4.1. Captures pesqueres (en kg) i import (en €). Principals llotges de les Terres de l'Ebre. 2024 i 2023.

	<i>Captures (en kg)</i>		<i>Recaptació (en €)</i>		<i>Variació captures</i>	<i>Variació recaptació</i>
	2024	2023	2024	2023	2023-2022	2023-2022
Deltebre	348.814	367.690	2.462.938	2.494.276	-5,13	-1,26
L'Ametlla de Mar	1.124.333	1.009.720	6.652.564	6.128.715	11,35	8,55
L'Ampolla	184.489	196.804	1.173.869	1.274.016	-6,26	-7,86
Les Cases d'Alcanar	174.853	176.790	1.063.404	1.025.935	-1,10	3,65
La Ràpita	2.108.496	2.167.787	12.802.816	12.306.658	-2,74	4,03
Terres de l'Ebre	3.940.985	3.918.791	24.155.591	23.229.600	0,57	3,99

Font: Elaboració pròpia amb les dades de les Estadístiques pesqueres, DARPA, 2025

Pel que fa a la flota pesquera, el nombre d'embarcacions s'ha mantingut estable aquest any. Les disminucions de les embarcacions de l'Ametlla i de les Cases d'Alcanar s'ha compensat amb els augments de l'Ampolla i de La Ràpita. Una bona notícia per al sector que anava perdent embarcacions en els darrers anys.

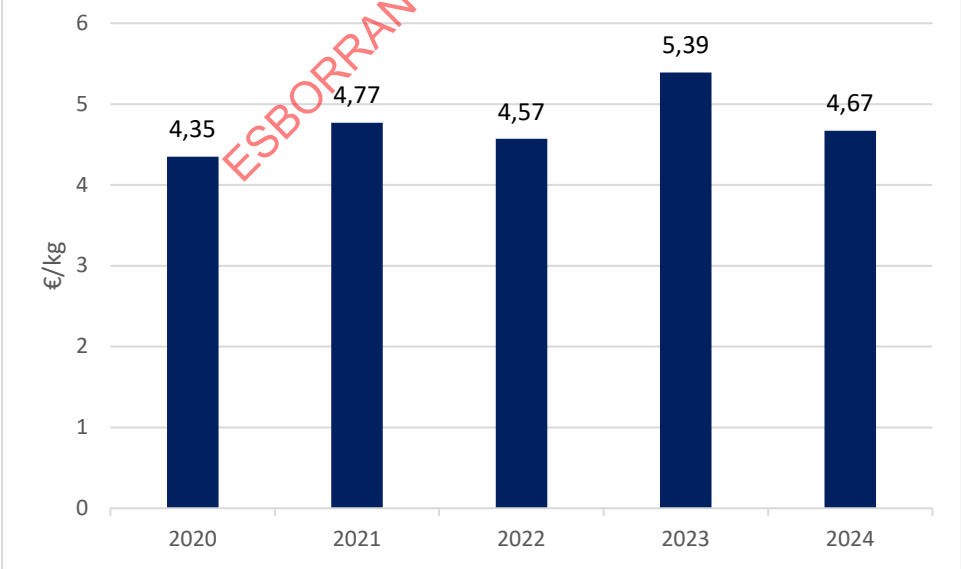
Quadre 3.4.2. Flota pesquera. Principals llotges de les Terres de l'Ebre. 2024 i 2023.

	Flota pesquera		Variació flota 2024-23
	2024	2023	
Deltebre	32	32	0,00
L'Ametlla de Mar	57	60	-5,00
L'Ampolla	18	17	5,88
Les Cases d'Alcanar	14	16	-12,50
La Ràpita	98	93	5,38
Terres de l'Ebre	219	218	0,46

Font: Elaboració pròpia amb les dades de les Estadístiques pesqueres, DARPA, 2025

Tot i que els preus poden variar molt d'una espècia a una altra, el Gràfic 3.4 presenta l'evolució del preu mig del peix a Catalunya. Tal com pot observar-se, l'augment de preus del 2023 (18%), s'ha vist parcialment compensat al 2024 amb una davallada dels preus mitjos del -13%.

Gràfic 3.4. Evolució dels preu mig (preus corrents) (2020-2024)

Font: Estadístiques pesqueres, DARPA, 2025

4.- L'evolució de l'ocupació i l'atur del sector primari al 2024.

Per tal d'analitzar l'evolució del mercat de treball al sector agrari de les Terres de l'Ebre, utilitzarem la informació sobre Afiliats a la Seguretat Social que facilita l'Idescat. La darrera dada disponible, en el moment de tancar aquest informe, correspon l'abril del 2025 (dades provisionals). Les Terres de l'Ebre suposen el 12,5% dels afiliats agraris de Catalunya. A les Terres de l'Ebre, la majoria es localitzen al Baix Ebre (37,7% del total d'afiliats de les Terres de l'Ebre) i al Montsià (38,5%); la Ribera d'Ebre i la Terra Alta presenten un menor nombre d'afiliats (el 12,3% i el 11,5%, respectivament).

A principis del 2025, el 58,8% dels afiliats agraris eren afiliats pe compte d'altri i el 42,2% per compte propi en el conjunt de les Terres de l'Ebre. Els afiliats per compte d'altri superen el 60% dels afiliats al Baix Ebre (66,2%) i al Montsià (60,5%), a la Ribera d'Ebre són el 55% dels afiliats. Per contra, a la Terra Alta és majoritària l'afiliació per compte propi (76%).

L'afiliació al sector agrari ha disminuït lleugerament a totes les comarques ebrenques entre gener de 2024 i gener de 2025: les pèrdues d'afiliats més acusades s'han observat al Baix Ebre (-6%), la resta de comarques presenten disminucions similars, al voltant del 3%: Montsià (-3%), Ribera d'Ebre (-3,4%) i Terra Alta (-3,1%). En el conjunt de les Terres de l'Ebre, els afiliats van disminuir un -4,2%, un percentatge que duplica la disminució dels afiliats del conjunt de Catalunya (-1,8%). La disminució de l'afiliació ha estat més acusada en els afiliats per compte d'altri (-5,9%) que per compte propi (-1,8%).

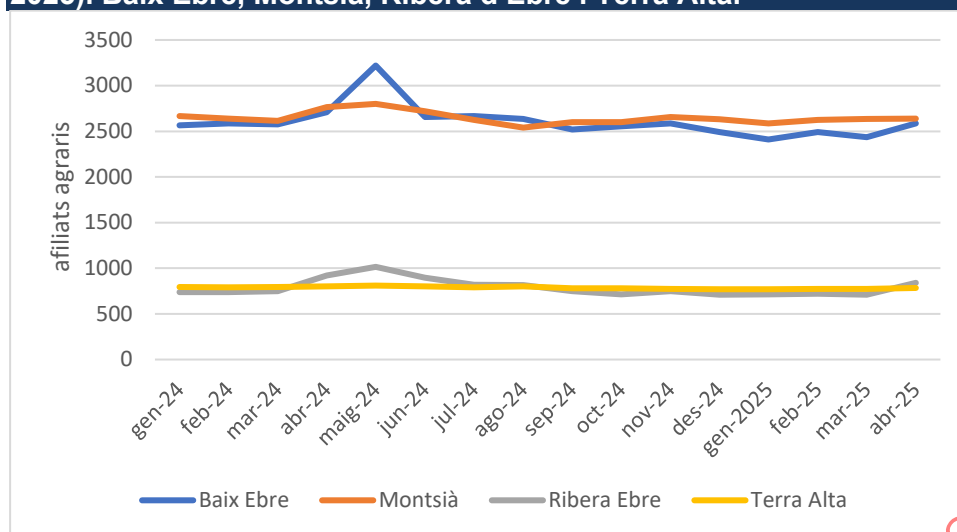
Quadre 4.1. Afiliacions a la Seguretat Social per compte propi i per compte d'altri. Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre, Terra Alta i Terres de l'Ebre. Gener 2025 i Gener 2024.

	<i>Afiliats per compte d'altri</i>	<i>Afiliats per compte propi</i>	<i>Variació compte d'altri (2025- 2024)</i>	<i>Variació compte propi (2024- 2023)</i>
	Gen. 2025	Gen. 2024	Gen. 2025	Gen. 2024
Baix Ebre	1.595	1.735	820	830
Montsià	1.565	1.645	1.025	1.020
Ribera d'Ebre	395	410	315	330
Terra Alta	190	190	575	605
Terres de l'Ebre	3.745	3.980	2.735	2.785
			-8,07	-4,86
			-3,66	0
			-5,90	-4,96
				-1,80

Font: Elaboració pròpia amb dades del Idescat, 2025.

Cal tenir en compte que l'agricultura és un sector força estacional i les dades poden variar d'un mes a un altre, tal com es pot observar al Gràfic 4.1. També cal tenir present que aquestes dades corresponen a l'afiliació segons la residència del afiliat i no segons la localització de l'empreses, i que inclou els afiliats en el règim especial agrari en situació de inactivitat.

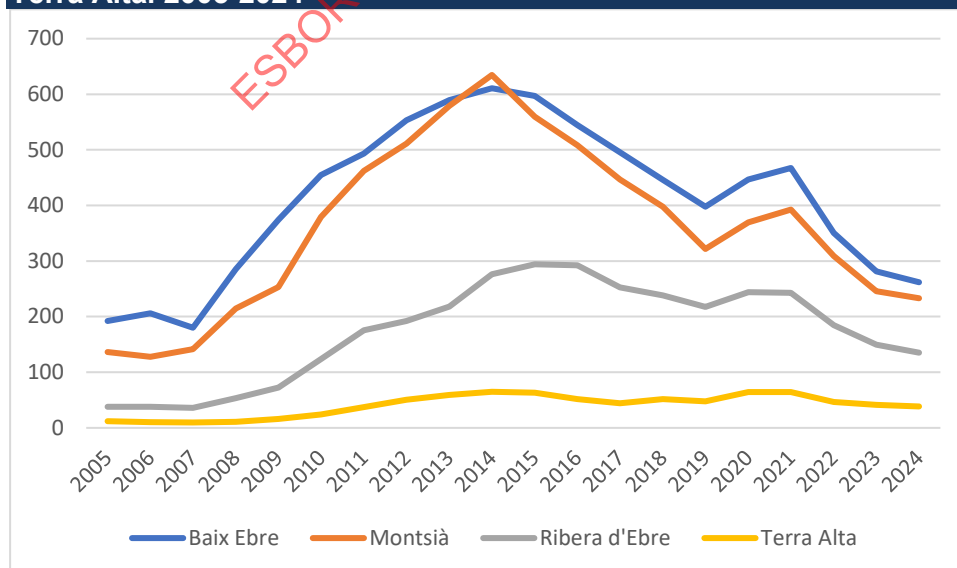
Gràfic 4.1. Evolució dels afiliats a la Seguretat Social en el agrari (gener 2024- abril 2025). Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre i Terra Alta.

Font: Idescat 2025

El Gràfic 4.2 ens permet observar l'evolució dels aturats registrat des del 2005. La disminució dels aturats va ser molt acusada al 2023. Al 2024 continua la tendència decreixent però més moderada: el nombre d'aturats agraris ha disminuït en les quatre comarques ebrenques: un -7 % al Baix Ebre, un -5% al Montsià, un -9,9% a la Ribera d'Ebre i un -6,1 % a la Terra Alta.

Gràfic 4.2. Aturats registrats en el sector agrari. Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre i Terra Alta. 2005-2024

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Idescat, 2025

5.- Resum i consideracions finals

El sector primari representa un 3,5% del PIB de les Terres de l'Ebre. Al Baix Ebre representa un 4,8% del PIB comarcal i hi destaca la producció d'arròs, cítrics i hortalisses. El sector primari és el 4,6% del PIB la Terra Alta i presenta una estructura molt concentrada: el vi, l'oli i l'aviram són més del 80% de la producció agrària de la comarca. El Montsià presenta una estructura molt més diversificada: arròs, hortalisses, planta ornamental, cítrics, oli, aviram i pesca; en conjunt, el primari és el 4,5% de l'economia comarcal. Finalment, a la Ribera d'Ebre, el sector és marginal, representa menys de l'1% del PIB comarcal.

Al 2023 el VAB primari va disminuir a les quatre comarques ebrenques i en el conjunt de les Terres de l'Ebre la producció va caure un -15,3%. No obstant, s'observa molta disparitat en el comportament dels diferents sectors:

- L'oli d'oliva és un dels sectors que presenta dades més positives al 2023: la producció va augmentar (si bé, es venia d'una mala collita al 2022) i els preus han continuat augmentant al 2023 i al 2024.
- La producció d'arròs va disminuir gairebé un -10% al 2023 i els preus van augmentar lleugerament al 2023 i s'han mantingut estables (0,5€/kg) al 2024.
- La producció de vi també va disminuir al voltant d'un -10% a les Terres de l'Ebre, principalment degut a la situació de sequera que va patir (i continua patint) la Terra Alta, la principal comarca productora. La disminució de la producció va pressionar a l'alça els preus del raïm al 2023 i especialment, al 2024. Aquests increments

de preus es van traslladar als preus del vi i van ser especialment notoris en el cas del vi blanc.

- Pel que fa als cítrics, al 2023 la producció a les Terres de l'Ebre va augmentar (cal recordar però que es venia d'una molt mala campanya l'any anterior): un 14% les taronges i un 24% les mandarines. Però això no ha frenat la disminució de superfícies: un -8,85 de mandarines i un -5,7% de tarongers. Els preus van augmentar substancialment al 2023 i han continuat augmentant al 2024 per les mandarines, però han disminuït lleument per a les taronges.
- La fruita dolça presenta una situació similar als cítrics: augments de producció però reducció de superfícies. La producció del 2023 pràcticament ha doblat la de la campanya anterior tant en préssecs com en nectarines, però la superfície ha continuat disminuint (gairebé un -20% en préssecs i un -16,6% en nectarines). Els preus van disminuir al 2023 però les dades del 2024 apunten a una recuperació. Pel que fa a les cireres, la producció va augmentar un 51,8% però la superfície va disminuir un -5%. Els preus van augmentar al 2023, per a tornar a caure al 2024.
- La fruita seca, principalment l'ametlla, continua també disminuint superfície (-28,8%) malgrat l'augment de la producció (56,8%). Els preus es van recuperar al 2024 de la forta caiguda del 2023.
- Les abruptes variacions en els preus de les garrofes- amb preus a la llotja de Reus de 1,59 €/kg al gener de 2022 a 0,48 €/kg al gener de 2024- estan provocant un abandonament del sector especialment al Baix Ebre, la principal comarca productora, i la conseqüent davallada en la producció.

- La producció i els preus de la planta ornamental han presentat petites oscil·lacions tant en producció com en superfície. Els preus van augmentar al 2023 i s'han mantingut estables al 2024.
- Pel que fa a les hortalisses, la producció de tomàquet i carxofa va disminuir pronunciadament al 2023 (-84% el tomàquet, -63% la carxofa) i també ho van fer les superfícies. La carxofa va augmentar molt el seu preu al 2023 i al 2024 els preus s'han moderat. El tomàquet, un producte molt sotmès a la competència de les importacions, continua amb preus a la baixa, tant al 2023 com al 2024.
- En els sectors ramaders, les explotacions d'aviram va augmentar, les de porcí es van mantenir estables i les conills van augmentar, tot i que la capacitat va disminuir. Els preus de les produccions ramaderes presenten augments en el 2023 i estabilització (aviram) o lleugeres disminucions (ous, porc, conills) al 2024.
- Finalment, pel que fa a la pesca, el nombre d'embarcacions s'ha mantingut al 2024, les captures són molt similars a les de l'any anterior però l'augment dels preus han propiciat una millora en la recaptació (4%).

Acabem el capítol amb unes consideracions sobre els reptes que afronta el sector primari a les Terres de l'Ebre, que hem agrupat en tres grans problemàtiques: les repercussions del canvi climàtic, la incertesa generada per la situació geopolítica i les creixents regulacions sobre el sector.

L'impacte de **les condicions climàtiques** s'ha deixat notar amb força aquests darrers anys. La persistència de la sequera va afectar a les collites del 2022 i del 2023. Tot i que les condicions climàtiques han millorat al 2024, amb més pluges que els anys anteriors, hi ha hagut

fenòmens climàtics extrems, alguns vinculats a la DANA, que han afectat al Baix Ebre i el Montsià, amb pèrdues que segons la FCAC podrien arribar al 40% de la collita de cítrics i al 30% de la collita de l'olivera. Per altra banda, cal tenir en compte que algunes zones, com la Terra Alta, han continuat amb la situació sequera que ha perjudicat a les produccions de la zona (vi, olivera, fruita seca). Aquestes situacions climàtiques adverses seran cada cop més freqüents. La cobertura dels riscos derivats d'aquestes situacions hauria de tenir més en les polítiques agràries.

La **situació geopolítica** preocupa doncs es pot traslladar a increments en els preus dels inputs, sobretot als pinsos i als fertilitzants, i a limitacions en el comerç internacional. El sector està molt preocupat amb els nous aranzels dels Estats Units als productes europeus, que podria frenar el creixement de les exportacions agroalimentàries catalanes als Estats Units. Els Estats Units són el segon mercat de destí de l'oli català, on hi va el 15,2% del total d'exportacions d'oli i que havia mostrat un elevat dinamisme en els darrers anys: al 2024 les exportacions d'oli als Estats Units es van duplicar (FCAC, 2025). El vi també seria un dels sectors més afectats, doncs el mercat americà representa el 15,7% de les exportacions de vi i cava català. Tot i que el sector ja va ser víctima dels aranzels de Trump en el seu primer mandat (cal recordar que llavors es van imposar uns aranzels del 25% que afectaven a diversos productes agraris), es continua veient amb preocupació aquest nou conflicte comercial. Per altra banda, el nou acord amb el Mercosur suposarà una creixent competència de les importacions de tercers països (de fet, ja s'està notant l'augment de les importacions de pollastres del Brasil).

Una de les queixes dels productors agraris son les **creixents regulacions** sobre el sector i així ho han posat de manifest en les diverses

mobilitzacions del 2024. Així, pel que fa a la pesca, els pescadors del delta s'han mostrat molt disconformes amb l'acord sobre la pesca d'arrossegament de la Unió Europea, que podria suposar una retallada de dies de pesca i la reducció de les captures pel canvi de les xarxes d'arrossegament. El sector de l'aviram i del porcí es pot veure afectat per la nova normativa de benestar animal que entrava en vigor aquest 2025. La creixent burocràcia que suposa el cobrament de les ajudes de la PAC també ha estat motiu de descontent. Finalment, també preocupen les plagues (com per exemple, l'*Scirtothrips aurantii* als cítrics) en un context on es limiten els usos de pesticides per motius mediambientals.

No obstant, el sector primari ebrenc ha demostrat la seva resiliència en situacions adverses i ben segur continuara essent un dels motors de l'economia de les Terres de l'Ebre.

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

Bibliografia i fonts estadístiques.

- BBVA Research. *Anuari Econòmic Comarcal 2023*. 2024
- Departament d' Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, *Comerç exterior agroalimentari*, 2025.
- Departament d' Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, *Superfícies, rendiments i produccions comarcals dels conreus agraris. Any 2023*, 2024.
- Departament d' Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, *Superfícies, rendiments i produccions comarcals dels conreus agraris. Any 2022*, 2023.
- Departament d' Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, *Avanç de la Renda Agrària de Catalunya 2024*, 2025.
- Departament d' Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, *Nombre explotacions i places de bestiar per comarca. Any 2024*.
- Departament d' Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, *Nombre explotacions i places de bestiar per comarca. Any 2022*.
- Departament d' Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, *Estadístiques pesqueres*. 2025.
- Departament d' Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, Observatori Agroalimentari de Preus. *Preus percebuts pels agricultors*, 2025.
- Departament d' Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, Observatori Agroalimentari de Preus. *Preus en origen mercat internacional. Garrofa*, 2025.
- Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda, *Nota de Conjuntura Econòmica*, 126, Maig de 2024
- Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya (2025), *L'impacte directe dels aranzels dels EUA a les exportacions agroalimentàries*

catalanes *superaria* 110 M€. Disponible a:

<https://www.cooperativesagraries.cat/ca/noticies/3176-limpacte-directe-dels-aranzels-dels-eua-a-les.html>

- Idescat, *Afiliats a la Seguretat Social*, Banc d'estadístiques de municipis i comarques, 2025 (darrera consulta: maig 2025)
- Idescat, *Aturats registrats*, Banc d'estadístiques de municipis i comarques, 2025 (darrera consulta: maig 2025)

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

*Dra. Mónica Martín
Departament d'Economia
Universitat Rovira i Virgili*

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

1. Introducció

L'informe econòmic sobre el sector industrial a les Terres de l'Ebre ofereix una anàlisi integral de la seva realitat actual i de l'evolució recent de l'activitat productiva. En aquest context, el sector industrial es defineix com l'agregat d'activitats econòmiques orientades a la transformació de matèries primeres i productes intermedis en béns finals. L'estudi centra l'atenció en la capacitat del sector per generar valor afegit i en la seva configuració ocupacional, mitjançant l'anàlisi del Valor Afegit Brut (VAB) i d'indicadors associats a l'ocupació i a l'estructura del teixit empresarial. Aquests indicadors permeten captar tant l'evolució recent de l'activitat com les tendències estructurals predominants. L'estudi incorpora, a més, una desagregació específica per a les activitats manufactureres, amb l'objectiu de caracteritzar amb més detall el seu comportament econòmic.

Taula 1. Resum perfil i dinàmica industrial a les Terres de l'Ebre
Pes i taxa de creixement en %, aportació en punts percentuals

INDÚSTRIA sobre TOTAL ECONOMIA		VAB	Ocupació	Autònoms
Taxa de creixement total economia (%)				
VAB	'23-'22	2,7	4,64	-11,59
Ocupació i treballadors autònoms	'24-'23			
Pes indústria sobre total economia (%)				
VAB	'22	40,8	21,00	6,99
Ocupació i treballadors autònoms	'23			
Aportació indústria al creixement total economia (pp)				
VAB	'23-'22	1,7	0,59	0,04
Ocupació i treballadors autònoms	'24-'23			

MANUFACTURES sobre INDÚSTRIA				
		VAB	Ocupació	Autònoms
Taxa de creixement indústria (%)				
VAB	'23-'22	4,1	2,80	0,60
Ocupació i treballadors autònoms	'24-'23			
Pes manufactures sobre indústria (%)				
VAB	'22	28,2	88,57	88,61
Ocupació i treballadors autònoms	'23			
Aportació manufactures al creixement indústria (pp)				
VAB	'23-'22	0,2	2,69	3,00
Ocupació i treballadors autònoms	'24-'23			
Taxa de creixement manufactures (%)				
VAB	'23-'22	0,7	3,03	-3,38
Ocupació i treballadors autònoms	'24-'23			

Font: Elaboració a partir de dades de l'Anuari econòmic comarcal 2024 (VAB) i Idescat (ocupació i treballadors autònoms)

Les dades més recents apunten a una recuperació respecte al període anterior, marcat pels impactes econòmics derivats de la guerra d'Ucraïna. El teixit industrial ebrenc mostra indicis de reactivació, en gran part gràcies a la normalització gradual de les cadenes de subministrament, una millora que es reflecteix en diversos indicadors de conjuntura. En aquest sentit, s'observa una reactivació tant de la producció com de l'ocupació industrial. L'anàlisi del VAB evidencia un canvi en la tendència negativa registrada anteriorment, amb increments positius en l'activitat industrial i manufacturera (Taula 1). Aquest canvi contrasta amb les disminucions observades en el període precedent i confirma un escenari més propici per a la consolidació de la recuperació industrial a les Terres de l'Ebre.

Concretament, el sector industrial ha registrat un creixement del 4,1% entre 2022 i 2023, segons les dades recollides. Amb una participació del 40,8% en el total de l'activitat econòmica ebrenca, la indústria ha contribuït amb 1,7 punts al creixement global. Les manufactures, tot i créixer amb una taxa més modesta del 0,7% el 2023, també han tingut un impacte positiu, gràcies a la seva participació del 28,2% dins del sector industrial. Aquestes xifres confirmen el paper actiu de les manufactures en la recuperació del sector.

Pel que fa al mercat laboral, les dades sobre afiliació a la Seguretat Social proporcionades per l'Idescat permeten analitzar tant l'ocupació assalariada com la dels treballadors autònoms. La Taula 1 resumeix el perfil i la dinàmica del mercat de treball industrial a les Terres de l'Ebre amb les dades més recents disponibles. La comparativa entre els anys 2023 i 2024 mostra una recuperació clara de l'ocupació, tant entre els assalariats com entre els autònoms, en el conjunt de la indústria i de l'economia general. Això indica una millora de les condicions laborals i una dinàmica econòmica més positiva. Tot i això, cal destacar que el treball autònom dins del sector manufacturer continua mostrant taxes negatives, fet que assenyalava un punt feble dins d'aquesta millora general.

Aquest document actualitzat pretén respondre preguntes rellevants sobre el desenvolupament del sector industrial i manufacturer a les Terres de l'Ebre. Entre els aspectes analitzats s'hi inclouen:

- Quina és la contribució relativa de la indústria en el conjunt de l'activitat econòmica ebrenca? I quin pes tenen les manufactures dins d'aquesta indústria?

- Com ha evolucionat el creixement industrial i manufacturer en els darrers anys?
- De quina manera ha contribuït la indústria al creixement econòmic regional? I quina ha estat la influència específica de la manufactura?
- Quines oportunitats laborals genera el sector industrial a la regió?

L'informe s'estructura en quatre grans blocs analítics, més una secció final dedicada als projectes que reforcen el teixit industrial. La primera part examina el perfil i la dinàmica pròpia de la indústria ebrenca. A continuació, es presenta una anàlisi territorial per identificar diferències dins del territori. La tercera secció s'endinsa en l'estudi del segment manufacturer i la quarta aprofundeix en les activitats específiques que el componen. L'últim apartat es dedica a mostrar que les Terres de l'Ebre es configuren com un nexa territorial estratègic on la indústria manufacturera hi exerceix un paper central.

2. El perfil i dinàmica industrial de les Terres de l'Ebre

L'activitat industrial comprèn una gran varietat de processos productius, incloent sectors com les indústries extractives, les manufactures, l'energia, i els serveis relacionats amb l'aigua, el sanejament i la gestió de residus. En un territori concret, la seva aportació a l'economia es mesura principalment mitjançant el valor afegit que generen. Per tant, l'anàlisi de l'evolució d'aquest valor ofereix una mesura del creixement de l'activitat industrial al llarg del temps.

En el cas de les Terres de l'Ebre, la indústria genera aproximadament el 40,8% del VAB total del territori. Durant l'exercici 2023, aquest sector va experimentar un increment de la seva activitat productiva del 4,1%,

superant la taxa mitjana de creixement del conjunt de l'economia catalana, que es va situar en el 3,5%. Aquesta evolució positiva reflecteix una major capacitat de recuperació del teixit industrial ebrenc, després de l'impacte acumulat de la crisi sanitària provocada per la Covid-19 i dels efectes derivats de la guerra d'Ucraïna. Tot i que, entre 2019 i 2023, el sector industrial del territori va registrar una caiguda acumulada del 18,8%, la branca manufacturera va presentar un comportament divergent, amb un creixement agregat del 4,0%. En contraposició, la indústria manufacturera catalana va experimentar una contracció del 1,3% en aquest mateix període (Taula 2).

Taula 2. Perfil i dinàmica de l'activitat industrial. Terres de l'Ebre			
		Terres de l'Ebre	Catalunya
VAB total (%)			
Pes sobre VAB total Catalunya	'22	1,9	100
Taxa de creixement	'23-'22	2,7	2,9
VAB industrial (%)			
Taxa de creixement	'23-'22	4,1	3,5
Pes indústria en el VAB total	'22	40,8	19,0
Canvi acumulat (%)			
VAB total	'23-'19	-3,6	2,7
VAB industrial	'23-'19	-18,8	-5,4
VAB manufacturer	'23-'19	4,0	-1,3
Índex d'industrialització	'23	2,15	1,0

Font: Elaboració a partir de dades de l'Anuari econòmic comarcal 2024

La rellevància relativa de la indústria en el context productiu de les Terres de l'Ebre és superior a la mitjana del conjunt de Catalunya. Aquest fet evidencia una estructura econòmica territorial amb un major grau d'orientació industrial. Aquesta característica es confirma mitjançant

l'índex d'especialització, que quantifica la intensitat relativa del sector en el territori. Segons aquest indicador, el pes del VAB industrial a les Terres de l'Ebre és 2,15 vegades superior al que presenta la indústria en el total de l'activitat productiva catalana (Taula 2).

Aquesta elevada especialització indica una dependència més accentuada del sector industrial en l'economia del territori, fet que pot representar tant una fortalesa en termes de capacitat productiva com una vulnerabilitat davant de xocs sectorials adversos.

La capacitat del teixit empresarial per generar ocupació vinculada al sector industrial pot ser analitzada a través dels registres disponibles sobre assalariats i treballadors autònoms, tal com s'exposa a la Taula 3.

Pel que fa al col·lectiu assalariat, les dades de la Seguretat Social recollides per l'Idescat indiquen que els treballadors de la indústria representen un 21,00% del total de persones ocupades a les Terres de l'Ebre, una proporció sensiblement superior a la mitjana catalana, que se situa en el 15,20%. Aquest segment ha experimentat un increment interanual del 2,8% durant el 2024, superant també el creixement registrat al conjunt de Catalunya (1,55%). Així mateix, es constata que l'ocupació total a les Terres de l'Ebre ha crescut un 4,64%, dels quals 0,59 punts percentuals són atribuïbles a l'aportació del sector industrial. Aquesta contribució relativa a l'augment de l'ocupació global és superior a la registrada en l'àmbit català (vegeu Taula 3).

En relació amb l'estructura empresarial, el sector industrial representa el 9,31% del total d'empreses establertes a les Terres de l'Ebre, una proporció lleugerament superior al 8,76% observat al conjunt de Catalunya. Tanmateix, durant l'últim any, el nombre d'empreses

industrials al territori ha experimentat una contracció del -2,09%, una caiguda més pronunciada que la registrada en l'àmbit català (-1,47%). Malgrat el seu pes relativament elevat dins del teixit empresarial ebrenc, la dinàmica negativa d'aquest segment ha tingut un efecte desfavorable sobre la generació neta d'ocupació.

Taula 3. Perfil i dinàmica de l'ocupació i el teixit empresarial industrial. Terres de l'Ebre
Pes i taxa de creixement en %, aportació en punts percentuals

Treballadors			Terres de l'Ebre	Catalunya
Ocupats total	Pes sobre Ocupats total Catalunya	24	1,43	100,00
	Taxa de creixement	23-24	4,64	2,94
Ocupats indústria	Pes sobre Ocupats indústria Catalunya	24	1,74	100,00
	Taxa de creixement	23-24	2,80	1,55
	Pes sobre Ocupats totals	23	21,00	15,20
	Aportació al creixement de l'ocupació total	23-24	0,59	0,24
Empreses			Terres de l'Ebre	Catalunya
Empreses total	Pes sobre Empreses total Catalunya	24	2,30	100,00
	Taxa de creixement	23-24	0,73	0,53
Empreses indústria	Pes sobre Empreses indústria Catalunya	24	1,60	100,00
	Taxa de creixement	23-24	-2,09	-1,47
	Pes sobre Empreses totals	23	9,31	8,76
	Aportació al creixement de les Empreses total	23-24	-0,19	-0,13

Autònoms			Terres de l'Ebre	Catalunya
Autònoms total	Pes sobre Autònoms total Catalunya	24	2,33	100,00
	Taxa de creixement	23-24	-11,59	1,25
Autònoms indústria	Pes sobre Autònoms indústria Catalunya	24	1,79	100,00
	Taxa de creixement	23-24	0,60	-1,67
	Pes sobre Autònoms totals	23	6,99	6,59
	Aportació al creixement dels autònoms total	23-24	0,04	-0,11

Font: Elaboració a partir de dades de l'Idescat

Pel que fa als treballadors autònoms, les dades de la Seguretat Social mostren una davallada significativa del -11,59% en el conjunt de l'economia ebrenc durant l'any 2023. Tot i aquesta tendència generalitzada a la baixa, el sector industrial registra un comportament contrari, amb un increment del 0,60% en el nombre d'autònoms. En aquest cas, el pes dels treballadors per compte propi del sector industrial a les Terres de l'Ebre (6,99%) és també lleugerament superior al que es registra a nivell català (6,59%).

Aquest patró contrasta amb l'evolució observada a Catalunya, on el nombre total de treballadors autònoms ha crescut un 1,25%, mentre que dins el sector industrial s'ha produït una reducció del -1,67%. Així doncs, la dinàmica dels autònoms industrials a les Terres de l'Ebre destaca positivament en relació amb la tendència del conjunt del país, tot i la contracció general del treball per compte propi en l'àmbit territorial.

3. El perfil i dinàmica industrial a les comarques de les Terres de l'Ebre

En el marc de les Terres de l'Ebre, les especificitats territorials de cada comarca determinen les particularitats que configuren la seva estructura productiva i el comportament del sector industrial tant en termes d'activitat econòmica com d'ocupació.

Taula 4. Perfil i dinàmica de l'activitat industrial a les comarques. Terres de l'Ebre

Pes i taxa de creixement en %, aportació en punts percentuals

		Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta	Catalunya
VAB industrial	'22	16,9	20	80,9	51,1	19
Pes sobre VAB total						
VAB industrial	'23-'22	1,7	1,9	5,3	1,8	3,5
Taxa de creixement						
VAB industrial	'23-'22	0,3	0,4	4,3	0,9	0,7
Aportació a la Taxa de creixement del VAB total						
VAB total	'23-'22	2,1	1,6	4,6	1	2,9
Taxa de creixement						

Font: Elaboració a partir de dades de l'Anuari econòmic comarcal 2024

L'anàlisi del Valor Afegit Brut (VAB) industrial per comarca ofereix una visió detallada de l'evolució recent i de la importància relativa del sector en l'economia local (Taula 4):

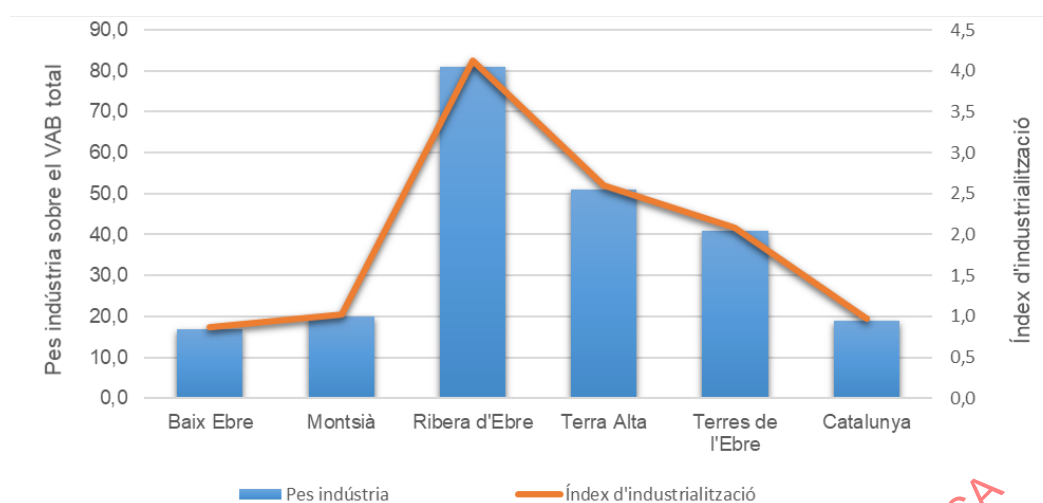
- Les comarques del Montsià, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta presenten una incidència del sector industrial en el conjunt de la seva activitat econòmica que supera de manera significativa la mitjana catalana, situació que s'explica principalment per la

presència d'activitat energètica, la qual s'inclou dins el càlcul del VAB industrial.

- El Baix Ebre, per contra, mostra una menor participació relativa del sector industrial, amb un pes inferior al del conjunt de Catalunya, i és la comarca amb una dinàmica de creixement més moderada.
- A la Ribera d'Ebre, el VAB industrial ha registrat un creixement destacable del 5,3%, situant-se per sobre de l'increment observat a nivell català (3,5%).
- En termes de contribució al creixement econòmic comarcal, la Ribera d'Ebre (4,3 punts percentuals) i la Terra Alta (0,9 punts) han estat les comarques on el sector industrial ha tingut una incidència més significativa, superant ambdues la contribució mitjana del sector a nivell català (0,7 punts).

La rellevància de la indústria en l'economia comarcal es reflecteix en el nivell d'industrialització, indicat per l'índex de pes relatiu del VAB industrial respecte al conjunt de l'economia. Així, a la Ribera d'Ebre, el VAB industrial representa més de quatre vegades el que aporta aquest mateix sector a l'economia catalana, mentre que a la Terra Alta el multiplica per 2,5 (Figura 1), tot i que cal tenir present que aquest indicador inclou el subsector energètic.

**Figura 1. Pes de la indústria sobre el VAB total i índex d'industrialització, 2023
(Catalunya = 1)**

Font: Elaboració a partir de dades de l'Anuari econòmic comarcal 2023

Respecte a l'ocupació en el sector industrial a les comarques de les Terres de l'Ebre, les principals observacions derivades de la Taula 5 (en comparació amb la Taula 3) són les següents:

Treballadors assalariats:

- El Baix Ebre i el Montsià han mostrat taxes de creixement positives de l'ocupació industrial que superen la mitjana catalana (1,55%). Tot i que la Terra Alta també registra una evolució positiva (0,52%), aquesta és inferior tant a la mitjana territorial ebrenca (0,14%) com a la catalana.
- Pel que fa al pes de l'ocupació industrial en el total d'assalariats, aquest indicador és superior al valor mitjà català (15,20%) a totes les comarques, excepte la Ribera d'Ebre. El Montsià i la Terra Alta superen fins i tot la mitjana del conjunt de les Terres de l'Ebre (21,00%).

Empreses industrials:

- El Baix Ebre i la Ribera d'Ebre han experimentat una disminució del nombre d'empreses industrials inferior a la registrada al conjunt de Catalunya (-1,47%). En canvi, el Montsià i la Terra Alta han patit una caiguda més pronunciada, també per sobre de la mitjana ebrenca.
- En relació amb el pes de les empreses industrials dins el total d'empreses comarcals, les comarques del Montsià, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta presenten proporcions superiors tant a la mitjana catalana (8,76%) com a la mitjana de les Terres de l'Ebre (9,31%).

Treballadors autònoms:

- El Montsià i la Ribera d'Ebre han registrat una evolució positiva en el nombre de treballadors autònoms del sector industrial, contrarestant la tendència regressiva observada a escala catalana (-1,67%).
- Al Baix Ebre s'ha produït una disminució en aquest col·lectiu, si bé d'intensitat inferior a la mitjana catalana. Per contra, a la Terra Alta, la contracció del treball autònom industrial ha estat sensiblement superior a la mitjana.

Taula 5. Perfil i dinàmica de l'ocupació i el teixit empresarial industrial a les comarques de les Terres de l'Ebre

Pes i taxa de creixement en %, aportació en punts percentuals

Treballadors				Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta
Ocupats total comarca	Pes sobre Ocupats total Terres de l'Ebre	24		51,80	36,44	7,67	4,09
	Taxa de creixement	23-24		5,99	3,96	0,33	2,39
Ocupats indústria comarca	Pes sobre Ocupats indústria Terres de l'Ebre	24		38,76	48,78	5,31	7,12
	Taxa de creixement	23-24		4,44	2,31	0,52	-0,38
	Pes sobre Ocupats totals comarca	23		15,67	28,06	14,24	36,95

	Aportació al creixement de l'ocupació comarca	23-24	0,70	0,65	0,07	-0,14
Empreses			Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta
Empreses total comarca	Pes sobre Empreses total Terres de l'Ebre	24	46,07	37,42	10,08	6,43
	Taxa de creixement	23-24	0,34	1,06	0,53	1,95
Empreses indústria comarca	Pes sobre Empreses indústria Terres de l'Ebre	24	38,32	39,39	10,88	11,41
	Taxa de creixement	23-24	-1,38	-2,87	-0,88	-2,89
	Pes sobre Empreses totals comarca	23	7,66	9,91	9,90	16,88
	Aportació al creixement de les Empreses total comarca	23-24	-0,11	-0,28	-0,09	-0,49
Autònoms			Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta
Autònoms total comarca	Pes sobre Autònoms total Terres de l'Ebre	24	45,96	42,95	12,67	11,09
	Taxa de creixement	23-24	-0,25	0,67	-1,91	-3,23
Autònoms indústria comarca	Pes sobre Autònoms indústria Terres de l'Ebre	24	32,78	33,97	22,53	10,73
	Taxa de creixement	23-24	-0,36	0,35	9,25	-10,89
	Pes sobre Autònoms totals comarca	23	5,68	6,31	12,70	8,35
	Aportació al creixement dels Autònoms total comarca	23-24	-0,02	0,02	1,17	-0,91

Font: Elaboració a partir de dades d'Idescat

En conjunt, aquestes dades posen de manifest les diferències territorials dins de les Terres de l'Ebre pel que fa a la intensitat, composició i evolució del teixit industrial i la seva capacitat per generar activitat econòmica i ocupació.

4. Perfil i dinàmica de les manufactures a les comarques de les Terres de l'Ebre

A continuació, s'elabora una anàlisi específica centrada en una subsecció del sector industrial: les activitats manufactureres. Aquesta anàlisi té per objectiu aprofundir en els principals indicadors associats al valor afegit, l'ocupació i l'estructura empresarial d'aquest subsector, amb la finalitat de proporcionar una visió global i fonamentada del seu pes econòmic i de la seva contribució a la dinàmica laboral a les Terres de l'Ebre.

Taula 6. Perfil i dinàmica de l'activitat manufacturera a les comarques de les Terres de l'Ebre

Pes i taxa de creixement en %, aportació en punts percentuals

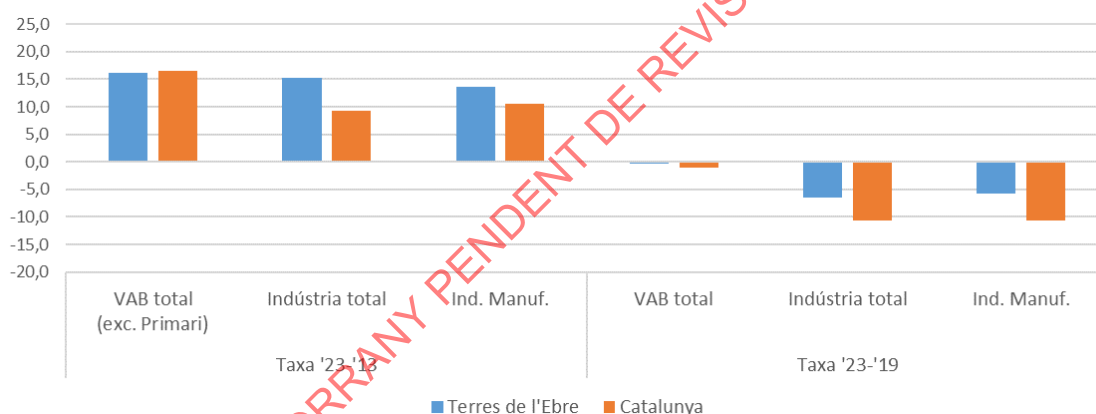
		Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta	Terres de l'Ebre	Catalunya
VAB manufactures							
Pes sobre VAB industrial	'22	74,40	94,30	3,70	35,00	28,2	97,0
VAB manufactures							
Taxa de creixement	'23 - '22	0,70	1,40	0,20	-1,70	0,7	2,9
VAB manufactures							
Aportació a la Taxa de creixement del VAB industrial (p.p)	'23 - '22	0,50	1,40	0,00	-0,60	0,2	2,8
VAB industrial							
Taxa de creixement	'23 - '22	1,70	1,90	5,30	1,80	4,1	3,5

Font: Elaboració a partir de dades de l'Anuari econòmic comarcal 2024

Els principals resultats que es desprenen de l'anàlisi comarcal (Taula 6) són els següents:

- Al Montsià, la indústria manufacturera presenta una rellevància superior a la mitjana observada tant a escala de les Terres de l'Ebre com del conjunt de l'economia catalana.
- Tres de les quatre comarques analitzades —Baix Ebre, Montsià i Ribera d'Ebre— mostren una evolució positiva de la producció manufacturera, tot i que els increments han estat inferiors al registrat per la mitjana catalana (2,9%).

Figura 2. Indústria manufacturera. Creixement del VAB total, industrial i manufacturer (2023-2013 i 2023-2019). Taxa real de variació acumulada

Font: Elaboració a partir de dades de l'Anuari econòmic comarcal 2024

La Figura 2 il·lustra l'evolució acumulada de l'activitat econòmica total, la industrial i la manufacturera durant dos períodes diferenciats: 2019-2023 i 2013-2023. L'acumulació de creixement en el període 2013-2023 ha estat notablement positiva a les Terres de l'Ebre, amb resultats superiors als observats per l'activitat industrial i manufacturera del conjunt de Catalunya. Tot i això, la comparació del període més recent (2019-2023)

reflecteix una disminució acumulada de l'activitat manufacturera, que ha influït negativament en la trajectòria recent del sector. Malgrat aquesta contracció, la caiguda registrada per la manufactura ha estat menys accentuada que la de la indústria en general a les Terres de l'Ebre, i també inferior a la registrada per la indústria i les manufactures catalanes.

Taula 7. Creixement del VAB pb industrial manufacturer. 2003-2022.

Taxa real de variació acumulada

Acumulat 2023-2019			
	VAB total	Indústria total	Indústria manufacturera
Baix Ebre	4,5	-8,2	1,2
Montsià	5,2	2,7	6,9
Ribera d'Ebre	-22,3	-31,1	0,3
Terra Alta	12,5	-24,7	5,2
Terres de l'Ebre	-3,6	-18,8	4
Catalunya	2,7	-5,4	-1,3
Demarcació TGN	-1,9	-16	-8,6
Acumulat 2023-2013			
	VAB total (exc. Primari)	Indústria total	Indústria manufacturera
Baix Ebre	17,5	2,7	18
Montsià	20,3	20,5	30,9
Ribera d'Ebre	-6,9	-15,7	16,5
Terra Alta	-3,1	-12,7	24,3
Terres de l'Ebre	11,3	-2,4	23,9
Catalunya	21	15,6	22,1
Demarcació TGN	16,5	4,8	18
Mitjana anual 2023-2013			
	VAB total (exc. Primari)	Indústria total	Indústria manufacturera
Baix Ebre	1,8	0,3	1,8
Montsià	2,0	2,1	3,1
Ribera d'Ebre	-0,7	-1,6	1,7
Terra Alta	-0,3	-1,3	2,4
Terres de l'Ebre	1,1	-0,2	2,4
Catalunya	2,1	1,6	2,2
Demarcació TGN	1,7	0,5	1,8

Font: Elaboració a partir de dades de l'Anuari econòmic comarcal 2024

En termes acumulats, entre 2019 i 2023, la producció industrial a les Terres de l'Ebre es va contraure un 18,8%, mentre que l'activitat manufacturera va experimentar un augment del 4% (Taula 7). Si s'amplia l'horitzó temporal al període 2013-2023, s'observa que la reducció industrial es redueix a un 2,4%, mentre que la producció manufacturera registra un increment acumulat del 23,9%. Aquesta perspectiva temporal més extensa permet identificar una tendència de fons positiva a llarg termini en ambdós sectors, tot i les oscil·lacions conjunturals derivades de contextos adversos com la pandèmia de la COVID-19 o la guerra d'Ucraïna.

Aquesta trajectòria de creixement sostingut entre 2013 i 2023 ha estat comuna a totes les comarques del territori. Tanmateix, si es focalitza l'anàlisi en l'impacte acumulat del període 2019-2023 —marcat per dues crisis consecutives— es constaten els següents elements:

- Totes les comarques, excepte el Montsià, han experimentat una caiguda acumulada de l'activitat industrial en aquest període.
- Tot i la disminució global de l'activitat econòmica a les Terres de l'Ebre entre 2019 i 2023, les comarques del Baix Ebre, Montsià i Terra Alta han registrat increments en el seu nivell d'activitat econòmica.
- L'activitat manufacturera ha presentat increments acumulats a totes les comarques entre 2013 i 2023.
- El Montsià és la comarca amb un comportament més destacat en el subsector manufacturer, amb un augment acumulat del 6,9% entre 2019 i 2023 i del 24,3% en el període 2013-2023, liderant així el creixement manufacturer al territori.

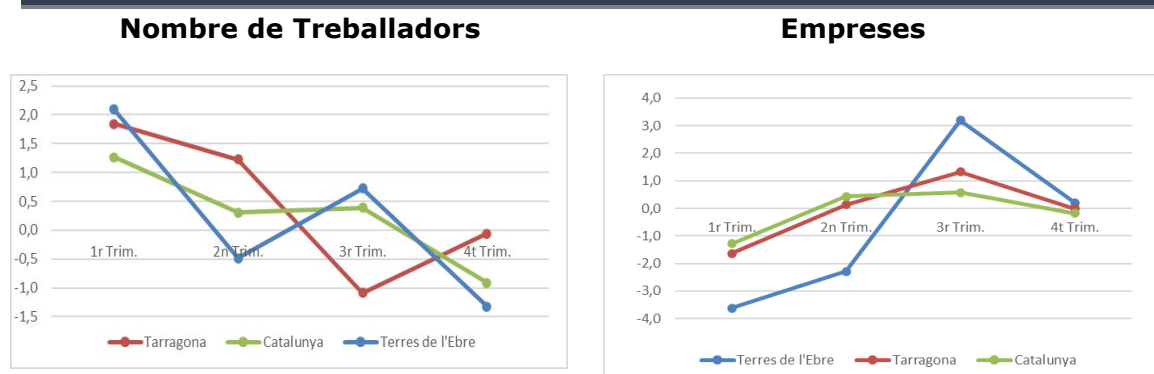
Aquest conjunt d'indicadors posa de manifest el paper estratègic de la indústria manufacturera en l'economia de les Terres de l'Ebre, tant en termes de resiliència a curt termini com de consolidació del creixement a llarg termini.

Les figures 3 i 4 il·lustren l'evolució trimestral de l'ocupació, el teixit empresarial i la mida mitjana de les empreses en el sector de la indústria manufacturera durant l'any 2023, amb cobertura territorial per a les Terres de l'Ebre, la demarcació de Tarragona i el conjunt de Catalunya.

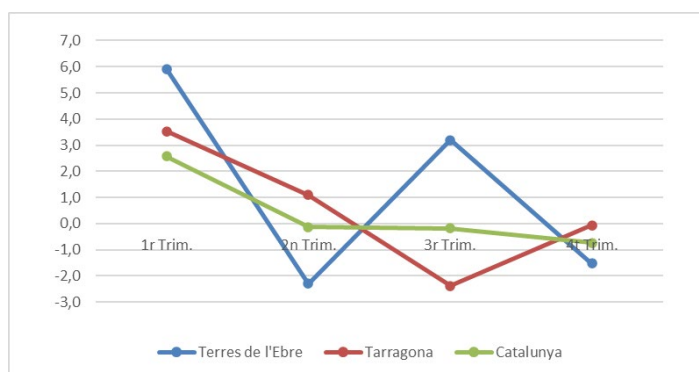
L'anàlisi de les taxes de variació intertrimestrals posa de manifest el comportament cíclic de les principals variables en el context de les Terres de l'Ebre, destacant els següents patrons:

- **Ocupació assalariada:** s'observa un increment del nombre de treballadors en el primer i tercer trimestre, amb una intensitat superior a la registrada a la demarcació de Tarragona i a la mitjana catalana. En canvi, el segon i el quart trimestre evidencien una disminució de l'ocupació, també amb una caiguda més accentuada en relació amb els altres dos àmbits territorials.

Figura 3. Creixement trimestral del nombre de treballadors, les empreses i la dimensió mitjana a la indústria manufacturera. Any 2023-22.

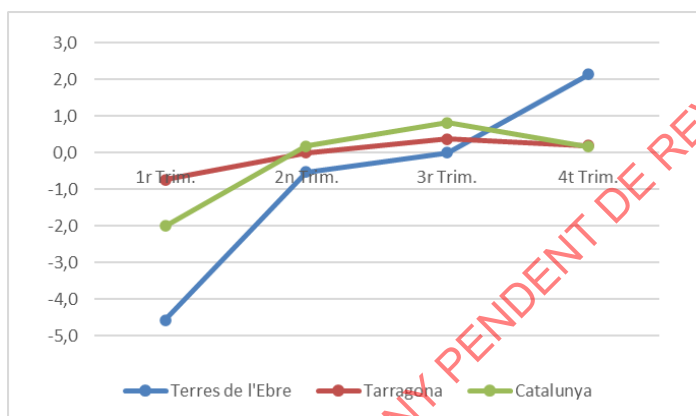

Dimensió mitjana

Font: Elaboració a partir de dades de l'Idescat

Figura 4. Creixement trimestral dels autònoms dels sectors manufacturers. Any 2023-22.

Font: Elaboració a partir de dades de l'Idescat

- **Nombre d'empreses:** es registra una reducció del nombre d'empreses manufactureres durant el primer i segon trimestre, seguida d'una recuperació en el tercer trimestre. En aquest últim període, el ritme de creixement supera tant el de la demarcació de Tarragona com el de Catalunya.
- **Treball autònom:** entre el primer i el tercer trimestre, es detecta una desacceleració progressiva en la pèrdua de treballadors autònoms, amb un canvi de tendència al quart trimestre, quan es produeix un

creixement net. Cal remarcar que la contracció del nombre d'autònoms en el primer trimestre ha estat notablement superior a la registrada a nivell provincial i nacional, mentre que el creixement del quart trimestre supera els valors observats a Tarragona i a

- Catalunya.

Taula 8. Evolució intertrimestral en percentatge a l'any 2023. Manufactures.

	1r Trim.	2n Trim.	3r Trim.	4t Trim.
Ocupació				
<i>Baix Ebre</i>	8,28	-0,60	-4,98	-1,75
<i>Montsià</i>	2,04	-1,53	-0,48	0,48
<i>Ribera d'Ebre</i>	-3,45	2,38	2,33	1,14
<i>Terra Alta</i>	-0,79	1,59	-0,78	-0,79
<i>Terres de l'Ebre</i>	3,85	-0,75	-2,10	-0,42
<i>Demarcació de Tarragona</i>	0,96	0,29	0,00	-0,26
<i>Catalunya</i>	0,83	0,33	0,85	-0,80
Treballadors autònoms				
<i>Baix Ebre</i>	2,99	-4,35	1,52	-1,49
<i>Montsià</i>	-1,43	2,90	1,41	-4,17
<i>Ribera d'Ebre</i>	-19,05	11,76	5,26	-5,00
<i>Terra Alta</i>	-4,17	-4,35	0,00	4,55
<i>Terres de l'Ebre</i>	-2,20	0,00	1,69	-2,21
<i>Demarcació de Tarragona</i>	-0,37	0,00	2,07	-1,47
<i>Catalunya</i>	-1,61	0,12	1,07	-0,09

Font: Elaboració a partir de dades de l'Idescat

La Figura 2 il·lustra l'evolució acumulada de l'activitat econòmica total, la industrial i la

Taula 8 sintetitza l'evolució trimestral d'aquests indicadors a escala comarcal, mentre que la Taula 9 presenta els resultats de les taxes anuals amb l'objectiu d'avaluar la creació o destrucció neta de llocs de treball en el sector manufacturer a les Terres de l'Ebre.

En relació al sector industrial i manufacturer, les dades mostren:

- Creació/Destrucció neta en els llocs de treball:
 - o Sector industrial i manufacturer creació neta: Baix Ebre i Montsià
 - o Sector industrial-creació neta i manufacturer-destrucció neta: Ribera d'Ebre
 - o Sector industrial i manufacturer destrucció neta: Terra Alta
- Creació/Destrucció neta en el teixit empresarial:
 - o Sector industrial i manufacturer destrucció neta: Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre i Terra Alta
- Creació/Destrucció neta en treballadors per compte propi
 - o Sector industrial i manufacturer creació neta: Montsià
 - o Sector industrial i manufacturer destrucció neta: Baix Ebre i Terra Alta
 - o Sector industrial-creació neta i manufacturer-destrucció neta: Ribera d'Ebre

5. Les activitats manufactureres a les Terres de l'Ebre

L'activitat manufacturera es configura a partir d'un teixit empresarial caracteritzat per una notable diversitat de processos productius. A les Terres de l'Ebre, aquest sector presenta una estructura heterogènia, integrada per empreses que operen en subsectors molt diferenciats, tant pel que fa a la naturalesa dels productes com als processos tecnològics emprats. Aquesta diversitat es reflecteix en les dades desagregades del Valor Afegit Brut (VAB) i de l'ocupació, que permeten identificar la distribució de la producció i els recursos humans entre les diferents branques d'activitat manufacturera.

Pel que fa a l'estructura empresarial del sector manufacturer, la distribució per trams de plantilla posa de manifest una presència significativa d'empreses de totes les dimensions. Segons la Taula 10, el sector es reparteix de forma relativament equilibrada entre els quatre intervals següents: un 12,66% de les empreses compten amb menys de 10 treballadors; un 27,92% se situen entre 10 i 49 treballadors; un 35,92% tenen entre 50 i 249 treballadors; i un 23,50% superen els 250 treballadors. Aquesta configuració evidencia la coexistència de micro, petites, mitjanes i grans empreses, i reflecteix una estructura amb un pes rellevant d'unitats productives de mida mitjana i gran, que contribueixen de manera significativa a la generació de VAB i ocupació en el territori.

Pel que fa a l'evolució recent de l'activitat industrial manufacturera, el període 2022-2023 es caracteritza per una tendència generalitzada a la contracció de la producció acumulada en el conjunt de les Terres de l'Ebre, tot i que amb comportaments diferenciats segons subsectors i comarques (vegeu Taula 11).

En aquest context, s'identifiquen els següents patrons de creixement:

- **Subsectors amb creixements superiors a la mitjana del sector manufacturer (0,70%):**
 - *Metal·lúrgia i productes metàl·lics* (1,67%)
 - *Mobles, reparació i instal·lació i indústries diverses* (1,77%)
 - *Química i refí de petroli* (0,34%)
- **Subsectors amb creixements inferiors a la mitjana del sector:**
 - *Productes farmacèutics* (0,03%)
 - *Minerals no metàl·lics* (0,06%)
 - *Productes informàtics, electrònics i òptics* (0,07%)
 - *Maquinària i equipament mecànic* (0,02%)
 - *Material de transport i altres manufactures diverses* (0,15%)

- **Pel que fa al pes relatiu dins el conjunt del sector manufacturer:**

- *Aliments, begudes i tabac* és el subsector predominant, amb una participació del 45,28% del total manufacturat, però registra una davallada notable de l'activitat (-8,68%).
- *Química i refí de petroli*, amb un pes del 21,10%, també mostra un creixement inferior a la mitjana del sector, tot i la seva importància relativa.

Les dades desagregades del VAB del sector manufacturer, presentades a les Taules 12 i 13 i a la Figura 5, ofereixen una visió territorialitzada del comportament de les diferents activitats manufactureres a escala comarcal. Aquesta informació permet identificar els subsectors amb més pes i dinamisme en cada comarca, així com analitzar l'evolució de l'especialització productiva del territori. El perfil comarcal mostra una distribució desigual de les activitats, amb concentracions significatives en determinades branques segons la comarca, fet que condiciona l'estructura industrial i les estratègies de desenvolupament econòmic locals.

- **Baix Ebre:**

- Major pes: Cautxú i plàstic i Aliments, begudes i tabac
- Major creixement: Material de transport Indústries manufactureres diverses i Productes informàtics, electr, i òptics
- Major caiguda: Paper i arts gràfiques i Paper i arts gràfiques
- Major aportació al creixement del sector manufacturer de la comarca: Mobles, reparació i instal·lació i indústries diverses

- **Montsià:**

- Major pes: Aliments, begudes i tabac i Tèxtil, cuir i calçat
- Major creixement: Metal·lúrgia i productes metàl·lics i Mobles, reparació i instal·lació i indústries diverses

- Major caiguda: Aliments, begudes i tabac
- Major aportació al creixement del sector manufacturer de la comarca: Mobles, reparació i instal·lació i indústries diverses
- Ribera d'Ebre:
 - Major pes: Aliments, begudes i tabac
 - Major creixement: Metal·lúrgia i productes metàl·lics i Mobles, reparació i instal·lació i indústries diverses
 - Major caiguda: Paper i arts gràfiques
 - Major aportació al creixement del sector manufacturer de la comarca: Metal·lúrgia i productes metàl·lics
- Terra Alta:
 - Major pes: Química i refí de petroli
 - Major creixement: Material de transport Indústries manufactureres diverses i Productes informàtics, electr, i òptics
 - Major caiguda: Productes farmacèutics
 - Major aportació al creixement del sector manufacturer de la comarca: Mobles, reparació i instal·lació i indústries diverses.

L'anàlisi de les dades d'afiliació a la Seguretat Social permet identificar la concentració de l'ocupació, el teixit empresarial i el treball autònom dins el sector manufacturer de les Terres de l'Ebre. En termes d'ocupació assalariada, vuit activitats concentren prop del 80% dels llocs de treball en el sector manufacturer (Taula 14). D'aquestes, tres activitats acumulen gairebé la meitat del total (45,89%), destacant especialment:

- *Indústries de productes alimentaris (25,35%)*
- *Indústries del paper (10,29%)*
- *Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques (10,25%)*

Pel que fa a la distribució del teixit empresarial, les dades revelen que vuit activitats concentren més del 70% del total d'empreses

industrials manufacturers registrades (Taula 15). Entre aquestes, tres branques concentren més del 45% del total:

- *Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips* (19,33%)
- *Indústries de productes alimentaris* (14,57%)
- *Reparació i instal·lació de maquinària i equips* (11,48%)

Respecte al treball autònom dins el sector manufacturer, vuit activitats aglutinen el 83,20% del total de persones treballadores per compte propi (Taula 16). Les tres activitats amb més pes concentren el 51,29% del total:

- *Indústries de productes alimentaris* (23,15%)
- *Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips* (17,84%)
- *Reparació i instal·lació de maquinària i equips* (10,29%)

Aquestes dades evidencien una concentració significativa de l'activitat manufacturera en poques branques específiques, fet que posa de manifest la importància estratègica de certs subsectors per a l'ocupació, l'estructura empresarial i el treball autònom a les Terres de l'Ebre. Aquesta especialització pot esdevenir una fortalesa, però també requereix una gestió adequada del risc sectorial i una aposta per la diversificació productiva.

6. El focus en la política industrial: el nexa territorial

Les Terres de l'Ebre es configuren com un nexa territorial estratègic, on els recursos naturals, l'activitat industrial i les infraestructures productives convergeixen per impulsar el desenvolupament regional. Sectors com l'agroalimentari, la fusta, l'energia renovable o la cosmètica natural han assolit un grau important de consolidació, generant ocupació estable i valor afegit local. Aquest dinamisme, però, només es pot mantenir i ampliar amb una infraestructura de suport adequada i planificada estratègicament.

Actualment, es constata un conjunt de projectes en marxa que reforcen aquest teixit industrial. Un exemple destacat és l'inici del procés participatiu per reordenar i ampliar el polígon Catalunya Sud, que es preveu com un dels pols logístics més importants del sud de Catalunya. Aquesta infraestructura serà clau per continuar acollint empreses com com Kronospan, que ja ha posat en funcionament una planta solar de 53.000 m² a Tortosa. El Grup Lucta, dedicat a la creació d'aromes i fragàncies per a diferents sectors per mètodes de química fina, té prevista una inversió de 30 milions d'euros a Tortosa per a aixecar una planta d'innovació tecnològica per a l'elaboració dels seus productes d'alta especialització. També empreses locals com Freshly Cosmetics, des de Gandesa, aposten per reforçar la seva capacitat productiva i diversificar l'economia de la Terra Alta. Cal remarcar, però, que el creixement industrial de les Terres de l'Ebre es nodreix també de l'activitat de petites i mitjanes empreses —sovint de caràcter local, familiar o cooperatiu—. Aquestes empreses contribueixen a enfortir el teixit productiu, a generar ocupació estable i a diversificar l'estructura econòmica de les comarques ebrenques. El seu paper és clau per a desenvolupament industrial resiliència i arrelat al territori.

Tanmateix, per tal que aquests projectes esdevinguin autèntics motors de transformació, és imprescindible garantir una connectivitat eficient. La Generalitat ha tret a licitació les obres de connexió de la carretera C-43 amb el polígon industrial La Plana de Gandesa, ara bé des del territori es continua demandant d'un accés directe a l'AP-7 al Montsià. Paral·lelament, Cimalsa rebrà finançament del Banc Europeu d'Inversions per estudiar noves terminals ferroviàries multimodals com la terminal ferroviària de les Terres de l'Ebre, vinculada en el polígon Catalunya Sud. Aquestes iniciatives apunten cap a un model logístic intermodal que facilitarà el transport i la distribució de la producció industrial de les Terres de l'Ebre donant suport a la seva cadena de subministrament.

Aquestes actuacions també responen a les demandes formulades per agents socials i econòmics del territori com l'Associació d'Empresaris de les Comarques de l'Ebre (AECE). Reclamacions que es van compartir amb Foment del Treball per tal d'insistir a les administracions que accelerin la construcció i modernització d'infraestructures estratègiques per fer més competitiu l'empresariat ebrenc. El desenvolupament logístic ha de contemplar no només infraestructures viàries i ferroviàries, sinó també serveis associats i sòl industrial ben equipat, tot garantint una articulació territorial que eviti desequilibris i afavoreixi la cohesió social.

En conclusió, les Terres de l'Ebre tenen l'oportunitat real de convertir-se en un hub logístic de referència al sud d'Europa. Però aquest horitzó només serà possible si es connecten eficaçment la iniciativa empresarial, la planificació territorial i la inversió en infraestructures. La indústria manufacturera, com a eix vertebrador, pot actuar com a catalitzador d'un desenvolupament econòmic sostenible i integrat, si se li dota dels mitjans adequats per créixer i connectar-se amb el món.

La Taula 8 sintetitza l'evolució trimestral d'aquests indicadors a escala comarcal, mentre que la Taula 9 presenta els resultats de les taxes anuals amb l'objectiu d'avaluar la creació o destrucció neta de llocs de treball en el sector manufacturer a les Terres de l'Ebre.

En relació al sector industrial i manufacturer, les dades mostren:

- Creació/Destrucció neta en els llocs de treball:
 - o Sector industrial i manufacturer creació neta: Baix Ebre i Montsià
 - o Sector industrial-creació neta i manufacturer-destrucció neta: Ribera d'Ebre
 - o Sector industrial i manufacturer destrucció neta: Terra Alta
- Creació/Destrucció neta en el teixit empresarial:
 - o Sector industrial i manufacturer destrucció neta: Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre i Terra Alta
- Creació/Destrucció neta en treballadors per compte propi
 - o Sector industrial i manufacturer creació neta: Montsià
 - o Sector industrial i manufacturer destrucció neta: Baix Ebre i Terra Alta
 - o Sector industrial-creació neta i manufacturer-destrucció neta: Ribera d'Ebre

Taula 9. Perfil i dinàmica de l'ocupació i el teixit empresarial manufacturer a les comarques de les Terres de l'Ebre

Pes i taxa de creixement en %, aportació en punts percentuals

Treballadors				Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta
Ocupats Indústria comarca	Pes sobre Ocupats indústria Terres de l'Ebre 24			38,76	48,78	5,31	7,12
	Taxa de creixement 23-24			4,44	2,31	0,52	-0,38
Ocupats manufactures comarca	Pes sobre Ocupats manufactures Terres de l'Ebre 23			39,54	51,47	5,32	7,77
	Taxa de creixement 23-24			4,41	2,38	-0,29	-1,17
	Pes sobre Ocupats indústria comarca 23			90,58	93,61	89,69	97,71
	Aportació al creixement de l'ocupació industrial comarca 23-24			4,00	2,23	-0,26	-1,14
Empreses				Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta
Empreses Indústria comarca	Pes sobre Empreses indústria Terres de l'Ebre 24			38,32	39,39	10,88	11,41
	Taxa de creixement 23-24			-1,38	-2,87	-0,88	-2,89
Empreses manufactures comarca	Pes sobre Empreses manufactures Terres de l'Ebre 23			37,55	40,23	10,24	11,99
	Taxa de creixement 23-24			-2,00	-2,52	-3,61	-4,78
	Pes sobre Empreses indústria comarca 23			87,50	90,30	85,84	95,04
	Aportació al creixement d'Empreses indústria comarca 23-24			-1,75	-2,28	-3,10	-4,55

Autònoms		Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta
Autònoms Indústria comarca	Pes sobre Autònoms indústria Terres de l'Ebre 24	32,78	33,97	22,53	10,73
	Taxa de creixement 23-24	-0,36	0,35	9,25	-10,89
Autònoms manufactures comarca	Pes sobre Autònoms manufactures Terres de l'Ebre 23	37,54	39,36	10,50	12,61
	Taxa de creixement 23-24	-1,47	0,36	-13,79	-10,00
	Pes sobre Autònoms indústria comarca 23	98,55	98,59	50,29	99,01
	Aportació al creixement dels Autònoms indústria comarca 23-24	-1,45	0,35	-6,94	-9,90

Font: Elaboració a partir de dades de l'Idescat

5. Les activitats manufactureres a les Terres de l'Ebre

L'activitat manufacturera es configura a partir d'un teixit empresarial caracteritzat per una notable diversitat de processos productius. A les Terres de l'Ebre, aquest sector presenta una estructura heterogènia, integrada per empreses que operen en subsectors molt diferenciats, tant pel que fa a la naturalesa dels productes com als processos tecnològics emprats. Aquesta diversitat es reflecteix en les dades desagregades del Valor Afegit Brut (VAB) i de l'ocupació, que permeten identificar la distribució de la producció i els recursos humans entre les diferents branques d'activitat manufacturera.

Taula 10. Grandària de les empreses segons treballadors, 2023

	Manufactures	Indústria	Total economia
Fins a 9 treballadors	12,66	12,27	29,63
De 10 a 49 treballadors	27,92	26,55	28,72
De 50 a 249 treballadors	35,92	35,78	23,77
De 250 i més treballadors	23,50	25,36	17,88
Total	100,00	100,00	100,00

Font: Elaboració a partir de dades de l'Idescat

Pel que fa a l'estructura empresarial del sector manufacturer, la distribució per trams de plantilla posa de manifest una presència significativa d'empreses de totes les dimensions. Segons la Taula 10, el sector es reparteix de forma relativament equilibrada entre els quatre intervals següents: un 12,66% de les empreses compten amb menys de 10 treballadors; un 27,92% se situen entre 10 i 49 treballadors; un 35,92% tenen entre 50 i 249 treballadors; i un 23,50% superen els 250 treballadors. Aquesta configuració evidencia la coexistència de micro, petites, mitjanes i grans empreses, i reflecteix una estructura amb un pes rellevant d'unitats productives de mida mitjana i gran, que contribueixen de manera significativa a la generació de VAB i ocupació en el territori.

Pel que fa a l'evolució recent de l'activitat industrial manufacturera, el període 2022-2023 es caracteritza per una tendència generalitzada a la contracció de la producció acumulada en el conjunt de les Terres de l'Ebre, tot i que amb comportaments diferenciats segons subsectors i comarques (vegeu Taula 11).

Taula 11. Dinàmica manufacturera de les Terres de l'Ebre. VAB. 2023-2022

(Taxes reals de variació interanual en %)

	Pes sector 2022	Creixement 2023-2022
Aliments, begudes i tabac	45,28	-8,68
Tèxtil, cuir i calçat	5,27	-0,65
Paper i arts gràfiques	7,30	-0,86
Química i refí de petroli	21,10	0,34
Productes farmacèutics	0,31	0,03
Cautxú i plàstic	7,69	-0,35
Minerals no metàl·lics	0,87	0,06
Metal·lúrgia i productes metàl·lics	5,52	1,67
Productes informàtics, electr, i òptics	0,40	0,07
Maquinària i equipament mecànic	0,66	0,02
Material de transport Indústries manufacteres diverses	0,31	0,15
Mobles, reparació i instal·lació i indústries diverses	5,30	1,77
Total	100,00	0,70

Font: Elaboració a partir de dades de l'Anuari econòmic comarcal 2024

En aquest context, s'identifiquen els següents patrons de creixement:

- **Subsectors amb creixements superiors a la mitjana del sector manufacturer (0,70%):**
 - *Metal·lúrgia i productes metàl·lics (1,67%)*
 - *Mobles, reparació i instal·lació i indústries diverses (1,77%)*
 - *Química i refí de petroli (0,34%)*
- **Subsectors amb creixements inferiors a la mitjana del sector:**
 - *Productes farmacèutics (0,03%)*
 - *Minerals no metàl·lics (0,06%)*
 - *Productes informàtics, electrònics i òptics (0,07%)*
 - *Maquinària i equipament mecànic (0,02%)*
 - *Material de transport i altres manufactures diverses (0,15%)*

- **Pel que fa al pes relatiu dins el conjunt del sector manufacturer:**
 - *Aliments, begudes i tabac* és el subsector predominant, amb una participació del 45,28% del total manufacturat, però registra una davallada notable de l'activitat (-8,68%).
 - *Química i refí de petroli*, amb un pes del 21,10%, també mostra un creixement inferior a la mitjana del sector, tot i la seva importància relativa.

Taula 12. Estructura del VAB manufactures per comarques i per subsectors. 2021

	Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta
1 Aliments, begudes i tabac	17,47	72,45	85,38	5,82
2 Tèxtil, cuir i calçat	0,67	18,06	0,00	2,35
3 Paper i arts gràfiques	19,09	1,73	3,90	4,47
4 Química i refí de petroli	14,25	0,00	0,00	70,13
5 Productes farmacèutics	0,81	0,00	0,00	0,45
6 Cautxú i plàstic	27,15	0,61	0,97	2,01
7 Minerals no metàl·lics	0,81	2,24	0,00	0,45
8 Metal·lúrgia i productes metàl·lics	7,39	1,12	8,40	5,15
9 Productes informàtics, electr, i òptics	0,40	0,51	0,00	0,67
1 Maquinària i equipament mecànic	0,94	1,02	0,00	0,67
1 Material de transport Indústries	0,67	0,00	0,00	0,56
1 manufactures diverses				
1 Mobles, reparació i instal·lació i indústries	10,35	2,24	1,34	7,27
Total	100,0	100,00	100,0	100,0

Font: Elaboració a partir de dades de l'Anuari econòmic comarcal 2024

Taula 13. Creixement comarcal del VAB pb manufactures per subsectors. 2022-2021
(Taxes reals de variació interanual en %)

	Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta
1 Aliments, begudes i tabac	0,6	-9,3	-2,1	-4,4
2 Tèxtil, cuir i calçat	-3,7	-3,1	0,0	-2,8
3 Paper i arts gràfiques	-3,9	-7,8	-6,6	6,1
4 Química i refí de petroli	0,4	0,0	0,0	0,4
5 Productes farmacèutics	8,5	0,0	0,0	-9,0
6 Cautxú i plàstic	-1,3	-7,5	-3,5	4,1
7 Minerals no metàl·lics	7,4	-0,3	0,0	1,5
8 Metal·lúrgia i productes metàl·lics	7,8	8,5	8,4	5,7
9 Productes informàtics, electr, i òptics	9,7	-6,4	0,0	9,0
10 Maquinària i equipament mecànic	-2,3	2,1	0,0	2,3
11 Material de transport Indústries manufactureres diverses	13,6	0,0	0,0	9,7
12 Mobles, reparació i instal·lació i indústries	8,7	6,7	8,4	8,4
Total	0,70	1,40	0,20	-1,70

Font: Elaboració a partir de dades de l'Anuari econòmic comarcal 2024

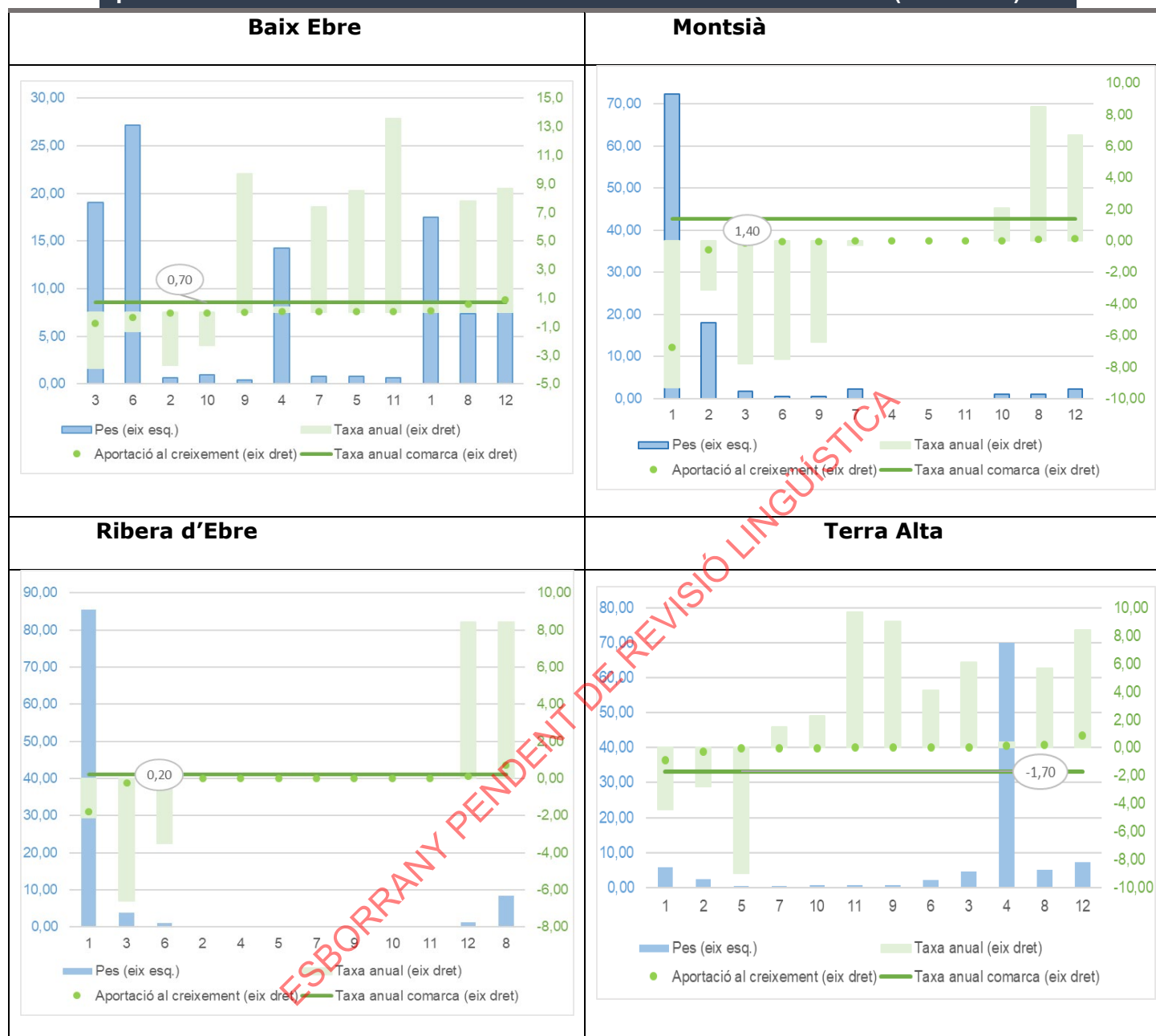
Les dades desagregades del VAB del sector manufacturer, presentades a les Taules 12 i 13 i a la Figura 5, ofereixen una visió territorialitzada del comportament de les diferents activitats manufactureres a escala comarcal. Aquesta informació permet identificar els subsectors amb més pes i dinamisme en cada comarca, així com analitzar l'evolució de l'especialització productiva del territori. El perfil comarcal mostra una distribució desigual de les activitats, amb concentracions significatives en determinades branques segons la comarca, fet que condiciona l'estructura industrial i les estratègies de desenvolupament econòmic locals.

- Baix Ebre:

- Major pes: Cautxú i plàstic i Aliments, begudes i tabac
- Major creixement: Material de transport Indústries manufactureres diverses i Productes informàtics, electr, i òptics
- Major caiguda: Paper i arts gràfiques i Paper i arts gràfiques
- Major aportació al creixement del sector manufacturer de la comarca: Mobles, reparació i instal·lació i indústries diverses

- Montsià:
 - Major pes: Aliments, begudes i tabac i Tèxtil, cuir i calçat
 - Major creixement: Metal·lúrgia i productes metàl·lics i Mobles, reparació i instal·lació i indústries diverses
 - Major caiguda: Aliments, begudes i tabac
 - Major aportació al creixement del sector manufacturer de la comarca: Mobles, reparació i instal·lació i indústries diverses
- Ribera d'Ebre:
 - Major pes: Aliments, begudes i tabac
 - Major creixement: Metal·lúrgia i productes metàl·lics i Mobles, reparació i instal·lació i indústries diverses
 - Major caiguda: Paper i arts gràfiques
 - Major aportació al creixement del sector manufacturer de la comarca: Metal·lúrgia i productes metàl·lics
- Terra Alta:
 - Major pes: Química i refí de petroli
 - Major creixement: Material de transport Indústries manufactureres diverses i Productes informàtics, electr, i òptics
 - Major caiguda: Productes farmacèutics
 - Major aportació al creixement del sector manufacturer de la comarca: Mobles, reparació i instal·lació i indústries diverses.

Figura 5. Indústria manufacturera per subsectors – Distribució (2022), creixement i aportació sectorial al creixement del VAB manufacturer de la comarca (2023-2022).

(1) Aliments, begudes i tabac; (2) Tèxtil, cuir i calçat; (3) Paper i arts gràfiques; (4) Química i refí de petroli; (5) Productes farmacèutics; (6) Cautxú i plàstic; (7) minerals no metàl·lics; (8) Metal·lúrgia i productes metàl·lics; (9) Productes informàtics, electr, i òptics; (10) Maquinària i equipament mecànic; (11) Material de transport Indústries manufactureres diverses; (12) Mobles, reparació i instal·lació i indústries diverses.

Font: Elaboració a partir de dades de l'Anuari econòmic comarcal 2024

Taula 14. Perfil manufacturer de les Terres de l'Ebre. Ocupats 2023.

	% Empreses	% Acumulat
Indústries de productes alimentaris	25,35	25,35
Indústries del paper	10,29	35,64
Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques	10,25	45,89
Indústries químiques	10,13	56,02
Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	7,81	63,83
Fabricació de mobles	7,81	71,63
Indústria de la fusta i del suro	4,70	76,33
Reparació i instal·lació de maquinària i equips	3,95	80,28
Resta de manufactures	19,72	100,00

Font: Elaboració a partir de dades de l'Idescat

L'anàlisi de les dades d'afiliació a la Seguretat Social permet identificar la concentració de l'ocupació, el teixit empresarial i el treball autònom dins el sector manufacturer de les Terres de l'Ebre. En termes d'ocupació assalariada, vuit activitats concentren prop del 80% dels llocs de treball en el sector manufacturer (Taula 14). D'aquestes, tres activitats acumulen gairebé la meitat del total (45,89%), destacant especialment:

- *Indústries de productes alimentaris* (25,35%)
- *Indústries del paper* (10,29%)
- *Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques* (10,25%)

Taula 15. Perfil manufacturer de les Terres de l'Ebre. Empreses 2023.

	% Empreses	% Acumulat
Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	19,33	19,33
Indústries de productes alimentaris	14,57	33,89
Reparació i instal·lació de maquinària i equips	11,48	45,38
Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	7,14	52,52
Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	5,74	58,26
Fabricació de mobles	5,32	63,59
Metal·lúrgia; fabricació de productes bàsics de ferro, acer i ferroaliatges	4,48	68,07
Indústries manufactureres diverses	4,34	72,41
Resta de manufactures	27,59	100,00

Font: Elaboració a partir de dades de l'Idescat

Pel que fa a la distribució del teixit empresarial, les dades revelen que vuit activitats concentren més del 70% del total d'empreses industrials manufactureres registrades (Taula 15). Entre aquestes, tres branques concentren més del 45% del total:

- *Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips* (19,33%)
- *Indústries de productes alimentaris* (14,57%)
- *Reparació i instal·lació de maquinària i equips* (11,48%)

Taula 16. Perfil manufacturer de les Terres de l'Ebre. Treballadors autònoms 2023.

	% Treballadors autònoms	% Acumulat
Indústries de productes alimentaris	23,15	23,15
Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	17,84	41,00
Reparació i instal·lació de maquinària i equips	10,29	51,29
Fabricació de begudes	7,22	58,51
Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	6,84	65,35
Fabricació de mobles	5,42	70,77
Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	4,87	75,64
Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	3,94	79,58
Indústries químiques	3,61	83,20
Resta de manufactures	16,80	100,00

Font: Elaboració a partir de dades de l'Idescat

Respecte al treball autònom dins el sector manufacturer, vuit activitats aglutinen el 83,20% del total de persones treballadores per compte propi (Taula 16). Les tres activitats amb més pes concentren el 51,29% del total:

- *Indústries de productes alimentaris* (23,15%)
- *Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips* (17,84%)
- *Reparació i instal·lació de maquinària i equips* (10,29%)

Aquestes dades evidencien una concentració significativa de l'activitat manufacturera en poques branques específiques, fet que posa de manifest la importància estratègica de certs subsectors per a l'ocupació, l'estructura empresarial i el treball autònom a les Terres de l'Ebre. Aquesta especialització pot esdevenir una fortalesa, però també requereix una gestió adequada del risc sectorial i una aposta per la diversificació productiva.

6. El focus en la política industrial: el nexa territorial

Les Terres de l'Ebre es configuren com un nexa territorial estratègic, on els recursos naturals, l'activitat industrial i les infraestructures productives convergeixen per impulsar el desenvolupament regional. Sectors com l'agroalimentari, la fusta, l'energia renovable o la cosmètica natural han assolit un grau important de consolidació, generant ocupació estable i valor afegit local. Aquest dinamisme, però, només es pot mantenir i ampliar amb una infraestructura de suport adequada i planificada estratègicament.

Actualment, es constata un conjunt de projectes en marxa que reforcen aquest teixit industrial. Un exemple destacat és l'inici del procés participatiu per reordenar i ampliar el polígon Catalunya Sud, que es preveu com un dels pols logístics més importants del sud de Catalunya. Aquesta infraestructura serà clau per continuar acollint empreses com Kronospan, que ja ha posat en funcionament una planta solar de 53.000 m² a Tortosa. El Grup Lucta, dedicat a la creació d'aromes i fragàncies per a diferents sectors per mètodes de química fina, té prevista una inversió de 30 milions d'euros a Tortosa per a aixecar una planta d'innovació tecnològica per a l'elaboració dels seus productes d'alta especialització. També empreses locals com Freshly Cosmetics, des de Gandesa, aposten per reforçar la seva capacitat productiva i diversificar l'economia de la Terra Alta. Cal remarcar, però, que el creixement industrial de les Terres de l'Ebre es nodreix també de l'activitat de petites i mitjanes empreses —sovint de caràcter local, familiar o cooperatiu—. Aquestes empreses contribueixen a enfortir el teixit productiu, a generar ocupació estable i a diversificar l'estructura econòmica de les comarques ebrenques. El seu paper és clau per a desenvolupament industrial resiliència i arrelat al territori.

Tanmateix, per tal que aquests projectes esdevinguin autèntics motors de transformació, és imprescindible garantir una connectivitat eficient. La Generalitat ha tret a licitació les obres de connexió de la carretera C-43 amb el polígon industrial La Plana de Gandesa, ara bé des del territori es continua demandant d'un accés directe a l'AP-7 al Montsià. Paral·lelament, Cimalsa rebrà finançament del Banc Europeu d'Inversions per estudiar noves terminals ferroviàries multimodals com la terminal ferroviària de les Terres de l'Ebre, vinculada en el polígon Catalunya Sud. Aquestes iniciatives apunten cap a un model logístic intermodal que facilitarà el transport i la distribució de la producció industrial de les Terres de l'Ebre donant suport a la seva cadena de subministrament.

Aquestes actuacions també responen a les demandes formulades per agents socials i econòmics del territori com l'Associació d'Empresaris de les Comarques de l'Ebre (AECE). Reclamacions que es van compartir amb Foment del Treball per tal d'insistir a les administracions que accelerin la construcció i modernització d'infraestructures

estratègiques per fer més competitiu l'empresariat ebrenc. El desenvolupament logístic ha de contemplar no només infraestructures viàries i ferroviàries, sinó també serveis associats i sòl industrial ben equipat, tot garantint una articulació territorial que eviti desequilibris i afavoreixi la cohesió social.

En conclusió, les Terres de l'Ebre tenen l'oportunitat real de convertir-se en un hub logístic de referència al sud d'Europa. Però aquest horitzó només serà possible si es connecten eficaçment la iniciativa empresarial, la planificació territorial i la inversió en infraestructures. La indústria manufacturera, com a eix vertebrador, pot actuar com a catalitzador d'un desenvolupament econòmic sostenible i integrat, si se li dota dels mitjans adequats per créixer i connectar-se amb el món.

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

Dr. Xavier Ponce
Departament d'Economia
Universitat Rovira i Virgili

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

4.1. El context econòmic i social

La realitat que ens envolta supera sovint qualsevol guió imaginat. En els últims anys, mentre encara estàvem tractant de deixar definitivament enrere els anys de la Gran Recessió (2008-2014), hem patit una pandèmia mundial, unes guerres que sacsegen Europa i l'Orient Mitjà, incendis i fenòmens climàtics extrems,... I la incertesa global davant els avenços vertiginosos de la intel·ligència artificial. Tot plegat compon un mural carregat de tensió i fragilitat, que ens obliga a repensar el nostre temps.

En aquest context, és inevitable mirar enrere per entendre com hem arribat fins aquí. La crisi financera de 2008 va esclatar arran del col·lapse de la bombolla immobiliària i d'un sistema financer desregulat. Les conseqüències van ser devastadores: l'atur es va disparar, el deute públic va augmentar i molts governs van veure's obligats a aplicar dures polítiques d'austeritat. A Europa, aquestes polítiques es van traduir en retallades en despesa pública, serveis socials i inversió, cosa que va allargar la recessió i va afectar durament països com Espanya, on la recuperació va ser lenta i desigual.

A diferència d'aquella etapa, la crisi derivada de la pandèmia de la COVID-19 va tenir una naturalesa molt diferent. No va ser una fallida del sistema financer, sinó una aturada global provocada per una emergència sanitària. Confinaments, restriccions i el col·lapse de cadenes de subministrament van paralitzar economies senceres. L'impacte va ser immediat: el 2020, l'economia espanyola va caure un 11,3% i la catalana un 11,7%, una de les pitjors recessions de la seva història recent. Però aquesta vegada la resposta política i econòmica va ser radicalment diferent. Es va abandonar l'austeritat i es va apostar per una intervenció decidida de l'Estat. La Unió

Europea va suspendre les regles fiscals habituals i va impulsar el Fons Next Generation, amb finançament europeu per reactivar l'economia mitjançant inversió pública i transformació digital i ecològica.

Totes aquestes mesures expansives van permetre que el 2021 i el 2022 es registressin creixements per sobre del 5% a Catalunya i Espanya, iniciant una recuperació molt més ràpida i intensa que la de la crisi anterior. Tal com mostra la gràfica 1, l'any 2023 l'economia es va desaccelerarà, però evitant una recessió que molts havien anunciat. Però al 2024 ja es percep una lleu recuperació del ritme de creixement.

Catalunya i Espanya, tot i tenir contextos propis, han mostrat trajectòries econòmiques molt similars al llarg d'aquests anys. La gràfica 1 demostra la resiliència de les dues economies davant crisis globals, i com l'orientació de les polítiques econòmiques (i el paper que ha jugat el sector públic) ha estat clau per marcar la diferència entre una recuperació lenta i una remuntada ràpida.

Gràfica 1. PIB Catalunya i Espanya (% variació real anual).

Font: INE

Les últimes dades disponibles, corresponents a l'any 2023, mostren que l'economia catalana va continuar creixent, tot i que amb un ritme més moderat respecte als anys immediatament posteriors a la pandèmia. A les Terres de l'Ebre, la situació va ser diversa segons la comarca: el Baix Ebre (+2,1%), el Montsià (+1,6%) i la Terra Alta (+1%) van registrar un creixement més discret i per sota de la mitjana de Catalunya (+2,1%), mentre que a la Ribera d'Ebre el creixement se situava molt per sobre (+4,9%). Aquest conjunt de resultats reflecteix una desacceleració general després del fort impuls econòmic dels anys 2021 i 2022, però sense entrar en terreny negatiu. Malgrat el context europeu d'alentiment, les dades confirmen la capacitat de resistència de Catalunya i del territori ebrenc davant les incerteses econòmiques globals (BBVA, 2024).

Gràfica 2. Taxa de variació del VAB a preus bàsics per comarques. Terres de l'Ebre.

Font: BBVA (2024)

Aquest comportament del VAB de les Terres de l'Ebre durant l'any 2023 s'explica per la significativa millora del sector industrial (+4,1%) i per un creixement més moderat en el sector terciari (+2,7%), que van compensar l'estancament en el sector de la construcció (-0,5%) i la gran caiguda en el sector primari (-15,3%). Destaca en sentit positiu el creixement del

sector industrial a la Ribera d'Ebre (+5,3%) i del sector de serveis al Baix Ebre (+3,6%).

Gràfica 3. VAB per comarques i sectors a les Terres de l'Ebre (% variació). 2023.

Font: BBVA (2024)

Tot i la recuperació econòmica recent, ens trobem immersos en un context ple d'amenaques que projecten incertesa sobre el futur: el retrocés del progrés social, l'erosió de l'Estat del benestar, la crisi de les democràcies liberals, l'impacte de la intel·ligència artificial sobre l'ocupació, la degradació ambiental i la pèrdua de protagonisme d'Europa en l'escena geopolítica global. Aquesta sensació col·lectiva de fatalisme no sorgeix del no-res; s'alimenta de transformacions estructurals de llarg recorregut, com la hiperglobalització i la desindustrialització iniciades als anys noranta, que van comportar la destrucció de nombrosos llocs de treball de classe mitjana en els països més desenvolupats. Com a conseqüència, s'ha anat erosionant progressivament el contracte social construït durant el segle XX, basat en la inclusió, la mobilitat social i la reducció de les desigualtats.

La creixent preocupació per les desigualtats socials ha impulsat la Unió Europea a desenvolupar un Índex de Progrés Social, que mesura el rendiment de les 240 regions dels 27 estats membres mitjançant 55

indicadors socials i ambientals (Charron et al., 2024). Aquest índex entén el progrés social com la capacitat d'una societat no només per cobrir les necessitats bàsiques de la població, sinó també per oferir les condicions que permetin desenvolupar tot el potencial individual i millorar la qualitat de vida. L'índex es basa en tres grans dimensions: la cobertura de les necessitats essencials (com l'accés a l'habitatge, l'aigua potable, el sanejament i la seguretat), els pilars del benestar (educació, accés a la informació i qualitat ambiental), i les oportunitats (drets, inclusió i tolerància). La gràfica 4 recull els resultats d'aquestes dimensions, mostrant quines regions destaquen per saber convertir el creixement econòmic en millores socials tangibles.

Gràfica 4. Índex de Progres Social Regional de la Unió Europea. 2024.

Font: Charron et al (2024)

Catalunya ocupa una posició intermèdia en el rànquing global de l'Índex de Progrés Social, situant-se en el lloc 131 de 240 regions europees. Aquesta classificació global, però, amaga desequilibris importants entre les diferents dimensions analitzades. En necessitats bàsiques, Catalunya se situa en la posició 126, mentre que en els fonaments del benestar retrocedeix fins a la 146, i en l'àmbit de les oportunitats ocupa la 122. Això reflecteix una realitat amb llums i ombres: si bé la regió mostra bons

resultats en aspectes com la qualitat ambiental i la salut, presenta deficiències notables en educació bàsica, accés a l'habitatge i en diversos indicadors que mesuren la cohesió social i la igualtat d'oportunitats. Aquestes desigualtats internes ja apunten a la necessitat de reforçar polítiques públiques que garanteixin un progrés més inclusiu i equilibrat.

Un altre dels indicadors que l'Agenda 2030 utilitza per mesurar la població en risc de pobresa o exclusió social és l'AROE. Aquest indicador mostra la proporció de persones que es troben en alguna d'aquestes tres situacions: tenir ingressos inferiors al 60% de la mitjana, patir mancances materials severes o viure en una llar on els membres en edat de treballar ho fan menys del 20% del seu potencial total.

Tal com mostra la gràfica 5, hi ha una evolució positiva clara en la lluita contra la pobresa i l'exclusió social entre el 2015 i el 2024. El percentatge de població en risc baixa del ha disminuït significativament, fet que pot atribuir-se a factors com l'impuls econòmic post-COVID, l'augment de l'ocupació, el reforç de les polítiques socials i l'efecte de mecanismes com l'ingrés mínim vital i els fons europeus de recuperació. Pel que fa a Catalunya, la millora ha estat encara més destacada, amb una reducció del risc del 19,8% el 2015 al 12,9% el 2024. Aquesta dada situa la comunitat clarament per sota de la mitjana espanyola i entre les regions amb millors resultats. Tot i la bona evolució, cal encara hi ha col·lectius especialment vulnerables, com infants, persones migrades i famílies monoparentals, que continuen patint dificultats per accedir a condicions de vida dignes.

Font: INE

Els estabilitzadors automàtics i el Pla d'Estabilitat

Hi ha un cert acord entre els economistes en què la intervenció de l'Estat pot contribuir a estabilitzar els cicles econòmics i afavorir el creixement. Tot i això, el debat se centra en quin ha de ser el grau i la intensitat d'aquesta intervenció. A partir del 1999, amb la implantació de l'euro, els països de la Unió Europea van establir com a prioritat el sanejament de les finances públiques. Amb aquest objectiu, es va signar el Pacte d'Estabilitat i Creixement (PEC), que comprometia els estats membres de la zona euro a mantenir el dèficit públic per sota del 3% del PIB i el deute públic per sota del 60%.

La Gràfica 5 il·lustra l'evolució del dèficit públic a Espanya entre 2015 i 2024, així com les desviacions respecte als objectius marcats. Entre 2015 i 2019, es pot observar una reducció progressiva del dèficit, fruit de les polítiques de consolidació fiscal adoptades després de la crisi financera. Aquest període va culminar amb un dèficit del -2,6% del PIB el 2019, molt proper a l'objectiu del -2%, i pràcticament dins del límit del 3% establert pel Pacte d'Estabilitat i Creixement europeu. Tanmateix, amb l'arribada de la pandèmia el 2020, el dèficit es va disparar fins al -10,1% del PIB, degut a la caiguda d'ingressos i a l'increment de la despesa pública per pal·liar els efectes de la crisi sanitària i econòmica. Aquest increment

sobtat va obligar la Unió Europea a suspendre temporalment les regles fiscals. Aquesta flexibilització del marc fiscal va ser acompanyada per un compromís polític de revisar les normes pressupostàries, amb l'objectiu d'adaptar-les a les noves necessitats, com ara la protecció de la inversió pública estratègica.

Aquestes dades evidencien la tensió existent entre el manteniment de l'estabilitat fiscal i la necessitat d'adoptar polítiques expansives davant contextos de crisi. El 2024 marca la reactivació del PEC, amb noves directrius i una major flexibilitat per facilitar el compliment dels objectius. En definitiva, el procés de sanejament dels comptes públics ha estat complex, amb objectius revisats constantment per adaptar-se a la realitat pressupostària, i condicionat tant per l'entorn econòmic com per factors polítics, com els canvis de govern o les pròrroques pressupostàries.

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ INCIJISTICA

Gràfica 6. Desviació dels objectius de dèficit públic a Espanya entre 2015 i 2024 (%PIB)

Font: www.lamoncloa.gob.es

A l'exercici del 2024, el conjunt de les administracions públiques a Espanya va tancar amb un dèficit del 2,8% del PIB, equivalent a 44.597 milions d'euros. Aquesta xifra representa una reducció al voltant 15% respecte a l'any anterior. Aquest descens s'atribueix principalment al sòlid creixement econòmic del 2024, amb un augment del PIB del 3,2%, i a una recaptació tributària rècord que va assolir els 294.734 milions d'euros, un increment del 8,4% respecte a l'any anterior. Aquestes dades reflecteixen el sanejament de les finances públiques i situen Espanya per sota del límit del 3% establert pel Pacte d'Estabilitat i Creixement de la Unió Europea per primera vegada des del 2018.

Si analitzem el comportament dels diferents nivells de l'administració pública, veiem que (MHAP, 2024):

- L'Administració Central va tancar el 2024 amb un dèficit de 41.106 milions d'euros (2,58% del PIB), un 25,1% més que el 2023.

- El dèficit en el conjunt de les comunitats autònomes es va situar en 1.638 milions d'euros (0,1% del PIB), amb una reducció del 87,6% respecte a l'any anterior.
- Les Entitats Locals van registrar un superàvit de 6.642 milions d'euros (0,42% del PIB), millorant en 7.905 milions respecte al dèficit de l'any anterior.
- La Seguretat Social va registrar un dèficit de 8.495 milions d'euros (0,53% del PIB), una lleugera reducció respecte al 2023.

Aquestes dades reflecteixen una millora generalitzada en les finances públiques durant l'any 2024, destacant especialment la reducció significativa del dèficit en les comunitats autònomes i el superàvit aconseguit per les entitats locals.

Gràfica 7. La senda de consolidació fiscal 2023-2029 (%PIB).

Font: AIREF (2025)

Pel que fa als endeutament dels ajuntaments de les Terres de l'Ebre, entre els anys 2017 i 2022 el deute va seguir una trajectòria clarament descendent, passant de 90 a 75 milions d'euros. Aquest comportament reflectia una gestió prudent de les finances municipals i l'aplicació de

polítiques de contenció després de la crisi financera. No obstant, l'any 2023 es trenca aquesta tendència amb un increment del deute fins als 84,5 milions d'euros, fet que suposa un augment d'un 11% respecte a l'any anterior.

Aquest repunt pot explicar-se per diversos factors. D'una banda, molts ajuntaments han reiniciat o accelerat projectes d'inversió que havien estat ajornats durant els anys de pandèmia. D'altra banda, la necessitat de cofinançar iniciatives vinculades als fons europeus Next Generation ha comportat una mobilització de recursos addicionals. A això s'hi suma l'impacte de la inflació en els costos de licitació pública i serveis essencials, que ha empès alguns consistoris a recórrer a l'endeutament per equilibrar els seus pressupostos. Tot plegat evidencia que, malgrat l'esforç fet en els darrers anys, la consolidació fiscal local encara es veu condicionada per l'entorn econòmic i les exigències d'inversió estructural. Les dades indiquen que el deute viu dels ens locals a les Terres de l'Ebre equival a uns 457€ per càpita, amb marcades diferències entre els municipis. La gràfica 8 mostra els municipis amb un deute viu per càpita més elevat, com l'Ametlla de Mar (1.874€), Benifallet (1.204€), Vinebre (1.138€) o Caseres (1.035€).

Font: Ministerio de Hacienda y Función Pública

La percepció de la ciutadania

Quan comparem la resposta de la Unió Europea a la Gran Recessió (2008-2014) amb la gestió de la crisi de la Covid-19 (2020-2021), una de les diferències més significatives és el paper central que va assumir l'Estat durant la pandèmia. A diferència del període anterior, marcat per polítiques d'austeritat, la resposta a la crisi sanitària es va basar en una intervenció pública decidida. L'acció dels governs va ser fonamental per evitar el col·lapse dels sistemes de salut i per protegir l'activitat econòmica, tot i que no va poder evitar uns costos socials elevats ni una preocupant acumulació de deute públic.

Els països europeus no només van fer servir els seus estalvis públics entre 2020 i 2021, sinó que també van recórrer a un endeutament massiu. En el cas espanyol, aquest deute va arribar a situar-se per sobre del 120% del PIB. Aquesta tendència, comuna a tota la Unió Europea, s'explica per l'augment sostingut de la despesa pública, que a Espanya va passar del

42,1% al 52,1% del PIB, mentre que a la mitjana de la UE va créixer del 46,5% al 53,1%.

Tanmateix, la percepció ciutadana sobre la càrrega fiscal continua sent un factor clau. A Espanya, una gran part de la població considera que paga massa impostos, tot i que els ingressos fiscals en percentatge del PIB es mantenen per sota de la mitjana europea. Tal com mostra la gràfica 9, els impostos a Espanya representen el 40,5% del PIB, mentre que a la Unió Europea la mitjana se situa en el 39,8%. Aquesta discrepància entre la realitat fiscal i la percepció social pot dificultar el consens sobre futures reformes impositives o de consolidació fiscal.

Gràfica 9. Ingressos per impostos i contribucions socials a la UE (%PIB). 2023.

Font: Eurostat

En qualsevol cas, cal tenir en compte que la intervenció pública mai no és gratuïta. Les crisis econòmiques acaben passant, però els deutes romanen. Així, mentre que el deute públic a la Unió Europea ha augmentat del 66,4% del PIB el 2007 al 89,9% el 2024, a Espanya s'ha gairebé triplicat, passant del 35,8% al 101,8% del PIB en el mateix període.

Aquest escenari planteja inevitables qüestions sobre qui haurà de suportar aquests costos i com es distribuiran. I passada la tempesta sempre sorgeix la pregunta de qui suportarà o com es distribuiran aquests costos. Això sovint genera confrontació i malestar, la qual cosa pot afectar a la confiança que els ciutadans tenen a les institucions públiques.

Segons els resultats de l'Eurobaròmetre realitzat la tardor de 2024 per la Comissió Europea, més de la meitat de la ciutadania confia en la Unió Europea. Després de més d'una dècada des de l'inici de la Gran Recessió (2009-2014) —una etapa marcada per l'atur i les polítiques d'austeritat impulsades des de les institucions europees—, la gestió de la pandèmia de la COVID-19 i de la guerra d'Ucraïna ha contribuït a recuperar la confiança en la UE. Actualment, el 51% de la població europea declara confiar en la Unió, una xifra que supera el 43% que afirma no fer-ho.

Tanmateix, aquesta percepció varia segons el país. En 21 estats membres, la majoria de la població tendeix a confiar en la UE, destacant Dinamarca (68%), Lituània i Portugal (67%) i Suècia (64%) com els països amb els índexs més alts de confiança. Per contra, en cinc països, la desconfiança és majoritària, especialment a Eslovènia (on el 58% manifesta no confiar en la UE), així com a França, Grècia i Xipre (amb un 56%). Pel que fa a Espanya, predomina una visió positiva del projecte europeu: un 51% considera la UE com un procés positiu, un 40% en té una percepció favorable i només un 9% manté una posició neutral.

Les enquestes del Centre d'Investigacions Sociològiques (CIS, 2025) mostren que, en un país on la taxa d'atur és superior a la mitjana europea tant en èpoques de crisi com d'expansió econòmica, l'atur és històricament la principal preocupació de la ciutadania amb percentatges superiors al 70% entre 2015 i 2017, i mantenint-se com a problema destacat fins al 2023. Tanmateix, a partir del 2024 es produeix un descens

marcat que culmina el 2025 amb només un 22,1% de mencions, fet que podria indicar una millora de la situació laboral en un moment expansiu del cicle econòmic. Un altre tema rellevant ha estat la corrupció, que el 2015 ocupava el segon lloc en el rànquing amb un 55,5% de respostes. Aquesta preocupació, però, ha anat disminuint progressivament al llarg dels anys, fins a situar-se per sota del 8% el 2025.

Gràfica 10. Percepció sobre quins són el 3 principals problemes d'Espanya (%).

Font: CIS (2025)

El 2025 marca un canvi important en la jerarquia de preocupacions socials. Per primera vegada, la qüestió de l'habitatge es converteix en el problema més citat pels ciutadans, amb un 28,3% de mencions, reflectint la creixent dificultat d'accés a un habitatge digne i assequible. La immigració també guanya pes en el debat públic, situant-se com a segon problema amb un 21,1%. Aquest canvi evidencia una transició des de les preocupacions econòmiques tradicionals cap a problemes més socials i estructurals. És a dir, si bé l'atur i la corrupció van dominar durant bona part de la dècada, en els darrers anys emergeixen noves preocupacions relacionades amb la qualitat de vida i la cohesió social.

4.2. EL PAPER DEL SECTOR PÚBLIC

Després de gairebé vuit dècades des del final de la Segona Guerra Mundial, el paper del sector públic en les economies de mercat ha viscut una evolució constant i, sovint, desigual segons el context històric i els diferents models polítics. En aquell moment, davant la necessitat de reconstrucció i estabilitat, molts països occidentals van redefinir les funcions de l'Estat, ampliant el seu paper en la provisió de béns públics, la regulació dels mercats i la promoció de la cohesió social. Aquest impuls va consolidar l'Estat del benestar i va fer possible dècades de creixement amb elevats nivells d'ocupació i progrés social, inspirat principalment en les teories keynesianes.

Aquesta visió, però, va començar a ser qüestionada a partir dels anys vuitanta, quan l'auge del neoliberalisme —amb figures com Friedrich Hayek i Milton Friedman— va criticar l'excés d'intervenció estatal i va promoure la liberalització, la desregulació i la privatització com a receptes per a una economia més eficient. En aquest període, es va començar a debatre no només la mida òptima de l'Estat del benestar, sinó fins i tot la seva viabilitat a llarg termini.

La crisi de la Covid-19 ha suposat un punt d'inflexió. Aquesta emergència sanitària i econòmica ha posat en evidència les limitacions del mercat per gestionar situacions extremes i ha revalorat el paper de l'Estat com a garant de resiliència, equitat i seguretat col·lectiva. A més, aquest context ha coincidit amb l'aparició d'un nou ordre mundial bipolar, caracteritzat per la rivalitat creixent entre els Estats Units i la Xina. Aquesta confrontació no només és geopolítica, sinó també ideològica, en tant que oposa el model liberal occidental a un model autoritari amb forta intervenció estatal.

Davant el nou escenari global, esdevé imprescindible repensar el paper del sector públic. El context actual obre l'oportunitat per revalorar la seva

funció dins l'economia i planteja la necessitat d'establir un nou equilibri entre el mercat i l'Estat, capaç de respondre als grans reptes socials, ambientals i geopolítics del segle XXI. En aquest marc, un element que caracteritza de manera singular el nostre sector públic, en comparació amb altres països europeus i internacionals, és el seu elevat grau de descentralització administrativa. En un termini relativament breu, de menys de cinquanta anys, s'ha produït una reducció notable del pes de l'Administració General de l'Estat en el conjunt de la despesa pública. Actualment, les comunitats autònomes gestionen aproximadament el 36% de la despesa, mentre que les entitats locals administren entorn del 13%. Aquest repartiment reflecteix un model territorial en què el poder públic es distribueix entre diferents nivells de govern amb competències clarament diferenciades.

Així, mentre que l'Administració Central i la Seguretat Social conserven les principals responsabilitats en matèria de polítiques d'estabilització macroeconòmica i redistribució de la renda, les administracions autonòmiques i locals són les encarregades de la provisió dels serveis públics essencials. Entre aquests destaquen l'educació, la sanitat i els serveis socials, àmbits claus per al benestar de la ciutadania i per a la cohesió territorial. La planificació i execució d'infraestructures, per la seva banda, constitueix una responsabilitat compartida entre els tres nivells de govern.

La tendència cap a una major descentralització també es reflecteix clarament en la distribució del personal al servei de les administracions públiques. Actualment, l'Administració General de l'Estat compta amb aproximadament 535.000 treballadors, mentre que les comunitats autònomes en sumen prop de 1.869.000, i les administracions locals, al

voltant de 639.000. Aquestes xifres evidencien el protagonisme creixent de les administracions subcentrals en la gestió dels serveis públics.

Gràfica 11. Importància de l'ocupació pública per nivell de govern. 2024
(% del personal al servei de les administracions públiques sobre els ocupats totals)

Font: Butlletí Estadístic del Personal al Servei de les Administracions Públiques i INE

Pel que fa a Catalunya, el sector públic dona ocupació a 368.941 persones, una xifra que representa només el 10% del total de persones ocupades al territori l'any 2024. Aquest percentatge situa Catalunya com la comunitat autònoma amb menor pes relatiu de l'ocupació pública, molt per sota de la mitjana espanyola, que se situa en el 15,1%. Si desglossem aquesta proporció, observem que un 6,6% dels ocupats a Catalunya treballa per a l'administració autonòmica, un 2,7% ho fa a l'administració local i només un 0,7% per a l'administració central. Aquestes dades contrasten de manera notable amb els valors mitjans del conjunt de l'Estat, on el pes de l'ocupació pública local és similar (3,2%), però tant l'administració autonòmica (9,3%) com la central (2,7%) tenen una presència molt més significativa. Aquesta diferència estructural posa de manifest les particularitats del model administratiu català, amb una ocupació pública més continguda i una distribució del personal diferent de la mitjana estatal.

La importància creixent de l'administració autonòmica en la prestació de serveis públics essencials es reflecteix clarament en la composició i l'evolució dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya. Cal tenir en compte que els pressupostos per al 2024 no són nous, sinó que corresponen a una pròrroga dels comptes aprovats per al 2023, com a conseqüència de la manca d'acord polític per aprovar uns comptes nous al Parlament. Malgrat la pròrroga, el pressupost per al 2024 contempla una despesa total de 41.025 milions d'euros, una xifra que representa un increment del 7,6% respecte als comptes inicials anteriors, gràcies a la incorporació de modificacions pressupostàries a través de decrets llei. Aquesta ampliació ha permès reforçar especialment àrees prioritàries com salut i educació, en resposta a les necessitats socials derivades del context postpandèmic.

Per tal d'entendre millor l'orientació de la política de despesa, resulta fonamental analitzar com ha evolucionat la seva distribució en la darrera dècada. La gràfica 12 mostra la comparativa entre les àrees de despesa del pressupost actual i el de fa deu anys. Destaca clarament un augment del pes relatiu de les polítiques socials, amb salut i educació com a àmbits prioritaris que ja representen més de la meitat de la despesa total.

Gràfica 12. Àrees de despesa en els pressupostos de la Generalitat de Catalunya OK

Font: Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda. Generalitat de Catalunya.

Aquesta evolució posa de manifest la voluntat de donar resposta a les creixents demandes ciutadanes en serveis bàsics. Paral·lelament, es constata una reducció del pes relatiu del servei del deute, fet que reflecteix una millora en les condicions financeres i una menor càrrega per interessos. També es manté una certa estabilitat en la despesa destinada a l'administració general, consolidant un model pressupostari cada cop més orientat a l'atenció de necessitats socials i al reforç de l'Estat del benestar a escala autonòmica.

Quant a les inversions reals pressupostades per part de la Generalitat de Catalunya, l'evolució de la seva distribució territorial segons la ubicació física de la inversió es reflecteix en la gràfica 13. Les dades revelen que la inversió anual prevista per al 2023 a les Terres de l'Ebre representa aproximadament el 2,1% del total realitzat a Catalunya, xifra lleugerament inferior al seu pes poblacional en aquest territori, que és del 2,3%.

Gràfica 13. Inversions reals liquidades per la Generalitat de Catalunya (%).

Font: Idescat

El pes del sector públic en el VAB

Segons les darreres dades disponibles, el sector públic representa el 15,6% del valor afegit brut (VAB) de Catalunya. Aquesta proporció és superior a la que s'observa en comarques com la Ribera d'Ebre (4,5%), la Terra Alta (10,2%) o el Montsià (14,7%), però se situa per sota del Baix Ebre, on el sector públic assoleix un 18,7% del VAB.

Aquesta diferència territorial s'explica, en part, per la major concentració d'activitats vinculades a la gestió de l'administració pública i a la política econòmica i social al Baix Ebre. En aquesta comarca, aquestes activitats representen el 9,8% del VAB comarcal, una xifra clarament superior a la mitjana catalana, que se situa en el 5,2%. Aquesta especialització relativa contribueix a explicar el pes més elevat del sector públic en l'economia local del Baix Ebre (BBVA, 2024).

Gràfica 14. Contribució sectorial al Valor Afegit Brut (VAB pb). 2023.

Font: BBVA (2024)

Pel que fa a l'evolució del valor afegit brut (VAB) del sector públic, l'any 2023 es va registrar una dinàmica positiva en l'activitat dels serveis col·lectius —que inclouen l'educació, la sanitat i l'administració pública— tant al conjunt de Catalunya (+2,4%) com a les Terres de l'Ebre (+2,6%).

No obstant això, tal com mostra la Gràfica 15, les taxes de creixement associades a aquests serveis presenten una forta heterogeneïtat territorial. Per comarques, al Montsià destaca un increment notable en l'activitat vinculada a l'administració pública, amb un creixement del +4,7%. Al Baix Ebre, el major dinamisme es registra en el sector educatiu, amb un augment destacat del +8,5%. Per la seva banda, tant a la Ribera d'Ebre com a la Terra Alta, els serveis sanitaris i socials són els que impulsen el creixement del sector públic, amb taxes del +4,4% i del +5,2%, respectivament.

Aquesta diversificació en el creixement dels serveis col·lectius reflecteix les diferents estructures administratives, demogràfiques i de provisió de serveis públics que caracteritzen les comarques de les Terres de l'Ebre.

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

Font: BBVA (2024)

El pes del sector públic en l'ocupació

L'evolució de l'ocupació al sector serveis a Catalunya durant els darrers anys ha estat clarament condicionada pel cicle econòmic. És a dir, els períodes de recessió —com els anys finals de la Gran Recessió i especialment el 2020, amb l'impacte de la pandèmia de la Covid-19— van anar acompanyats de descensos significatius en la població ocupada, tant en el conjunt del sector com en les principals branques vinculades al sectors col·lectius (educació, administració pública, sanitat i serveis socials). No obstant, en els períodes d'expansió econòmica l'ocupació en el sector serveis va mostrar també un comportament clarament procíclic. No obstant això, tal com mostra la gràfica 16, hi ha diferències significatives en el comportament de les diverses activitats relacionades amb el sector públic: els governs autonòmics van rebre de l'Estat 16.000 milions del Fons Covid-19, uns recursos que van servir per augmentar la despesa en personal sanitari i educatiu i va permetre incrementar el la població ocupada en aquest sector més del 10% en 2021, una tendència que es va aturar des de 2022 i a partir de llavors es detecta una certa

moderació en l'evolució de l'ocupació, amb variacions més contingudes i una tendència a l'estabilització.

Gràfica 16. Evolució de la població ocupada en el sector serveis a Catalunya (variació trimestral interanual)

Font: Idescat

Pel que fa a les Terres de l'Ebre, el sector públic representa el 24,7% del total del VAB del sector serveis, una proporció clarament superior a la mitjana catalana, que se situa en el 21% (BBVA, 2024). Aquesta major rellevància no només es reflecteix en termes de valor afegit, sinó també de manera molt significativa en l'ocupació.

Des del 2015, any que marca la sortida de la Gran Recessió, els serveis col·lectius (educació, sanitat i administració pública) han estat el sector amb un creixement més notable de l'ocupació a les Terres de l'Ebre. Concretament, l'ocupació en el sector públic ha crescut un +51,2%, enfront del +35,3% registrat en l'agricultura i del +31,4% en la indústria. Aquest dinamisme evidencia el paper clau que ha tingut el sector públic com a motor d'estabilitat i creació d'ocupació en l'àmbit territorial durant els darrers anys.

Aquestes dinàmiques han comportat un canvi substancial en l'estructura relativa de l'ocupació al territori. La major estabilitat i creixement sostingut de l'ocupació pública ha fet que el seu pes relatiu augmentés (+7%), fins a assolir actualment el 27% del total dels llocs de treball a les Terres de l'Ebre. En paral·lel, la resta de sectors —amb l'excepció de la construcció, que registra un lleuger augment del +0,5%— han vist reduït el seu pes com a generadors d'ocupació: l'agricultura ha perdut un 4,2%, la indústria un 7%, i els serveis privats un 0,4%. En conjunt, aquestes dades posen de manifest la centralitat creixent del sector públic en el teixit econòmic i laboral de les Terres de l'Ebre, especialment en un context marcat per la necessitat de garantir serveis bàsics i estabilitat laboral en zones amb dinàmiques demogràfiques i econòmiques més fràgils.

Gràfica 17. Evolució del pes de l'afiliació a la Seguretat Social a les Terres de l'Ebre

Font: Idescat

Tal com es pot observar a la gràfica 18, durant els períodes de crisi econòmica, la pèrdua d'ocupació en el sector públic ha estat sensiblement menor que en el sector privat. Aquesta major resiliència de l'ocupació pública es va evidenciar tant durant la crisi financera del 2008-2014 com durant la crisi provocada per la pandèmia de la Covid-19 a partir del 2020. Però també és cert que, amb l'inici de la recuperació econòmica, la creació de nous llocs de treball s'ha concentrat principalment en el sector privat, que ha mostrat una capacitat de reactivació més ràpida i intensa.

Aquesta seqüència —menor destrucció d'ocupació pública en èpoques de recessió i major dinamisme de l'ocupació privada en fases d'expansió— s'ha repetit de manera clara entre els anys 2021 i 2024, en el marc de la recuperació postpandèmica. Aquesta dinàmica posa de manifest el comportament contracíclic del sector públic, que actua com a element estabilitzador en temps de crisi, mentre que el sector privat lidera el creixement durant les fases expansives del cicle econòmic.

Gràfica 18. Contribució del sector públic a la variació de l'afiliació a la Seguretat Social. Terres de l'Ebre (%)

Font: Idescat

Quan s'analitzen les àrees d'activitat amb una major taxa d'atur a les quatre comarques de les Terres de l'Ebre, s'observen tan similituds com diferències entre sectors i territoris. Tal com mostra la Gràfica 19, el sector dels serveis privats és el que concentra la major part de l'atur registrat, amb proporcions del 64% i 62% en les dues comarques interiors.

Font: Idescat

En canvi, si ens centrem en l'atur associat a activitats pròpies del sector públic, com ara la sanitat, els serveis socials i l'educació, les dades mostren un nivell d'atur molt més reduït i estable, amb taxes que es situen entre l'1% i el 2% en el cas del sector educatiu. Aquest patró més uniforme indica una major estabilitat laboral en aquests àmbits i reforça la idea del sector públic com a pilar de resiliència davant les crisis econòmiques. També cal destacar el comportament diferencial de l'atur relacionat amb els serveis de l'administració pública, que presenta nivells relativament elevats en dues comarques concretes: la Ribera d'Ebre i la Terra Alta.

Quan analitzem l'evolució de la taxa d'atur registrat a les Terres de l'Ebre des de l'any previ a la pandèmia, les dades reflecteixen ja una recuperació de l'impacte negatiu en el conjunt d'activitats relacionades amb els serveis col·lectius. Segons es mostra a la gràfica 19, la crisi del 2020 ja ha estat compensada per la recuperació experimentada els anys

2021, 2022, 2023 i 2024, mostrant un comportament especialment positiu el subsector de l'educació (+14,7%) i de la sanitat (+23,7%).

Gràfica 20. Evolució de l'atur registrat a les Terres de l'Ebre. 2019-2024.

Font: Idescat

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

4.3. CONCLUSIONS

Les crisis recents, com la financera del 2008 i la provocada per la Covid-19, han reobert el debat sobre el paper que ha de jugar el sector públic en una economia de mercat. L'Europa posterior a la pandèmia es troba en una cruïlla històrica, on el repte central és mantenir els nivells de protecció social propis de l'Estat del benestar en un context marcat per canvis demogràfics profunds—amb una població envellida i decreixent— i per la pèrdua de pes econòmic i polític dels països europeus en l'escenari global.

En aquest escenari, es fa evident la necessitat de redefinir el rol de les administracions públiques per tal de compatibilitzar la necessària estabilitat macroeconòmica amb les inversions estratègiques que exigeixen els grans reptes climàtics, tecnològics i socials del segle XXI. Això implica millorar la competitivitat, impulsar la creació d'ocupació de qualitat i reforçar la cohesió social i territorial. Les Terres de l'Ebre no són alienes a aquesta realitat i requeriran una atenció particular en les polítiques públiques de futur.

Davant d'aquest context, s'evidencia la urgència de construir un nou contracte social, fonamentat en tres grans eixos: garantir la igualtat d'oportunitats des de la infància, fomentar la creació de llocs de treball de qualitat mitjançant una formació adequada i assegurar una distribució més equitativa de la riquesa, amb polítiques públiques que facilitin l'accés a l'habitatge i limitin la concentració excessiva de recursos (Costas, 2025).

Ara bé, les dades actuals mostren que ja ens enfrontem a desafiaments significatius. Segons l'Anuari de Competitivitat Mundial (IMD, 2024), Espanya se situa en la 40a posició d'un total de 67 països analitzats. Aquesta classificació es fonamenta en indicadors com la qualitat de les infraestructures (27è lloc), el rendiment econòmic (27è lloc), l'eficiència empresarial (38è lloc) i, especialment, l'eficiència del sector públic (58è

lloc). Aquesta darrera dimensió ha experimentat un deteriorament significatiu, ja que el 2019 Espanya ocupava el 40è lloc. Aquest retrocés evidencia que encara queda molt per fer per construir una societat més innovadora, més eficient i socialment cohesionada.

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

4.4. BIBLIOGRAFIA

- AIReF (2024): *Informe sobre las líneas fundamentales de los presupuestos de las administraciones públicas 2025*. Autoritat Independent de Responsabilitat Fiscal, Madrid.
- BBVA (2024): *Anuari econòmic comarcal BBVA 2024*. BBVA, Barcelona.
- Charron, N.; Lapuente, V.; Bauhr, M. (2024): “The Geography of Quality of Government in Europe”. *QoG Working Paper Series* Universitat de Göteborg, 2.
- CIS (2025): *Barómetro sobre la percepción de los principales problemas de España*. Centre d'Investigacions Sociològiques, Madrid.
- Comissió Europea (2024): *Standard Eurobarometer 102*. Direcció General de Comunicació de la Comissió Europea, Brussel·les.
- Costas, A. (2025): “Una visión esperanzadora del futuro”, *El País*, 18 de maig.
- IMD International (2024): *The World Competitiveness Yearbook*. International Institute for Management Development, Lausanne.
- Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques (2024): *Plan fiscal y estructural de medio plazo 2025-2028*. MINHAP, Madrid.
- OpenAI (2025): *ChatGPT* (versió GPT-4) [<https://chat.openai.com>]

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

5.1. Introducció

El 2024 suposa el cinquè any consecutiu de creixement demogràfic a les Terres de l'Ebre. Just amb la finalització de la pandèmia del COVID 19 s'ha iniciat una etapa diferent en l'evolució demogràfica ebrenca en una primera fase es podia atribuir a uns efectes directes de la recerca d'espais menys densament poblats i amb més contacte amb la natura aquests elements són molt diferencials de les Terres de l'Ebre. Un cop transcorreguts uns anys observem que si bé les Terres de l'Ebre continuen creixent ja és més fruit d'una dinàmica global de Catalunya que un fet específic del territori fins i tot es comencen a mostrar alguns trets demogràfics més propis del període pre-pandèmic en el seu comportament. L'any 2023 ha suposat la consolidació d'una nova etapa els darrers anys tornen a situar la població ebrenca prop dels 190000 empadronats i molt a prop del seu màxim històric del 2012 amb 191812. S'ha de treballar per que aquests petits símptomes no es consolidin i per això s'ha de treballar en que les Terres de l'Ebre siguin un lloc millor per oferir els projectes de vida a la gent que proporcionin un desenvolupament econòmic, cultural i natural integral, si aquesta és la percepció aconseguirem consolidar el creixement i incrementar els indicadors econòmics de la població ebrenca.

Aportant alguns valors, el 2024 la població ebrenca ha crescut en 2418 nous residents segons les dades del padró, un creixement de l'orde de magnitud de l'any anterior, si bé una mica inferior. Es tracta d'un valor excepcional i Catalunya ha registrat un valor encara una mica superior en quant a taxa de creixement. Quant analitzem la dada es el moment en que trobem alguns elements preocupants. La distribució del creixement torna a no arribar homogèniament i si el 2023 totes les comarques ebrenques creixia la població, el 2024 la Terra Alta torna a perdre població

essent la comarca més desafavorida en aquest aspecte. EL creixement torna a concentrar-se especialment i de forma destacada en el Montsià i en menor mesura en el Baix Ebre la Ribera d'Ebre manté una taxa similar a la de l'any passat que en un context normal es consideraria fins i tot alta. Si mirem la 'distribució en municipis excepte en el Montsià a la resta veiem que la capital augmenta més que la comarca i la distribució entre municipis de litoral i d'interior torna a decantar-se de forma important pel creixement del litoral. Així en un context positiu retrobem alguns comportaments de distribució de la població que tendeixen a aguditzar el desequilibri territorial.

Aquest any, seguint l'estructura de l'any anterior, un cop fet l'anàlisi general de la població hem triat com a element a tractar la composició de la població. Al llarg del segle no només ha variat la quantitat de residents a les Terres de l'Ebre , també ho han fet les aportacions que fan al total els diferent territoris. Aquest element està molt relacionat amb els fluxos migratoris entre comarques , amb la resta de l'Estat i amb l'estranger. Ens ha semblat un bon moment fer la foto de la situació actual comparar-la amb l'any anterior i amb el 2001 a nivell de Terres de l'Ebre. També estudiem alguns elements de les 4 comarques i de cadascun dels municipis.

El creixement de la població ebrenca es deu majoritàriament al saldo migratori amb la resta del món. La població estrangera creix a totes les comarques, l'espanyola només a les de litoral al llarg del segle i el darrer any disminueix a totes. Així les comarques de litoral són més atractives a la població estrangera amb saldos sostinguts més elevats que les d'interior i el mateix comportament es manté per a la població nascuda a Espanya amb valors molt més negatius.

L'any passat IDESCAT va canviar la font principal de les seves dades que ara seran les registrades al cens de població i habitatges. Nosaltres anem adaptant els nostres càlculs a aquesta nova sèrie, al ser discontinua en les anualitats que facilita mantenim les dades del padró en aquelles que considerem rellevant el canvi any a any. Les dues sèries són semblants però presenten algunes diferències en els valors per lo que es fonamental tenir present quina és la utilitzada en cada cas. En l'apartat de la immigració al ser un element tractat aquest any ja utilitzen les dades del cens.¹

Es destaquen en negreta a cada apartat els aspectes que es consideren més rellevants per tal de poder fer una lectura sintètica del capítol.

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

¹ Si comparem els valors amb els del padró hi haurà petites diferències entre ells.'

5.2. Evolució de la població

Les Terres de l'Ebre han guanyat paper en alguns àmbits econòmics en els darrers anys, podem citar com a exemples el desenvolupament turístic, el reconeixement dels seus recursos naturals, el paper dels polígons o el desenvolupament industrial. La pregunta que ens podríem realitzar és si aquest atractiu per desenvolupar un mode de vida diferent té repercussió en el creixement demogràfic del territori ebrenc. El pes demogràfic de les Terres de l'Ebre és petit respecte a Catalunya i també respecte a la província de Tarragona i aquesta variable absoluta no pot canviar en un escenari a curt termini. Per això resulta rellevant fer un anàlisi en termes relatius de l'evolució comparada dels diferents territoris per veure quina és la tendència a llarg termini.

En aquest primer apartat pretenen doncs analitzar les dades absolutes de la població ebrenca així com la seva evolució per al conjunt del territori i de les 4 comarques que el componen. Aquesta evolució absoluta que indica el creixement o decreixement es completa amb la comparació en termes percentuals respecte a Catalunya.

La població ebrenca el 2024 segons les dades del Padró ascendeix fins als 186915 residents². Aquesta dada suposa el cinquè creixement consecutiu de la població apropant-se cada cop més al màxim històric de la població ebrenca que es va registrar el 2012 amb 191826 residents i allunyant-se del mínim relatiu del 2019, tot just abans de la pandèmia amb 178387. Dels 13428 habitants que es van perdre entre el 2012 i el 2019 a les Terres de l'Ebre ja hem recuperant més de la meitat exactament 8528.

² Es tracta d'una suma agregada de les poblacions del padró de les 4 comarques ebrenques.

Encara ens queden una mica menys de 5000 per tornar a arribar al màxim de la població, si es consoliden els creixements dels darrers anys en uns 3 anys podem tornar a assolir el màxim i en 2 depassar els 190.000 empadronats.

Tal i com comentàvem a la introducció de l'apartat es convenient analitzar l'evolució de la població a les Terres de l'Ebre de forma independent i en una segona iteració comparar-la amb la de Catalunya. Així tenim:

1.-La taxa de creixement de la població el 2024 ha estat del 1,31% amb un increment poblacional de 2418 residents, aquesta xifra és molt bona però si la comparem amb la del 2023 que suposava una taxa de creixement del 1,53% i un increment poblacional de 2789 residents veiem que tant en termes relatius com absoluts els valors del 2024 semblen frenar una mica l'evolució dels darrers anys i suposen una disminució respecte als del 2023 . El que si fan es consolidar la fase de creixement iniciada el 2019 i amb el segon valor més elevat per sota només de la del 2023. Si seguim els valors de la sèrie històrica des del 2020 tenim que els creixements del 2020 van ser 1187 residents nous amb un increment del 0,67% de la població, el 2021 un increment més moderat de 809 que representa un 0,45% , el 2022 el segon any de més creixement amb 1325 i un 0,73%. I els dos anys que s'ha superat el creixement del 1% han estat el 2023 i el 2024.

2.- Si el creixement de la població a les Terres de l'Ebre el 2024 el podem qualificar d'excepcional, què esdevé quan el comparem amb el de Catalunya? Dons que el creixement poblacional de Catalunya encara és més elevat d'un 1,59% en aquest cas superior fins i tot al 1,50% del 2023. Així malgrat aquestes dades excel·lents en termes interns observem que es capgira el fet que el 2023 les Terres de l'Ebre creixien un 1,53% una

valor una mica superior al 1,50% de Catalunya per contra **el 2024 és Catalunya la que creix de forma notòriament superior un 1,59% respecte al 1,31% de les Terres de l'Ebre**. El més preocupant es que si mirem la tendència des del 2021 l'evolució i el gap entre els dos territoris ha evolucionat de forma molt diferent el 2021 el territori ebrenc tenia un creixement del 0,45% i Catalunya té un retrocés poblacional del 0,22%, el 2022 les Terres de l'Ebre creixien en un 0,73% i Catalunya retornava al creixement poblacional amb una taxa força inferior del 0,38%.i el 2023 les dues taxes s'igualen al voltant del 1,50%, i el 2024 ja clarament el creixement de Catalunya és superior al de les Terres de l'Ebre³.

Amb aquesta dada del 2023 **el pes poblacional ebrenc respecte a Catalunya** ha de disminuir i es situa en el 2,326% i per l'arrodoniment dels decimals és manté per molt poc en el 2,33%. Així la dada del 2024 torna a suposar que **de cada 10.000 catalans 233 són ebrencs una xifra encara molt petita i un valor molt poc rellevant en la presa de decisions polítiques a nivell català i que no ha augmentat el 2024**.

Les elevades taxes de creixement de Catalunya i de les Terres de l'Ebre l'any 2024 amb valors molt superiors a la taxa mitjana anual acumulada (TMAA)⁴ del segle XXI fan que aquest valor es vegi incrementat quan incorporem les dades del 2024. El valor de la TMAA de les Terres de l'Ebre per al període fins al 2023 era del 0,69%, al incorporar el creixement del 1,31% del 2024 puja fins al 0,72%. Per Catalunya, el valor del conjunt del segle XXI fins al 2023 era clarament superior a l'ebrenc del 0,97%, al ser el creixement de la darrera anualitat de 1,53% molt superior a la TMAA registrada fins al 2023 suposarà un nou increment de la TMAA assolint

³ A l'apartat següent valorarem l'evolució dels diferents àmbits territorials.

⁴ Recordem que la TMAA significa que la població hauria arribat al nivell actual si en els 23 anys hagués crescut a aquest ritme.

just el valor del 1,00%, Això significa com si cada any des del 2000 la població catalana hagués crescut un 1% lo que suposa un increment acumulat del 28,31% per al total del període considerat.

Si mirem les dades absolutes de la població les Terres de l'Ebre van assolir el màxim poblacional històric per al segle XXI l'any 2012 amb 191.826, des d'aleshores van encadenar en set anys de pèrdua demogràfica fins arribar als 178.387 del 2019, ara portem cinc anys de creixement sostingut i notable que ha fet arribar la població ebrenca als 186.915 amb 2418 nous residents a les Terres de l'Ebre el 2024. **La dada analitzada de forma aïllada és molt positiva ja que suposa un increment poblacional més que notable per al 2024 i continua determinat una senda de recuperació demogràfica que augura nous creixements poblacionals per als propers anys. Hem de fer notar dos elements s que matisen la nostra afirmació per una banda la moderació en el creixement absolut respecte al 2023 i la segona la distribució territorial d'aquest que no arriba a les 4 comarques.**

Catalunya ja arriba tal i com estimàvem en l'anterior informe als 8 milions exactament als 8.034.743 residents donada la força del creixement del 2024. Aquesta dada suposa de nou el major valor poblacional de Catalunya, en termes absoluts l'increment de la població el 2024 ha estat de 125.618 nous empadronats !!!

Taula 6.1. Evolució de la població a les comarques de les Terres de l'Ebre, 2000-2024						
	Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta	Terres de l'Ebre	Catalunya
2024	82004	71342	22125	11444	186915	8034743
2023	80974	70023	22028	11472	184497	7909125
2022	79636	68744	21920	11408	181708	7792611
2021	78721	68397	21864	11401	180383	7763362
2020	78011	68263	21870	11430	179574	7780479
2019	77596	67436	21865	11490	178387	7675217
2018	77868	67083	21964	11483	178398	7600065
2017	78180	67491	22203	11634	179508	7555830
2016	78977	67646	22471	11761	180855	7522596
2015	79748	68524	22723	11872	182867	7508106
2014	80637	69613	22925	12119	185294	7518903
2013	81514	71577	23477	12310	188878	7553650
2012	83125	72121	23867	12713	191826	7570908
2011	82634	72261	23889	12847	191631	7539618
2010	82222	72333	24082	12931	191568	7512381
2009	81724	72189	24004	12943	190860	7475420
2008	81304	71058	23844	12885	189091	7364078
2007	78590	67834	23319	12719	182462	7210508
2006	76368	65333	23046	12715	177462	7134697
2005	74962	64181	22925	12724	174792	6995206
2004	71708	61989	22632	12464	168793	6813319
2003	70373	60728	22464	12322	165887	6704146
2002	68227	59234	22151	12259	161871	6506440
2001	67031	57584	21951	12231	158797	6361365
2000	66274	55828	21993	12189	156284	6261999
Taxa de Variació, 2000-2023	23,73%	27,79%	0,60%	-6,11%	19,60%	28,31%
Taxa de creixement anual acum.	0,85%	0,98%	0,02%	-0,25%	0,72%	1,00%

Font: Idescat. Padró municipal d'habitants. Recomptes. Padró continu. Institut d'Estadística de Catalunya

Si analitzem al distribució comarcal del creixement de la població ebrenca el 2024, ja no tenim el creixement a les 4 comarques que obteníem el 2023 i el 2022 i torna a estar penalitzada una comarca d'interior. La distribució del creixement en les altres 3 comarques tampoc és homogènia i sembla consolidar els comportaments d'anys anteriors.

- **El creixement de la comarca del Baix Ebre l'any 2024 ascendeix al 1,27%** notablement inferior al valor excepcional del 2023 amb un 1,68% però superior als 1,16% del 2022 i 0,91% del 2021. És la segona comarca que més creix en termes relatius i malgrat ser la més poblada també la segona en termes absoluts. L'increment de

1030 nous residents fa que consolidi un valor per sobre dels 80.000 arribant ja als 82004 empadronats. Per tant en termes absoluts i relatius podem considerar que l'evolució del població al Baix Ebre ha tingut el 2024 un molt bon comportament per sobre de les seves mitjanes al llarg del segle. Ara la taxa de variació del 2000 al 2024 augmenta fins al 23,73% i la TMAA també augmenta 2 centèsimes fins arribar al 0,85.

- **A la comarca del Montsià** es torna a sumar un nou any de creixement des del 2018 i en aquest cas torna a ser extraordinari. **La taxa de creixement assoleix un 1,88% fins i tot superior a la ja excepcional del 1,86% en el 2023**, se consoliden dos anys amb taxes molt superiors als precedents ja que el 2021 i 2022 havia tingut taxes moderades del 0,2% i del 0,51% respectivament. El Montsià torna a ser la comarca que creix més en termes relatius igual que l'any anterior però a més a més aquest any també cap gira el creixement en termes absoluts respecte al Baix Ebre. A pesar de ser una comarca amb menys població que el Baix Ebre el Montsià el 2024 és la que suma més nous residents en concret 1319. Amb aquest nou increment també es consolida un número d'empadronats per sobre dels 70.000 arribant el Montsià als 71342 residents, ja està a poc més de 10000 residents del Baix Ebre. Si mirem el conjunt del segle la comarca del Montsià continua essent la comarca ebrenca que més ha crescut un 27.79% amb una TMMA 0,98% 4 centèsimes superior a la registrada fins al 2023 i al créixer el 2024 més que el conjunt de Catalunya⁵ encara s'apropa més als

⁵És la única comarca ebrenca que ho fa el 2024.

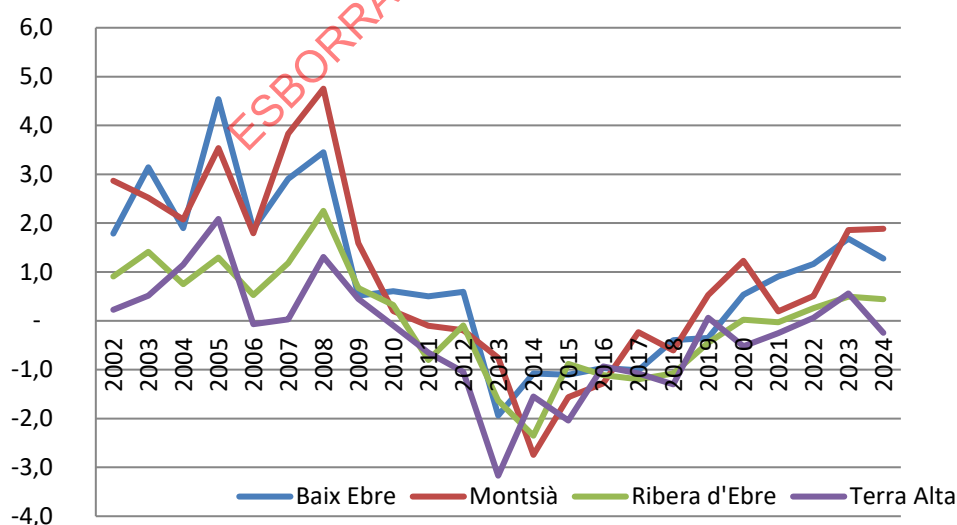
valor de la Comunitat Autònoma que té unes dades respectives de 28,31% i 1%.

- **El creixement de la Ribera d'Ebre** és força semblant al de l'any anterior i molt moderat si el comparem amb els del Baix Ebre i el Montsià . En concret aquest any creix un **0,44% un valor una mica inferior al 0,49% del 2023** que suposa una estabilització en el rang de creixement superior al dels anys precedents on el 2022 va ser del 0,33% i pràcticament estacament dels anys anteriors.. En termes absoluts aquest increment és tradueix en un increment de 97 nous residents el darrer any. La població es consolida per sobre dels 22000 residents i ascendeix als 22125 allunyant-se una mica més del mínim poblacional de la Ribera d'Ebre el 2021. Aquest increment també suposa la consolidació d'un rosec positiu per la comarca en el segle XXI amb una taxa de creixement del 0,60% i una TMAA del 0,02%.
- L'evolució de la comarca de **la Terra Alta** torna a ser preocupant , en un període de clara expansió demogràfica a Catalunya i a les Terres de l'Ebre **el 2024 torna a despoblar-se , la seva taxa de creixement és negativa d'un -0,24%**. No és tracta d'un valor molt gran però sí comparativament diferent del de la resta de comarques ebrenques. A més suposa un trencament abrupte de la bona dada obtinguda el 2023 on amb un 0,56% de creixement fins i tot no era la comarca que menys creixia . La comarca té el 2024 11444 residents , 28 menys que l'any anterior i torna a apropar-se als mínims històrics recents a la comarca del 2021 just per sobre dels 11400. Amb aquesta nova disminució s'incrementa la taxa negativa de creixement de la Terra Alta el segle XXI on ha perdut un 6,11% de la població en contrast al gran increment a Catalunya, la TMAA

es situa en el -0,24% el mateix valor que l'obtingut aquest any. Si l'any passat valoràvem molt positivament l'augment poblacional aquest any el decreixement torna a evidenciar els greus problemes de despoblament i estructura poblacional de la comarca, crec que el seu problema fonamental.

El gràfic 6.1 mostra la sèrie temporal de l'evolució de les taxes de variació de la població de les comarques ebrenques per al conjunt del segle XXI. El comportament de l'any 2024 presenta alguna modificació respecte a anys precedents. Així s'observa una estabilització en la taxa de creixement de dues comarques i una disminució en altres dues una de cada grup és de litoral i una de cada grup d'interior. Aquesta evolució no canvia que continuen sent les comarques de la Costa les que més creixen i les d'interior les que menys i fins i tot una decreix el darrer any. Els valors registrats en el 2024 ens tornen a enfrontar el terme del despoblament en termes absoluts de la Terra Alta i en termes relatius de la Ribera d'Ebre.

Gràfic 6.1 Taxes de variació de la població a les comarques de les Terres de l'Ebre, 2001-2024

Font: elaboració pròpia a partir del Padró municipal d'habitants (IDESCAT).

Com cada any, a continuació comentem els gràfics 6.2 que representen els tres ajustaments polinòmics de menor grau de la taxa de creixement de la població ebrenca per als anys del segle XXI des de l'any 2001 fins al 2024. L'ampliació del període d'estudi al tenir fases de creixement i decreixement fa que la bondat normalment vagi disminuint. La incorporació de la taxa de creixement del 2023 del 1,31% afecta especialment a l'ajust lineal i que sempre ha mostrat un pendent negatiu per les elevades taxes de principis de segle i que ara amb taxes de creixement positiu allunya el seu valor real del de l'ajust. Aquesta bondat de l'ajust està indicada per valor R^2 de la regressió que pot presentar un valor de 0 a 1 essent més bo l'ajust quan ens apropem al valor 1 .

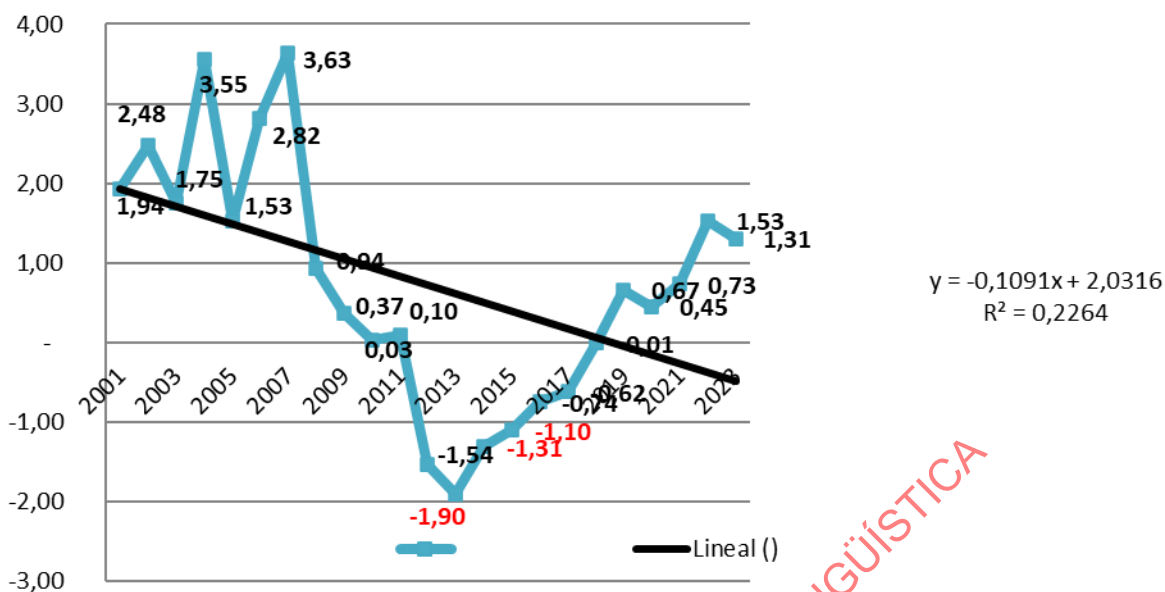
L'ajust lineal torna a ser el que té una bondat menor al no incorporar evolucions cícliques i no poder contemplar els canvis de tendència del conjunt del període i que han portat de nou al creixement poblacional consolidat el 2024, al contemplar tot el període es produeix tal i com comentàvem es produeix una clara disminució de la bondat de l'ajust que passa en només un any del 0,2981 el R^2 a un nou valor del 0,2264. La regressió lineal segueix tenint un pendent negatiu donat que els creixements més importants es van dur a terme els primers anys de segle, per tant no sembla adequada per explicar els nous creixements si bé la disminució en la bondat aquest any no ha estat tant elevada com en l'any anterior deguda a la moderació de la taxa de creixement del darrer any.

Un fet anòmal es produeix al comparar l'ajust quadràtic del període fins al 2024 respecte al de l'any anterior. Si observem la moderació de la taxa de creixement fa que el millor ajust d'una paràbola faci coincidir el valor d'aquesta taxa de predicció amb la real: Això comporta una millora en el valor del R^2 augmentant del 0,4771 al llavors menyspreable 0,5614. En el cas quadràtic per a tot el període s'observa que ja hem superat el mínim

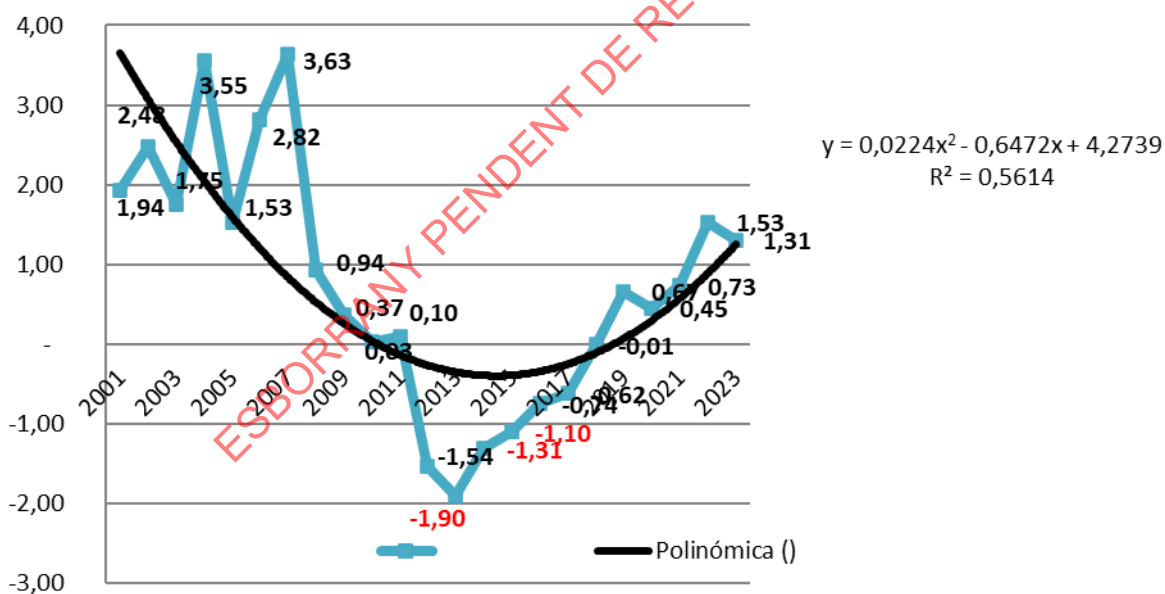
de l'ajustament i el 2023 estem clarament en la branca positiva de la paràbola el que faria suposar nous creixements els propers anys com de fet s'estan produint, si bé el creixement del 2024 tal i com hem comentat ja és del mateix valor que el previst després d'anys on el gap era favorable als valors reals.

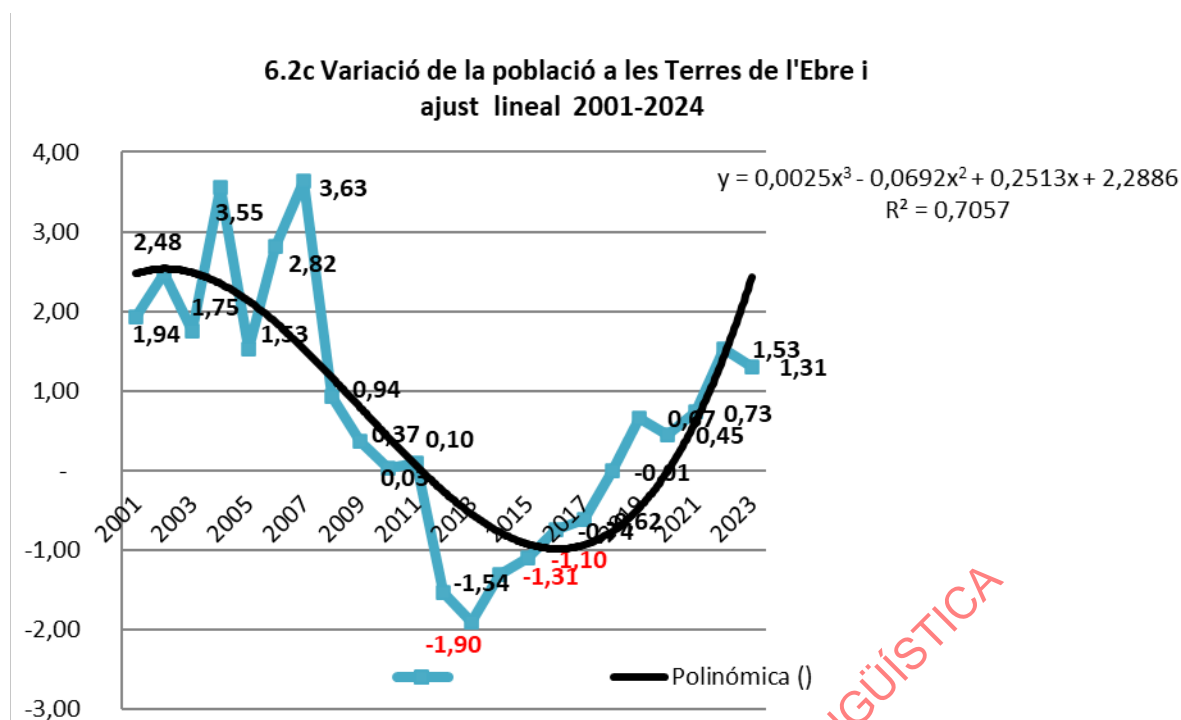
Conforme afegim termes al ajust polinòmic millor podem reproduir el comportament d'una variable: En el nostre cas l'ajustament cúbic reproduïx millor que els anteriors l'evolució de la població al llarg del segle amb una primera fase de grans creixements una segona de pèrdua de la població i l'actual de nou amb creixements poblacionals. El valor de R^2 és de 0,7057 per a un període tan llarg una valor boníssim encara que la pèrdua respecte al valor de l'ajust de l'any passat (0,7547) és elevada donat que al trobar-nos en una branca de creixement cada any es preveu un a taxa superior a l'anterior i aquest comportament no s'ha produït el 2024 on el valor de 1,31 és clarament inferior al 1,53 del 2023. Aquest canvi de comportament amb un creixement real inferior del 2024 va sota de l'estimat per l'ajust cúbic contradiu la forma del polinòmic i, si es mantenen, preveu disminucions del valor de R^2 per als propers anys.

6.2a Variació de la població a les Terres de l'Ebre i ajust lineal 2001-2024

6.2b Variació de la població a les Terres de l'Ebre i ajust lineal 2001-2024

Font: elaboració pròpia a partir del Padró municipal d'habitants (IDESCAT).

La sèrie estadística que IDESCAT prioritza des del 2023 amb les dades del cens de població i habitatges encara és curta en el continu des del 2021 amb 4 anualitats, per això mantenim l'anàlisi amb les dades del padró. A continuació a la taula 6.2 presentem les dades del cens que són lleugerament diferents amb un valor una mica superior tant per les poblacions de les Terres de l'Ebre com de Catalunya per al 2024. Els creixements es mantenen a tots els territoris i també el decreixement poblacional per a la Terra Alta el darrer any.

Taula 6.2 Evolució de la població a les comarques de les Terres de l'Ebre						
	Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta	Terres de l'Ebre	Catalunya
2024	82399	71460	22132	11446	187437	8012231
2023	81334	70244	22040	11473	185091	7901963
2022	79945	69008	21917	11419	182289	7761823
2021	78967	68523	21899	11405	180794	7749896
2011	81567	71265	23367	12558	188757	7519843

Fonts .2001-2021: Idescat, a partir del Cens de població i habitatges de l'INE.

5.3. Distribució de la població

Com ja ve sent habitual un cop analitzat el creixement de la població a les Terres de l'Ebre i a les seves comarques ens interessa veure com s'ha distribuït aquest creixement. Ho fem pels pesos de les comarques de forma relativa al llarg del segle, també veurem l'efecte de la capital i la costa en la concentració de la població i finalment un anàlisi breu de l'evolució municipal. Ho enfrontem en un escenari temporal de tot el segle XXI i amb una especial atenció a la darrera anualitat.

Als anàlisis anteriors ara aprofundim en l'evolució de les poblacions comarcals absolutes i comparatives entre elles durant el segle i el darrer any.

Si analitzem breument el comportament de les 4 comarques des de l'inici del segle ordenant-les de més a menys creixement no hi ha cap modificació respecte a l'any anterior si bé els pesos relatius si s'han vist modificats pel diferent creixement de cadascuna el 2024. Com ja és habitual tornen a créixer les dues comarques de més població i més creixement. Aquest any només una comarca creix per sobre de la mitjana ebreca degut al seu creixement excepcional , es tracta del Montsià i per lo tant serà la única que guanyarà pes percentual. La resta en perdran i això comporta una disminució del seu pes respecte a l'any anterior. Si bé el Baix Ebre ho fa quasi a la mitjana i la Ribera d'Ebre torna a créixer en

un valor força més baix, el cas de la Terra Alta amb una taxa negativa aguditza el seu baix pes percentual. Si fem els dos anàlisi el del canvi de pes el darrer any i al llarg del segle tenim :

1. La comarca on més ha crescut la població al segle XXI és el Montsià i el seu pes relatiu s'ha incrementat del 35,71% de l'any 2000 al 38,17% del 2024. Al ser la comarca que més creix el 2024 amb molta diferència el seu pes augmenta molt des del 37,95% del 2023 superant ja el 38%.

2. El Baix Ebre és la comarca amb més població i també ha augmentat el seu pes al llarg del segle passant del 42,41% a un 43,87% l'any 2024. Al créixer el darrer any una mica per sota del creixement ebrenç perd dues centèsimes en la seva aportació a la població ebrenca en la darrera anualitat ,el seu pes que el 2023 era del 43,89%.

3. La Ribera és la tercera comarca i la seva població i el seu pes relatiu es redueix al llarg del segle de forma notòria passant del 14,07% de principi de segle fins al 11,84% el 2024. La darrera anualitat donat els seu creixement força inferior a l'ebrenç perd una dècima del seu pes , el valor del 2022 era del 11,94%.

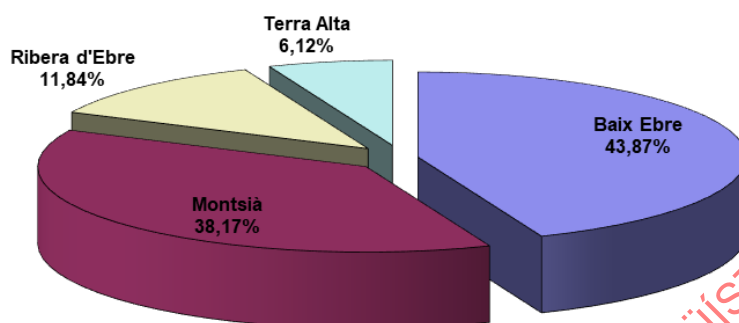
4. La Terra Alta amb una nova disminució de la població és la única comarca amb pèrdua de població al llarg del segle lo que li comporta una també pèrdua molt notable del seu pes ja petit per la seva dimensió. Així ha passat de suposar un 7,80% de la població ebrenca a principi de segle a només un 6,12 en l'actualitat. La reducció de la població el 2024 li fa perdre una dècima addicional del 6,22% al 6,12%. Si les Terres de l'Ebre ja tenen un problema pel seu reduït pes demogràfic en el conjunt de Catalunya una situació similar esdevé a la Terra Alta ja que nomes una mica més de 6 de cada 100 ebrenços viuen en aquesta comarca.

Amb les dades analitzades per la darrera anualitat es torna a accentuar la diferent evolució de les dues comarques de litoral que concentren cada cop més població en termes relatius i la disminució del pes de les dues comarques d'interior: Aquest any tal i com hem vist les dues comarques d'interior acumulaven cadascuna una pèrdua d'una dècima en el seu per percentual. Aquesta evolució es pot observar en el gràfic 6.3 on el pes conjunt del Montsià i el Baix Ebre era del 78,13% el 2000 i ha anat creixent fins al 82,04% del 2024. Això suposa que ja més de 82 de cada 100 ebrencs viuen al Montsià i Baix Ebre.

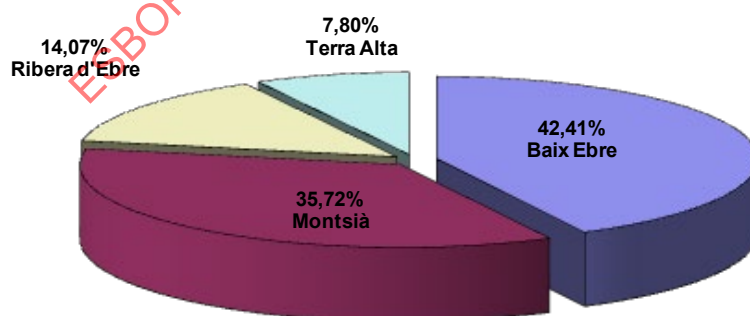
El 2024 podem tornar a recuperar l'argument que ja en el període post COVID-19 **al territori ebrenc considerat de forma aïllada continua sense complir-se el fet de la distribució de la població cap a els entorns més rurals, ja que en aquests cinc anys de creixement la població s'ha continuat concentrant en les comarques més poblades que tornen a ser les que creixen.** Aquest comportament es va aguditzant i el 2024 amb un gran creixement ja tornen a tenir pèrdua de població en la comarca més rural, l'evolució ens fa pensar en les necessitats d'implantar polítiques que garanteixin la fixació de població en les Comarques d'interior de les Terres de l'Ebre que apropin les seves taxes de creixement a les del conjunt del Territori. Aprofitar la dotació excepcional del Fons de Transició Nuclear per fer polítiques en aquesta línia de la Nova Ruralitat es torna imprescindible.

Gràfic 5.3. Distribució de la població a les Terres de l'Ebre, 2022 i 2000

Distribució comarcal de la població a les Terres de l'Ebre 2024

Distribució comarcal de la població a les Terres de l'Ebre, 2000

Font: elaboració pròpia a partir del Padró municipal d'habitants (IDESCAT).

Analitzem a continuació l'evolució de la població dels àmbits territorials amb les dades disponibles del Cens des del 2011 per fer l'anàlisi comparat entre ells⁶. Disposem de les dades del cens del 2011, el 2021, 2022 i 2023 i 2024. Amb aquestes dades hem calculat la taxes de creixement del total del període per fer una evolució dels àmbits a mitjà termini, i el creixements de les tres darreres anualitats per veure l'evolució en el període post-pandèmia.

Si analitzem el període global de des 2011 fins al 2024 ens trobem amb dues etapes una primera de decreixement poblacional i una segona de recuperació amb força divergències entre els àmbits territorials. Si agrupem les dues etapes i visualitzem els creixements acumulats, observem que **les Terres de l'Ebre són encara l'únic territori que no ha recuperat la població del 2011 al tenir una taxa de creixement negativa del 0,70%**. La resta dels àmbits territorials presenten ja creixements positius liderats pel Penedès que ja assoleix un 10,04%. Si mirem per tipologia de territoris observem que en el conjunt del període analitzat els tres àmbits territorials que menys creixen continuen essent els més rurals de Catalunya seguint a les Terres de l'Ebre, l'Aran i Alt i Pirineu i el Ponent. La següent amb menys creixement va ser l'àrea metropolitana molt afectada per la pandèmia. Per tant en termes globals a mitjà termini la població ha continuat concentrant-se a les zones més urbanes.

Es podria pensar que en el període post-pandèmia aquesta pauta de creixement s'ha vist modificada, per això analitzem les taxes de

⁶ Tal o com avançàvem a la introducció les dades prioritzades per a la població són les del Cens des del 2023 i per als àmbits territorials són les úniques publicades.

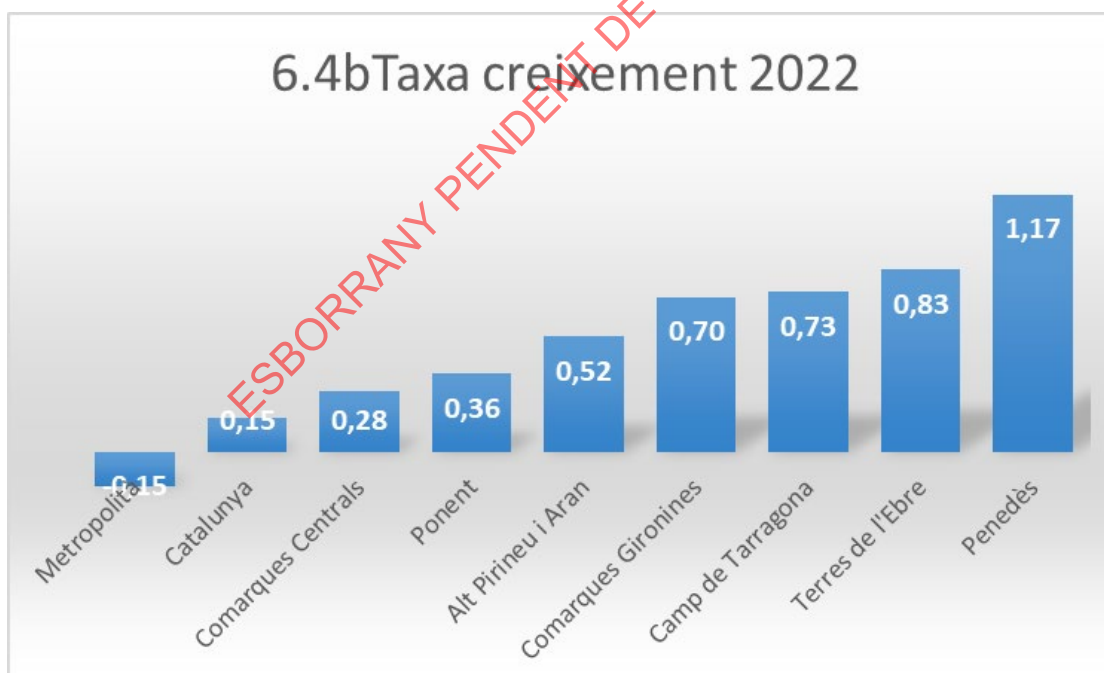
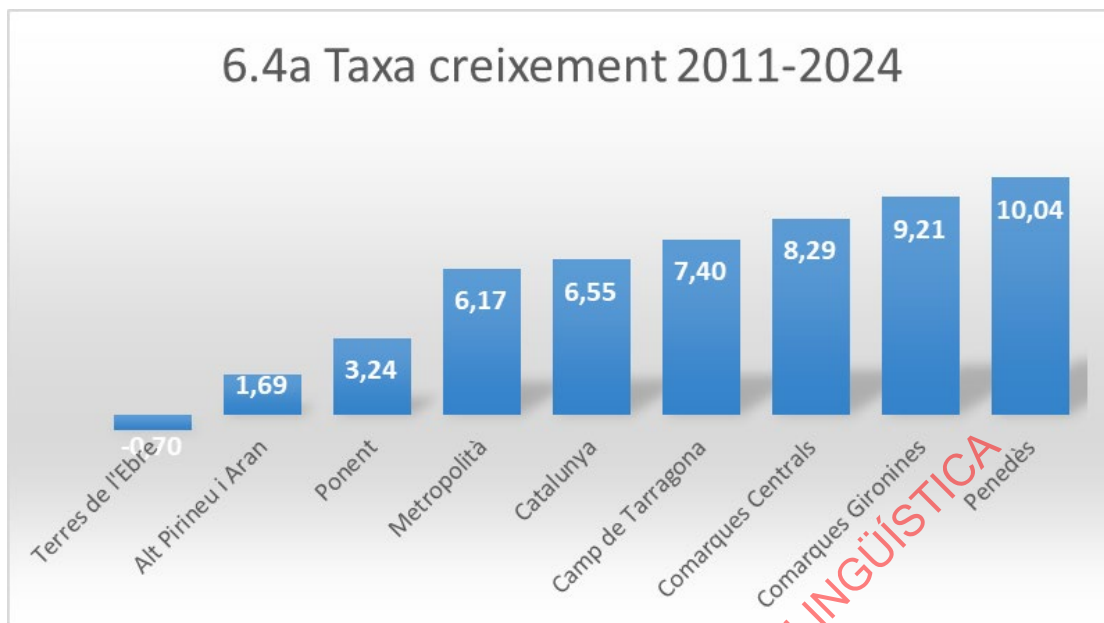
creixement dels tres darrers anys un cop superat el COVID. Pel que fa a les Terres de l'Ebre el 2022 semblava indicar aquest canvi de comportament i un retorn cap a territoris menys densament poblats, així les Terres de l'Ebre van ser el segon àmbit territorial amb més creixement amb un valor del 0,83% només superada pel Penedès. Tal i com escrivíem ell 2022 va ser segons les dades censals un any de poc creixement per al conjunt de Catalunya que només ho va fer en un 0,15% arrossegada pel decreixement d'un 0,15% del àmbit metropolità que concentra un alt percentatge de la població catalana.

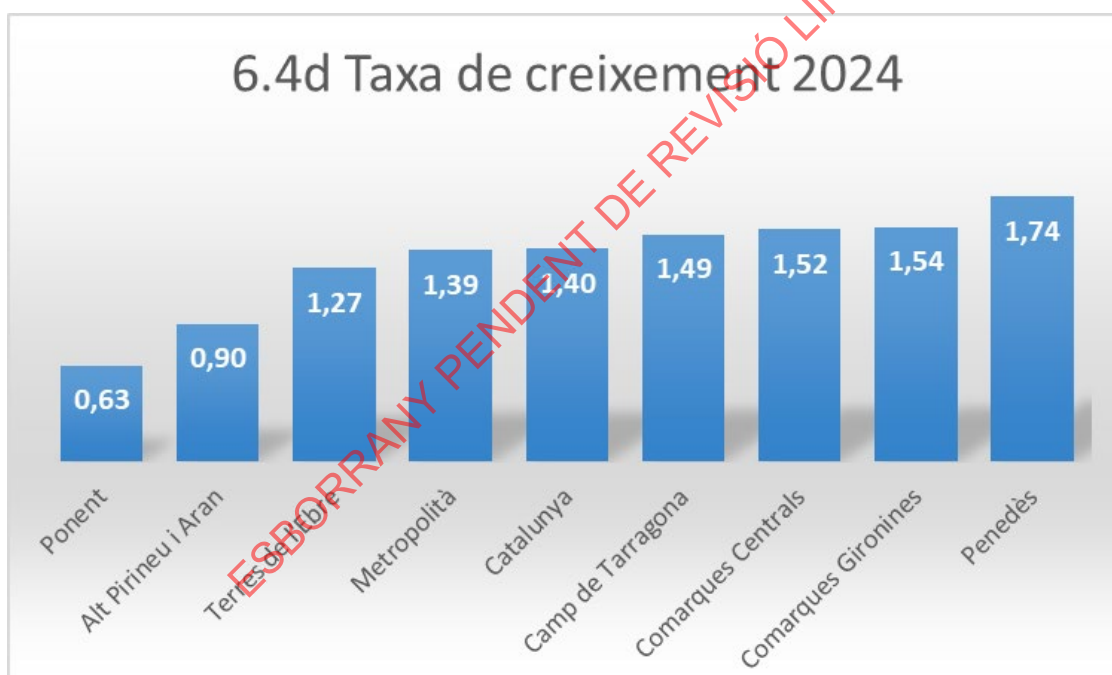
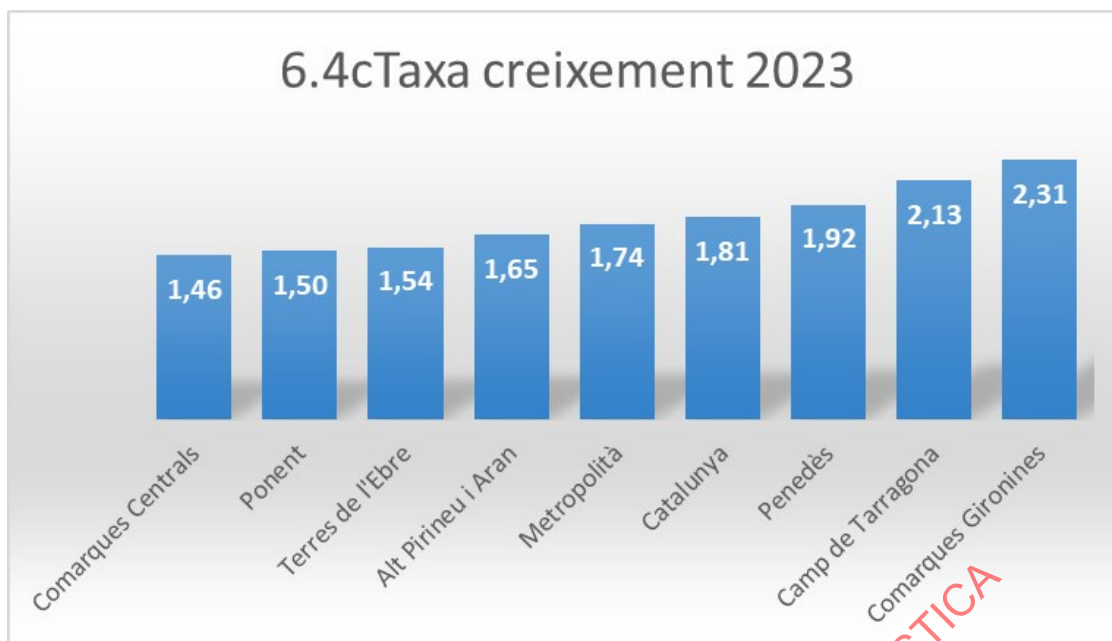
Les dues darreres anualitats marcades per creixements importants de la població censada a Catalunya no han consolidat aquest comportament de retorn a entorns rurals més aviat al contrari. Així en el 2023 els tres àmbits amb menor densitat poblacionals es col·loquen a la cua del creixement amb dades notablement inferiors al conjunt de Catalunya, només les comarques centrals tenen un creixement una mica inferior. I el 2024 tornen a ser les mateixes comarques les que es situen a menors creixements, s'aguditza la situació ja que Ponent, Alt Pirineu i Aran i les Terres de l'Ebre són les que menys creixen i de nou per sota de la mitjana catalana. Cert és que si les dues primeres estan molt despenjades sense arribar ni al 1% de creixement, les Terres de l'Ebre són les millor posicionades en aquest terna amb un 1,27% d'augment de la població censal no massa lluny del 1,40 de Catalunya. El 2024 l'àmbit que més creix és el Penedès amb un 1,74% amb una dispersió menor que altres anualitats. Així es consoliden dos anys on el pes de les Terres de l'Ebre disminueix al créixer menys que Catalunya i també esdevé el mateix als altres àmbits més rurals per lo que sembla concentrar-se el major creixement en els entorns més urbans forà de l'àmbit metropolità.

Les taxes de creixement de la darrera anualitat tornen a fer créixer en menor percentatge els 3 territoris més rurals, entre ells les Terres de l'Ebre que és el tercer àmbit que menys creix i de nou per sota de l'àrea metropolitana i del Conjunt de Catalunya.

Així amb les dades analitzades no s'ha produït cap reequilibri territorial a mitjà termini en el període 2011-2024 ni en el marc de les darreres anualitats a on la tendència torna a portar a la cua del creixement els tres àmbits territorials menys poblats. Si és cert que l'àrea metropolitana no lidera les taxes de creixement en cap dels dos horitzons temporals si no que ho fan altres àmbits liderats especialment pel Penedès.

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

Fonts: elaboració pròpia estret de l'IDESCAT a partir del cens de població i habitatges de l'INE 2011-2021;.

elaboració pròpia , elaboració pròpia estret de l'IDESCAT a partir del cens de població anual de l'INE 2022-2024

Explicitem a continuació els creixement que han tingut les capitals comarcals els cinc darrers anys respecte al creixement de la comarca. Als gràfics 6.5 es mostren les variacions absolutes de la capital i de la resta de la comarca així com la població actual de les mateixes. El total de la barra representa el 100% de la variació i de la població així podem fer els anàlisis comparatius, si el creixement de la capital és més gran percentualment que la seva participació en el pes de la comarca, l'alçada de l'increment serà superior a la del seu pes i a l'inrevés. Els resultats per cada comarca són:

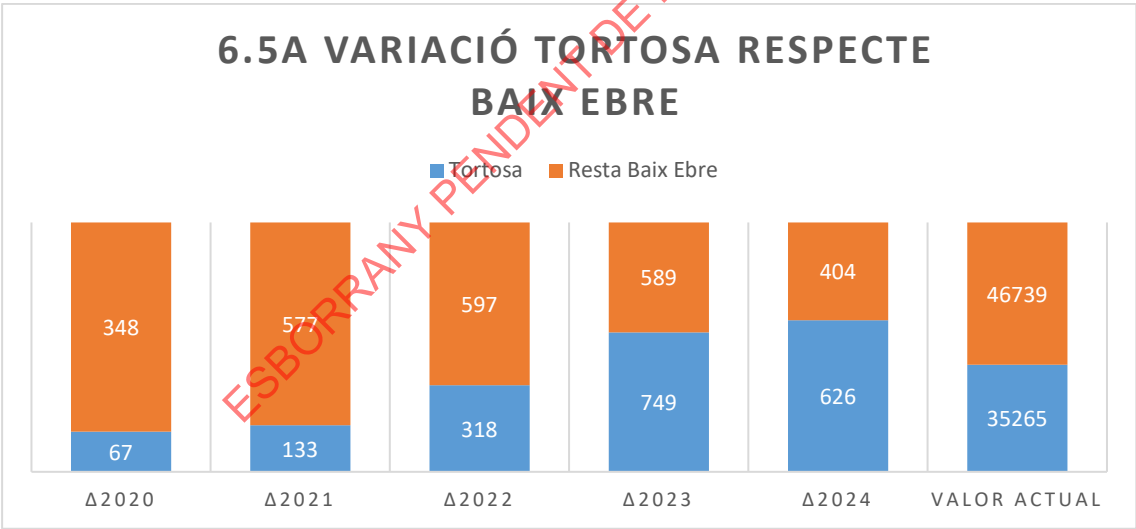
- Al Baix Ebre la seva capital és Tortosa la ciutat més poblada de les Terres de l'Ebre i amb un pes força elevat sobre la població total de la comarca com es veu a la darrera barra. El 2024 consolida i fins i tot incrementa el comportament iniciat el 2023 en que el creixement de la capital era més important que el de la resta de la comarca un canvi en la concentració de la població en la capital respecte als tres anys precedents on la resta de la comarca creixia força més que Tortosa. Com sempre els canvis demogràfics es veuen correlacionats amb aspectes econòmics i socials que no és l'objectiu d'aquest capítol però l'atractiu i la implantació de noves empreses i activitats segur que afecten en aquest canvi de tendència amb l'efecte capital no només del Baix Ebre si no del conjunt de les Terres de l'Ebre. Amb la incorporació de les dades del 2024 el percentatge de població del Baix Ebre que resideix a Tortosa ascendeix ja al 43%. Essent la capital de les 4 comarques que concentra més percentatge de població de la comarca, 43 de cada 100 residents del Baix Ebre estan empadronats a Tortosa
- L'evolució contrària està esdevenint al Monsià, a on es produïa una concentració de la població en la capital i el 2021 i 2022 la resta de la comarca arribava a perdre població, ja l 2023 si bé el creixement

de la capital era encara una mica ritme superior al del conjunt de la comarca els dos s'aproximaven i el 2024 és la resta de la comarca la que ha crescut a un ritme superior a Amposta . S'ha de fer notar que el creixement de la Comarca ha estat molt alt i per lo tant en termes absoluts tan Amposta (357) com la resta de la comarca (952) han sumat molts nous residents. Les consideracions que realitzavem per Tortosa respecte a les motivacions d'un creixement poblacional es poden repetir al Montsià en el seu conjunt. El percentatge de la població empadronada a Amposta respecte a l total se situa el 2024 en un 31,7% una dècima per sota que en el 2023.

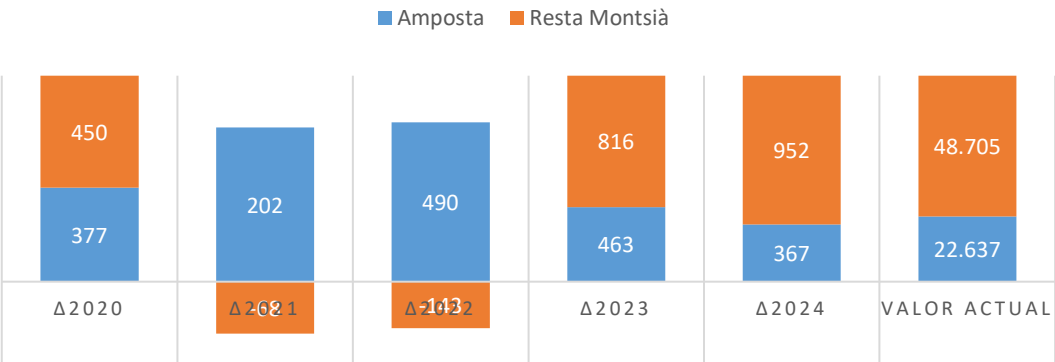
- A la comarca de la Ribera d'Ebre el darrer any la població creix tant a la capital com a la resta de la comarca . En el 2024 tornem a tenir concentrat l'increment poblacional en la capital de la Comarca i de forma més acusada que en el 2023, anteriorment el comportament havia estat molt irregular com mostra el gràfic. El 2024 dels 97 nous empadronats a la Comarca 70 els aporta la capital, amb aquesta modificació Mora d'Ebre té el 25,88% de la població de la comarca encara un percentatge una mica inferior al que representava en el 2020 amb un 26,04%.
- A la Terra Alta el 2024 es torna a registrar una disminució de la població suposant aixó 2 anys d'increment i tres de disminució en les 5 darrers anys. El que si és una pauta constant és que tots els anys la Capital de la comarca ha augmentat la població i excepte en le 2022, amb una variació absoluta molt petita, sempre ho ha fet guanyant pes poblacional. El 2024 Gandesa augmenta 26 residents i la resta de pobles aquest any en perden 54 empadronats. Amb aquesta incorporació anual Gandesa representa ja el 27,7% de la població comarcal i segueix incrementant el seu pes poblacional.

Així en el 2024 tres de les 4 capitals han crescut percentualment a nivells superiors al de la resta de la seva comarca exercint aquesta atracció que tenen les capitals respecte als serveis centralitzats i en segona derivada a la població, només Amposta amb un creixement molt alt de tota la comarca perd una mica de pes. Els percentatges concentrats a les capitals, que són en els 4 casos les poblacions més grans de les comarques, ordenats són 43% de Tortosa, 31,7% Amposta, 27,7% Gandesa i 26,0% Mora d'Ebre, sempre per sobre d'una quarta part de la comarca.

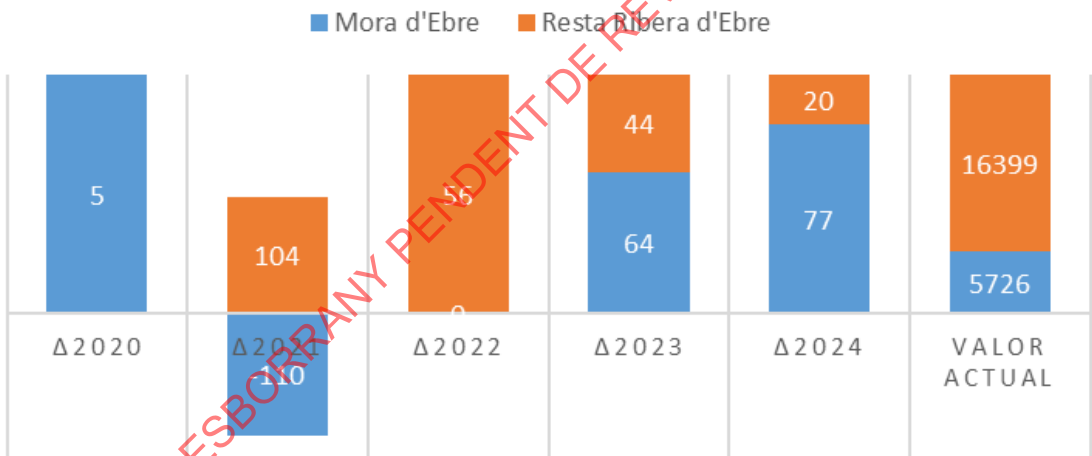
Gràfic 5.5 Efecte capital en el creixement poblacional

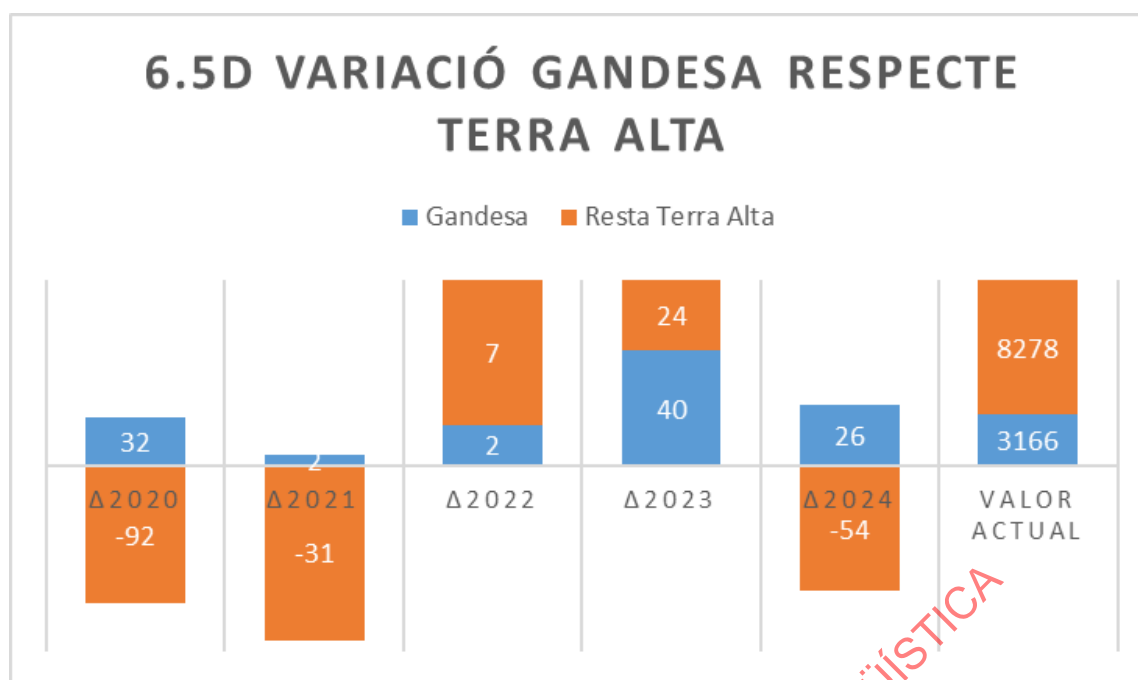

6.5B VARIACIÓ AMPOSTA RESPECTE MONTSIÀ

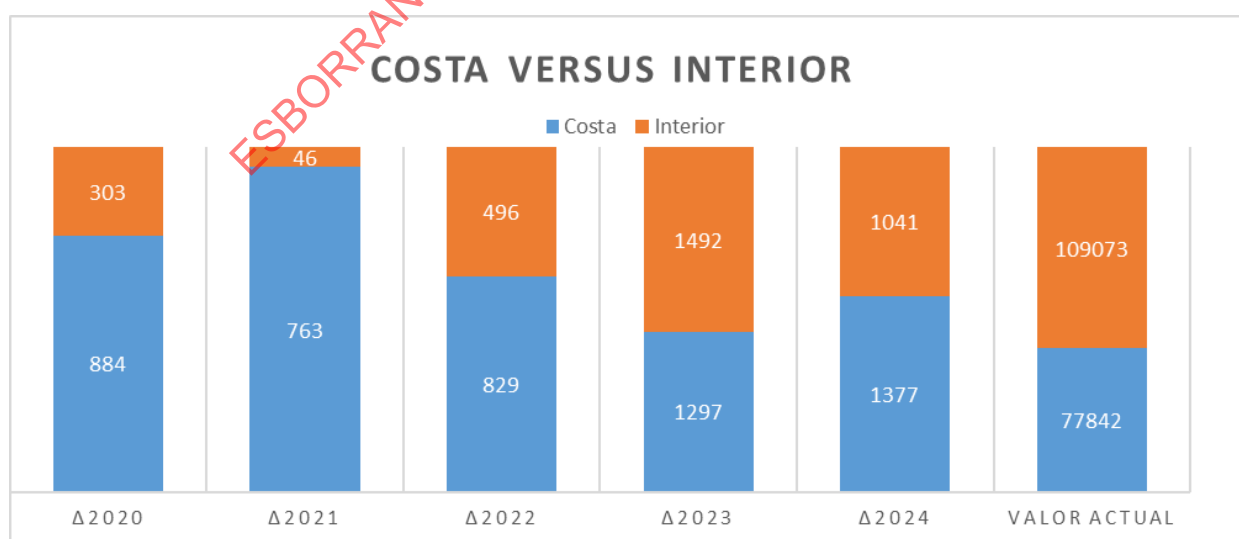
6.5C VARIACIÓ MORA D'EBRE RESPECTE RIBERA D'EBRE

Font: elaboració pròpia a partir del Padró municipal d'habitants (IDESCAT).

Gràfic 5.6 Incrementos i poblacions dels municipis de costa i interior

Font: elaboració pròpia a partir del Padró municipal d'habitants (IDESCAT).

Analitzem a continuació el creixement comparat dels municipis costaners i dels d'interior. Si mirem a llarg termini la posició del creixement acumulat al segle XXI, tal i com mostra la taula 6.3 a **tots els municipis costaners ha crescut la població el segle XXI i els 5 que més ho han fet són costaners**. L'Ampolla lidera el rànking i ja dobla la seva població amb un creixement del 101,04% li segueix l'Ametlla de Mar(49,07%), La Ràpita passa del cinquè al tercer lloc amb creixement del 40,1% i tanquen aquesta llista dels 5 primers Amposta (38,27%), i El Perelló (35,52%). De la resta de municipis costaners Alcanar ja es situa en setena posició amb un 26,21% i tenen també increments aquest any Deltebre amb un 16,6% i tanca la llista Sant Jaume d'Enveja amb un 10,95%.

Al 2023 tots els municipis costaners han crescut i alguns molt notòriament excepte El Perelló que ha perdut 8 residents. Si mirem de forma agregada els 8 municipis costaners i els 44 d'interior veiem que aquest any el creixement dels municipi de costa és de 1377 nous residents un 1,77% de nou clarament superior al dels municipi d'interior que malgrat reunir més població només creixen aquest any 1041 nous residents una 0,95%. Així el 2024 es torna a produir una concentració de la població en la franja litoral i de forma molt més acusada que l'any anterior tal i com mostra l'alçada dels rectangles respecte als pesos poblacionals del gràfic 6.6. Amb aquesta nova aportació el percentatge de població dels 8 municipis de litoral ascendeix al 41,65% (lo que suposa 77842 empadronats) força superior al 41,45% del 2023 i en clara línia ascendent en la sèrie que començava amb un 41,21% del 2021. Destaquem el **creixement de les dues zones, interior i litoral, en percentatges força diferents quasi el**

doble de creixement per als municipis de litoral de forma agregada el 2024.

Les taules 6.3 i 6.4 mostren el creixement municipal al llarg del segle i del darrer any. Ja hem comentat que 7 dels 8 municipis costaners creixen el 2024 i tots ho fan al llarg del segle. Aquest comportament no s'extrapola al conjunt de municipis ebrencs. Al llarg del segle malgrat la fase expansiva 26 dels 52 municipis ebrencs (la meitat) han perdut població, i el darrer any, clarament expansiu, ho fan 21. És preocupant el despoblament d'alguns municipis que al llarg del segle han perdut més d'un 20% de la població i alguns ja més d'un 30%. Les variacions d'una anualitat sempre suposen més canvis deguts a fluctuacions de comportament però si es miren els valors hi ha alguna coincidència preocupant en els que més s'han despoblat i aquest any tornen a estar en aquest rànquing negatiu, com per exemple la Fatarella.

La pauta de comportament del quinquenni amb petites oscil·lacions en algun cas continua suposant una concentració de la població en les comarques de litoral, en els municipis de litoral i en les capitals de comarca.

Taula 5.3 Taxa de creixement de la població dels municipis ebrencs al llarg del segle XXI ordenats de més a menys

Municipi	Població 2000	Població 2024	Taxa Creix
Ampolla, l'	1.831	3681	101,04
Ametlla de Mar, l'	4.946	7373	49,07
Ràpita, la	11.194	15683	40,10
Amposta	16.372	22637	38,27
Perelló, el	2.145	2907	35,52
Roquetes	6.366	8369	31,46
Alcanar	7.878	9943	26,21
Aldea, l'	3.546	4471	26,09
Móra la Nova	2.661	3314	24,54
Ulldecona	5.304	6551	23,51
Gandesa	2.564	3166	23,48
Masdenverge	956	1149	20,19
Tortosa	29.481	35265	19,62
Móra d'Ebre	4.816	5726	18,90
Santa Bàrbara	3.257	3827	17,50
Camarles	2.887	3392	17,49
Freginals	362	424	17,13
Deltebre	10.250	11951	16,60
Benissanet	1.022	1186	16,05
Sénia, la	5.034	5594	11,12
Aldover	792	880	11,11
Sant Jaume d'Enveja	3.305	3667	10,95
Garcia	512	543	6,05
Prat de Comte	178	185	3,93
Tivenys	917	936	2,07
Rasquera	792	792	0,00
Alfara de Carles	365	361	-1,10
Corbera d'Ebre	1.056	1019	-3,50
Vinebre	443	424	-4,29
Batea	1.964	1877	-4,43
Galera, la	746	708	-5,09
Ginestar	837	794	-5,14
Xerta	1.225	1156	-5,63
Ascó	1.707	1608	-5,80
Horta de Sant Joan	1.233	1157	-6,16
Torre de l'Espanyol, la	674	631	-6,38
Tivissa	1.764	1632	-7,48
Pinell de Brai, el	1.074	979	-8,85
Arnes	517	463	-10,44
Miravet	788	688	-12,69
Paüls	640	544	-15,00
Godall	721	612	-15,12
Riba-roja d'Ebre	1.350	1128	-16,44
Benifallet	883	718	-18,69
Palma d'Ebre, la	419	335	-20,05
Vilalba dels Arcs	762	608	-20,21
Flix	4.208	3324	-21,01
Mas de Barberans	699	547	-21,75
Pobla de Massaluca, la	442	344	-22,17
Caseres	325	240	-26,15
Fatarella, la	1.244	852	-31,51
Bot	830	554	-33,25

Font: elaboració pròpia a partir del Padró municipal d'habitants (IDESCAT)

Taula 5.4 Taxa de creixement de la població dels municipis ebrencs el darrer any del segle XXI ordenats de més a menys

Municipi	Població 2023	Població 2024	Taxa Creix
Ràpita, la	15.046	15683	4,23
Freginals	411	424	3,16
Caseres	233	240	3,00
Benissanet	1.159	1186	2,33
Tivenys	915	936	2,30
Vinebre	415	424	2,17
Ampolla, l'	3.603	3681	2,16
Móra la Nova	3.244	3314	2,16
Ulldecona	6.417	6551	2,09
Torre de l'Espanyol, la	619	631	1,94
Santa Bàrbara	3.758	3827	1,84
Tortosa	34.639	35265	1,81
Camarles	3.332	3392	1,80
Arnes	455	463	1,76
Amposta	22.270	22637	1,65
Aldover	867	880	1,50
Móra d'Ebre	5.649	5726	1,36
Alcanar	9.827	9943	1,18
Deltebre	11.818	11951	1,13
Masdenverge	1.137	1149	1,06
Pobla de Massaluca, la	341	344	0,88
Gandesa	3.140	3166	0,83
Roquetes	8.302	8369	0,81
Corbera d'Ebre	1011	1019	0,79
Ametlla de Mar, l'	7.325	7373	0,66
Aldea, l'	4.445	4474	0,58
Mas de Barberans	544	547	0,55
Batea	1.869	1877	0,43
Sant Jaume d'Enveja	3.661	3667	0,16
Alfara de Carles	361	361	0,00
Ginestar	794	794	0,00
Tivissa	1.635	1632	-0,18
Perelló, el	2.915	2907	-0,27
Miravet	690	688	-0,29
Godall	614	612	-0,33
Sénia, la	5.623	5594	-0,52
Flix	3.343	3324	-0,57
Xerta	1.164	1156	-0,69
Garcia	547	543	-0,73
Bot	559	554	-0,89
Galera, la	715	708	-0,98
Horta de Sant Joan	1.169	1157	-1,03
Rasquera	804	792	-1,49
Prat de Comte	188	185	-1,60
Palma d'Ebre, la	341	335	-1,76
Vilalba dels Arcs	619	608	-1,78
Ascó	1.638	1608	-1,83
Riba-roja d'Ebre	1.150	1128	-1,91
Paüls	555	544	-1,98
Benifallet	733	718	-2,05
Fatarella, la	874	852	-2,52
Pinell de Brai, el	1.006	979	-2,68

Font: elaboració pròpia a partir del Padró municipal d'habitants (IDESCAT)

5.4. Composició de la població

Aquest any dediquem l'estudi més concret a quina és la procedència i/o nacionalitat de la població ebrenca. L'aspecte de les aportacions al creixement del creixement natural i les emigracions ja havien estat tractades a altres anuaris, aquest any quan arribem al primer quart del segle XXI l'òptica és diferent, ens proposem veure com ha canviat la composició de la nostra població als nostres territoris i valorar en el llarg termini quina ha estat l'aportació dels diferents orígens mundials al creixement poblacional de les Terres de l'Ebre⁷. Com no pot ser d'una altra manera també analitzem les aportacions més recents del 2024 per veure quina és la tendència actual. Completam l'estudi amb dues taules on mostrem la diferència de dades entre el país de naixement i les nacionalitats dels residents. A mode d'Annex i per utilitat als municipis incorporem un petit estudi on recollim les dades més rellevants per cada municipi. Som conscients que aquest anàlisi conté moltes valoracions que depassen els aspectes demogràfics però aquest no és el motiu del nostre capítol i per tant queden obertes possibles vies d'estudi posterior.

En primer lloc a la taula 6.5 analitzem l'evolució de la població de les Terres de l'Ebre tenint en compte el lloc de naixement dels residents amb un desglossi especial a les procedències del territori espanyol i català. Els resultats estan condicionats per l'increment de la població des del 2001 fins al 2024 que és de 29666 prop de 30.000 censats i el també creixement del darrer any amb 2346 i que s'hauria de repartir entre els

⁷ Les dades no coincideixen amb les d'anteriors anuaris i per tan no són comparables per estar referides al cens i no al padró.

diferents col·lectius. Analitzem , a continuació l'evolució dels grups de població per al darrer any i per al conjunt del segle:

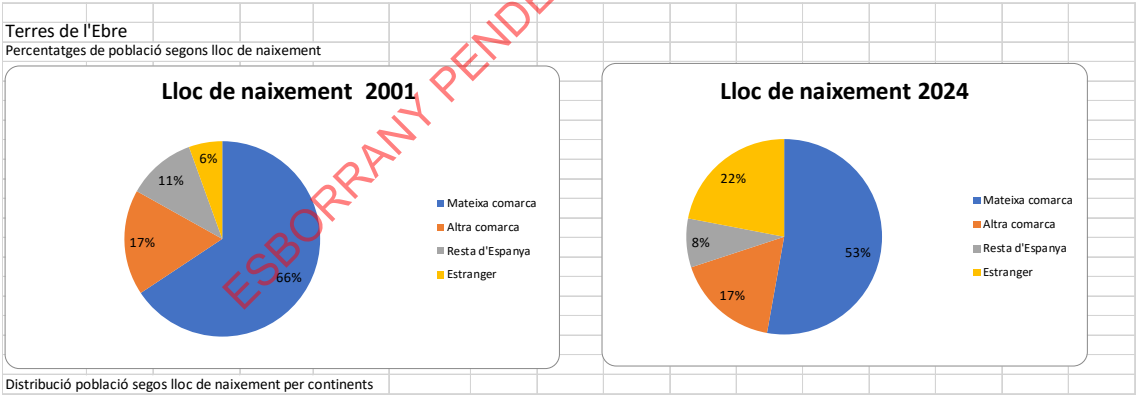
- Com és normal el col·lectiu més nombrós és el dels nascuts a Catalunya, malgrat el gran creixement de la població ebrenca al llarg del segle el 2024 els censats catalans a les Terres de l'Ebre ja es situen just per sota dels del 2001 amb 45 menys. L'evolució de la darrera anualitat és una disminució de 192 nascuts a Catalunya. Amb les dades disponibles del Cens s'observa que aquesta població va augmentar fins al 2011 i des de llavors ha anat disminuint en termes absoluts. Si ho separem pels nascuts a la mateixa comarca o a altres comarques se confirma la mobilitat i es veu que els primers disminueixen en 4620 i els nascuts a altres comarques augmenten en 4577 al llarg del segle. El mateix comportament es repeteix per al 2024 , fins i tot de forma més intensa, amb unes variacions de -676 i +484 respectivament.
- Els nascuts a la resta de l'Estat el 2021 també perden població en termes absoluts al llarg del segle passant dels 17921 als 15146 per lo tant una disminució de 2775, una pèrdua important en termes relatius. La darrera anualitat també hi ha una disminució rellevant de 220 nascuts a la resta de l'Estat espanyol censats a les Terres de l'Ebre. Aquest fet suposa un saldo migratori negatiu de la resta de l'Estat respecte a les Terres de l'Ebre.
- Arrel dels resultats anteriors no pot ser d'una altra manera que els creixements a llarg termini i a curt termini de la població ebrenca els aporta la població estrangera. Si analitzem el conjunt del període des del 2001 al 2024 la població nascuda a l'estranger ha passat dels escassos 8167 als actuals 41198, un extraordinari creixement

de 33031 en termes de creixement percentual supera un creixement del 300%!!!. L'evolució de la darrera anualitat torna a consolidar la dels darrers anys i és la que aporta el creixement a les Terres de l'Ebre amb una aportació també molt elevada de 2758 nascuts més a l'estranger censats a les Terres de l'Ebre.

Taula 5.5. Població segons el lloc de naixement a les Terres de l'Ebre, 2001-2024

Població. Terres de l'Ebre: Any / Lloc de naixement						
	Catalunya	Mateixa comarca	Altra comarca	Resta d'Es	Estranger	Total
2024	131093	98979	32114	15146	41198	187437
2023	131285	99655	31630	15366	38440	185091
2021	131847	101137	30710	15562	33385	180794
2011	135428	104787	30640	17617	35712	188757
2001	131138	103599	27539	17921	8712	157771
2001-2021: Idescat, a partir del Cens de població i habitatges de l'INE.						
2022-2024: Idescat, a partir del Cens de població anual de l'INE.						

Gràfic 5.7 Distribució de la població de les Terres de l'Ebre, segons el lloc de naixement, 2001 i 2024

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT.

Aquesta evolució tant diferent dels col·lectius comporta uns canvis substancials en la composició de la població ebrenca i els pesos percentuals de cada col·lectiu. Els nascuts a la mateixa comarca són els de major pes però degut a la seva disminució en perden força passant de

representar el 66% (aproximadament 2 de cada 3) al 53% (poc més de la meitat). Els nascuts a les altres comarques de Catalunya creixen en un percentatge semblant al conjunt de la població i així mantenen el 17% del pes relatiu en la composició de la població ebrenca. Els nascuts a la resta de l'Estat al perdre població en valor absolut en un escenari de creixement també perden pes passant del 11% al 8%. El canvi més radical es produeix en els nascuts a l'estranger que el 2001 eren un escàs 6% de la població i actualment ja arriben al 22%. El gràfic 6.7 visualitza aquest canvi percentual de la composició de la població en el segle XXI. A l'annex es visualitza també aquesta evolució per cadascun dels municipis on s'observen diferències notables dintre de la tendència global aquí explicada.

A la taula 6.6 podem observar la composició de la població segons el seu lloc de naixement per les anualitats que es disposen dades del cens entre elles les del 2001, 2023 i 2024. Amb aquestes dades hem calculat les aportacions en saldo de la darrera anualitat, al llarg del segle el seu increment percentual i finalment la composició percentual actual.

Si analitzem la variació al llarg de tot el període tenim que les aportacions en termes absoluts són per ordre 10515 africans, 9117 de la Resta de la UE, 5663 d'Amèrica del Sud, 3400 d'Àsia i Oceania, 1917 de la Resta d'Europa, 1835 d'Amèrica del Nord i una disminució de 2821 d'Espanya. Aquestes dades mostren claríssimament que tots els continents aporten immigrants a les Terres de l'Ebre i que la població nascuda a Espanya ha disminuït. Si mirem les taxes de creixement al llarg del segle tenen valors altíssims per exemple pels nascuts a Àsia i Oceania prop del 1000% lo que significa que per cada resident nascut en aquest continent a principis

de segle han arribat prop de 10 el segle XXI. La resta són percentatges d'arribada també molt elevats i que suposen increments absoluts més grans donat que al 2001 ja hi havia una població més elevada de residents a les Terres de l'Ebre nascuts a aquell continent més elevada. Fent números rodons 5 nous residents de la resta de la Unió Europea i Àfrica , 8 d'Amèrica del Nord i més de 3 d'Amèrica del Sud per cadascun que hi havia el 2001.**Tots els continents han aportat grans saldos migratoris a les Terres de l'Ebre al llarg del segle.**

Si mirem l'evolució de la darrera anualitat, els 2346 nous censats a les Terres de l'Ebre el 2024 es reparteixen entre continents de la següent manera ordenats de més increment a menys: els nascuts a Àfrica incrementen en 1317, els nascuts a Amèrica del Sud 1047, els d'Amèrica del Nord 230, els nascuts a Àsia i Oceania 204, els nascuts a la Resta d'Europa 50 i ja negatius el nascuts a la Resta de la UE -90 i el nascuts a Espanya – 412. Aquest comportament del darrer any i que ja porta uns anys produint-se és clarament diferent al del conjunt del segle **l'increment poblacional del darrer any es concentra de forma molt important en dos continents Àfrica i Amèrica de Sud.**

Taula 5.6. Població segons lloc de naixement per continents a les Terres de l'Ebre, 2001-2024

	Espanya	Resta de la Unió Europea	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica del Nord	Amèrica del Sud	Àsia i Oceania	Total
2024	146.238	10.863	4.527	12.630	2.050	7.376	3.753	187.437
2023	146.650	10.953	4.477	11.313	1.820	6.329	3.549	185.091
2021	147.410	10.824	3.926	9.309	1.378	5.008	2.939	180.794
2011	153.045	17.593	2.485	7.707	704	4.575	2.649	188.757
2001	149.059	1.746	2.570	2.115	215	1.713	353	157.771
Creixement segle %	-1,89	522,16	76,15	497,16	853,49	330,59	963,17	18,80
Increment segle	-2821	9117	1957	10515	1835	5663	3400	29666
Increment 2024	-412	-90	50	1317	230	1047	204	2346
Aportació al total	78,02	5,80	2,42	6,74	1,09	3,94	2,00	100,00
2001-2021: Idescat, a partir del Cens de població i habitatges de l'INE.								
2022-2024: Idescat, a partir del Cens de població anual de l'INE.								

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT.

Si mirem la composició actual de la població segons el lloc de naixement el 78,02% són nascuts a Espanya i el 21,98 nascuts a l'estranger. Dels estrangers el percentatge més elevat són 6,74% africans, el 5,80 de la Resta de la UE i el 3,94% americans del sud.⁸

Taula 5.7. Població segons nacionalitat per continents a les Terres de l'Ebre, 2001-2024

	Espanya	Resta de la Unió Europea	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica del Nord	Amèrica del Sud	Àsia i Oceania	Total
2024	150.586	12.161	3.952	11.656	1.403	4.228	3.451	187.437
2023	150.368	12.185	3.971	10.554	1.243	3.438	3.332	185.091
2021	150.042	11.934	3.554	9.047	917	2.407	2.893	180.794
2011	153.259	18.207	2.359	8.644	482	3.123	2.682	188.757
2001	150.212	1.172	2.378	2.013	153	1.516	327	157.771
Creixement segle %	0,25	937,63	66,19	479,04	816,99	178,89	955,35	18,80
Increment segle	374	10989	1574	9643	1250	2712	3124	29666
Increment 2024	218	-24	-19	1102	160	790	119	2346
Aportació al total	80,34	6,49	2,11	6,22	0,75	2,26	1,84	100,00
2001-2021: Idescat, a partir del Cens de població i habitatges de l'INE.								
2022-2024: Idescat, a partir del Cens de població anual de l'INE.								

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT.

A la taula 6.8 mostrem les dades desagregades per comarques i així podem observar que el diferent comportament demogràfic de les 4 comarques rau de la distribució de la població, hi ha alguns elements rellevants :

1.- Les comarques de litoral presenten un percentatge de població estrangera més alt al voltant del 23% pel 20% de la Ribera d'Ebre i menys d'un 16% de la Terra Alta

2.-La dada anterior no prové del manteniment de la població espanyola ja que si mirem el saldo al llarg del segle dels nascuts a Espanya és clarament positiva al Montsià 1904 , també positiva al Baix Ebre 656 i molt

⁸ Mostrem a la taula 6.7 la població segons la nacionalitat que permet un anàlisi semblant al realitzat al de segons el lloc de naixement. S'observa que el que tenen nacionalitat espanyola ha augmentat com és normal pels processos d'adopció de la nacionalitat al país de residència.

negativa a la Ribera d'Ebre amb -3124 i en termes relatius encara més a la Terra Alta amb una disminució de 2254.

3.-Els increments de la població estrangera són generalitzats a les 4 comarques que sense el saldo migratori tindrien un comportament molt pitjor. Són molt més atractives el Baix Ebre i el Montsià que sumen increments importants de la població fruit dels dos saldos positius (estrangers més espanyols) la Ribera el compensa i la Terra alta suma decreixement al llarg del segle com ja sabíem.

4.-Els percentatges aportats pels nascuts a cada zona geogràfica es mostren a la taula. Hi ha diferències notòries per cada comarca així el col·lectiu més abundant al Baix Ebre són els africans (7,79%) igual que a la Ribera d'Ebre (7%) i per contra al Montsià són els de la Resta de la Unió Europea (6,87) igual que a la Terra Alta (7,23%).

5.-Si mirem la darrera anualitat a totes les comarques disminueixen els nascuts a Espanya i en més valor absolut les comarques de l'interior que tenen menys població.

6.-Pel darrer any els saldos més elevats de les zones geogràfiques són per les 4 comarques els nascuts a Àfrica i Amèrica dels Sud. Els valors són molt elevats als Montsià i al Baix Ebre que concentren el gruix del creixement del 2024.

Les comarques d'interior han perdut al llarg del segle i continuen perdent població nacional i no són massa atractives per als nascuts a l'estranger. Les comarques de litoral perden actualment població nascuda a Espanya i deuen el seu creixement als elevats saldos de població nascuda a l'estranger.

Les dades presentades són les publicades a IDESCAT, pot donar la sensació en els nostres municipis que les poblacions estrangeres són més elevades. No entrarem en un anàlisi sociològic de la qüestió només podem referir dos elements que poden justificar aquesta percepció. El primer és la immigració il·legal que no està comptabilitzada en les estadístiques i la segona el fet que els nascuts a territori espanyol de segona generació amb pares nascuts a l'estranger ja no comptabilitzen en aquest recompte.

Taula 5.8. Població segons lloc de naixement a les comarques de les Terres de l'Ebre, 20010-2024

Població. Baix Ebre: Any / Lloc de naixement								
	Espanya	Resta de la Unió Europea	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica del Nord	Amèrica del Sud	Àsia i Oceania	Total
2024	63507	4020	2223	6416	1018	3079	2136	82399
2023	63604	4027	2236	5897	896	2671	2003	81334
2021	63711	3823	1980	4943	684	2174	1652	78967
2011	65578	6554	1308	4303	329	1972	1523	81567
2001	62851	812	857	970	82	586	211	66369
Creixement segle %	1,04	395,07	159,39	561,44	1141,46	425,43	912,32	24,15
Increment segle	656	3208	1366	5446	936	2493	1925	16030
Increment 2024	-97	-7	-13	519	122	408	133	1065
Aportació al total	77,07	4,88	2,70	7,79	1,24	3,74	2,59	100,00
2001-2021: Idescat, a partir del Cens de població i habitatges de l'INE.								
2022-2024: Idescat, a partir del Cens de població anual de l'INE.								

Població. Montsià: Any / Lloc de naixement								
	Espanya	Resta de la Unió Europea	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica del Nord	Amèrica del Sud	Àsia i Oceania	Total
2024	55330	4908	1369	4479	666	3491	1217	71460
2023	55384	4970	1290	3854	610	2978	1158	70244
2021	55566	5099	1070	3016	477	2358	937	68523
2011	56654	7956	977	2402	266	2184	826	71265
2001	53426	711	1347	889	90	987	100	57550
Creixement segle %	3,56	590,30	1,63	403,82	640,00	253,70	1117,00	24,17
Increment segle	1904	4197	22	3590	576	2504	1117	13910
Increment 2024	-54	-62	79	625	56	513	59	1216
Aportació al total	77,43	6,87	1,92	6,27	0,93	4,89	1,70	100,00
2001-2021: Idescat, a partir del Cens de població i habitatges de l'INE.								
2022-2024: Idescat, a partir del Cens de població anual de l'INE.								

Població. Ribera d'Ebre: Any / Lloc de naixement								
	Espanya	Resta de la Unió Europea	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica del Nord	Amèrica del Sud	Àsia i Oceania	Total
2024	17751	1107	808	1550	202	477	237	22132
2023	17895	1098	828	1414	168	413	224	22040
2021	18168	1065	745	1253	108	330	230	21899
2011	19836	1890	164	953	57	300	166	23367
2001	20873	191	198	236	25	115	18	21656
Creixement segle %	-14,96	479,58	308,08	556,78	708,00	314,78	1216,67	2,20
Increment segle	-3122	916	610	1314	177	362	219	476
Increment 2024	-144	9	-20	136	34	64	13	92
Aportació al total	80,21	5,00	3,65	7,00	0,91	2,16	1,07	100,00
2001-2021: Idescat, a partir del Cens de població i habitatges de l'INE.								
2022-2024: Idescat, a partir del Cens de població anual de l'INE.								

Població. Terra Alta: Any /	Lloc de naixement							
	Espanya	Resta de la Unió Europea	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica del Nord	Amèrica del Sud	Àsia i Oceania	Total
2024	9650	828	127	185	164	329	163	11446
2023	9767	858	123	148	146	267	164	11473
2021	9965	837	131	97	109	146	120	11405
2011	10977	1193	35	49	52	119	133	12558
2001	11909	32	168	20	18	25	24	12196
Creixement segle %	-18,97	2487,50	-24,40	825,00	811,11	1216,00	579,17	-6,15
Increment segle	-2259	796	-41	165	146	304	139	-750
Increment 2024	-117	-30	4	37	18	62	-1	-27
Aportació al total	84,31	7,23	1,11	1,62	1,43	2,87	1,42	100,00
2001-2021: Idescat, a partir del Cens de població i habitatges de l'INE.								
2022-2024: Idescat, a partir del Cens de població anual de l'INE.								

Font : elaboració pròpia a partir de les dades d'IDESCAT

A l'annex 1 també es mostren unes dades resum de la composició actual i a principis de segle de cada municipi per a valorar l'evolució i poder comparar amb altres.

La taula 6.9 mostra la població segons el país de naixement per al 2024 amb els dos sexes i la variació respecte a l'any anterior de la població censada a les Terres de l'Ebre. Estudiem les variacions més importants els països de procedència més rellevants i algunes reflexions a les Terres de l'Ebre.

Ja hem vist que el creixement poblacional del 2024 prové de persones nascudes a l'estranger que han augmentat en 2755 els seus censats i per contra els nascuts a Espanya han disminuït en 411. Així el creixement poblacional es deu al saldo entre les entrades menys les sortides de persones nascudes a l'estranger. El problema demogràfic seria molt més greu sense aquest rosec positiu.

L'anàlisi per continent ja l'hem realitzat anteriorment ara destacarem les nacions més destacades en valors absoluts. **Els països amb més de 1000 nascuts són: el nascuts al Marroc tornen a ser els més nombrosos amb 10362 (superant per primer cop la barrera del 10000), seguits dels nascuts a Romania amb 6516, molt lluny estan**

els nascuts al Pakistan amb 2448 seguits de prop pels nascuts a Colòmbia 2385, els nascuts al Regne Unit amb 1593, els nascuts a Equador 1362 i tanca aquesta llista els nascuts a la nostra veïna França 1146.

Si analitzem els increments o pèrdues absolutes del 2024 superiors als 100 censats tenim una disminució de 168 nascuts a Romania que l'allunya cada cop més dels nascuts al Marroc que aquest any tornen a tenir el major increments de 1185. També augmenten molt el 2024 els nascuts a Colòmbia + 486 i altres països sud americans fan que el repartiment en aquest continent sigui més uniforme (Perú 186, Veneçuela 141 i Hondures 126). No hi ha cap país europeu que augmenti més de 100 els de major increment absolut són Ucraïna +66 i Països Baixos +60, amb molts rosecs negatius de petit valor com mostra la taula.

Destaquem de nou la dada d'Ucraïna a on després de 3 anys de conflicte continua incrementat el nombre de persones originaries que estan censades al nostre país que ja quasi arribem als 1000 el 2024 (954) quan eren aproximadament la meitat a l'inici del conflicte.

La taula 6.9 també recull el gènere de la població i es tornen a mostrar diferències notables en el saldo entre la població femenina i la masculina segons el lloc de naixement. Si ho analitzem per els continents més rellevants tenim. Nascuts a Àfrica ara hi ha 8193 homes i 4434 dones es a dir 3769 homes més que dones això donaria una taxa de masculinitat del 185%. Una situació similar es produeix als nascuts a Àsia amb 1233 homes més que dones essent 1257 dones i 2490 homes amb una taxa de masculinitat encara més alta del 198%, La situació contrària es produeix

amb els nascuts a Amèrica amb 1482 dones més que homes essent 5451 dones i 3969 homes aquí amb una taxa de masculinitat del 73%. Si mirem aquests tres saldos observem una clara diferència en favor dels homes el que podria explicar els valors de la taxa de masculinitat ebreca per sobre del 100% ja que amb nacionalitat espanyola hi ha més dones que homes.

Taula 5.9. Població segons país de naixement 2024

Població. Terres de l'Ebre. 2024: País de naixement / Sexe				
País	Homes	Dones	Total	Var respecte 2023
Albània	39	21	60	9
Alemanya	318	303	621	3
Andorra	30	30	63	-3
Armènia	6	9	18	0
Àustria	9	12	21	3
Belarús	18	39	60	6
Bèlgica	156	138	294	3
Bòsnia i Hercegovina	3	6	9	3
Bulgària	225	183	411	-12
Croàcia	9	6	12	-3
Dinamarca	9	6	15	6
Eslovàquia	45	54	96	0
Eslovènia	3	0	3	0
Espanya	72969	73272	146238	-411
Estònia	3	6	9	6
Finlàndia	3	12	12	-3
França	588	558	1146	-15
Geòrgia	12	18	27	-3
Grècia	3	3	6	0
Hongria	21	15	36	0
Irlanda	42	39	81	-3
Islàndia	0	0	0	0
Itàlia	180	114	294	18
Letònia	24	24	48	0
Liechtenstein	0	0	0	0

País	Homes	Dones	Total	Var respecte2023
Lituània	132	201	333	6
Luxemburg	3	6	6	0
Macedònia del Nord	0	0	3	3
Malta	0	0	3	3
Moldàvia	357	402	762	0
Montenegro	0	0	3	0
Noruega	6	3	9	0
Països Baixos	219	198	417	60
Polònia	96	132	228	-3
Portugal	84	57	141	0
Regne Unit	846	747	1593	-39
Romania	3177	3342	6516	-168
Rússia	171	285	456	15
Sèrbia	12	9	21	-6
Suècia	9	15	27	0
Suïssa	219	249	468	-6
Txèquia	39	51	87	6
Ucraïna	414	540	954	66
Xipre	0	0	0	0
Rest a d'Europa	0	3	0	-3
Total Europa	80499	81108	161607	-462

País	Homes	Dones	Total	Var respecte2023
Algèria	360	186	546	12
Angola	3	3	6	3
Benín	0	0	3	3
Botswana	0	0	0	0
Burkina Faso	3	3	3	-3
Burundi	0	0	0	0
Camerun	3	0	3	-3
Cap Verd	3	3	3	0
Congo	3	3	6	0
Costa d'Ivori	18	12	30	-3
Egipte	12	3	18	9
Eritrea	0	0	0	0
Etiòpia	0	6	6	0
Gabon	0	0	3	0
Gàmbia	447	30	477	75
Ghana	18	6	21	0
Guinea	45	9	54	6
Guinea Equatorial	9	15	24	-3
Guinea-Bissau	12	0	9	-3
Kenya	3	3	9	0
Libèria	0	0	0	0
Líbia	6	3	9	3
Madagascar	0	3	3	0
Malawi	0	0	0	0
Mali	150	45	195	-3
Marroc, el	6432	3930	10362	1185
Maurici	0	3	0	0
Mauritània	12	6	15	0
Moçambic	3	0	3	-3
Níger	0	0	0	0
Nigèria	12	18	33	-3
República Centreafricana	0	0	0	0
República Democràtica del Congo	0	0	0	0
Ruanda	0	0	0	0
São Tomé i Príncipe	0	0	3	3
Senegal	606	123	726	33

País	Homes	Dones	Total	Var respecte2023
Seychelles	0	0	0	0
Sierra Leone	0	0	0	0
Somàlia	0	0	0	0
Sud-àfrica	9	9	21	6
Sudan, el	0	0	0	0
Tanzània	3	0	6	0
Togo	3	3	3	3
Tunísia	15	6	21	0
Txad	0	0	0	0
Uganda	0	0	0	0
Zàmbia	0	0	0	0
Zimbàbue	0	3	3	0
Resta d'Àfrica	3	0	6	3
Total Àfrica	8193	4434	12630	1320

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

País	Homes	Dones	Total	Var respecte2023
Argentina	441	477	918	78
Barbados	0	0	0	0
Bolívia	75	120	198	-3
Brasil	135	228	363	45
Canadà	12	12	24	3
Colòmbia	999	1383	2385	486
Costa Rica	6	6	12	-3
Cuba	108	180	285	24
Dominica	3	0	3	3
El Salvador	42	48	90	12
Equador	663	699	1362	60
Estats Units, els	57	51	111	9
Guatemala	18	27	45	15
Guyana	0	0	0	0
Haití	0	6	6	3
Hondures	240	651	891	126
Jamaica	3	0	0	-3
Mèxic	39	69	111	0
Nicaragua	63	78	141	33
Panamà	3	9	12	3
Paraguai	102	216	318	45
Perú	372	426	801	156
República Dominicana	123	195	318	6
Surinam	0	0	3	3
Trinidad i Tobago	0	0	0	0
Uruguai	129	114	246	27
Veneçuela	255	372	627	141
Xile	81	84	165	18
Resta d'Amèrica	0	0	0	-3
Total Àmerica	3969	5451	9435	1284

País	Homes	Dones	Total	Var respecte2023
Afganistan	3	3	9	0
Aràbia Saudí	0	0	0	0
Azerbaidjan	3	3	6	0
Bangladesh	30	15	45	12
Cambodja	0	0	0	0
Corea del Nord	0	0	0	0
Corea del Sud	0	0	3	0
Emirats Àrabs Units, els	0	0	0	0
Filipines	9	27	33	6
Iemen, el	0	0	0	0
Índia	432	144	573	69
Indonèsia	0	3	3	0
Iran	3	0	3	-3
Iraq, l'	3	3	6	0
Israel	6	3	12	3
Japó	9	6	15	-3
Jordània	3	3	6	0
Kazakhstan	0	3	6	3
Kirguizstan	0	0	0	0
Kuwait	0	0	0	0
Líban	6	6	12	3
Malàisia	0	3	3	0
Mongòlia	0	3	3	3
Myanmar	0	0	0	0
Nepal	9	3	15	0
Pakistan	1698	750	2448	84
Palestina	0	0	0	0
Singapur	0	0	0	0
Síria	6	3	9	3
Sri Lanka	0	0	0	0
Tadjikistan	0	0	0	0
Tailàndia	3	12	12	-3
Turkmenistan	0	0	0	0
Turquia	9	15	21	6
Uzbekistan	0	0	0	0
Vietnam	9	9	15	0

País	Homes	Dones	Total	Var respecte2023
Xina	243	234	477	9
Resta d'Àsia	6	6	9	0
Total Àsia	2490	1257	3744	192
Austràlia	6	9	15	6
Nova Zelanda	3	3	6	0
Resta d'Oceania	6	0	3	0
TotalOceania	15	12	24	6
Total	95181	92259	187437	2346
Font:				
2023-2024: Idescat, a partir del Cens de població anual de l'INE.				

Finalment es mostra la mateixa taula per països segons la seva nacionalitat òbviament les dues sèries estan relacionades si bé s'observa que els valors presenten diferències. L'equació que les relaciona podria ser:

Població amb nacionalitat estrangera ~ Població lloc de naixement – població nascuda a l'estranger nacionalitzada espanyola + població nascuda a Espanya amb nacionalitat estrangera.

Pot haver canvis de nacionalitat entre països diferents d'Espanya que no es contemplarien en questa formulació però entenem que per als residents a Espanya són minoritaris. Així observem que els nascuts a l'estranger poden ser més o menys que els que tenen nacionalitat estrangera en funció de la suma i resta. Lo normal és que un cop es tinguin uns anys de residència es tendeixi a sol·licitar i aconseguir la nacionalitat espanyola per lo tant els de nacionalitat estrangera fossin menys . Així ho és en termes globals, els de nacionalitat estrangera són 36849 i els nascuts a l'estranger 41199, aquests darrers 4350 més. Si mirem les dades nacionalitat a nacionalitat podem trobar comportaments molt

diversos. Per exemple per als 2 països amb més aportació: El Marroc té 10362 nascuts al seu país i 9417 amb nacionalitat marroquina per lo tant hi ha 915 en saldo que s'haurien nacionalitzat espanyols descomptant els que ja hagin nascut a Espanya, per contra a Romania els nascuts al seu país són 6516 i els de nacionalitat romanesa 7911 així hi hauria 1605 més nascuts a Espanya que mantindrien la seva nacionalitat per sobre dels nacionalitzats espanyols. Certament dos comportaments molt diferents.

Taula 5.10: Població segons nacionalitat 2024

Població estrangera. Terres de l'Ebre. 2024: País de nacionalitat / Sexe			
	Homes	Dones	Total
Albània	36	21	60
Alemanya	276	282	561
Andorra	6	3	9
Armènia	9	9	18
Àustria	9	9	18
Belarús	21	36	54
Bèlgica	144	135	279
Bòsnia i Hercegovina	3	3	6
Bulgària	237	189	426
Croàcia	6	3	12
Dinamarca	9	6	18
Eslovàquia	57	63	120
Eslovènia	3	0	3
Estònia	0	6	6
Finlàndia	3	9	12
França	393	354	747
Geòrgia	12	15	27
Grècia	0	6	9
Hongria	24	21	45
Irlanda	51	42	93
Islàndia	0	3	3
Itàlia	285	231	516
Letònia	9	18	27

Liechtenstein	0	0	0
Lituània	159	225	384
Luxemburg	3	3	6
Macedònia del Nord	0	0	0
Malta	0	3	3
Moldàvia	264	321	585
Montenegro	3	0	6
Noruega	6	0	6
Països Baixos	240	210	450
Polònia	111	144	255
Portugal	96	75	174
Regne Unit	831	750	1581
Romania	3894	4020	7911
Rússia	126	201	327
Sèrbia	9	6	15
Suècia	9	15	24
Suïssa	138	162	297
Txèquia	30	42	72
Ucraïna	405	528	930
Xipre	0	0	0
Resta d'Europa	3	3	3
Algèria	342	210	549
Angola	0	3	3
Benín	0	0	3
Botswana	0	0	0
Burkina Faso	6	0	3
Burundi	0	0	0
Camerun	3	0	0
Cap Verd	0	0	3
Congo	3	3	0
Costa d'Ivori	21	12	30
Egipte	9	3	12
Eritrea	0	0	0
Etiòpia	0	0	0
Gabon	0	3	3
Gàmbia	444	42	486
Ghana	18	3	18
Guinea	39	6	45
Guinea Equatorial	9	6	9
Guinea-Bissau	9	0	12
Kenya	3	3	6
Libèria	0	0	0
Líbia	6	3	6

Madagascar	0	3	3
Malawi	0	0	0
Mali	150	60	210
Marroc, el	5664	3756	9417
Maurici	0	3	0
Mauritània	12	6	18
Moçambic	0	0	0
Níger	0	0	0
Nigèria	12	15	27
República Centreafricana	0	0	0
República Democràtica del Congo	0	0	0
Ruanda	0	0	0
São Tomé i Príncipe	0	0	0
Senegal	600	144	744
Seychelles	0	0	0
Sierra Leone	0	0	0
Somàlia	0	0	0
Sud-àfrica	6	6	12
Sudan, el	0	0	0
Tanzània	6	0	3
Togo	3	0	0
Tunísia	15	6	21
Txad	0	0	0
Uganda	0	0	0
Zàmbia	0	0	0
Zimbàbue	0	0	0
Rest a d'Àfrica	0	0	0
Argentina	192	201	387
Barbados	0	0	0
Bolívia	30	51	84
Brasil	99	156	258
Canadà	12	9	21
Colòmbia	759	960	1722
Costa Rica	3	3	3
Cuba	54	81	135
Dominica	3	3	3
El Salvador	33	39	75
Equador	261	207	465
Estats Units d'Amèrica	51	45	93
Guatemala	9	21	30
Guyana	0	0	0
Haití	0	3	3

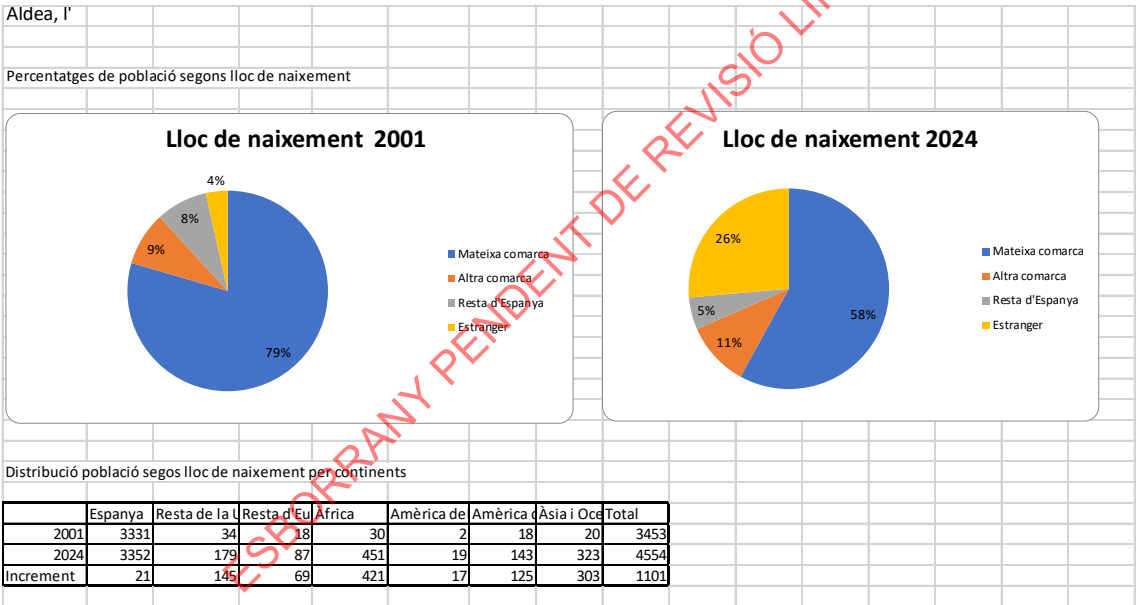
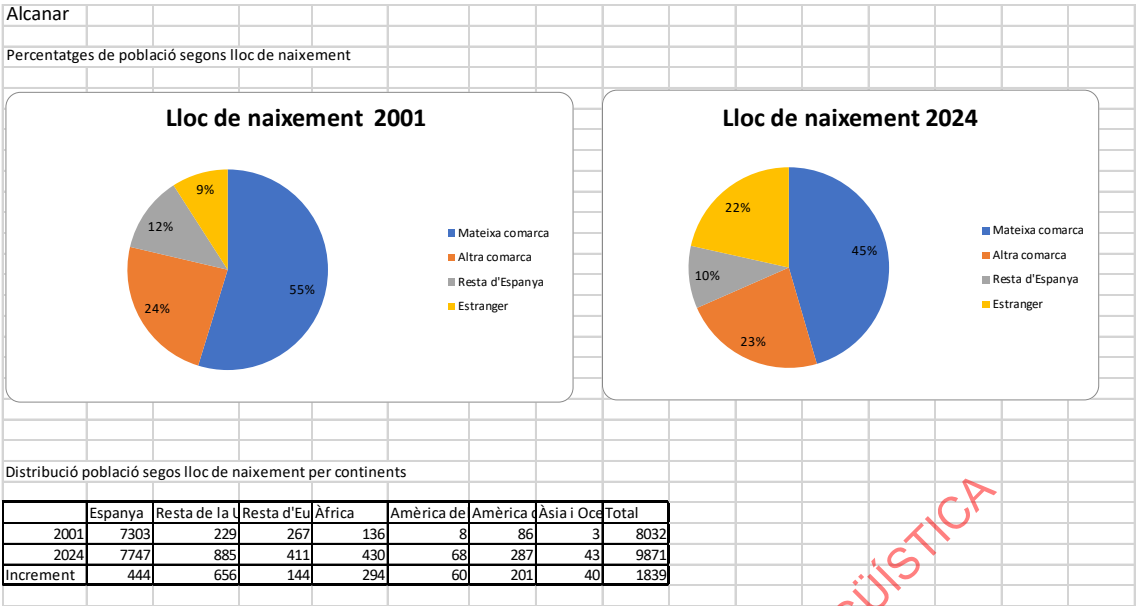
Hondures	225	546	768
Jamaica	0	0	0
Mèxic	12	30	42
Nicaragua	48	57	102
Panamà	3	3	6
Paraguai	75	162	234
Perú	237	273	507
República Dominicana	57	63	120
Surinam	0	0	0
Trinidad i Tobago	0	0	0
Uruguai	42	33	78
Veneçuela	177	243	423
Xile	27	45	75
Resta d'Amèrica	0	0	0
Afganistan	3	3	6
Aràbia Saudí	0	0	0
Azerbaidjan	3	0	3
Bangladesh	24	15	39
Cambodja	0	0	0
Corea del Nord	0	0	0
Corea del Sud	0	3	0
Emirats Àrabs Units, els	0	0	0
Filipines	6	15	21
Iemen, el	0	0	0
Índia	417	141	558
Indonèsia	0	0	0
Iran	0	0	0
Iraq, l'	3	3	6
Israel	9	3	12
Japó	12	6	18
Jordània	0	3	3
Kazakhstan	0	3	6
Kirguizstan	0	0	0
Kuwait	0	0	0
Líban	0	3	6
Malàisia	0	0	0
Mongòlia	0	3	3
Myanmar	0	0	0
Nepal	6	3	12
Pakistan	1449	711	2163
Palestina	0	0	0
Singapur	0	0	3
Síria	0	0	3

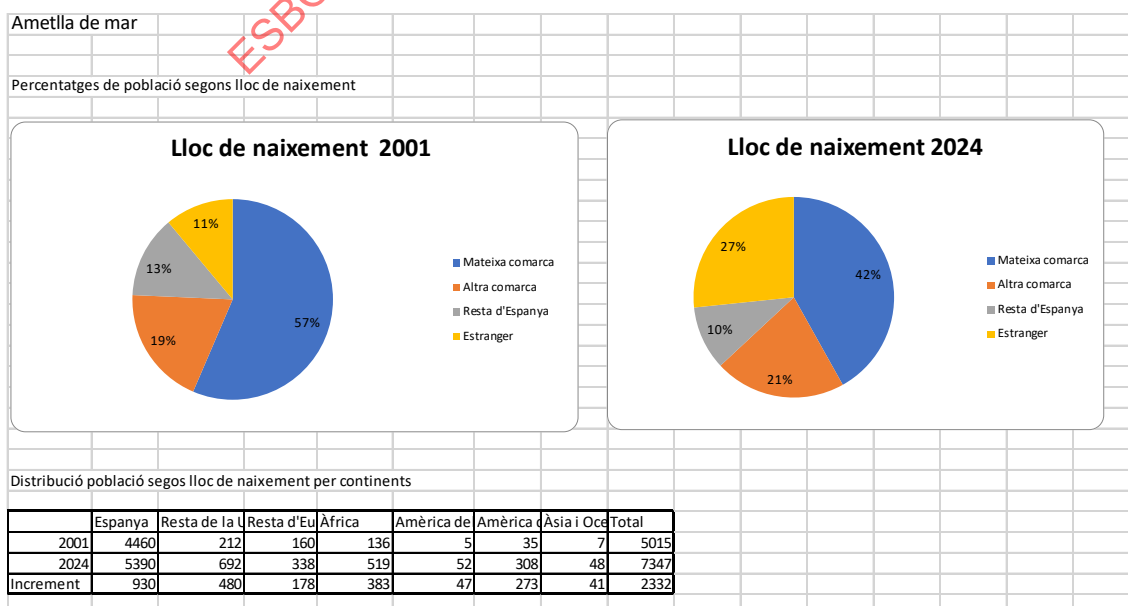
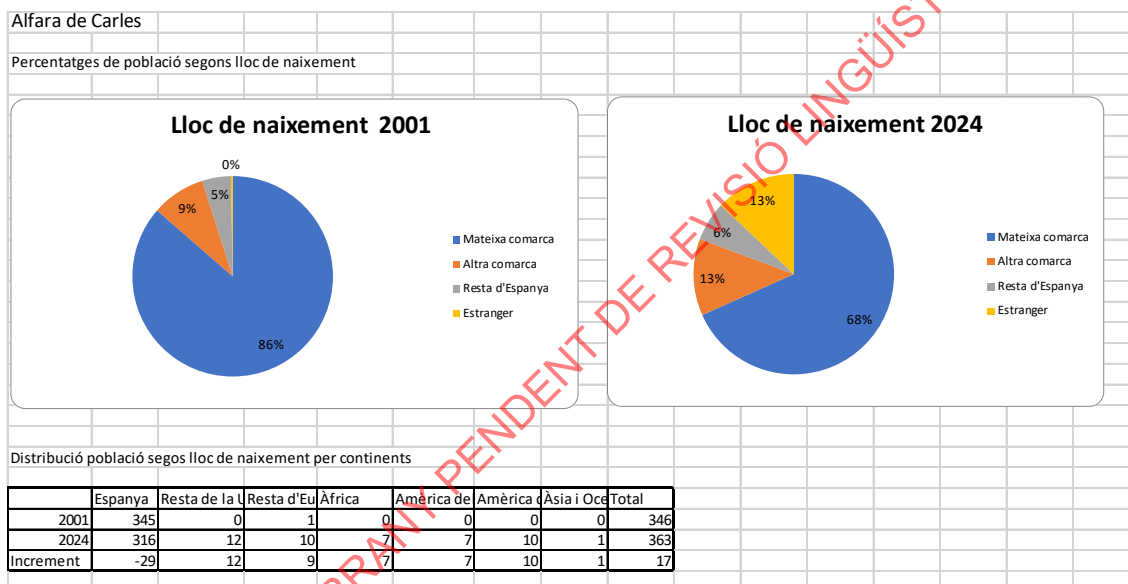
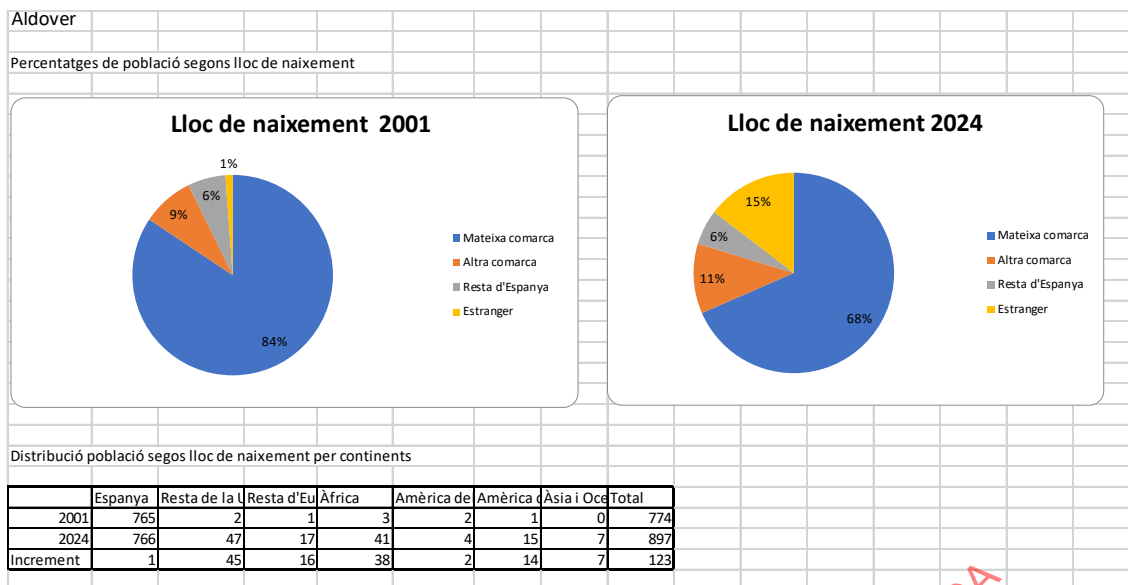
Sri Lanka	0	0	0
Tadjikistan	0	0	0
Tailàndia	0	9	9
Turkmenistan	0	0	0
Turquia	3	12	15
Uzbekistan	0	0	0
Vietnam	12	9	18
Xina	294	255	549
Resta d'Àsia	0	3	3
Austràlia	3	0	3
Nova Zelanda	3	3	9
Resta d'Oceania	3	0	0
Apàtrides	3	3	3
Total	19953	16899	36849

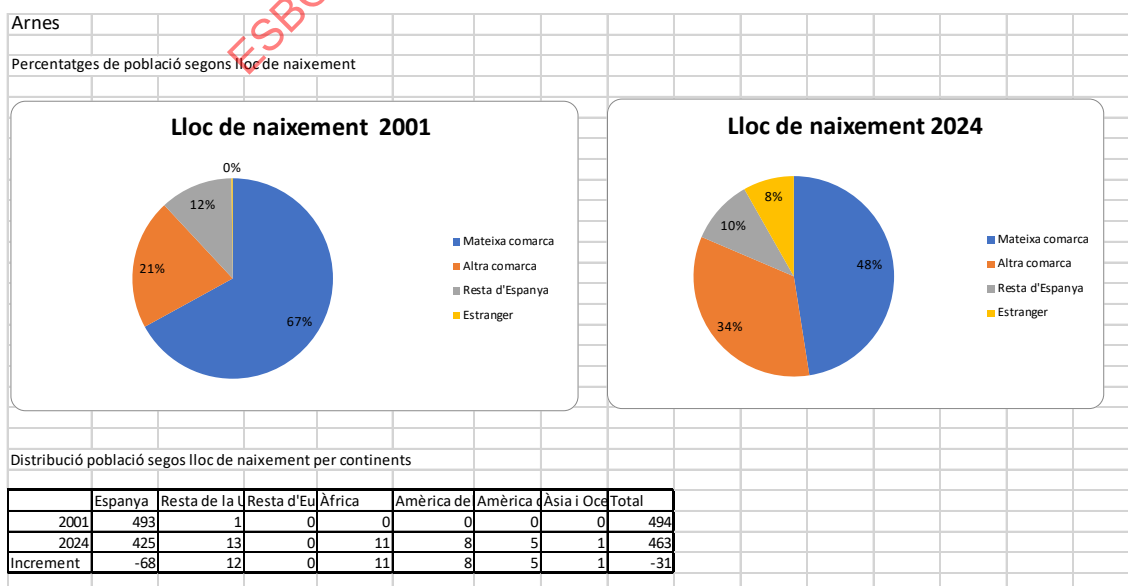
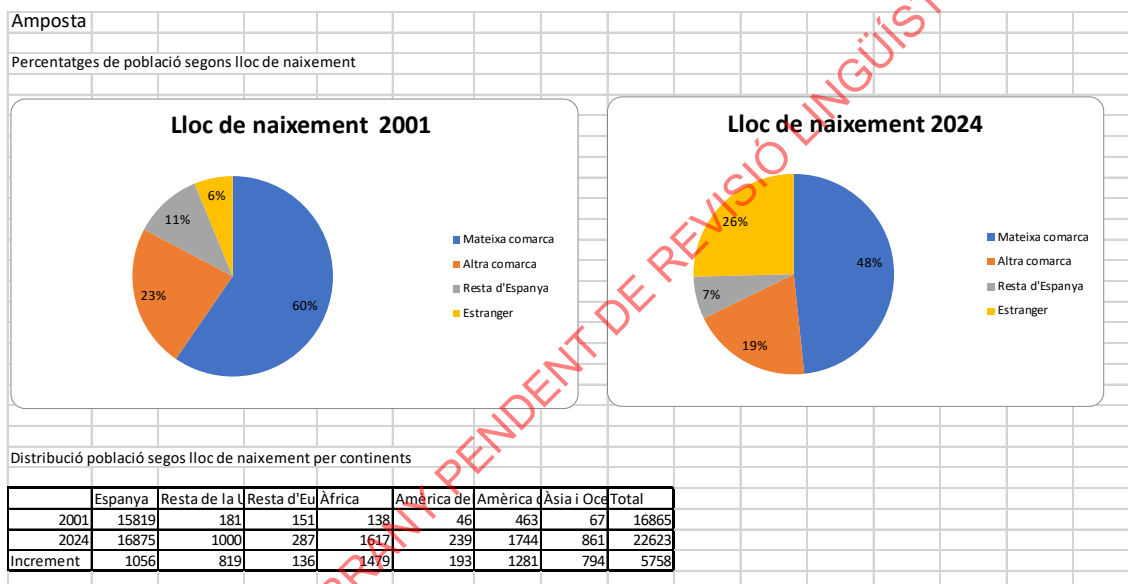
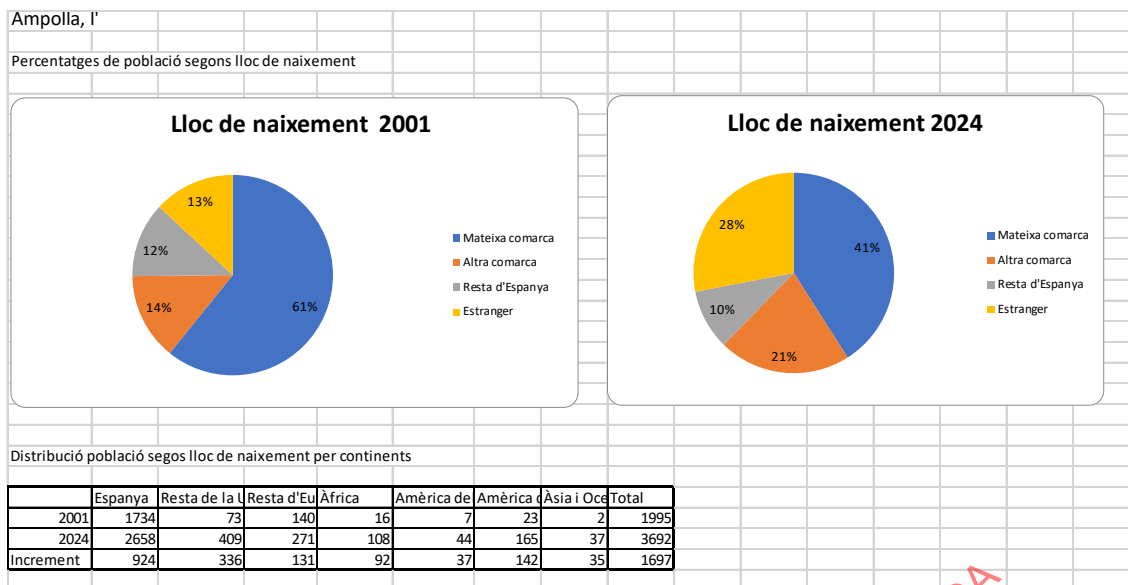
Font: IDESCAT, a partir del Cens de població anual de l'INE.

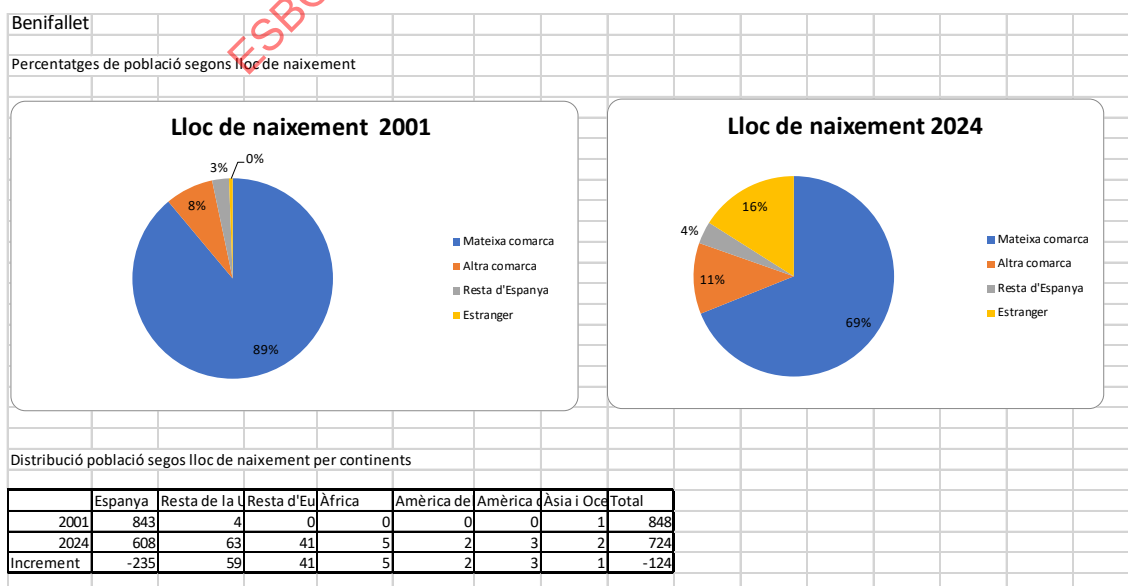
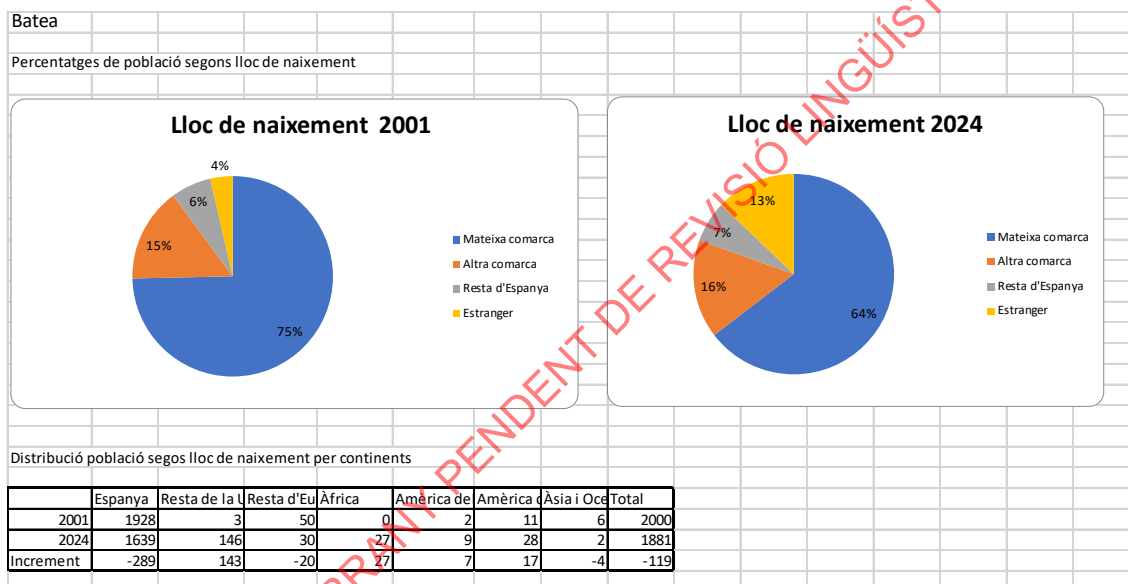
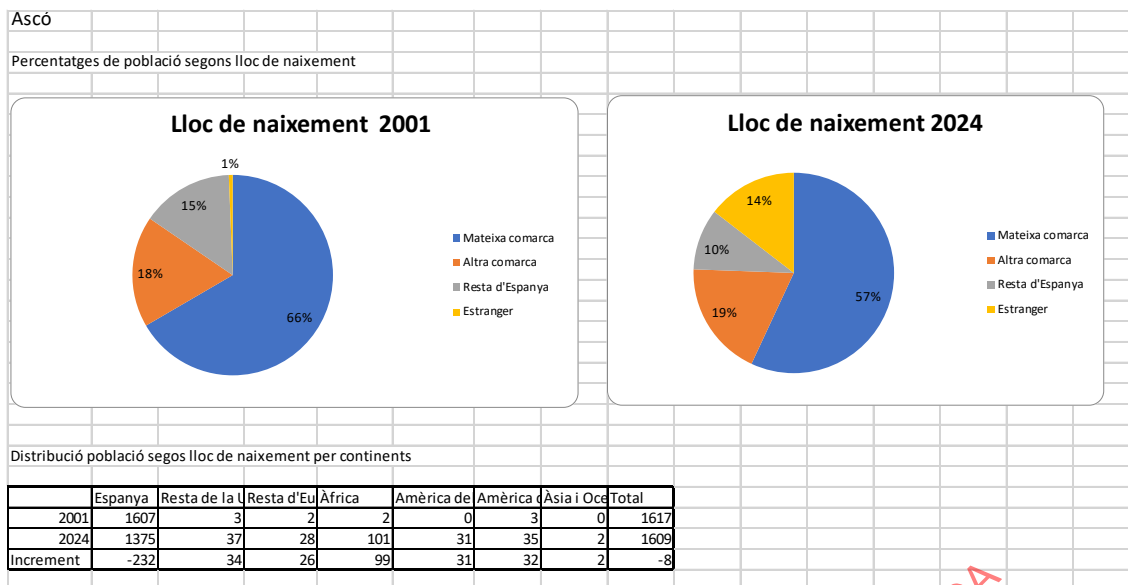
ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

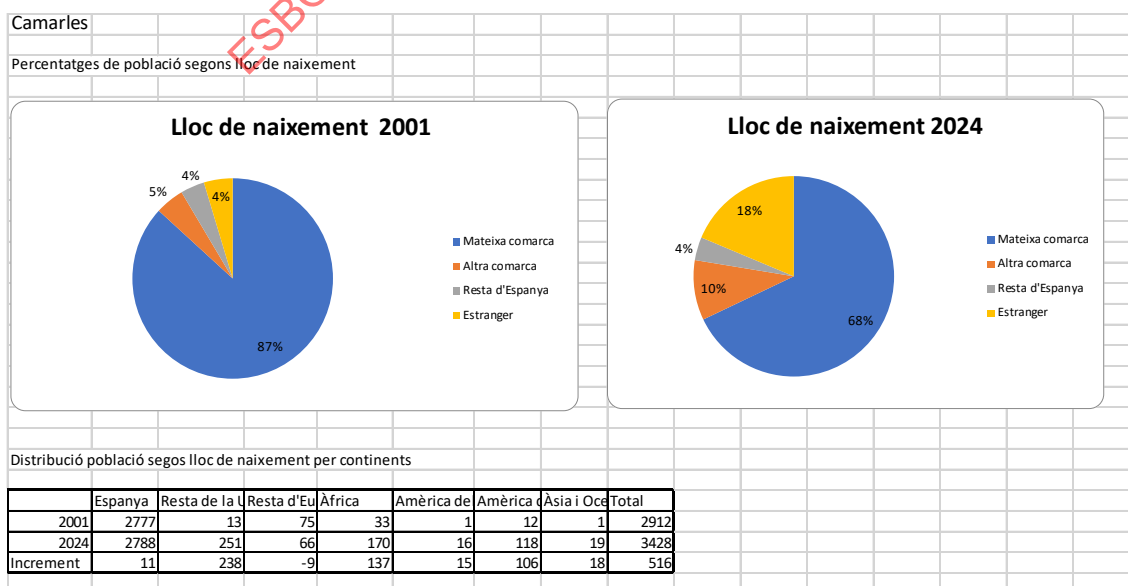
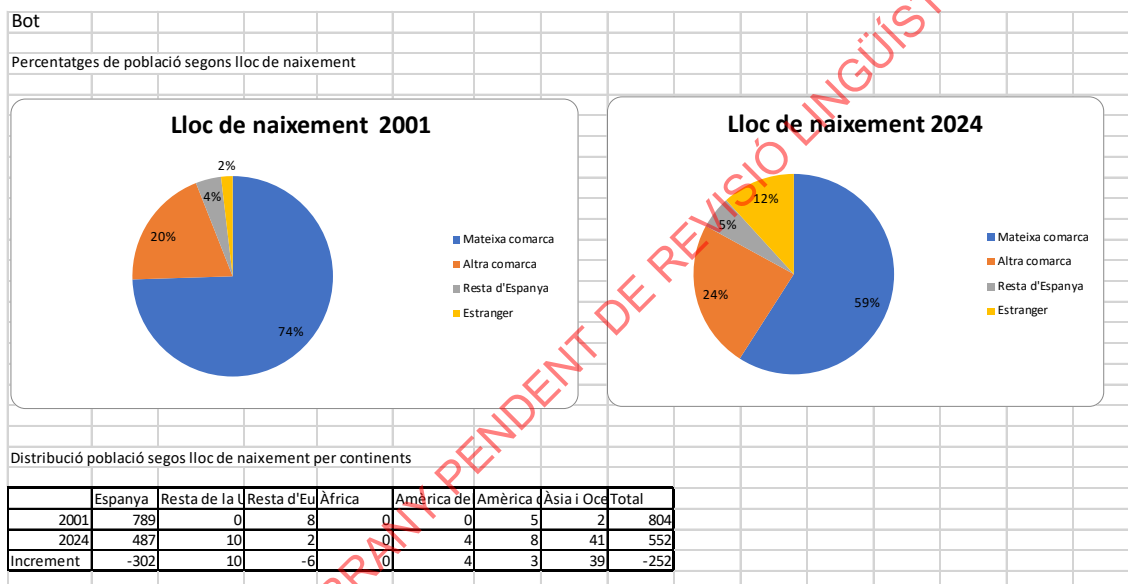
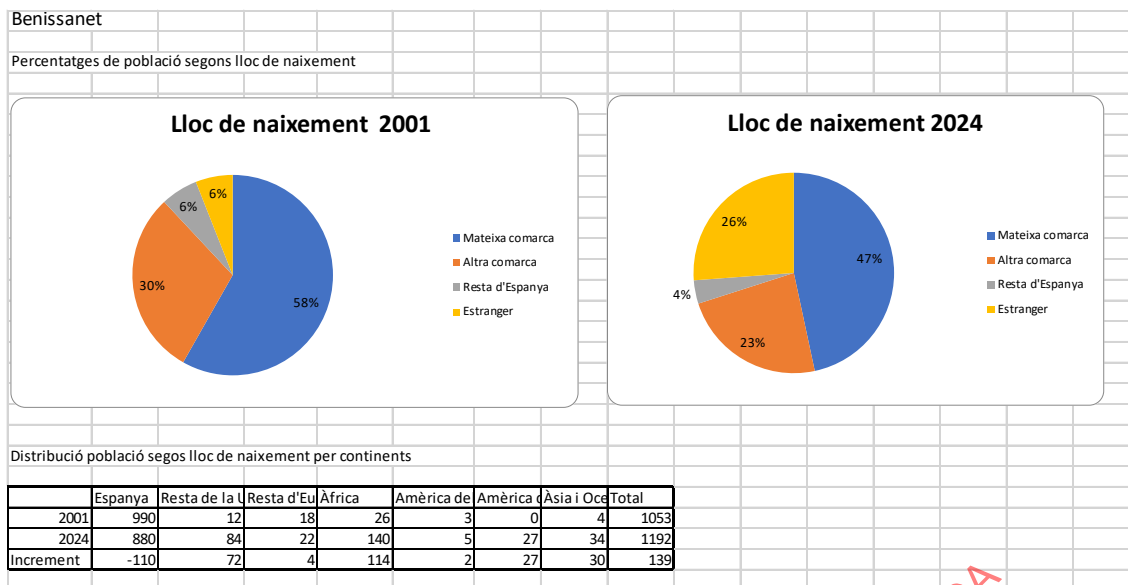
ANNEX 1 Dades de composició i evolució de la població municipal

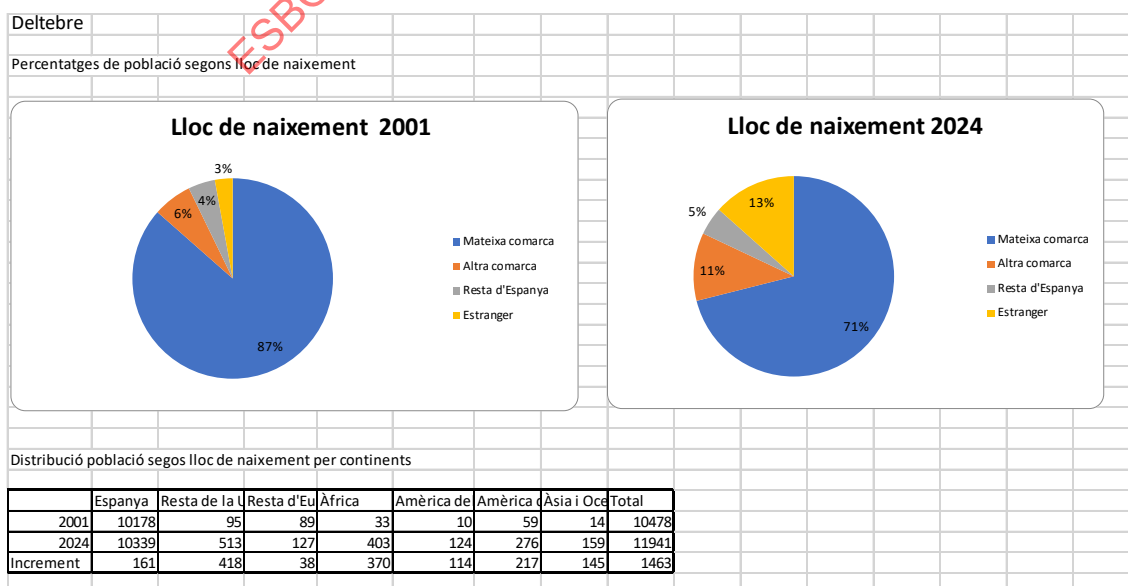
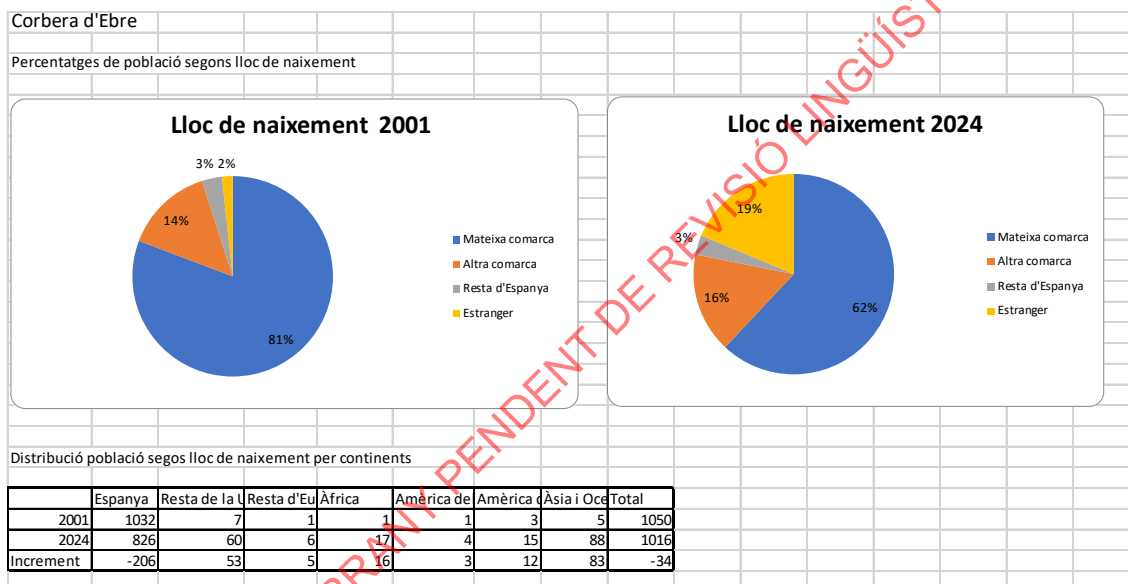
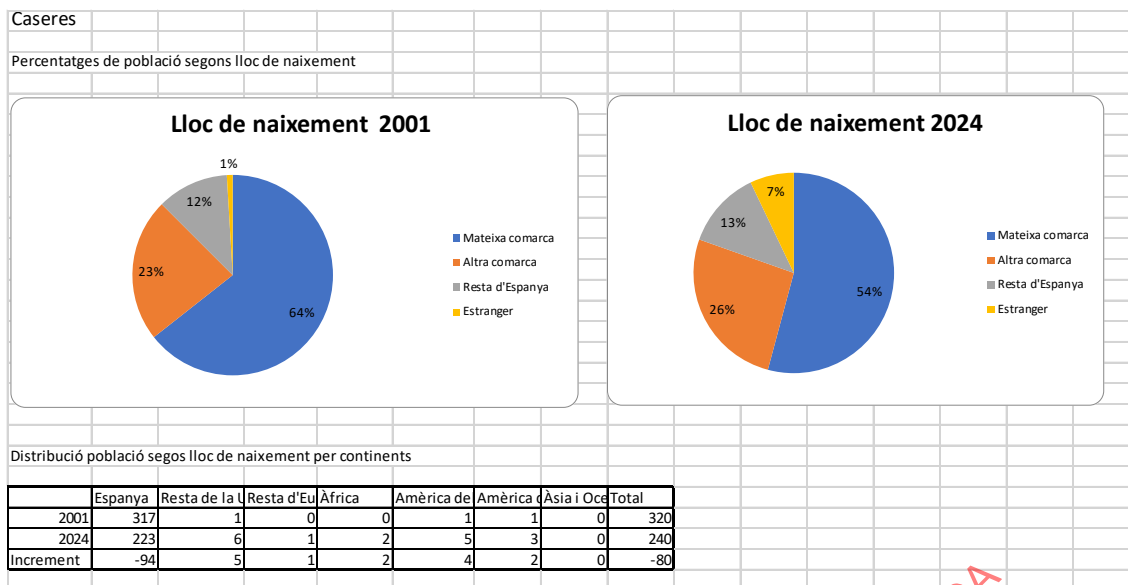

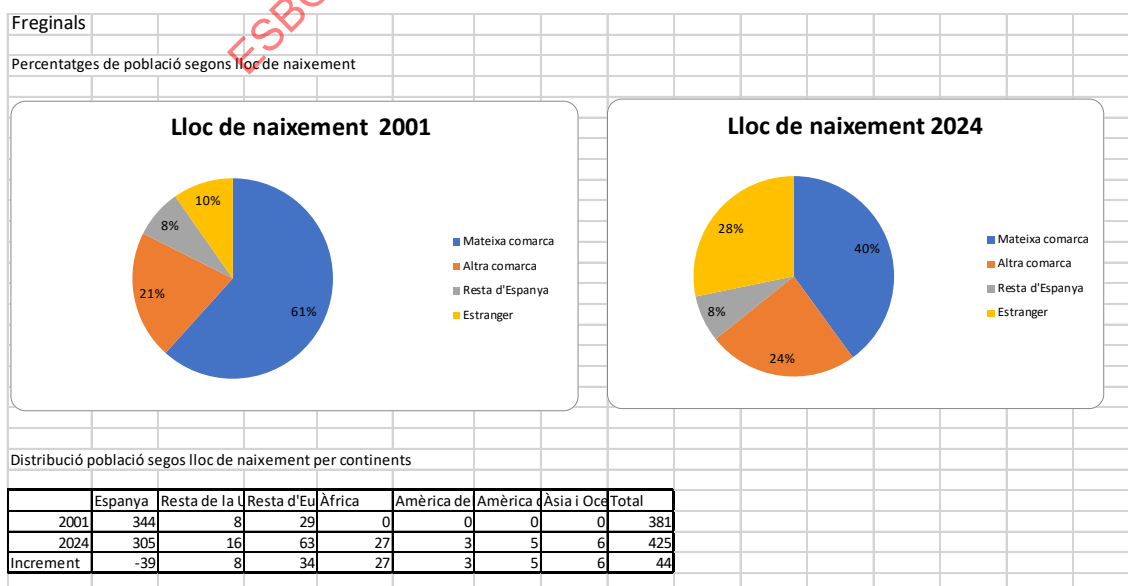
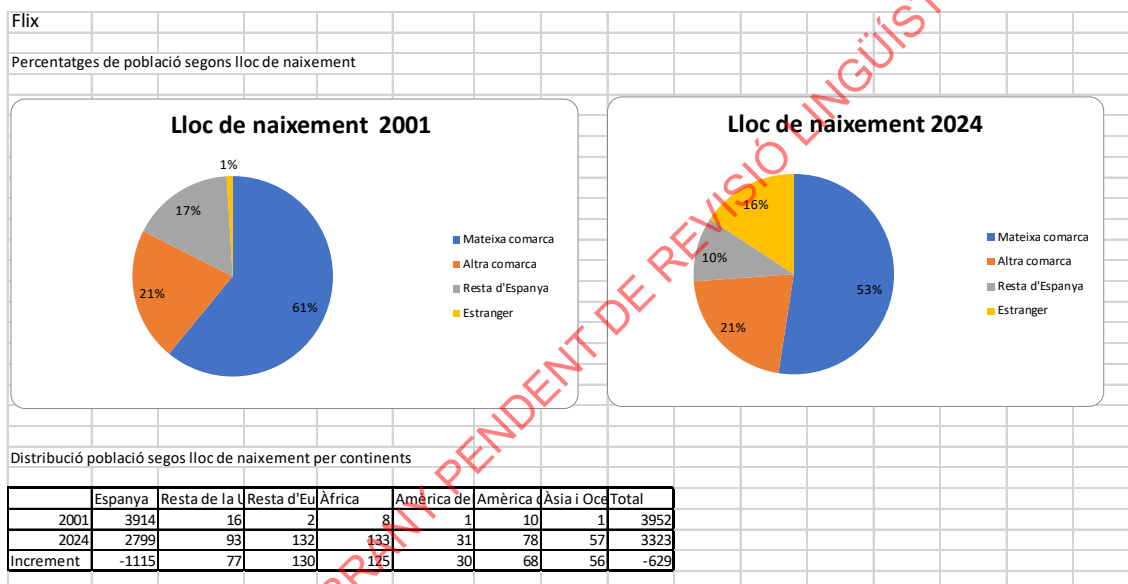
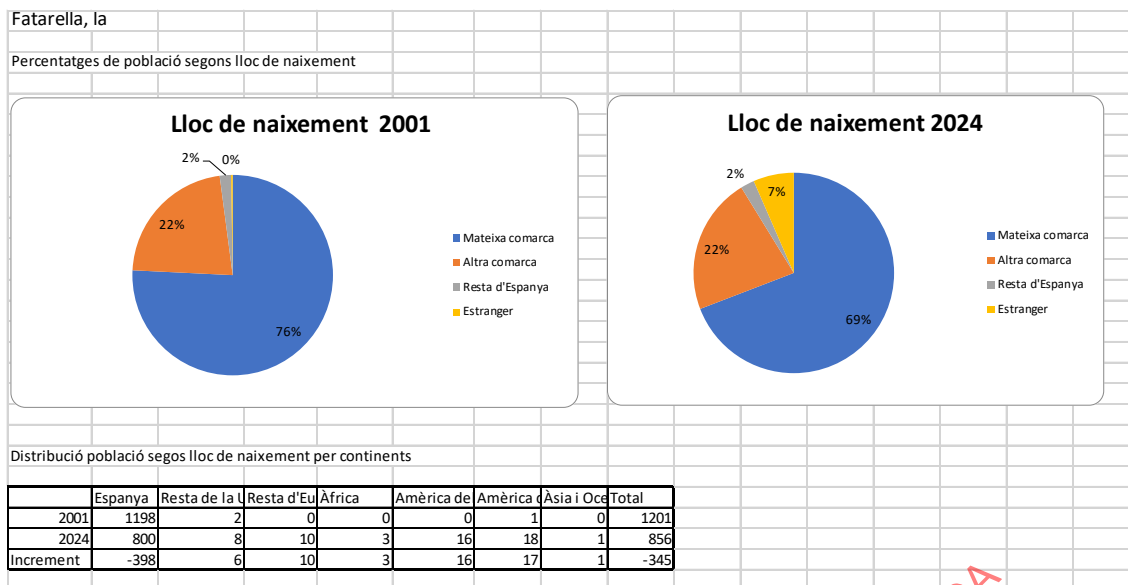

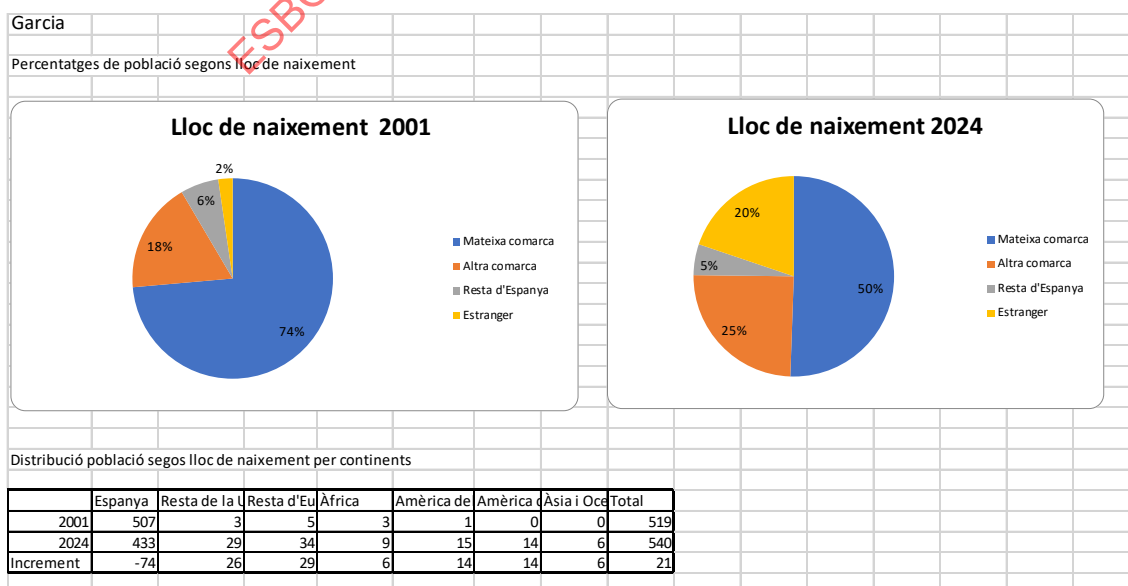
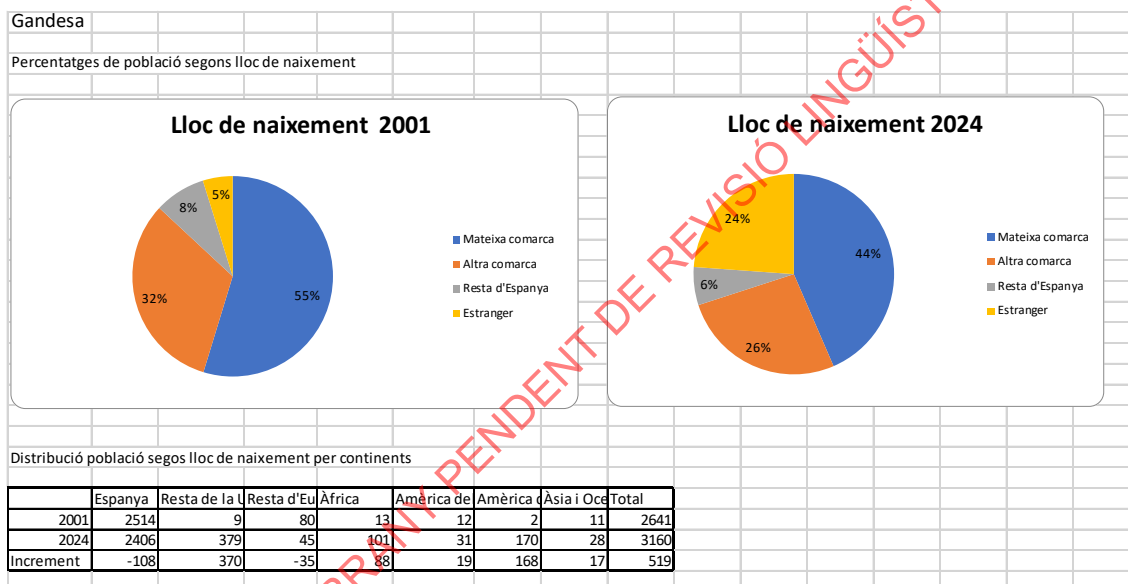
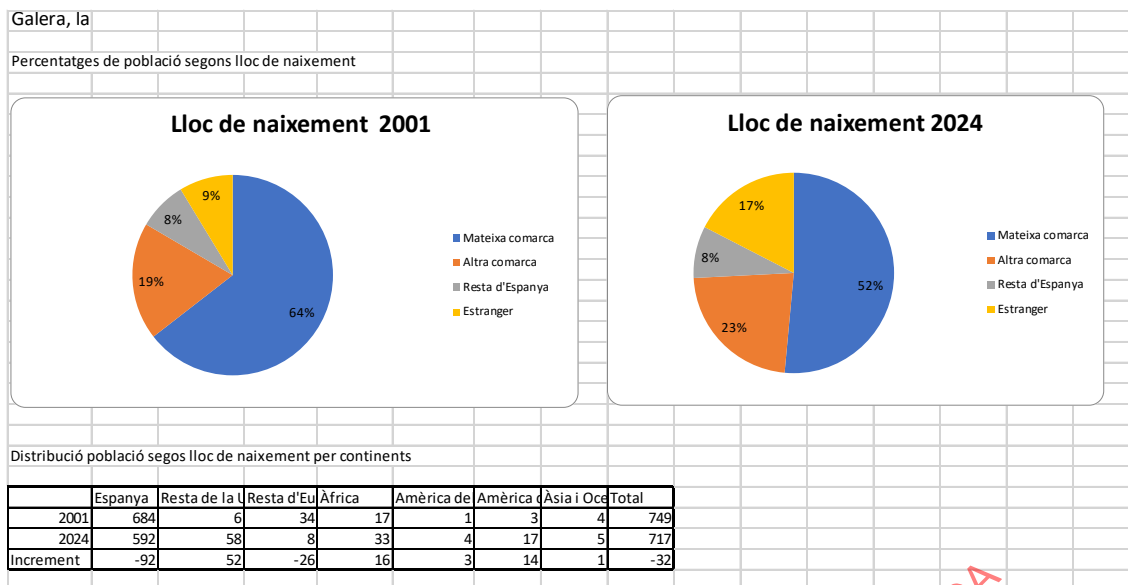

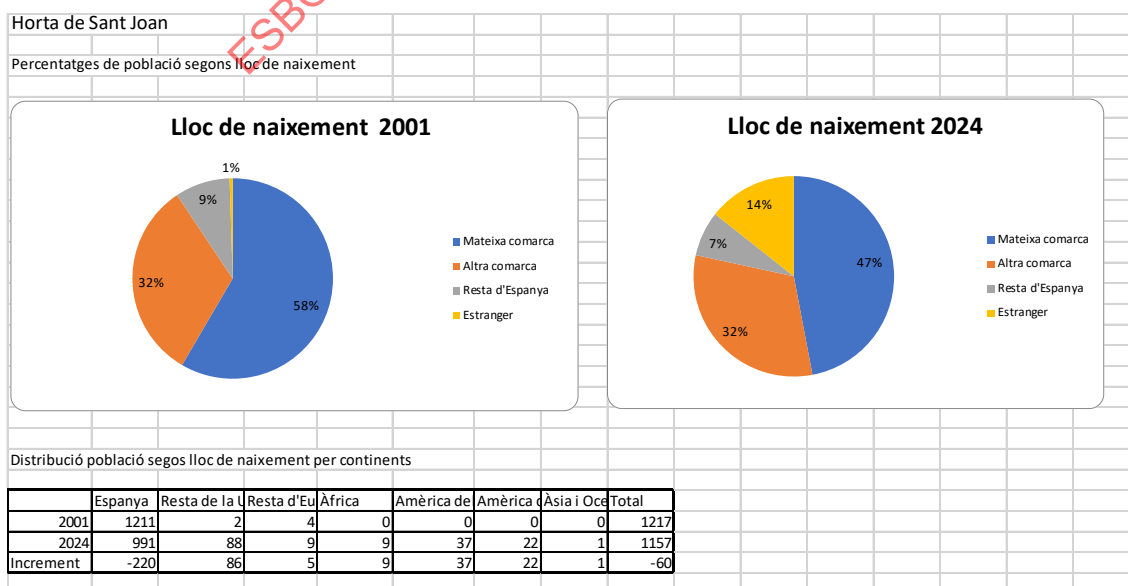
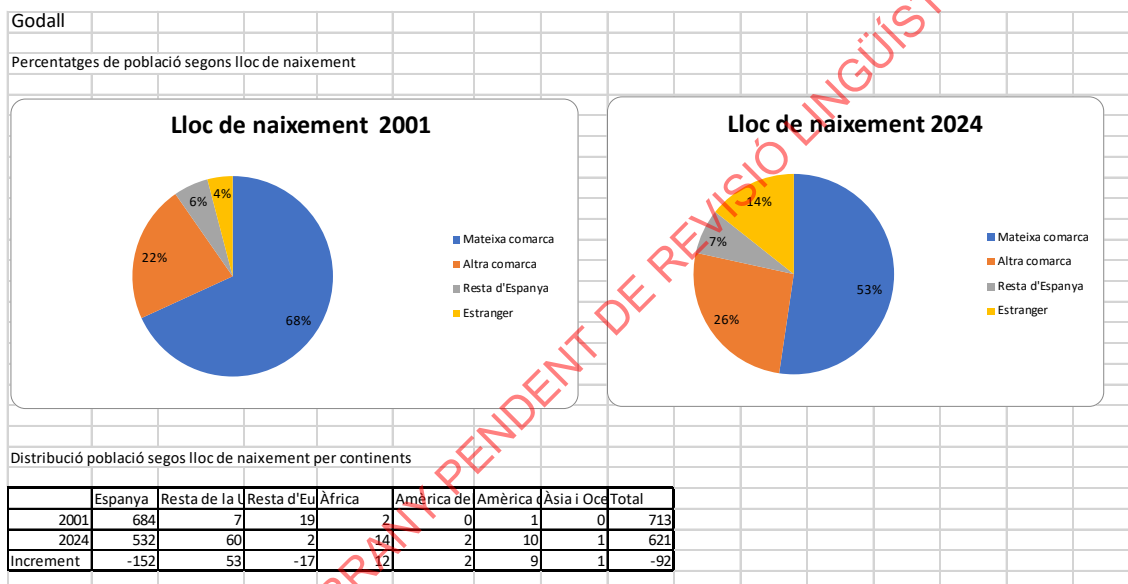
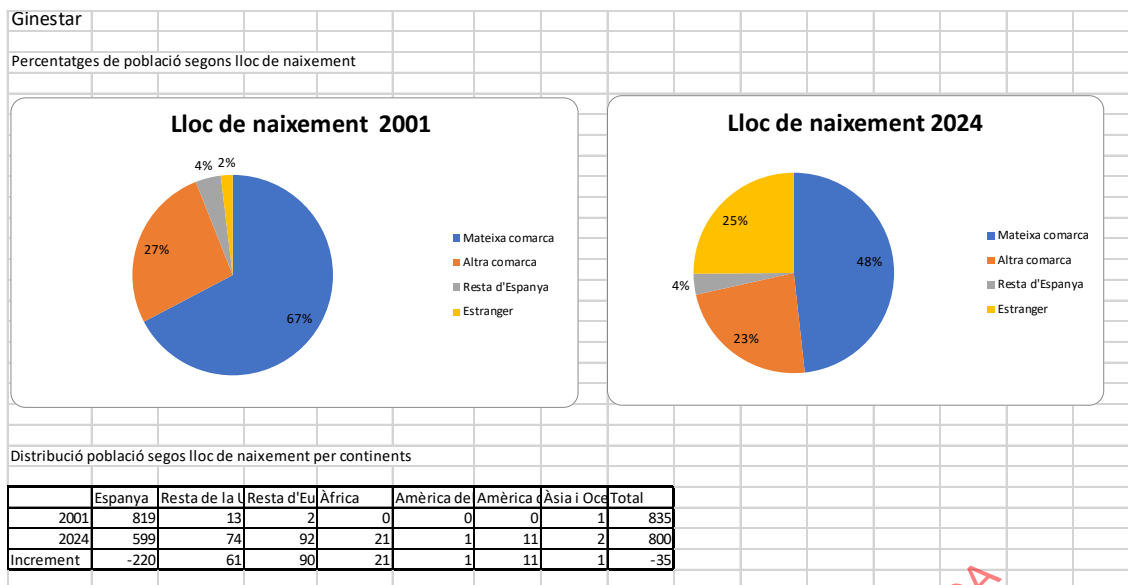

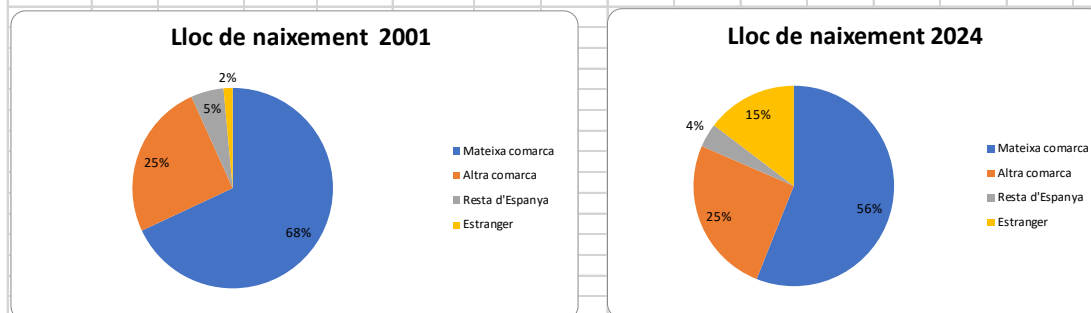

Mas de Barberans

Percentatges de població segons lloc de naixement

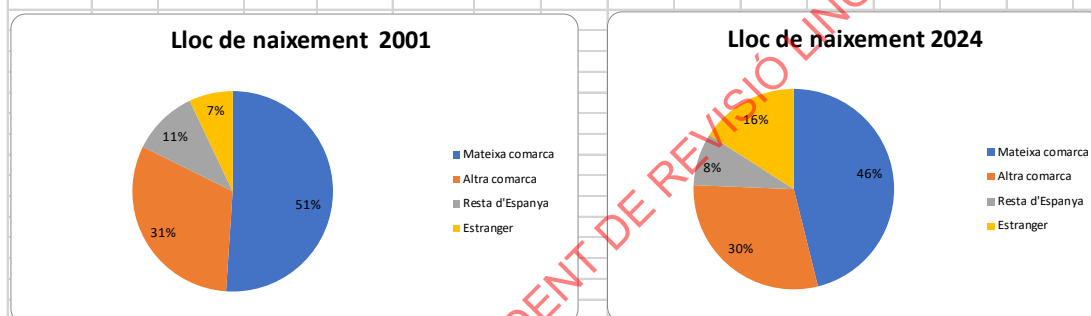

Distribució població segons lloc de naixement per continents

	Espanya	Resta de la UE	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica de l'Est	Amèrica del Nord	Àsia i Oceania	Total
2001	672	2	2	0	0	6	0	682
2024	466	53	10	8	1	7	1	546
Increment	-206	51	8	8	1	1	1	-136

Masdenverge

Percentatges de població segons lloc de naixement

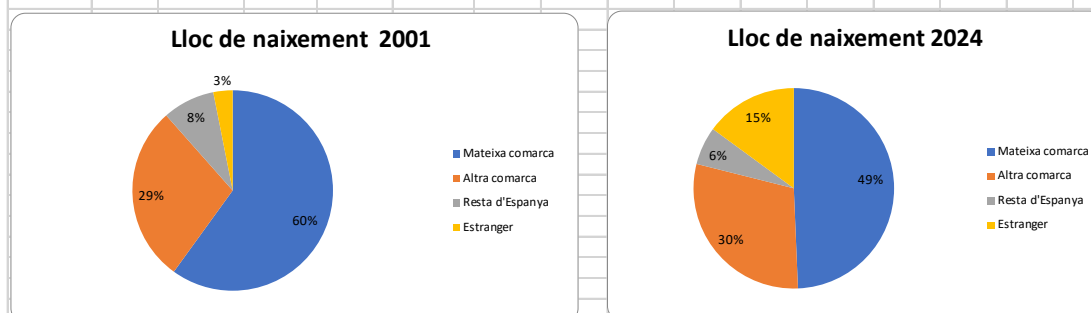

Distribució població segons lloc de naixement per continents

	Espanya	Resta de la UE	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica de l'Est	Amèrica del Nord	Àsia i Oceania	Total
2001	883	4	5	15	0	43	0	950
2024	966	32	14	94	6	32	5	1149
Increment	83	28	9	79	6	-11	5	199

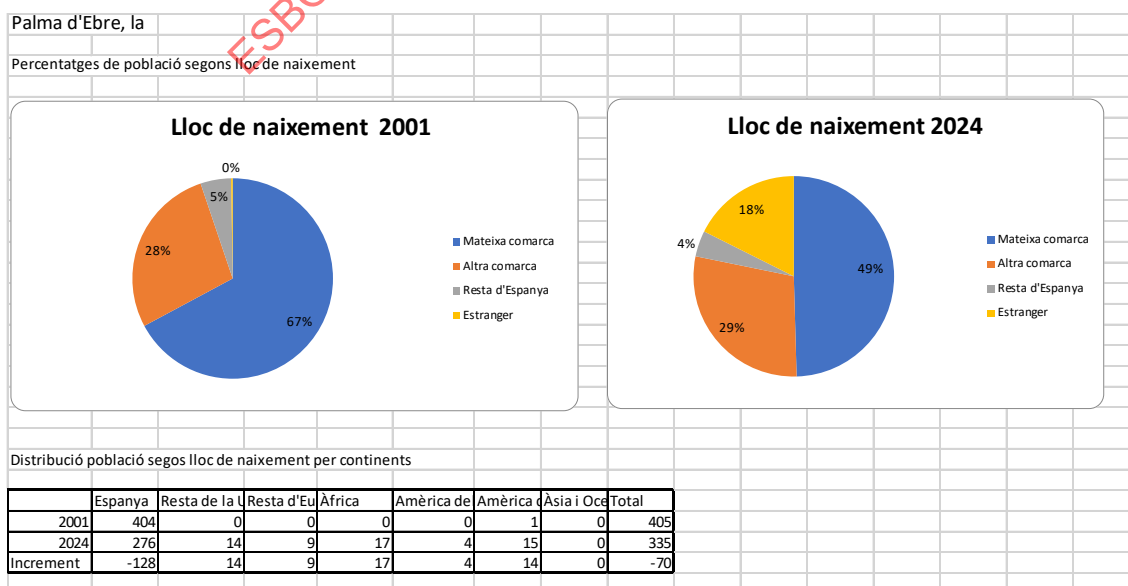
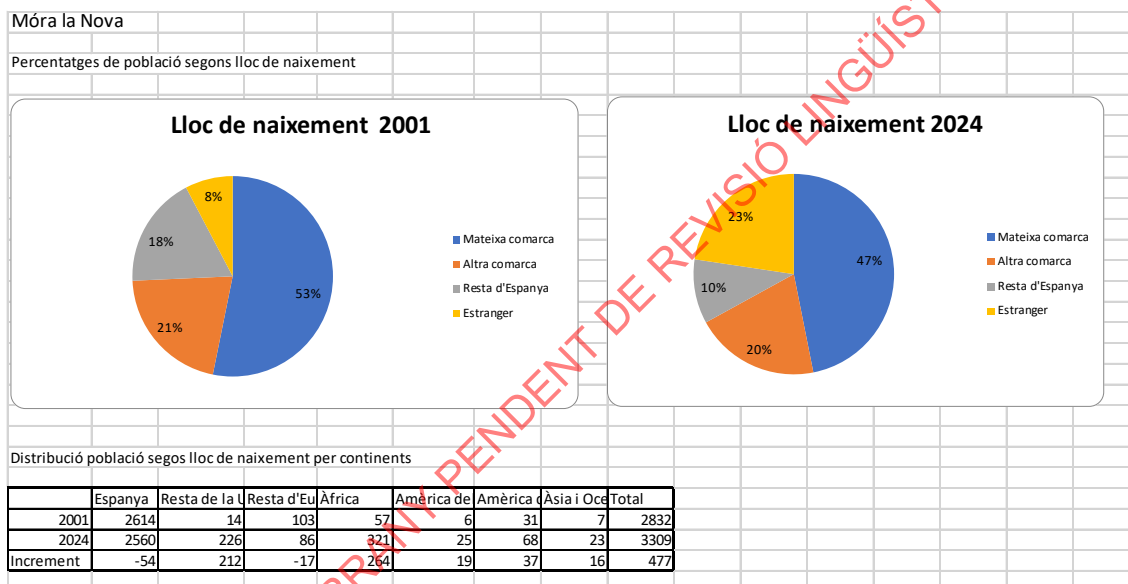
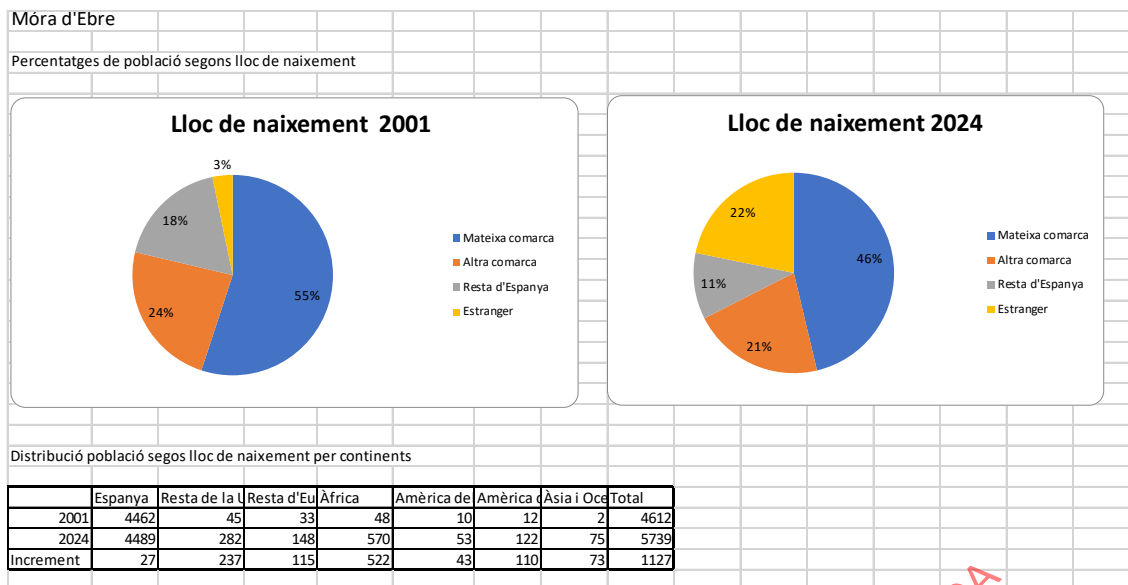
Miravet

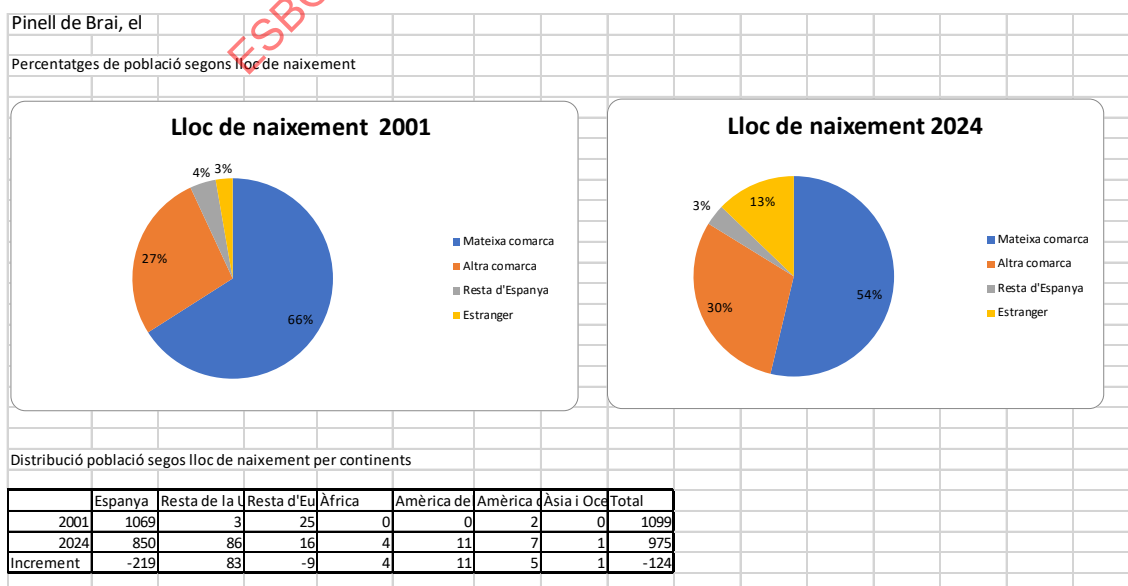
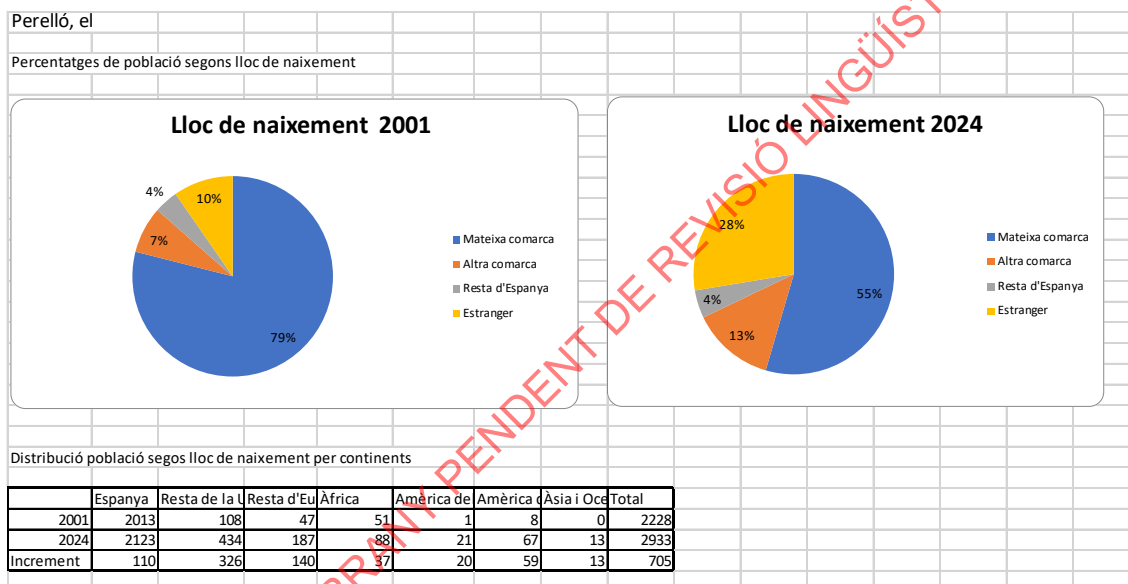
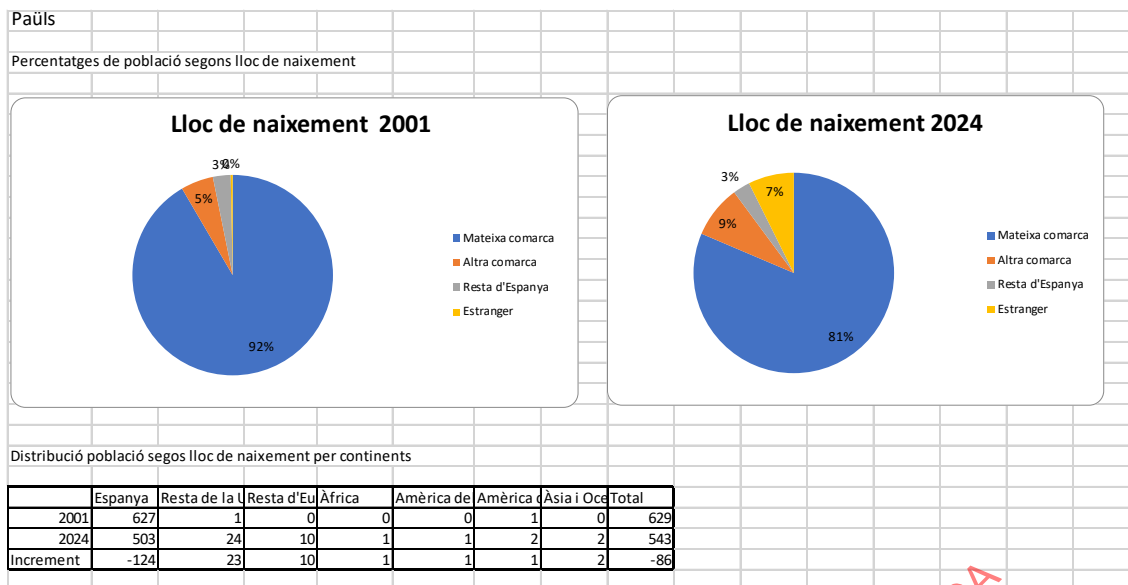
Percentatges de població segons lloc de naixement

Distribució població segons lloc de naixement per continents

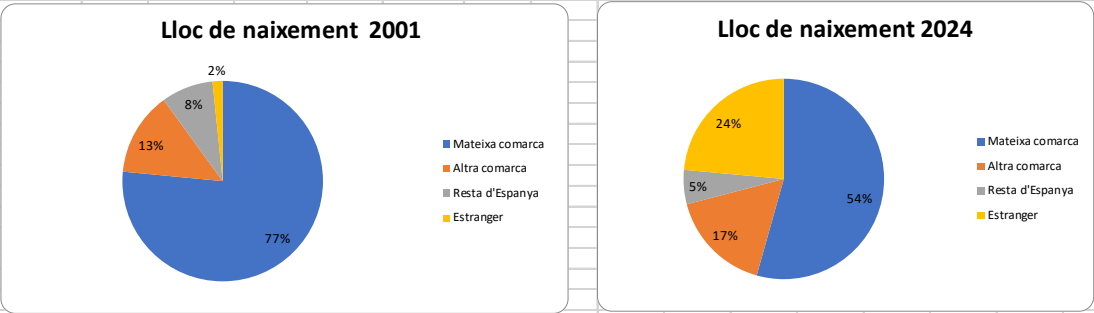
	Espanya	Resta de la UE	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica de l'Est	Amèrica del Nord	Àsia i Oceania	Total
2001	748	11	5	2	1	5	0	772
2024	580	21	13	53	2	7	7	683
Increment	-168	10	8	51	1	2	7	-89

Pobla de Massaluça, la

Percentatges de població segons lloc de naixement

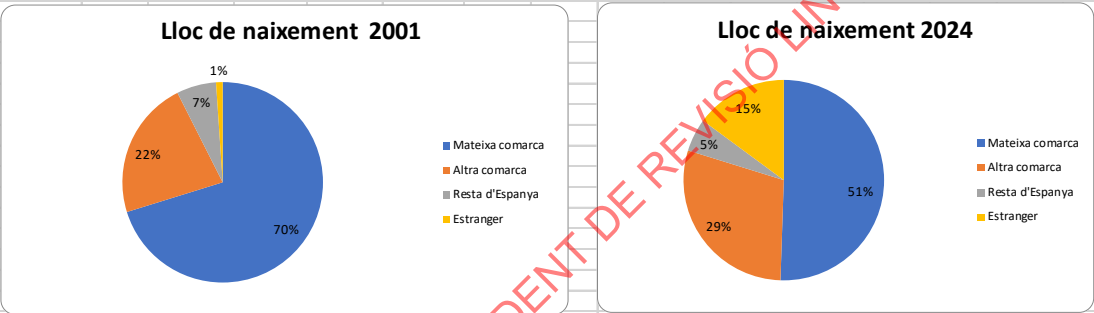

Distribució població segons lloc de naixement per continents

	Espanya	Resta de la UE	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica de l'Est	Amèrica del Nord	Àsia i Oceania	Total
2001	423	1	0	6	0	0	0	430
2024	263	17	1	5	13	45	0	344
Increment	-160	16	1	-1	13	45	0	-86

Prat de Comte

Percentatges de població segons lloc de naixement

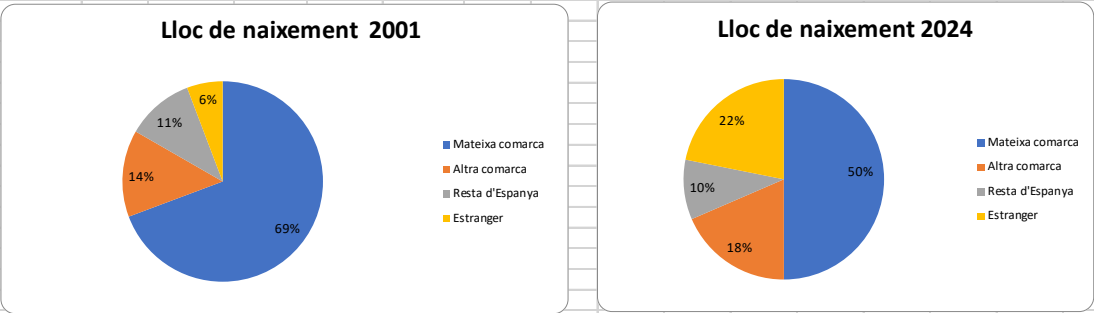

Distribució població segons lloc de naixement per continents

	Espanya	Resta de la UE	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica de l'Est	Amèrica del Nord	Àsia i Oceania	Total
2001	186	0	0	0	2	0	0	188
2024	160	2	0	2	24	0	0	188
Increment	-26	2	0	2	22	0	0	0

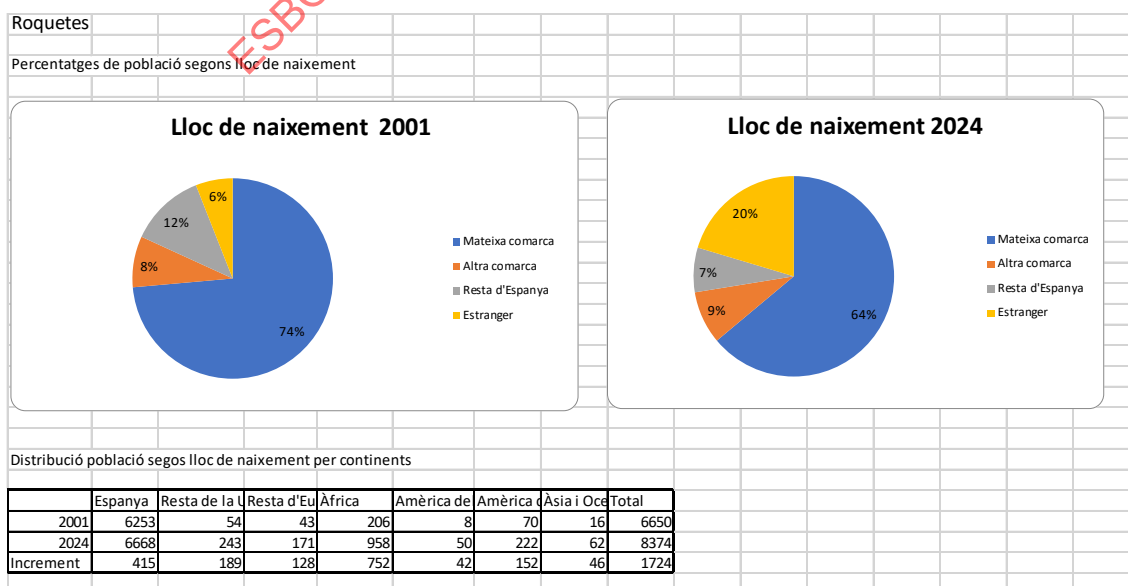
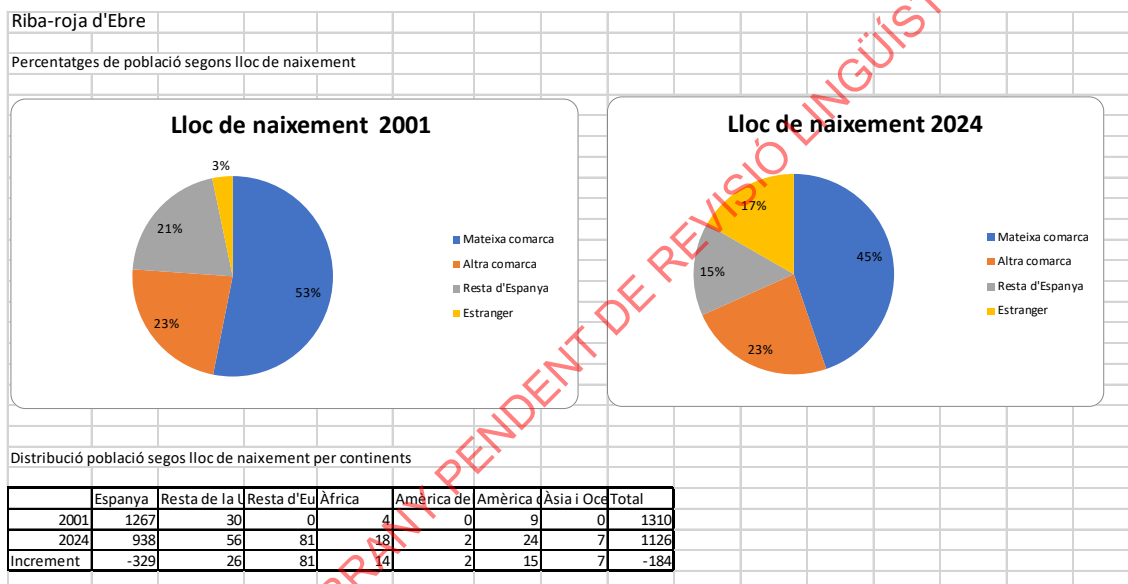
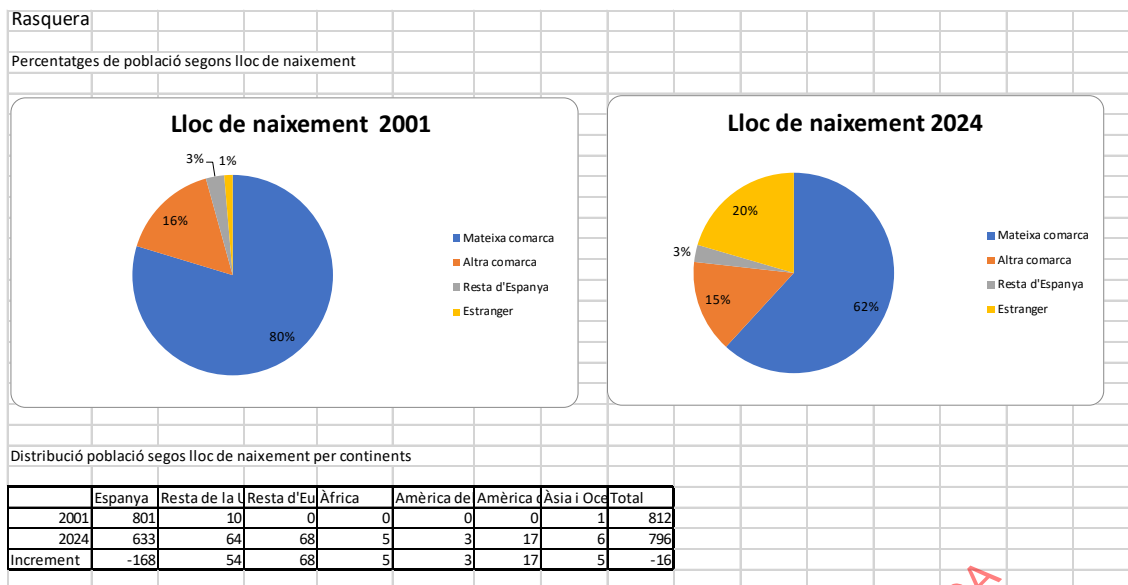
Ràpita, la

Percentatges de població segons lloc de naixement

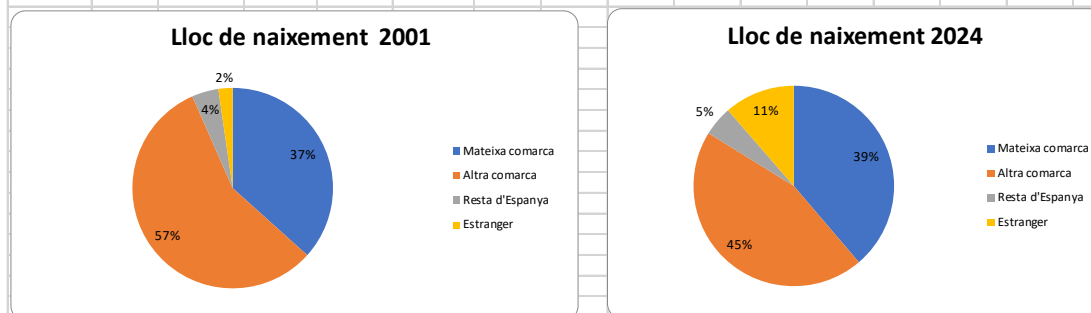
Distribució població segons lloc de naixement per continents

	Espanya	Resta de la UE	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica de l'Est	Amèrica del Nord	Àsia i Oceania	Total
2001	10904	140	186	150	8	170	14	11572
2024	12349	1231	286	701	220	877	138	15802
Increment	1445	1091	100	551	212	707	124	4230

Sant Jaume d'Enveja

Percentatges de població segons lloc de naixement

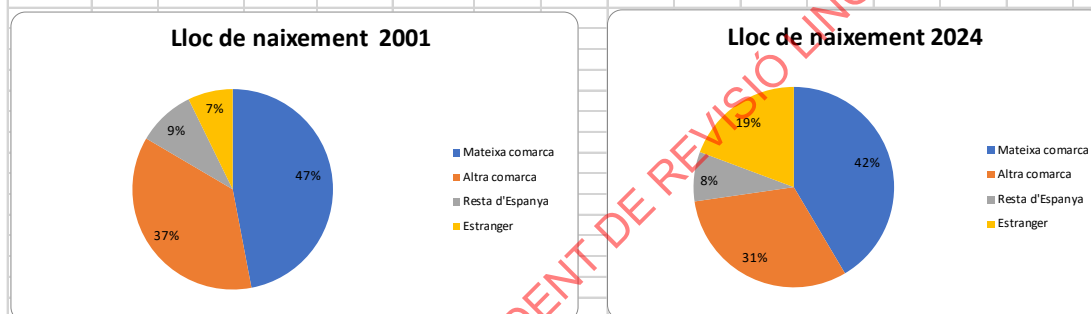

Distribució població segons lloc de naixement per continents

	Espanya	Resta de la UE	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica de l'Est	Amèrica del Nord	Àsia i Oceania	Total
2001	3233	17	22	15	1	13	8	3309
2024	3253	85	43	130	52	89	19	3671
Increment	20	68	21	115	51	76	11	362

Santa Bàrbara

Percentatges de població segons lloc de naixement

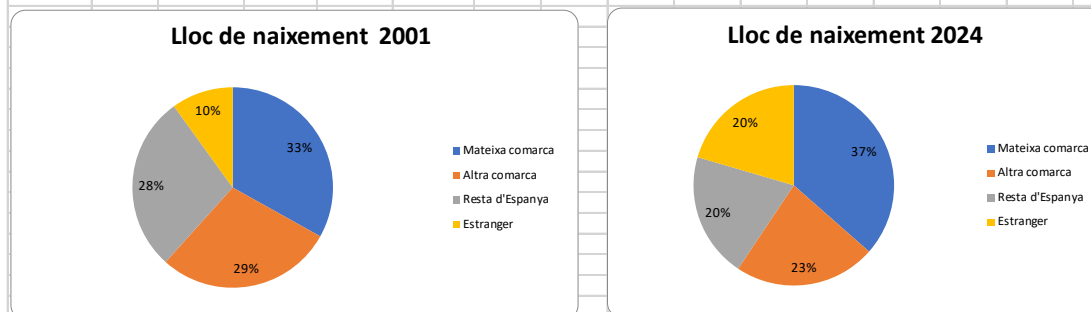

Distribució població segons lloc de naixement per continents

	Espanya	Resta de la UE	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica de l'Est	Amèrica del Nord	Àsia i Oceania	Total
2001	3152	22	38	122	13	47	4	3398
2024	3082	257	34	302	20	104	20	3819
Increment	-70	235	-4	180	7	57	16	421

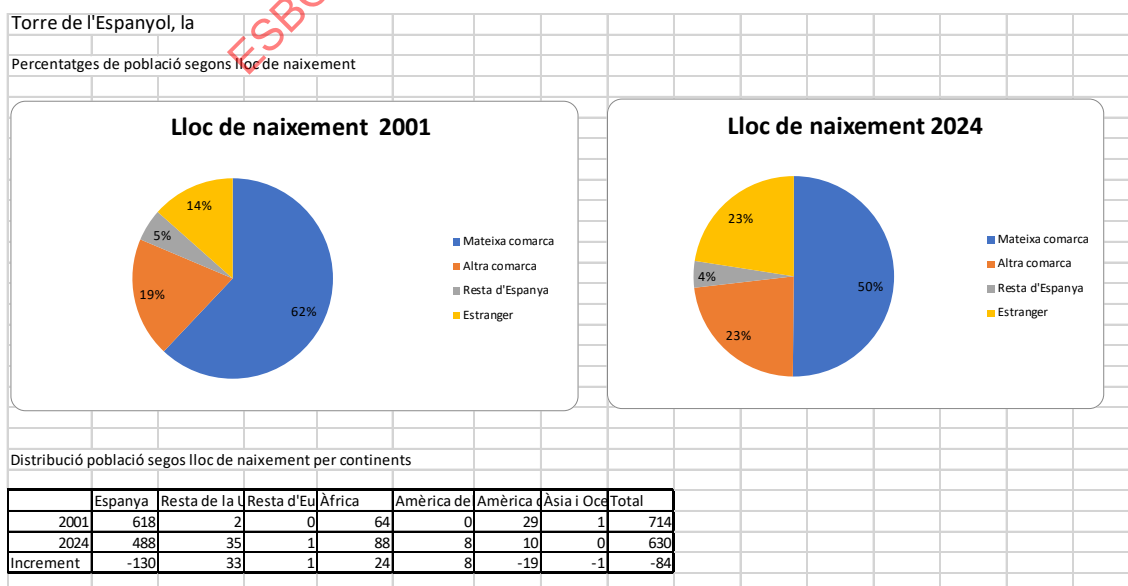
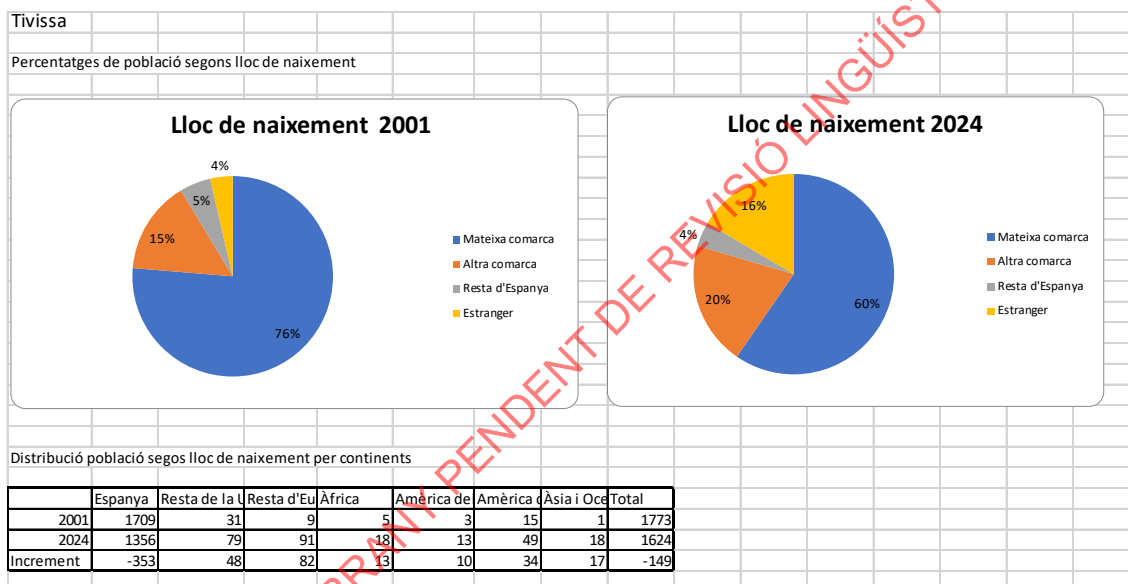
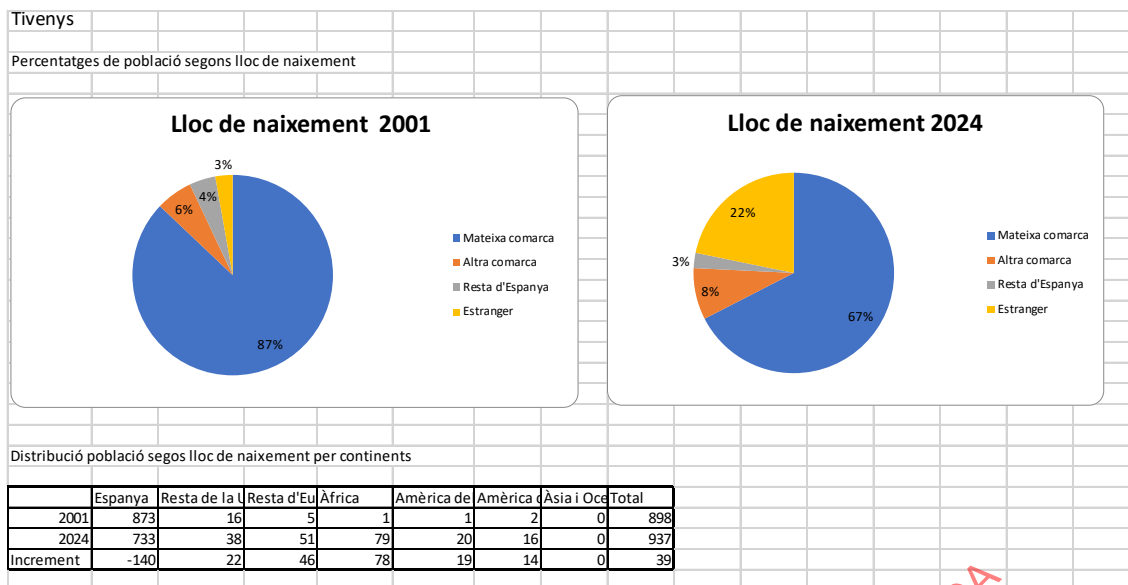
Sénia, la

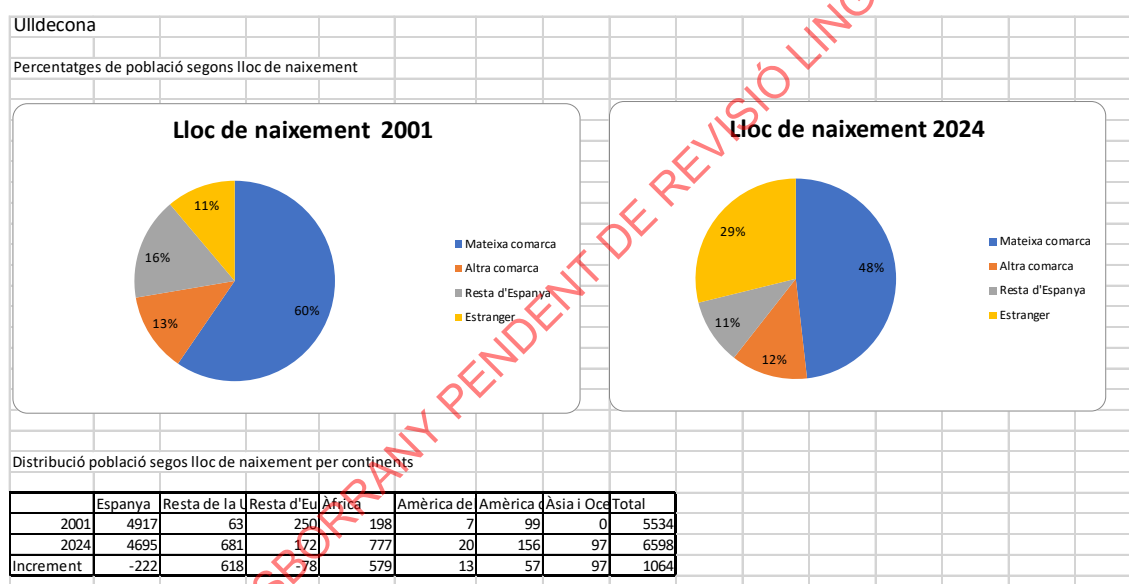
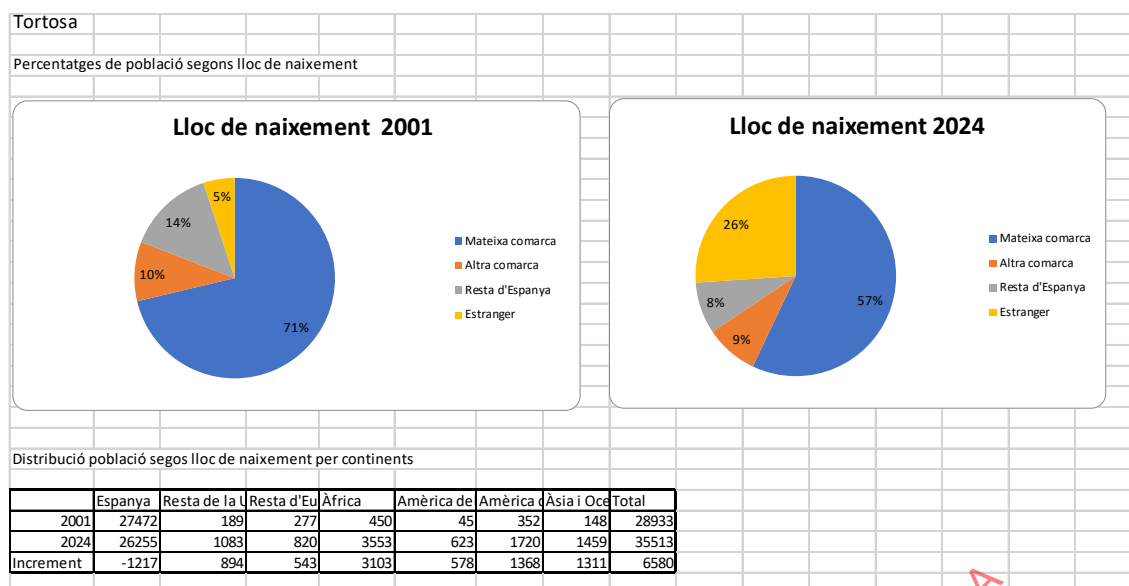
Percentatges de població segons lloc de naixement

Distribució població segons lloc de naixement per continents

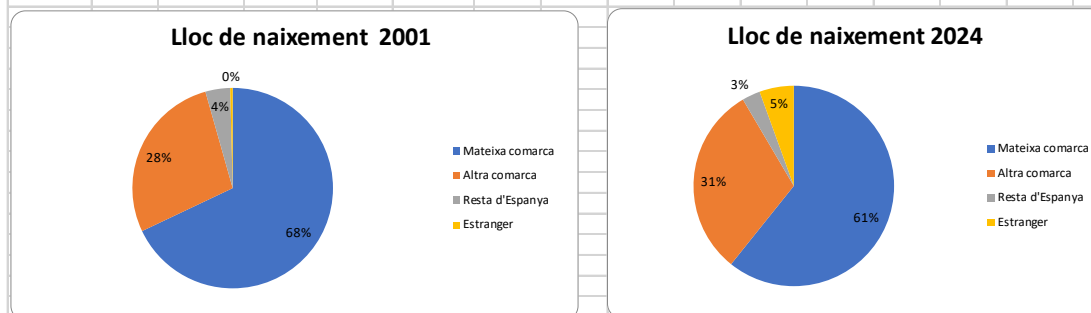
	Espanya	Resta de la UE	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica de l'Est	Amèrica del Nord	Àsia i Oceania	Total
2001	4831	32	344	96	6	56	0	5365
2024	4468	550	39	346	31	163	21	5618
Increment	-363	518	-305	250	25	107	21	253

Vilalba dels Arcs

Percentatges de població segons lloc de naixement

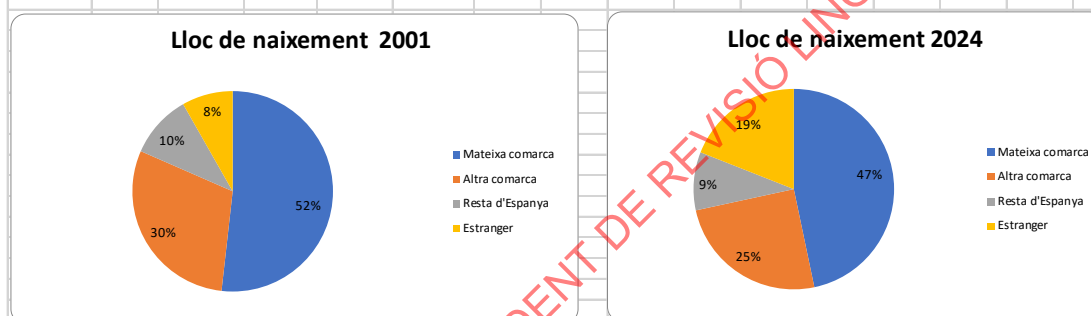

Distribució població segons lloc de naixement per continents

	Espanya	Resta de la UE	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica de l'Est	Amèrica de l'Oest	Àsia i Oceania	Total
2001	749	3	0	0	0	0	0	752
2024	580	13	7	4	2	8	0	614
Increment	-169	10	7	4	2	8	0	-138

Vinebre

Percentatges de població segons lloc de naixement

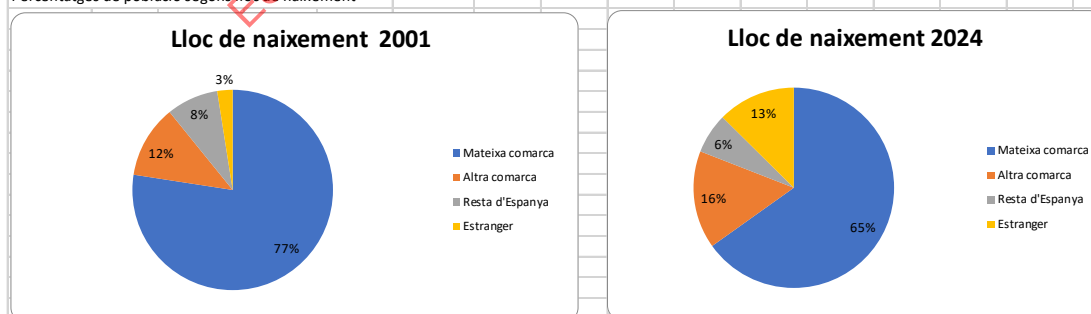

Distribució població segons lloc de naixement per continents

	Espanya	Resta de la UE	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica de l'Est	Amèrica de l'Oest	Àsia i Oceania	Total
2001	413	1	19	17	0	0	0	450
2024	345	13	3	56	9	0	0	426
Increment	-68	12	-16	39	9	0	0	-24

Xerta

Percentatges de població segons lloc de naixement

Distribució població segons lloc de naixement per continents

	Espanya	Resta de la UE	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica de l'Est	Amèrica de l'Oest	Àsia i Oceania	Total
2001	1180	11	1	11	0	5	2	1210
2024	1008	32	27	33	35	14	4	1153
Increment	-172	21	26	22	35	9	2	-57

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

Dr. Miquel Àngel Bové
Director de la Càtedra d'Economia Local i Regional
Departament d'Economia
Universitat Rovira i Virgili

En el 2024, l'economia catalana va créixer un 3,6%, un punt percentual per sobre del creixement del 2023, i molt per sobre del creixement del PIB de la Unió Europea que es va situar en l'1%. El creixement d'aquest any s'explica especialment pel creixement de la producció en el sector serveis (4,1%) i del sector industrial (3,9%). També el valor de la producció del sector primari creix (4,2%), després de la forta caiguda registrada durant el 2023 (-17,6%). En canvi, en la construcció, tot i el seu creixement (1,7%) aquest és més moderat i d'un nivell similar al de l'any anterior (1,8%).

Les dades desagregades a nivell territorial, disponibles per l'any 2023 (BBVA, 2024), ens mostren que el creixement interanual del VAB a les Terres de l'Ebre, durant el 2023, va ser del 2,7%, situant-se una mica per sota del 2,9% registrat al conjunt de l'economia de Catalunya. Només la comarca de la Ribera d'Ebre es va situar per sobre d'aquesta mitjana, amb un creixement del 4,6%, degut a la recuperació de la producció energètica i el seu gran pes en aquesta comarca. Per la seva banda, al Baix Ebre es va registrar un creixement del VAB del 2,1%, al Montsià del 1,6% i a la Terra Alta del 1%, clarament per sota de la mitjana de creixement del conjunt de Catalunya.

En qualsevol cas, aquest creixement del 2,7% del VAB de les Terres de l'Ebre, al 2023, va produir per motius diferents del d'anys anteriors. La indústria, que va retrocedir el 2022 (-0,2%), ha estat el sector que més ha

avançat durant el 2023 (+4,1%), mentre que els serveis, que van liderar el creixement durant el 2022 (+9,2%), al 2023 van moderar el seu creixement (+3,2%), la construcció es va contraure al 2023 (-0,5%), després d'haver crescut l'any anterior (+5,1%) i el VAB del sector primari de les Terres de l'Ebre tornar a reduir-se de forma important (-15,3%), agreujant la caiguda de l'any anterior (-13,2%). Tot i la millora agregada, la vegueria continua patint la intensitat del xoc de la pandèmia i el VAB generat el 2023 encara està un -3,6% per sota el del 2019. En canvi, el mercat de treball s'ha comportat molt millor: ara hi ha un 9,3% d'ocupats més i un 10,4% d'aturats menys.

Tot i la millora de l'economia en els darrers anys, les Terres de l'Ebre continuen patint la intensitat que va suposar el xoc de la pandèmia sobre el valor de la seva activitat productiva i el VAB generat el 2023 encara està un -3,6% per sota del valor del 2019. En canvi, el mercat de treball s'ha comportat molt millor, de manera que al 2023 es va registrar a les Terres de l'Ebre un 9,3% d'ocupats més i un 10,4% d'aturats menys, que al 2019.

6.1. Situació econòmica i empresarial

La complexa situació geopolítica a nivell mundial, en la què ens hem mogut durant el 2024, fa restar punts al creixement econòmic mundial, tot i que aquest es manté en xifres al voltant del 3% (depenent de la font: 2,8% per al Banc Mundial, 3,2% pel Fons Monetari Internacional). El mateix FMI destaca la singularitat d'aquest fet, malgrat les interrupcions de producció i del transport i subministrament de primeres matèries, com el petroli, dels conflictes bèl·lics i de fenòmens meteorològics extrems. En canvi, el creixement econòmic de la Unió Europea va ser només de l'1%. D'altra banda, l'economia espanyola va créixer un 3,2% el 2024 i va superar les previsions que es feien molt més baixes d'entre l'1,4% i el 2% segons les fonts d'anàlisi, malgrat la incertesa geopolítica, la inflació elevada i els tipus d'interès en nivells encara restrictius. Aquest creixement es deu, en bona part, al bon acompliment del sector exterior, al turisme i a la reactivació del consum privat. Les previsions pel 2025 apunten al manteniment del creixement per sobre de la mitjana de la zona de l'euro, recolzada pel dinamisme del consum de les llars, gràcies a la recuperació del poder adquisitiu, i la recuperació de la inversió.

L'any 2024 el PIB de Catalunya va créixer un 3,6%, situant-se quatre dècimes per sobre del de l'economia espanyola (3,2%). A Catalunya, la demanda interna va créixer un 3,8%, quasi dos punts més que l'any anterior (2%), gràcies a l'augment dels tres components: el consum de les llars (3,5%), el consum de les administracions públiques (5,3%) i la formació bruta de capital (3,2%). Respecte el comerç exterior, les exportacions augmenten un 1,8% i les importacions un 2,7%. Pel costat de l'oferta, tots els grans sectors d'activitat mostren creixements positius: la indústria (3,9%), els serveis (4,1%), l'agricultura (4,2%) i la construcció (1,7%).

La inflació s'ha moderat durant el 2024, gràcies al millor comportament dels preus de l'energia, que s'han perdut part dels increments registrats el 2023. Mentre que els aliments i altres béns industrials continuen amb increments moderats; per tant s'ha equiparat la inflació amb la inflació subjacent (la que no contempla els productes energètics ni els aliments sense elaborar i marca la tendència dels preus a llarg termini). Tot i amb això, la inflació a Catalunya va ser del 2,9%, el 2024, una dècima percentual superior al 2,8% de la inflació a Espanya, dues dècimes superiors al 2,7% de la inflació al conjunt de la Unió Europea i mig punt superior al 2,4% a la dels països de la Zona Euro.

L'índex de volum de negoci a la indústria (IVNI) reflecteix l'evolució de l'activitat de les empreses industrials catalanes a partir de la seva facturació. Al 2024 aquest índex ha disminuït fins als 117 punts, seguint la tendència iniciada al 2023, quan va caure del màxim històric dels 121 punts (2022) fins als 119 punts (2023). Darrera el descens del 2024 hi ha un lleuger descens en productes industrials (-0.6%), mentre que en bens pel consum (+2.3%) i en bens d'equip (+1.2%), el comportament ha estat lleugerament positiu. Però principalment hi ha hagut descens en els bens intermedis (-3.7%). Els bens intermedis mantenen la caiguda que van iniciar l'any 2023 després del fort increment dels anys anteriors. D'altra banda els bens de consum segueixen l'ascens continuat des de 2020 al igual que els bens d'equip, mentre que els industrial semblen estabilitzats. D'altra banda, l'índex de volum de negoci del sector serveis és un indicador conjuntural que mesura l'evolució a curt termini de l'activitat de les empreses dels serveis de mercat no financer a Catalunya, a través de la variable volum de negoci. Al 2024, aquest índex ha tingut un considerable increment del 5,1%, provocat per la força del comerç (5,7%), de l'hostaleria (6,1%), de les activitats administratives i serveis auxiliars

(5,46%), el transport (7,1%) i de les activitats de comunicació i informació (9,2%).

Segons l'Enquesta de Població Activa (EPA), la taxa d'atur al conjunt del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre s'ha situat en el 12,67% al tancament de 2024, una millora notable respecte al 14,88% de l'any anterior, però encara per sobre del conjunt de Catalunya, on l'atur ha caigut fins al 9,35%. Les comarques ebrenques, malgrat representar un pes menor en l'estructura productiva provincial, mantenen una aportació ocupacional significativa en sectors com l'agricultura, malgrat que ha retrocedit el 2024 amb una pèrdua de llocs de treball, afectada per la persistència de la sequera i la pressió de costos sobre les explotacions petites i mitjanes. En canvi, el sector serveis ha tornat a liderar la creació d'ocupació, particularment per l'efecte tractor del turisme i de la consolidació de llocs de treball en serveis públics, que suposen aproximadament el 26% de l'ocupació total del territori, per sobre del 22% a nivell català. D'altra banda, el sector industrial, amb un pes relatiu del 21,1% sobre el total de l'ocupació ebrenca, ha mostrat un comportament pràcticament estable, amb un lleuger increment, inferior al 0,2%, mentre que la construcció manté una presència molt més baixa, però estratègicament vinculada a l'activitat pública i als projectes energètics en curs.

Analitzant les dades territorialment, l'evolució de l'ocupació a les quatre comarques de les Terres de l'Ebre ha estat desigual. Així, segons les dades disponibles d'afiliació a la Seguretat Social, el Baix Ebre i el Montsià han registrat una tendència positiva, especialment aquesta darrera, consolidant l'increment d'afiliació interanual de 2023, que s'ha mantingut durant el 2024. En canvi, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta han mostrat símptomes de debilitament en el mercat de treball. Les variacions d'afiliació reflecteixen un comportament territorial asimètric, on el litoral i

les àrees amb major pes dels serveis i la logística (com el Montsià i el Baix Ebre) es recuperen millor que les comarques interiors amb major dependència del sector primari i industrial. Això suggereix la necessitat de reforçar polítiques d'ocupació territorialitzades per corregir desequilibris i millorar la resiliència econòmica de les zones menys dinàmiques.

En relació a l'atur, durant l'any 2024, el nombre d'aturats a les Terres de l'Ebre es manté pràcticament estable respecte l'any anterior, amb una xifra mitjana de 8.155 persones, lleugerament per sobre del 2023. Aquesta estabilitat global, però, amaga comportaments sectorials diferenciats. El sector agrícola mostra una tendència a la baixa en l'atur, reduint-se en un -6,9%. Aquesta reducció indica una possible millora o estabilització en les ocupacions vinculades a l'agricultura, un sector rellevant al territori. El sector industrial també registra una disminució en l'atur d'un -3,3%, seguint la tendència després d'anys de descens més acusat. Pel que fa a la construcció, aquest sector presenta un increment moderat en l'atur d'un 2,6%, després d'una tendència general a la baixa durant els anys immediatament previs. El sector serveis, el més nombrós en ocupació i també en nombre d'aturats, es manté pràcticament estable en relació amb el 2023 (0,2%). Finalment, el grup de persones sense ocupació anterior augmenta un 9,2%, apuntant una entrada major de nous demandants de feina, joves o persones que s'incorporen al mercat de treball.

6.2. Sector primari

El sector agrari a Catalunya va ser el sector que va experimentar un creixement més elevat, durant el 2024, un 4,2%. Una dada positiva però cal tenir en compte que es venia d'un any, el 2023, on l'activitat agrària va caure un -10,7%. Tot i el creixement de la producció agrària, l'ocupació d'aquest sector a Catalunya ha continuat disminuint (-8,9%). Aquesta disminució de l'ocupació s'ha produït en l'ocupació masculina (-18,2%), mentre que les dones ocupades en l'agricultura ha crescut significativament (41%). No obstant, cal tenir en compte que es parteix d'uns nivells d'ocupació femenina molt baixos. El sector agrari català continua estant força masculinitzat: més del 75% dels ocupats agraris són homes.

Les estimacions de la renda agrària de 2024 del DARPA, apunten a què la Renda Agrària ha augmentat significativament aquest any situant-se en els 1.755,5 milions d'€ en termes reals. Així doncs la renda agrària a Catalunya va augmentar un 18,9% en termes reals respecte al 2023. Aquest augment de la renda agrària s'explica per la disminució de les despeses en consums intermedis (gairebé un -12%), doncs els seus preus han baixat, especialment, els fertilitzants (-24%), els aliments per al bestiar (-15,8%) i l'energia (-6,3%). Per altra banda, el valor de la producció final agrícola va augmentar (11,6%) mentre que el valor de la producció final ramadera va disminuir (-5,9%) degut a la davallada dels preus d'algunes produccions ramaderes.

L'agricultura va representar poc més del 0,8% del PIB de Catalunya al 2023. El pes del sector primari a les Terres de l'Ebre es situa en el 3,5% del PIB, mostrant una major especialització agrària que el conjunt del país, tot i la davallada del sector al 2023. El Baix Ebre, la Terra Alta i el Montsià són les comarques més especialitzades en el sector primari: el sector

representa un 4,8% del PIB del Baix Ebre, un 4,6% del PIB de la Terra Alta i un 4,5% al Montsià. El sector és menys important a la Ribera d'Ebre, amb només el 0,9% del PIB comarcal al 2023.

Dins del sector primari, el sector agrícola té el pes més elevat a la Ribera d'Ebre (82,6% del sector primari), al Montsià (66,2%) i a la Terra Alta (63,3%). D'altra banda, el Baix Ebre mostra una creixent especialització ramadera, al 2023 la ramaderia representava el 52,2% del VAB primari. En les comarques costaneres, la pesca marítima té un pes rellevant dins del VAB primari: 14,1% al Montsià i 5,3% al Baix Ebre.

El Baix Ebre i el Montsià presenten unes estructures del sector agrícola bastant similars, on destaquen la producció de cereals (arròs, principalment) (17,3% del sector primari al Montsià i 8,6% al Baix Ebre), els cítrics (15,6% al Montsià i 10,7% al Baix Ebre) i les hortalisses (7,2% al Baix Ebre i 6,6% al Montsià). Al Montsià també destaca la producció de plantes i flors (17,5%), al Baix Ebre aquesta producció és el 3,5% del sector primari de la comarca. L'oliva i l'oli d'oliva també és un sector rellevant en ambdues comarques (7,9% al Montsià i 7,3% al Baix Ebre). D'altra banda, les produccions de la Terra Alta estan molt concentrades en quatre sectors: el raïm i el vi, que representa el 43,7% del VAB primari, l'oliva i l'oli (9,4%) i la fruita fresca (4%) i seca (4,8%). A la Ribera d'Ebre, en canvi, hi destaca la producció de fruita fresca (36,1% del VAB primari), l'oliva i l'oli (17,8%) i la planta i flor ornamental (16,7%).

Pel que fa als sectors ramaders, en totes les comarques ebrenques té un pes molt important l'aviram i els ous. Així, al Baix Ebre aquest sector representa més de la meitat del VAB del primari (50,8%) , a la Terra Alta el 30%, al Montsià el 15,2% i, finalment, a la Ribera d'Ebre un 12,3%. També destaca la producció cunícola a la Terra Alta (2,8%).

Tal com ja havia passat l'any anterior, al 2023 totes les comarques ebrenques van experimentar una caiguda del VAB primari: al Baix Ebre la

davallada va ser d'un -15,5%, a la Ribera d'Ebre un -12,8%, al Montsià un -12,4% i a la Terra Alta un -10,7%. Tot i així la disminució del primari a les Terres de l'Ebre (-15,3%) va ser lleugerament inferior al conjunt de Catalunya (-15,9%). Així doncs, l'aportació del sector primari al creixement de les comarques ebrenques va ser negatiu.

La producció d'oli d'oliva va augmentar de forma important al 2023 doncs cal tenir en compte que es venia d'una molt mala collita al 2022. La producció es va duplicar al Baix Ebre (140%) i a la Ribera d'Ebre (118%) i triplicar a la Terra Alta (292%) i al Montsià (211%). Amb aquesta collita, el Montsià encapçala el ranking de les comarques productores a Catalunya (30.055 tones), seguida del Baix Ebre (28.849 tones), superant aquest any a les Garrigues (25.855 tones).

La producció d'arròs es localitza a les comarques del Baix Ebre i el Montsià. La superfície conreada va augmentar lleugerament al 2023 al Baix Ebre (0,26%) però la producció va disminuir (-4,79%). Al Montsià la superfície pràcticament no ha variat (-0,04%), però la producció va disminuir més que al Baix Ebre (-13,41%). En el conjunt de les Terres de l'Ebre la producció va disminuir un -9,84%.

La producció de vi es concentra, sobretot a la Terra Alta, i en menor mesura a la Ribera d'Ebre. La collita del 2023 va ser inferior a la de l'any anterior. La producció va disminuir un -10,6% i la superfície un -1,39% a les Terres de l'Ebre. La disminució de la producció més acusada va ser a la Terra Alta on la producció va disminuir -11% tot i que la superfície pràcticament no va disminuir (-0,46%), els efectes de la sequera expliquen aquest comportament. A la Ribera d'Ebre els rendiments van millorar i la producció gairebé no va disminuir (-1,13%) tot i que la superfície va disminuir un -4,11%.

La producció de cítrics es localitza gairebé íntegrament a les comarques del Baix Ebre i del Montsià i és marginal a la Ribera d'Ebre. La campanya

de cítrics de 2023-24 ha estat millor que la de l'any anterior, però tot i que la producció ha augmentat, la superfície de cítrics continua disminuint. Les principals produccions de cítrics (taronja i mandarina) van augmentar (14% en el cas de les taronges i 24% en el cas de les mandarines). L'augment de la producció ha estat d'un 12% per les taronges i d'un 30% per les mandarines al Baix Ebre, i del 17% per les taronges i el 19,6% per les mandarines al Montsià. Tal com hem comentat, això no frena l'abandonament de la superfície, que s'ha reduït en les tres comarques ebrenques productores de cítrics. En el conjunt de les Terres de l'Ebre la superfície de tarongers ha disminuït un -6% i la de mandariners un -9%. En la fruita dolça s'observa una tendència similar: tot i els increments de producció (també es venia d'una mala collita l'any anterior), continua l'abandonament i les superfícies es van reduint. Les principals produccions de fruita dolça a les Terres de l'Ebre són els préssecs i les nectarines i les cireres, i la producció es localitza principalment a la Ribera d'Ebre. Pel que fa als préssecs i les nectarines, la collita va ser molt bona degut a les bones condicions climàtiques, duplicant els registres de l'any anterior (increments del 102% pels préssecs i del 115% per a les nectarines), però la superfície de presseguers va disminuir un -19,7% en el conjunt de les Terres de l'Ebre i la de nectariners un -16,6%. En la cirera, la producció es localitza a la Ribera d'Ebre i la Terra Alta. La collita del 2022 va ser dolenta deguda a les condicions climàtiques adverses i la producció va disminuir significativament. Però la situació ha millorat al 2023. La producció va augmentar un 57% a la Ribera d'Ebre i un 30% a la Terra Alta. Tot i així, les superfícies continuen disminuint, especialment a la Terra Alta (-17%).

La producció d'ametlles a les Terres de l'Ebre va augmentar un 57%, malgrat la disminució de la superfície (-29%). La producció a la Ribera d'Ebre es va duplicar (107,06%), el increments de producció també van

ser significatiu al Montsià (52%) i a la Terra Alta (46%) i menys quantiosos al Baix Ebre (27%). La superfície va disminuir a totes les comarques: un -35% a la Terra Alta, un -27% al Baix Ebre, un -14% al Montsià i un -11% a la Ribera d'Ebre. La producció i la superfície d'avellanes va continuar disminuint aquest any a les dues comarques productores- la Ribera d'Ebre i la Terra Alta.

L'aviram es troba força concentrat en la comarca del Baix Ebre que al 2023 representava el 71% del total d'explotacions de pollastre per a carn de les Terres de l'Ebre i el 50% de la capacitat, i el 66% de les explotacions de gallines per a ous i el 64% de la capacitat. El Montsià és la segona comarca productora d'aviram (19% de les explotacions de pollastre i 16% de les de gallines, i 28% i 14% respectivament pel que fa a la capacitat al 2023). La Terra Alta, tot i que disposa de menys explotacions- 6% de les explotacions de pollastres i 9% de les de gallines- suposa més gairebé el 17% de les places de pollastres i més del 20% de les de gallines. L'aviram és menys rellevant a la Ribera d'Ebre.

Durant el 2024, les Terres de l'Ebre van representar més del 23% de les captures pesqueres de Catalunya i més del 27% dels ingressos totals. Les captures i la recaptació no han presentat grans oscil·lacions respecte a la campanya del 2023: les captures van augmentar un 0,57% i la recaptació ho va fer un 4% al conjunt de les Terres de l'Ebre. Les captures van disminuir lleugerament a totes les llotges ebrenques excepte a l'Ametlla de Mar on van augmentar un 11% i la recaptació un 8%. Tot i la lleugera disminució de les captures, la recaptació va augmentar a les Cases d'Alcanar i a La Ràpita. En canvi, a Deltebre i l'Ampolla la recaptació va disminuir. Pel que fa a la flota pesquera, el nombre d'embarcacions s'ha mantingut estable aquest any. Les disminucions de les embarcacions de l'Ametlla i de les Cases d'Alcanar s'ha compensat amb els augments de

l'Ampolla i de La Ràpita. Una bona notícia per al sector que anava perdent embarcacions en els darrers anys.

Les Terres de l'Ebre suposen el 12,5% dels afiliats agraris de Catalunya. A les Terres de l'Ebre, la majoria es localitzen al Baix Ebre (37,7% del total d'afiliats de les Terres de l'Ebre) i al Montsià (38,5%); la Ribera d'Ebre i la Terra Alta presenten un menor nombre d'afiliats (el 12,3% i el 11,5%, respectivament). L'afiliació al sector agrari ha disminuït lleugerament a totes les comarques ebrenques entre gener de 2024 i gener de 2025: les pèrdues d'afiliats més acusades s'han observat al Baix Ebre (-6%), la resta de comarques presenten disminucions similars, al voltant del 3%: Montsià (-3%), Ribera d'Ebre (-3,4%) i Terra Alta (-3,1%). En el conjunt de les Terres de l'Ebre, els afiliats van disminuir un -4,2%, un percentatge que duplica la disminució dels afiliats del conjunt de Catalunya (-1,8%). La disminució de l'afiliació ha estat més acusada en els afiliats per compte d'altri (-5,9%) que per compte propi (-1,8%).

6.3. Sector industrial

El teixit industrial de les Terres de l'Ebre mostra indicis de reactivació, en gran part gràcies a la normalització gradual de les cadenes de subministrament, una millora que es reflecteix en diversos indicadors de conjuntura. En aquest sentit, s'observa una reactivació tant de la producció com de l'ocupació industrial. L'anàlisi del VAB evidencia un canvi en la tendència negativa registrada anteriorment, amb increments positius en l'activitat industrial i manufacturera. Aquest canvi contrasta amb les disminucions observades en el període precedent i confirma un escenari més propici per a la consolidació de la recuperació industrial a les comarques de l'Ebre. Així, podem veure com el sector industrial ha registrat un creixement del 4,1% durant el 2023, amb una participació del 40,8% en el conjunt de l'activitat econòmica ebrenca, i que la indústria ha contribuït amb 1,7 punts al creixement global. Les indústries manufactureres, tot i créixer amb una taxa més modesta del 0,7% el 2023, també han tingut un impacte positiu, gràcies a la seva participació del 28,2% dins del sector industrial. Aquestes xifres confirmen el paper actiu de les manufactures en la recuperació del sector.

Pel que fa al mercat de treball, les dades sobre afiliació a la Seguretat Social permeten analitzar tant l'ocupació assalariada com la dels treballadors autònoms. La comparativa entre els anys 2023 i 2024 mostra una recuperació clara de l'ocupació industrial, tant entre els assalariats com entre els autònoms, en el conjunt de la indústria i de l'economia general. Això indica una millora de les condicions laborals i una dinàmica econòmica més positiva. Tot i això, cal destacar que el treball autònom dins del sector manufacturer continua mostrant taxes negatives, fet que assenyala un punt feble dins d'aquesta millora general.

La rellevància relativa de la indústria en el context productiu de les Terres de l'Ebre (40,8% del VAB) és superior a la mitjana del conjunt de Catalunya (19% del VAB). Aquest fet evidencia una estructura econòmica territorial amb un major grau d'orientació industrial. Aquesta característica es confirma mitjançant l'índex d'especialització, que quantifica la intensitat relativa del sector en el territori. Segons aquest indicador, el pes del VAB industrial a les Terres de l'Ebre és 2,15 vegades superior al que presenta la indústria en el total de l'activitat productiva catalana.

Pel que fa al col·lectiu de treballadors assalariats, les dades d'afiliació a la Seguretat Social indiquen que els treballadors de la indústria representen un 21% del total de persones ocupades a les Terres de l'Ebre, una proporció sensiblement superior a la mitjana catalana, que se situa en el 15,2%. Aquest segment ha experimentat un increment interanual del 2,8% durant el 2024, superant també el creixement registrat al conjunt de Catalunya (1,5%). Així mateix, es constata que l'ocupació total a les Terres de l'Ebre ha crescut un 4,6%, dels quals 0,6 punts percentuals són atribuïbles a l'aportació del sector industrial. Aquesta contribució relativa a l'augment de l'ocupació global és superior a la registrada en l'àmbit català.

Pel que fa als treballadors autònoms, les dades de la Seguretat Social mostren una davallada significativa del -11,6% en el conjunt de l'economia ebrenc a durant l'any 2023. Tot i aquesta tendència generalitzada a la baixa, el sector industrial registra un comportament contrari, amb un increment del 0,6% en el nombre d'autònoms. En aquest cas, el pes dels treballadors per compte propi del sector industrial a les Terres de l'Ebre (7%) és també lleugerament superior al que es registra a nivell català (6,6%).

En relació amb l'estructura empresarial, el sector industrial representa el 9,3% del total d'empreses establertes a les Terres de l'Ebre, una proporció

lleugerament superior al 8,8% observat al conjunt de Catalunya. Tanmateix, durant l'últim any, el nombre d'empreses industrials al territori ha experimentat una contracció del -2,1%, una caiguda més pronunciada que la registrada en l'àmbit català (-1,5%).

L'anàlisi del Valor Afegit Brut (VAB) industrial per comarca ofereix una visió detallada de l'evolució recent i de la importància relativa del sector en l'economia local. Les comarques del Montsià, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta presenten un pes del sector industrial en el conjunt de la seva activitat econòmica que supera de manera significativa la mitjana catalana, situació que s'explica principalment per la presència d'activitat energètica, la qual s'inclou dins el càlcul del VAB industrial. El Baix Ebre, per contra, mostra una menor participació relativa del sector industrial, amb un pes inferior al del conjunt de Catalunya, i és la comarca amb una dinàmica de creixement més moderada. A la Ribera d'Ebre, el VAB industrial ha registrat un creixement destacable del 5,3%, situant-se per sobre de l'increment observat a nivell català (3,5%). En termes de contribució al creixement econòmic comarcal, la Ribera d'Ebre (4,3 punts percentuals) i la Terra Alta (0,9 punts) han estat les comarques on el sector industrial ha tingut una incidència més significativa, superant ambdues la contribució mitjana del sector a nivell català (0,7 punts).

La rellevància de la indústria en l'economia comarcal es reflecteix en el nivell d'industrialització, indicat per l'índex de pes relatiu del VAB industrial respecte al conjunt de l'economia. Així, a la Ribera d'Ebre, el VAB industrial representa més de quatre vegades el que aporta aquest mateix sector a l'economia catalana, mentre que a la Terra Alta el multiplica per 2,5, tot i que cal tenir present que aquest indicador inclou el subsector energètic.

Els principals resultats que es desprenen de l'anàlisi comarcal del sector manufacturer (excloent, doncs el sector energètic) són que al Montsià, la

indústria manufacturera presenta una rellevància superior a la mitjana observada tant a escala de les Terres de l'Ebre com del conjunt de l'economia catalana. Tres de les quatre comarques analitzades (Baix Ebre, Montsià i Ribera d'Ebre) mostren una evolució positiva de la producció manufacturera, tot i que els increments han estat inferiors al registrat per la mitjana catalana (2,9%).

En termes acumulats, entre 2019 i 2023, la producció industrial a les Terres de l'Ebre es va contraure un 18,8%, mentre que l'activitat manufacturera va experimentar un augment del 4% (Taula 7). Si s'amplia l'horitzó temporal al període 2013-2023, s'observa que la reducció industrial es redueix a un 2,4%, mentre que la producció manufacturera registra un increment acumulat del 23,9%. Aquesta perspectiva temporal més extensa permet identificar una tendència de fons positiva a llarg termini en ambdós sectors, tot i les oscil·lacions conjunturals derivades de contextos adversos com la pandèmia de la COVID-19 o la guerra d'Ucraïna.

Aquesta trajectòria de creixement sostingut entre 2013 i 2023 ha estat comuna a totes les comarques de l'Ebre. Tanmateix, si es focalitza l'anàlisi en l'impacte acumulat del període 2019-2023 —marcat per dues crisis consecutives— es constaten els següents elements: totes les comarques, excepte el Montsià, han experimentat una caiguda acumulada del conjunt de l'activitat industrial en aquest període; però l'activitat de la branca manufacturera ha presentat increments acumulats a totes les comarques entre 2013 i 2023; i el Montsià és la comarca amb un comportament més destacat en el subsector manufacturer, amb un augment acumulat del 6,9% entre 2019 i 2023 i del 24,3% en el període 2013-2023, liderant així el creixement manufacturer al territori. Tot això posa de manifest el paper estratègic de la indústria manufacturera en

l'economia de les Terres de l'Ebre, tant en termes de resiliència a curt termini com de consolidació del creixement a llarg termini.

L'anàlisi de les dades d'afiliació a la Seguretat Social permet identificar la concentració de l'ocupació, el teixit empresarial i el treball autònom dins el sector manufacturer de les Terres de l'Ebre. En termes d'ocupació assalariada, vuit activitats concentren prop del 80% dels llocs de treball en el sector manufacturer. D'aquestes, tres activitats acumulen gairebé la meitat del total (45,9%), destacant especialment: *Indústries de productes alimentaris* (25,3%), *Indústries del paper* (10,3%) i *Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques* (10,2%).

El perfil comarcal mostra una distribució desigual de les activitats, amb concentracions significatives en determinades branques segons la comarca, fet que condiciona l'estructura industrial i les estratègies de desenvolupament econòmic locals. Així al Baix Ebre tenen un major pes les branques de: Cautxú i plàstic; i Aliments i begudes; un major creixement: Material de transport Indústries manufactureres diverses; i Productes informàtics, electrònics, i òptics; una major caiguda: Paper i arts gràfiques; una major aportació al creixement del sector manufacturer de la comarca: Mobles, Reparació i instal·lació i indústries diverses. Al Montsià tenen un Major pes: Aliments i begudes; i Tèxtil, cuir i calçat; un major creixement: Metal·lúrgia i productes metàl·lics i Mobles i reparació i instal·lació i Indústries diverses; una major caiguda: Aliments i begudes; una major aportació al creixement del sector manufacturer de la comarca: Mobles, Reparació i instal·lació, i indústries diverses: A la Ribera d'Ebre té un major pes: Aliments i begudes; un major creixement: Metal·lúrgia i productes metàl·lics, Mobles, reparació i instal·lació i indústries diverses; una major caiguda: Paper i arts gràfiques; una major aportació al creixement del sector manufacturer de la comarca: Metal·lúrgia i productes metàl·lics. I a la Terra Alta té un major pes la: Química; un major

creixement: Material de transport Indústries manufactureres diverses i Productes informàtics, electrònics, i òptics; una major caiguda: Productes farmacèutics; i una major aportació al creixement del sector manufacturer de la comarca: Mobles, reparació i instal·lació, i Indústries diverses.

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA

6.4. Sector Públic

Segons les darreres dades disponibles (2023), el sector públic representa el 15,6% del conjunt del valor afegit brut (VAB) de Catalunya. Aquesta proporció és superior a la que s'observa en comarques com la Ribera d'Ebre (4,5%), la Terra Alta (10,2%) o el Montsià (14,7%), però se situa per sota del Baix Ebre, on el sector públic assoleix un 18,7% del VAB.

Aquesta diferència territorial s'explica, en part, per la major concentració d'activitats vinculades a la gestió de l'administració pública i a la política econòmica i social al Baix Ebre. En aquesta comarca, aquestes activitats representen el 9,8% del VAB comarcal, una xifra clarament superior a la mitjana catalana, que se situa en el 5,2%. Aquesta especialització relativa contribueix a explicar el pes més elevat del sector públic en l'economia local del Baix Ebre.

Pel que fa a l'evolució del valor afegit brut (VAB) del sector públic, l'any 2023 es va registrar una dinàmica positiva en l'activitat dels serveis col·lectius (que inclouen l'educació, la sanitat i l'administració pública) tant al conjunt de Catalunya (+2,4%) com a les Terres de l'Ebre (+2,6%). No obstant això, les taxes de creixement associades a aquests serveis presenten una forta heterogeneïtat territorial. Per comarques, al Montsià destaca un increment notable en l'activitat vinculada a l'administració pública, amb un creixement del +4,7%. Al Baix Ebre, el major dinamisme es registra en el sector educatiu, amb un augment destacat del +8,5%. Per la seva banda, tant a la Ribera d'Ebre com a la Terra Alta, els serveis sanitaris i socials són els que impulsen el creixement del sector públic, amb taxes del +4,4% i del +5,2%, respectivament. Aquesta diversitat en el creixement dels serveis col·lectius reflecteix les diferents estructures administratives, demogràfiques i de provisió de serveis públics que caracteritzen les comarques de les Terres de l'Ebre

A les Terres de l'Ebre, el sector públic representa el 24,7% del VAB del sector serveis, una proporció clarament superior a la mitjana catalana, que se situa en el 21%. Aquesta major rellevància no només es reflecteix en termes de valor afegit, sinó també de manera molt significativa en l'ocupació.

Des del 2015, any que marca la sortida de la Gran Recessió, els serveis col·lectius (educació, sanitat i administració pública) han estat el sector amb un creixement més notable de l'ocupació a les Terres de l'Ebre. Concretament, l'ocupació en el sector públic ha crescut un +51,2%, enfront del +35,3% registrat en l'agricultura i del +31,4% en la indústria. Aquest dinamisme evidencia el paper clau que ha tingut el sector públic com a motor d'estabilitat i creació d'ocupació en l'àmbit territorial durant els darrers anys.

Aquestes dinàmiques han comportat un canvi substancial en l'estructura relativa de l'ocupació al territori. La major estabilitat i creixement sostingut de l'ocupació pública ha fet que el seu pes relatiu augmentés (+7%), fins a assolir actualment el 27% del total dels llocs de treball a les Terres de l'Ebre. En paral·lel, la resta de sectors —amb l'excepció de la construcció, que registra un lleuger augment del +0,5%— han vist reduït el seu pes com a generadors d'ocupació: l'agricultura ha perdut un 4,2%, la indústria un 7%, i els serveis privats un 0,4%. En conjunt, aquestes dades posen de manifest la centralitat creixent del sector públic en el teixit econòmic i laboral de les Terres de l'Ebre, especialment en un context marcat per la necessitat de garantir serveis bàsics i estabilitat laboral en zones amb dinàmiques demogràfiques i econòmiques més fràgils.

6.5. Demografia

L'any 2024 suposa el cinquè any consecutiu de creixement demogràfic a les Terres de l'Ebre. D'aquesta manera, amb la finalització de la pandèmia del COVID-19 es va iniciar una etapa diferent en l'evolució demogràfica ebrenca, en una primera fase es podia atribuir a uns efectes directes provocats per l'atractiu residencial d'espais menys densament poblats i amb més contacte amb la natura. Un cop transcorreguts uns anys observem que, si bé les Terres de l'Ebre continuen creixent, ja és més fruit d'una dinàmica global del conjunt de Catalunya que un fet específic de les comarques de l'Ebre. Fins i tot, es comencen a mostrar alguns trets demogràfics més propis del període pre-pandèmic en el seu comportament. Així doncs, amb un increment de 2.418 persones, l'any 2024 ha suposat la consolidació d'aquesta nova etapa, que amb 186.915 habitants es va apropant al seu màxim històric del 2012 amb 191.812 habitants.

D'aquesta manera, la taxa de creixement de la població de les Terres de l'Ebre al 2024 ha estat del 1,31%, aquesta xifra és molt bona però lleugerament inferior a la del 2023 que va ser de l'1,53%. En qualsevols cas, consolida la fase de creixement iniciada el 2019, amb el segon valor més elevat, només per sota només del valor del 2023.

Si el creixement de la població a les Terres de l'Ebre el 2024 el podem qualificar d'excepcional, en el cas de Catalunya encara és més elevat, 1,59% i superior al registrat l'any anterior (1,50%). Així malgrat les dades excel·lents en termes interns observem que les Terres de l'Ebre han crescut per sota del global de Catalunya. D'aquesta manera, el pes poblacional de les comarques ebrenques respecte a Catalunya ha de disminuir i es situa en el 2,326%, de manera que de cada 100.000 catalans 2.326 són ebrencs, una xifra encara molt petita.

Si analitzem la distribució comarcal del creixement de la població ebrenca el 2024, ja no tenim el creixement a les 4 comarques que obteníem el 2023 i el 2022, i torna a estar penalitzada una comarca d'interior. La distribució del creixement en les altres 3 comarques tampoc és homogènia i sembla consolidar els comportaments d'anys anteriors, així es pot observar que:

El creixement demogràfic al Baix Ebre, l'any 2024, va ser de l'1,27%: Notablement inferior al valor excepcional del 2023 amb un 1,68% però superior als 1,16% del 2022 i 0,91% del 2021. És la segona comarca que més creix en termes relatius i malgrat ser la més poblada també la segona en termes absoluts. L'increment de 1.030 nous habitants fa que consolidi un valor per sobre dels 80.000 arribant ja als 82.004 empadronats. Per tant, en termes absoluts i relatius podem considerar que l'evolució del població al Baix Ebre ha tingut el 2024 un molt bon comportament per sobre de les seves mitjanes al llarg d'aquest segle XXI. Ara la taxa de variació del 2000 al 2024 augmenta fins al 23,73% i la TMAA també augmenta 2 centèsimes fins arribar al 0,85.

A la comarca del Montsià es torna a sumar un nou any de creixement des del 2018 i en aquest cas torna a ser extraordinari. La taxa de creixement assoleix un 1,88% fins i tot superior a la ja excepcional del 1,86% en el 2023. Així es consoliden dos anys amb taxes molt superiors als precedents ja que el 2021 i 2022 havia tingut taxes moderades del 0,2% i del 0,51% respectivament. El Montsià torna a ser la comarca que creix més en termes relatius igual que l'any anterior però a més a més aquest any també cap gira el creixement en termes absoluts respecte al Baix Ebre. Malgrat ser una comarca amb menys població que el Baix Ebre, el Montsià el 2024 és la que suma més nous residents en concret 1.319. Amb aquest nou increment també es consolida un nombre d'empadronats

per sobre dels 70.000 assolint els 71.342 residents. Si mirem el conjunt del segle la comarca del Montsià continua essent la comarca ebrenca que més ha crescut un 27,79% amb una TMMA 0,98%.

El creixement de la població de la Ribera d'Ebre, al 2024, és força semblant al de l'any anterior i molt moderat si el comparem amb els del Baix Ebre i el Montsià. En concret aquest any creix un 0,44% un valor una mica inferior al 0,49% del 2023 que suposa una estabilització en el rang de creixement superior al dels anys precedents, on el 2022 va ser del 0,33% i pràcticament estacament als anys anteriors. En termes absoluts aquest increment és tradueix en un increment de només 97 nous residents el darrer any. La població es consolida per sobre dels 22.000 residents i es situa en els 22.125 allunyant-se una mica més del mínim poblacional registrat a la Ribera d'Ebre el 2021. Aquest increment també suposa la consolidació d'una tendència positiva a la comarca durant el segle XXI, amb una taxa de creixement del 0,60% i una TMAA del 0,02%.

L'evolució de la comarca de la Terra Alta torna a ser preocupant, en un període de clara expansió demogràfica a Catalunya i a les Terres de l'Ebre el 2024 torna a perdre població, la seva taxa de creixement és negativa d'un -0,24%. No és tracta d'un valor molt gran però sí que trenca la tendència de la resta de comarques ebrenques. A més suposa un canvi significatiu de la bona dada obtinguda el 2023, quan amb un 0,56% de creixement fins i tot no era la comarca que menys creixia. La comarca, al 2024, va registrar 11.444 habitants, 28 menys que l'any anterior i torna a apropar-se als mínims històrics recents del 2021, just per sobre dels 11.400. Amb aquesta nova disminució s'incrementa la taxa negativa de creixement de la Terra Alta durant el segle XXI, on ha perdut un 6,11% de la població en contrast amb el gran creixement demogràfic de Catalunya,

la TMAA es situa en el -0,24% el mateix valor que l'obtingut aquest any. Si l'any passat valoràvem molt positivament l'augment poblacional enguany el decreixement torna a evidenciar els greus problemes de despoblament i envelliment de l'estructura poblacional de la comarca.

D'altra banda, i tornant al conjunt de les Terres de l'Ebre, si analitzem el període que va des del 2011 fins al 2024, ens trobem amb dues etapes una primera de decreixement poblacional i una segona de recuperació amb força divergències entre els àmbits territorials. Si agrupem les dues etapes i visualitzem els creixements acumulats, observem que les Terres de l'Ebre són encara l'únic àmbit territorial català que no ha recuperat el nivell de població del 2011, al tenir durant aquests anys una taxa de creixement negativa del 0,70%.

En qualsevol cas, també cal tenir en compte, les diferents realitats municipals, en relació al seu comportament demogràfic. Així, el 2024 tres de les quatre capitals comarcals han crescut percentualment a nivells superiors al de la resta de la seva comarca exercint aquesta atracció que tenen les capitals respecte als serveis centralitzats i en segona derivada a la població. Només Amposta amb un creixement molt alt de tota la comarca del Montsià perd una mica de pes relatiu. Els percentatges de població comarcal concentrada a les capitals, que són en els 4 casos les poblacions més grans de les comarques, ordenats són: 43% de Tortosa, 31,7% Amposta, 27,7% Gandesa i 26,0% Mora d'Ebre, sempre per sobre d'una quarta part de la comarca.

També, cal destacar que a tots els municipis costaners ha crescut la població durant el que portem de segle XXI i que els cinc municipis que més creixen són costaners. Així, l'Ampolla lidera el rànquing i ja dobla la

seva població amb un creixement del 101,04%, segueix l'Ametlla de Mar(49,07%), la Ràpita passa del cinquè al tercer lloc amb creixement del 40,1% i tanquen aquesta llista dels 5 primers Amposta (38,27%), i el Perelló (35,52%). De la resta de municipis costaners Alcanar ja es situa en setena posició amb un 26,21% i tenen també increments aquest any Deltebre amb un 16,6%, tancant la llista Sant Jaume d'Enveja amb un 10,95%. A més, el 2024 es torna a produir una concentració de la població en la franja litoral i de forma molt més acusada que l'any anterior. Amb aquesta nova aportació el percentatge de població dels vuit municipis de la costa arriba al 41,65% (que significa 77.842 habitants). Destaca que el creixement dels municipis de litoral de forma agregada el 2024, duplica el dels municipis d'interior.

ESBORRANY PENDENT DE REVISIÓ LINGÜÍSTICA